SAYI:15 OCAK 1996
100.000 TL.

POPÜLER SİNEMA DERGİSİ

sinema

1996 FİLMLERİ

Aksiyon özel dosyası
BUUMMM!

Temiz yüzlü serseri
HUGH GRANT

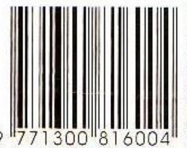
"Ölü ve Bakire"nin yönetmeni
ROMAN POLANSKI

Romantik bir çizgi film
POCAHONTAS

Jim Carrey yine karşımızda
HAYVAN DEDEKTİFİ 2

Michelle Pfeiffer
Neo-fıstıklar
Nikita Mikhalkov
The War
Kathryn Bigelow

ISSN 1300-8161

HUGH GRANT

Bir CHRIS COLUMBUS Filmi

DOKUZ AY

"NINE MONTHS"

"Müthiş Dadı, Müthiş Baba"nın Yönetmeninden.

TWENTIETH CENTURY FOX SUNAR BİR 1492 GÖRÜNTÜSÜ BİR CHRIS COLUMBUS FİLMİ HUGH GRANT "DOKUZ AY"
JULIANNE MOORE TOM ARNOLD JOAN CUSACK İLE JEFF GOLDBLUM VE ROBIN WILLIAMS MÜZİK HANS ZIMMER KURGU BAJA GOSNELL
YAPIM TASARIMI ANGELO P. GRAHAM GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ DONALD McALPINE, A.S.C. SET AMİRİ BRADSHAW VE CHRISTOPHER LAMBERT
ROMAN YAZARI PATRICK BRAOUDE SENARYO CHRIS COLUMBUS YAPIM CHRIS COLUMBUS, MARK RADCLIFE,
MICHAEL BARNATHAN VE ANNE FRANCOIS YÖNETMEN CHRIS COLUMBUS

12 OCAK'ta

İSTANBUL: Kadıköy Reks-Şişli Kent-Beyoğlu Sinepop-Beyoğlu Alkazar-Çemberlitaş Şafak-Bakırköy Galeria Prestige / ANKARA: Derya-Batı / İZMİR İzmir / BURSA: Burç / ESKİŞEHİR: Kılıçoğlu / ADANA: Metro / ANTALYA: Kent / TRABZON: Saray / İZMİT: Sinc / BALIKESİR: Şan

SİNEMALARINDA.

MEHMET AÇAR

Eski filmlerin sırrı

Arada bir yayınlanan (6 yılda 4 sayı) Kinema dergisinin geçtiğimiz ay tezgahlara çıkan Cüneyt Arkın özel sayısı, son yıllarda ağırlığını giderek arttıran bir eğilimin en ciddi göstergelerinden biri... Türk entelektüellerinin bir kısmı, artık eski Türk sinemasından utanmıyor, hatta tam aksine onu giderek daha fazla sevmeye başlıyor...

Bu eğilim sadece nostaljiyle açıklanamayacak bir şey. Çünkü işin içinde herşeyden önce bir vicdan azabı var. Bu kültürel vicdan azabının kökleri de 25 yıl öncesine dayanıyor.

1970'lerin ortalarına kadar varlığını sürdüren eski Yeşilçam sineması, kentlerde yaşayan eğitimli , kültürlü insanların estetik taleplerine cevap veremez hale gelmişti. Ama çoğunluk yine de onların ellerindeydi... İşte bu çoğunluk 70'lerin ortalarından itibaren evindeki televizyonun başına yerleşti ve Yeşilçam filmlerini ağır ağır terketti...

Yeşilçam, ona asıl gücünü veren bu sesiz çoğunluğun elinden kayıp gitmesini adeta travmatik bir şok olarak yaşadı. Artık kârlar inanılmaz derecede azalmış, sinemacılık para getiren bir yatırım olmaktan çok, bu meslekten başka mesleğe giremeyecek insanların kıt kanaat geçindikleri bir alan olup çıkmıştı. Tam bir varoluş mücadelesiydi bu...

İşte tam bu noktada, Yeşilçam çok keskin olmayan ama gözle görülür açık bir bölünmeye gitti. Bir tarafta kentli, eğitimli insanların eğilimlerini yakalamaya ve Batılı bir sinema yapmaya çalışan, medyadan da büyük destek gören yönetmenler vardı. Bu yönetmenler en çok Müjde Ar, Tarık Akan ve Kadir İnanır gibi starlarla çalışıyordu. Amaçları sinema yazarı Atilla Dorsay'ın kişiliğinde simgeleşen o "eğitimli, kentli, aydın" seyirciyi yakalamaktı.

Diğer tarafta ise hala Türk filmi seyretme alışkanlığına sahip bir kitleye, devletin resmi televizyonunun veremediğini vermeye çalışan yönetmenler vardı... Onların en tipik starları da Cüneyt Arkın, Kemal Sunal ve İbrahim Tatlıses'ti.

1980'lerin başındaki bu keskin bölünme özel televizyonların açılmasına kadar sürüp gitti. Her iki taraf da, iyi kötü kendi seyircisini buluyordu. Fakat özel televizyonların açılmasıyla ikinci grup yönetmenler, sinema faaliyetlerinden tümüyle çekilip, yerli dizileri çekmek üzere kamera ardına geçmeye başladılar.

Avrupa sinemasından esen rüzgarlara kapılıp giden ilk grup yönetmenler ise ne yazık ki, başlangıçta kendilerine büyük ilgi gösteren özel televizyonlarda tutunamadılar. Bu yönetmenlerin geçmişte ya da şimdiki zamanda çektikleri filmler değil, öteki yönetmenlerin Kemal Sunal, İbrahim Tatlıses ve Cüneyt Arkın'la çektikleri filmler ya da çok daha eski Yeşilçam filmleri rating rekorları kırıyordu...

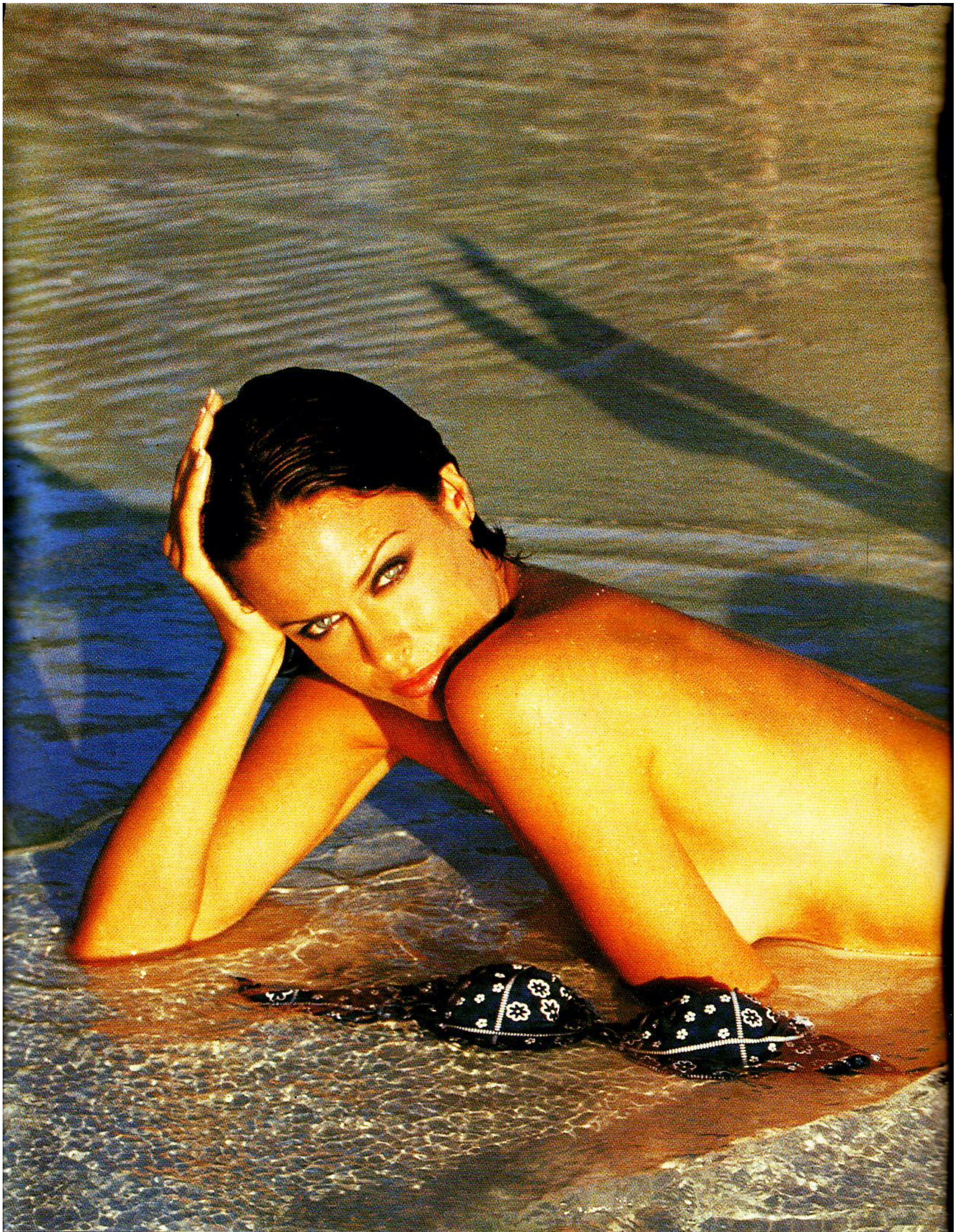
Sonuç olarak, ratingmetre cihazları sayesinde ilk kez açık fikri alınan sessiz çoğunluk, yeni Türk sineması için idam kararını verirken, eski usul Türk sinemasını bir kez daha bağrına basmıştı. Bu durum, herkesi yeniden düşünmeye sevketti. Çünkü ortada garip bir olay vardı. Eski filmler Batı kültürünün Türkiye'deki en uç temsilcileri olan kolejli gençlerin bile ilgisini çekmeye başlamıştı. Hollywood karşısında elinden geldiği kadar direnmeye çalışan ve bunu yaparken "yerli" olmayı başaran bu eski filmler, içinde yaşadığımız coğrafyanın o garip, esrarlı hikayesinin sırrını taşıyordu sanki...

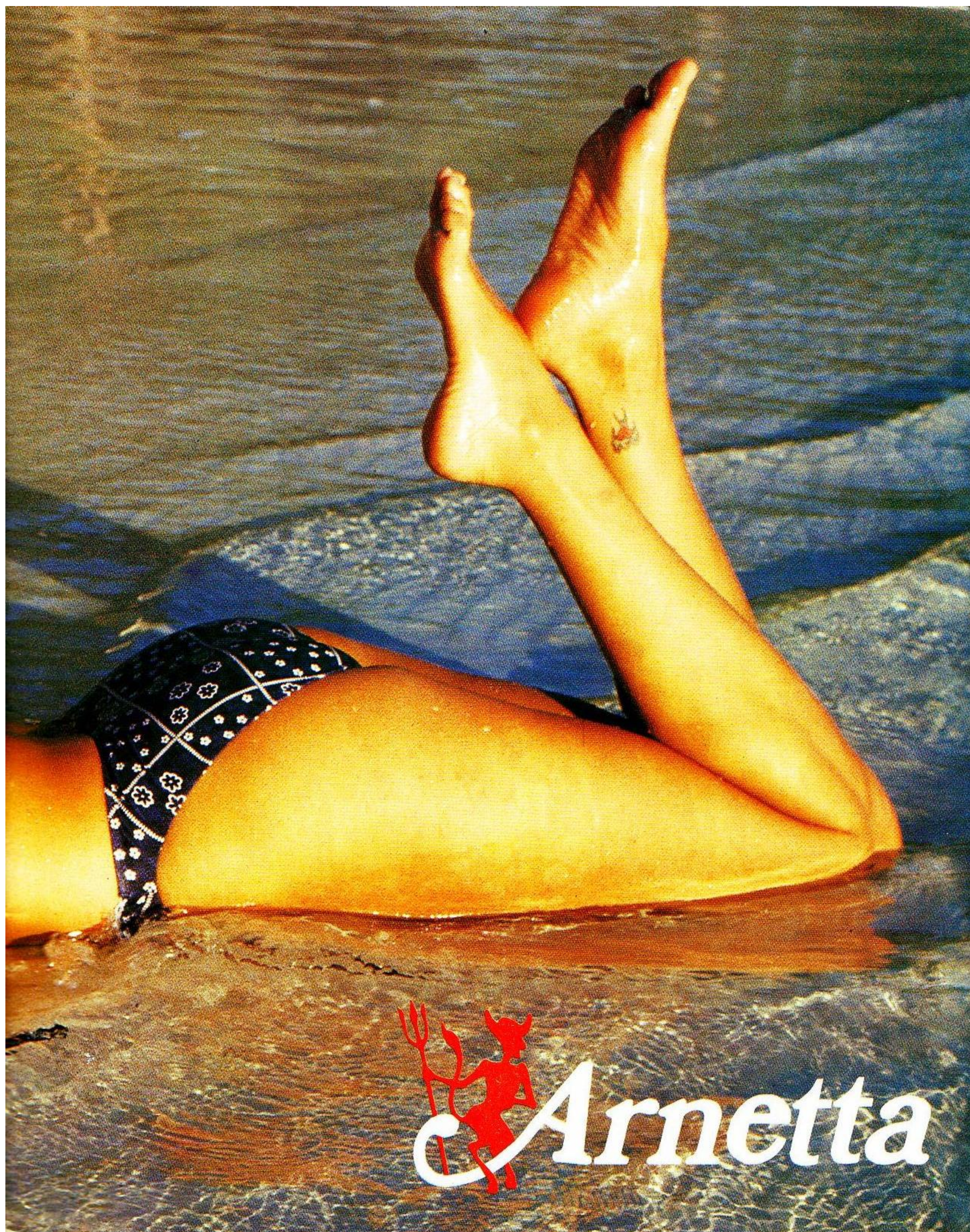
Avrupa sinemasından etkilenen yeni Türk sineması artık ne aydınların ne de halkın ilgisini çekiyordu. Genç kuşak eleştirmenler de bu sinemayı genel olarak samimiyetsiz, özenti bulduklarını açık açık söylemekten çekinmiyorlardı... Başta söz ettiğimiz vicdan azabı işte tam da bu noktada hayat buluyordu...

Sahi, geçmişin Yeşilçam'ını aşağılayarak kim ne kazanmıştı ki? Bu aşağılamanın üstüne ne yeni bir popüler sinema inşa edilebilmiş ne de eski Yeşilçam sinemasıyla doğru dürüst bir hesaplaşma yaşanmıştı. 70'lerde Yılmaz Güney'in kişiliğinde simgeleşen politik sinema arayışları ve 80'lerde "Sinema Günleri" sayesinde boy gösteren Avrupa sineması hayranlığı arasında eski Yeşilçam, hatalarıyla sevabıyla kelimenin gerçek anlamıyla güme gidivermişti.

Şimdilerde, 25 yıl önce tek bir hamlede çöpe atılan eski Yeşilçam bir kez daha değerlendiriliyor. Gençlerin çıkardığı mizah dergileri, underground yayınlar ve bazı popüler dergiler bu konuda başı çekmeye hevesli ve çekiyorlar da...

Eski Yeşilçam geleneğinin, geleceğin Türk sineması için önemli bir yol gösterici işlevi olduğunu düşünenlerden değilim. Bugünün Türk sinemasının da eski Yeşilçam'dan birçok açıdan daha ileride olduğuna inanıyorum. Ama bütün bunlar, bu ülkenin görsel kültürünün çok önemli bir parçası olan bir "hazine"yi reddetmeyi de gerektirmiyor. Tüm dünyada popüler kültür önce geçmişe bakıyor ve oradan besleniyor. Türkiye'de de artık bunu yapmanın tam sırası...

Arnetta

sinema

SAYI : 15 OCAK 1996

Dinç BİLGİN
(Başkan)
Ercan ARIKLI
Adil ÖZKÖK

Sabah Periyodik Yayınlar A.Ş.
adına İmtiyaz Sahibi
Ercan ARIKLI

Yayın Koordinatörü
Ahmet ÖRS

Genel Yayın Yönetmeni
(Sorumlu)
Mehmet AÇAR

Görsel Yönetmen
Aslı BALAKİN

Yazı Kurulu
Senem ERDİNE
Aygen KUTLAR

Sayfa Sekreteri
Hüseyin TANK

Teknik Koordinatör
Fazıl MECİT

Ankara Koordinatörü
Serpil GÖGEN

Ankara Haber Müdürü
Lütfü ÖZEL

Reklam Koordinatörü
Rana KARLIDAĞ

Reklam Müdürü
Esra YARATAN

Rezervasyon
Ayfer KOÇ
Nurhan POYRAZ

Müessese Müdürü
Şakir GÜLSEVER

İdari İşler Sorumlusu
Cezmi ALACAKAPI

Murahhas Üye
Ateş Ünal ERZEN

Genel Müdürler
Mustafa SİVRİ
(Reklam)
Mithat TOPAÇ
(Satış-Pazarlama)

Genel Müdür Yardımcısı
Kemal GÜLER

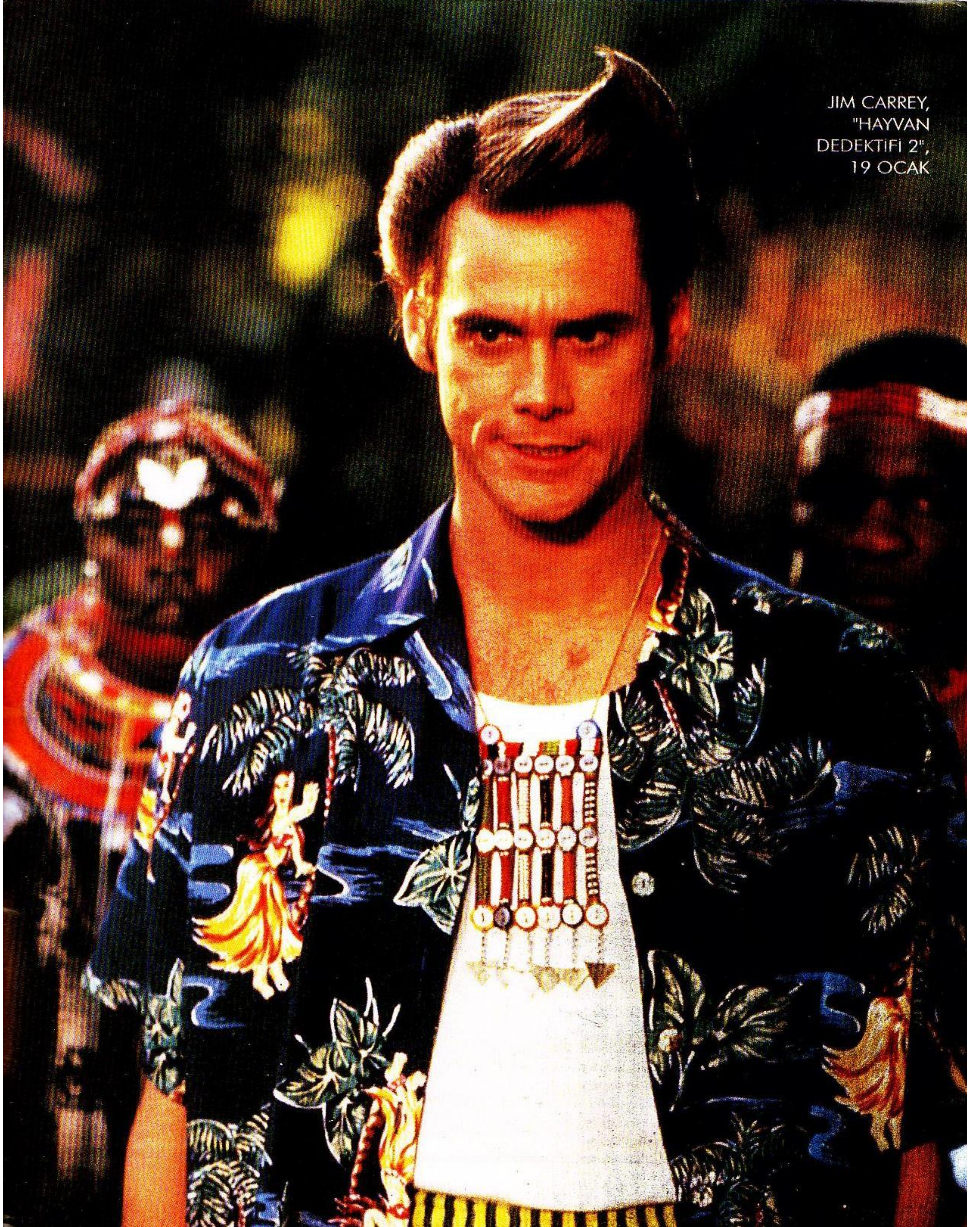
ADRES
Medya Plaza, Basın Expres Yolu
34540 Güneşli-İSTANBUL
TEL: 550 49 00-550 41 80
FAX: (0212) 502 82 58
DAĞITIM
Birleşik Basın Dağıtım A.Ş.
(0212) 550 25 04 (9 hat)
BASKI
Çetin Ofset A.Ş. Tel: 541 61 80

5 Ocak'ta gösterime girecek olan "Postacı"da bu filmin çekimlerinden hemen sonra hayatını kaybeden İtalyan oyuncu Massimo Troisi başrolde.

Randevu

Özel Seans

JIM CARREY,
"HAYVAN
DEDEKTİFİ 2",
19 OCAK

OCAK

Sömestr tatili nedeniyle sinema salonları bu ay artık çocukların. Ama yetişkinleri de "Ölü ve Bakire", "Postacı" ve Hugh Grant'in oynadığı "Dokuz Ay" gibi hoş sürprizler bekliyor.

'Postacı'

POSTACI

Il Postino

Yönetmen: Michael Radford. Oyuncular: Massimo Troisi, Philippe Noiret, Maria Grazia Cucinotta. Yapım: Mario & Vittorio Cecchi Gori, Gaetano Dainele. Senaryo: Anna Pavignano, Michael Radford, Furio Scarpelli, Massimo Troisi. Gösterim Tarihi: 5 Ocak. Dağıtım: UIF

Film, 20. yüzyılın en romantik şairlerinden birine, Pablo Neruda'ya gelen mektupları dağıtmaya başladıktan sonra, gözlerini yepyeni bir dünyaya açan basit bir postacının kimi zaman mizah, kimi zaman hüzün yüklü öyküsünü anlatıyor. Ülkesi Şili'den sürgün edilen ve İtalyan hükümetinin 1952 yılındaki daveti üzerine Napoli açıklarındaki bir adaya yerleşen Neruda'yı Philippe Noiret canlandırıyor. İyi huylu, saf postacı rolündeki oyuncu ise Massimo Troisi.

"Il Postino" (Postacı) İtalyan komedi oyuncusu Massimo Troisi'nin ölümünden önceki son filmi. Troisi, filmin çekimlerinin bittiğinin ertesi günü kalp krizi geçirerek 41 yaşında hayata veda etmişti. Oyuncu, yıllardan beri üzerinde kafa patlattığı bu projeye kendisini öylesine adamıştı ki, ara vermemek için kalp ameliyatını bile ertelemişti.

Michael Radford'un tam anlamıyla hata kabul etmez bir yalınlık içinde yönettiği film, zaman zaman hiç beklenmedik anlarda son derece derin duygusal boyutlar kazanmakta. Örneğin çok dokunaklı sahnelerinden birinde postacı Mario, Neruda'ya şöyle bir cümle söyler; "Şiirler onları yazanlara değil, ihtiyacı olanlara aittir."

ÖZGÜR WILLY II

Free Willy II

Yönetmen: Richard Donner Oyuncular: Jason James Richter, Michael Madsen, Jayne Atkinson, August Schellenberg, Mykelti Williamson. Yapım: Lauren Shuler-Donner, Jennie Lew Tugend Gösterim Tarihi: 12 Ocak. Dağıtım: WB

İlkini 1993'de seyrettiğimiz "Free Willy", 2 yaşındaki bir çocuk ile sevimli bir balinanın arasındaki dostluğu anlatıyordu. Seyredenlerin hatırlayacağı gibi, filmin sonunda Jesse, Willy'i serbest bırakmıştı. Çekildiği yılın en çok iş yapan filmi olan "Free Willy"nin ikinci bölümü ise yine insanları doğaya ve canlılara daha duyarlı yaklaşmaya çağırıyor. Filmin konusuna gelince...

Jesse ve Willy, iki yıl önceki karşılaşmalarından sonra, aileleriyle beraber hayatlarını sürdürmüşlerdir. Bir gün Jesse'nin ailesi onu üvey kardeşiyle birlikte kampa gönderir. Ve iki eski dost, burada tekrar karşılaşır. Ancak şartlar tıpkı önceki karşılaşmalarında olduğu gibi, hiç de iç acıcı değildir. Kıyı boyunca denize boşaltılan petrol, Willy'nin kardeşlerini tehdit etmektedir. Willy onları koruma içgüdüsüyle yanlarına

Çevreci macera. *İlki büyük ilgi gören Free Willy bir kez daha karşımızda. Bir çocuk ile balina arasındaki dostluğu işleyen filmin ilki çevrildiği yılın en çok iş yapan filmleri arasına girmişti.*

kimseyi yaklaştırmazken, Jesse balinanın ona eskiden duyduğu güveni tekrar canlandırmak zorundadır...
"Free Willy II"nin çekimleri sırasında karşılaşılan en büyük sorun petrol boşaltma sahnesinin nasıl çekileceği konusu olmuş. Çevreye zarar vermemek için petrolün akıtıldığı plan, bilgisayar ve dijital animasyon teknikleriyle gerçekleştirilmiş. Efekt direktörü Jon Belyeu ve birçok çevre uzmanı denemelere katılmış. Yangın sahnesi ise suyun üzerindeki canlılara zarar vermeyecek bir çubuk sistemiyle gerçekleştirilmiş.

DOKUZ AY

Nine Months
Yönetmen: Chris Columbus.
Oyuncular: Hugh Grant, Julianne Moore, Tom Arnold, Robin Williams.
Senaryo: Chris Columbus. Yapım: Chris Columbus, Mark Radcliffe, Michael Barnathan. Gösterim Tarihi: 12 Ocak. Dağıtım: Özen Film

Samuel ve Rebecca, mükemmele yakın beş yıllık ilişkilerinde, kariyerlerinde yükselişlerini, San Fransisco'daki etkileyici evlerinde geçen tutkulu aşk gecelerini ve haftasonlarında romantik kaçamaklar yapabilme özgürlüğünü birlikte yaşarlar. Sonra bir gün küçük bir sürprizle karşı karşıya kalırlar. Oturmuş düzenlerini birden korkunç bir kaosa dönüştürecek bir sürprizdir bu. Rebecca hamiledir! Samuel'i yıldıran bu duruma, iyi niyetli ama çocuklarına fazlasıyla düşkün bir çiftle kurdukları garip dostluk ve Rebecca'nın sıcakkanlı ama biraz fazla heyecanlı Rus doktoru da eklenince (bu arada bu s evimli doktorun daha önceki doğum deneyimleri sadece dört ayaklılarla sınırlıdır) işler iyice rayından çıkmaya başlar. Bütün bu heyecanlardan sonra Rebecca'nın kırmızı spor arabalarını satıp yerine bir aile arabası alma teklifi de eklenince, Samuel hayatının yavaş yavaş parçalara ayrıldığını düşünmeye başlar. "Evde Tek Başına" ve "Mrs Doubtfire" filmlerinin yönetmeni Chris Columbus'tan eğlenceli bir film daha! "Nine Months", "Dört Nikah ve Bir Cenaze" filmiyle adını duyuran Hugh Grant'in rol aldığı ilk Amerikan filmi.

Duygusal komedi. *Hugh Grant ve Julianna Moore anne-baba olma heyecanıyla hayatları altüst olan genç bir çifti oynuyorlar.*

Düşmanları" kulübünün başkanı Spanky, "karting" arkadaşlarına acil toplantı çağrısında bulunur. Herkes oradadır. Bir kişi hariç; Alfalfa. Alfalfa "aklını kaçırmış" ve bir kıza, Darla'ya, çılgınca aşık olmuştur. Küçük romantiğin rüyalarının kızını etkilemek için yaptıkları, kulübün geleceğini ve Spanky ile arkadaşlığını tehlikeye atar.

Veletler çetesi. *"Küçük afacanlar" sinemaları da işgale hazırlanıyor. Filmde Mel Brooks, Whoopi Goldberg gibi yetişkinler de var.*

KÜÇÜK AFACANLAR

The Little Rascals

Yönetmen: Penelope Sheeris. Oyuncular: Mel Brooks, Whoopie Goldberg, Daryl Hannah, Donald Trump. Gösterim Tarihi: 19 Ocak. Dağıtım: UIP

Sokaklarda korkusuzca dolaşıyor ve kendi kurallarıyla yaşıyorlar. Onları görmeseniz de her yerdeler. Komplolar kurar, gizli mesajlar alıp verir, ıssız binalarda toplanırlar. Ve bela peşlerini hiç bırakmaz. Bunlar, "The Little Rascals" yani "Küçük Afacanlar"dır. Spanky, Alfalfa, Darla, Stymie, Buckwheat, Porky, Petey ve diğerleri, yaramazlıkları ile tekrar karşımızda. Onları yalnız tek şey durdurabilir; uyku zamanı.
"The Little Rascals"-"Küçük Afacanlar", her çocuğun imreneceği türden bir macera. Her anne babanın sahip olmak isteyeceği bu çocuklar, büyüklere yer vermedikleri bir dünyada yaşıyorlar ve problemlerine akılcı çözümler buluyorlar. Tabii bu arada küçük yaramazların başı dertten hiç kurtulmuyor. Öykü şöyle başlıyor: "Kadın

ÖLÜ VE BAKİRE

Death and the Maiden

Yönetmen: Roman Polanski. Oyuncular: Ben Kingsley, Sigourney Weaver, Stuart Wilson. Gösterim Tarihi: 19 Ocak. Dağıtım: WB

Güçlü bir intikam dramı olan film, uluslarası başarı kazanan Ariel Dorfman'ın oyunundan sinemaya uyarlanmış. Şu anda dünyanın en çok oynanan tiyatro eseri olan "Death and the Maiden", 30'dan fazla dile çevrildi ve gösterildiği her yerde seyircilerin ve eleştirmenlerin beğenisini kazandı. Broadway'de Glenn Close, Gene Hackman ve Richard Dreyfuss gibi oyuncularla sahneye konan oyun, Tony Ödülü'nü aldı. Şili'yi ilham alan öykü, aslında uzun bir diktatörlük döneminin ardından demokratik bir yönetime geçen herhangi bir ülkede geçiyor olabilir.
Filmin konusu kısaca şöyle;
Paulina Escobar (Sigourney Weaver), fırtınalı bir gecede iş için şehre giden kocası Gerardo'nun eve dönmesini beklemektedir. Fırtına yüzünden hem elektrik, hem telefon kesiktir. Yabancı bir otomobilin gelmete olduğunu gören Paulina korkar. Yıllar süren diktatörlük rejiminin ardından şimdi narin bir demokrasi yaşanan ülkede, habersiz yapılan ziyaretler korku salmaktadır. Ancak arabadan inen Gerardo'dur. Yolda lastiği patlayınca iyiliksever biri tarafından eve getirilmiştir. Paulina kocasını arabasına alan adamın sesini duyduğunda 15 yıl öncesini hatırlar. Bu adam, üniversite öğrencisiyken protesto yürüyüşüne katıldığı için hapse atıldığında, ona yardım edeceğini söyleyen ama bunun yerine ona defalarca tecavüz eden doktordur. Paulina, o zamanlar gözleri bağlı olduğu için adamı sadece sesinin tonundan ve kullandığı bazı kelimelerden tanımaktadır. Buna rağmen hiç kuşkusu yoktur ki bu "iyiliksever" adam şeytanın ta kendisidir. İçinden gelen bir ses harekete geçmesini söylemektedir.

Olağan Şüpheliler

(USUAL SUSPECTS)
Yönetmen: Bryan Singer. Oyuncular: Stephen Baldwin, Gabriel Byrne, Chazz Palminteri, Kevin Pollak, Pete Postlethwaite, Kevin Spacey, Suzy Amis, Benicio Del Toro, Giancarlo Esposito. Senaryo: Christopher McQuarrie. Müzik: John Ottman. Görüntü yönetmeni: Newton Thomas Sigel. Yapımcı: Bryan Singer, Michael McDonnell. Dağıtım. Warner Bros.

Hayattan ümidini kesmiş bir yüz... Yüzde, yumuşak, sıcak kırmızı ve gölgeli bir ışık... Gecenin karanlığında, ölüme çeyrek kala durumu... Ve erkeksi bir jest: Son bir gayretle sigara yakılır... Sonra ateş umursamaz bir ifadeyle, hafifçe yerdeki benzin şeritinin üstüne atılır... Ateş şeritte hızla kayıp giderken, seyirci az sonra duyacağı patlamanın havasına girer... Bir nev'i erken orgazma hazırdır herkes. Evet, herşey klişe belki. Ama aynı zamanda gayet "cool", gayet stilize ve gayet melankolik... Derken, daha da cool, daha da stilize bir şey olur. Resimli romanlardan devralınmış o vazgeçilmez klişe devreye girer: Yüzü karanlık bir adam çıkar ve sinema tarihi açısından yeni bir şey yapar: Ateşi işeyerek söndürür...

Sonra bu iki "cool" adam bir trajedinin zirve noktasına yakışan basitlikte ve sadelikte birkaç "cool" laf ederler. Hemen ardından yüzü karanlık adam silahını sakince ateşler ve yerde oturanı öldürür. Sonra daha yeni yaktığı sigarasını benzin şeritinin üstüne ağır çekimde bırakır ve seyirciyi patlamanın zevkinden mahrum etmez...

Kısaca dakka bir, gol bir... Yönetmen Bryan Singer, ilk sahnede silahı ateşlemiş, büyük patlamayı gerçekleştirmiş ve daha da önemlisi mevzunun ana hatlarını özetlemiş, diğer bir deyişle ihanet, gizem, suç ve ölüm dolu karanlık bir hikayenin kapılarını aralamıştır.

"Olağan Şüpheliler"in bu ilk sekansının ardından müstehzi bir gülücüğün dudağımın kenarına gelip yerleştiğini, koltuğumda zevk içinde kaykıldığımı itiraf etmem gerekiyor. Çünkü önümdeki birkaç saati nasıl geçireceğimin bütün ipuçları verilmişti bana... Silahlar patlayacak, Amerikan rüyasının "karanlık yüzü"nden gelen mağlup ve "aşağılık" erkekler mensup oldukları "suç cemaati"nin kendine has ahlaki kuralları içinde ihanet ve esrar dolu bir hikayenin içine düşeceklerdi...

Ama bir şey hala muallaktaydı... 40'lı yıllarda melodramların ıslak romantizmine, salon filmlerinin pespembe atmosferlerine bir tepki olarak gelişen bir türün, yani "kara film"in yarım asırlık mirasının tepesinde oturan bir 90'lı yıllar sinemacısı, hangi stili, hangi tonu tercih edecekti? İlk yarım saatten sonra bu sorunun cevabı da giderek berraklaştı.

Singer, kara filmi Hong Kong usulü aşırı bir şiddet stilizasyonuna boğan John Woo'nun yolundan gitmiyordu... Tarantino tarzında karakter ve durum ağırlıklı bir sinema da yapmıyordu... Kara filmin eski büyük üstadlarını gözden geçirdiğinizde de, stil açısından belirli bir referans noktası bulmak mümkün değildi. Sözgelimi Fransız Jean-Pierre Melville'in ağırbaşlı, dingin ve karamsar lirizmiyle uzak yakın hiçbir ilişkisi yoktu Singer'ın... 40'lı yılların kara filminin anonim üslubu olan "alabildiğine sade ve işlevsel" anlatımı da tercih etmiyordu.

Öte yandan, belirli bir stil duygusundan yoksun oldukları için insanda keskin bir depresyon duygusu uyandıran o sıraişi kara filmlere de hiç benzemiyordu "Olağan Şüpheliler". Şematik bir iyi-kötü tablosuna rastlamak mümkün değildi. Birçok klişeye (vamp kadın, acı çeken iyi kadın, çok güçlü ve çok kötü bir adam ve o adamla mücadele eden haysiyetli bir kötü adam vb. gibi) el bile sürülmüyordu.

Singer, farklı bir yola sapmıştı. Bir kere, karakter ağırlıklı bir sinemadan tümüyle uzak duruyordu. İkincisi, durum sinemasını tümüyle bir yana bırakıyor ve filmini iki ayrı zamandan son derece tempolu ve süratli bir akışla sürüklüyor; uzun diyalogları, dramatik çatışmaları ısrarla pas geçiyordu.

Kısaca Singer sadece ve sadece hikayenin akışıyla ilgileniyordu. Bu, hemen belirtelim kara filmin tarihinde çok nadir görülen bir uygulama. Çünkü aksiyonun aksine, kara filmde esas olan karakter ve durumdur; hikaye akışı ise ikinci plandadır ve hatta zaman zaman, özellikle Fransız kara filmlerinde, çok önemsizdir.

Ama öte yandan Singer, temel olarak, tıpkı Tarantino gibi kara filmin en otantik tarafından yola çıkıyor. Tıpkı 40'lı yıllarda olduğu gibi, suç dünyasına, polisiyle, suçlusuyla bir bütün olarak "toplumun kanalizasyon şebekesi" olarak bakıyor ve şu basit gerçeği daha en başından kabul etmemizi istiyor: Dünya yekten kötü, suçlular da en az onun kadar kötü...

Bu formülü şöyle de basitleştirebiliriz: Singer, üslup olarak kara filmden alabildiğine uzak bir yola saparken, tematik olarak kara film geleneğinin direkt olarak kalbine doğru ilerliyor... "Olabilir" diye geçiriyorsunuz içinden ve şöyle düşünüyorsu-

Suç cemaati. *Singer, suç dünyasına polisiyle suçlusuyla bir bütün olarak bakıyor.*

Kara film. *"Singer, üslup olarak kara filmden alabildiğine uzak bir yola saparken, tematik olarak kara film geleneğinin direkt olarak kalbine doğru ilerliyor."*

nuz: "Son derece kalitesiz bir aksiyon filminde de böyle bir çelişkiye düşülebilir. İlle de sinekten yağ çıkarmanın ve bu çelişkide zeka pırıltıları aramanın bir alemi yok". Kaldı ki, film de tıkır tıkır gidiyor. Singer'ın işlek ve kıvrak anlatımına, hikayenin sürükleyiciliğine ve her biri birbirinden iyi rol kesen oyuncuların kompozisyonlarına kendinizi bırakmak zaten yeterince keyifli bir tecrübe.

Ama sonra, filmin ortalarına doğru bir Keyser Soza motifi ortaya çıkıyor ve işin rengi aniden değişiyor. Bir virajı süratle dönüp farklı bir yola giriyoruz: Suç cemaati mitolojisi...

Gayet mistik ve hiç de küçümsenmeyecek denli felsefi bir düzlemdeyiz artık. Herşeyi bilen ve herşeye kadir bir suç tanrısı motifi (Keyser Soza) etrafında suç ve ceza, inanç ve korku, kader ve gazap gibi teolojik bir alemin kapıları sonuna kadar açılıyor. Yani, açıkça itiraf edelim, düpedüz bir kara film metafiziği bu ve ne yalan söylemeli, hayli de inandırıcı...

Böylece kısa süreli hafızamızı kullanarak filmi başından itibaren kafamızda bir kez daha kuruyor ve bu yeni perspektifle seyretmeye başlıyoruz.

Fakat, Brian Singer ve senaryo ekibinin sürprizleri bitmiyor. Finale doğru birbiri ardısıra iki sert viraj daha dönüyoruz. Birincisi, aslında çok da sert bir viraj değil çünkü netice itibarıyla, malum hadise gerçekleşmiş büyük esrar çözülmüştür.

Ama ikincisi, çok daha sert bir viraj: Gerçeğin göreceliliği, suç cemaati metafiziğinin parçalanması ve keskin bir ironi... Singer, bu yeni kapıları açıyor ve seyirciye hınzırca gülümseyerek filmini bitiriyor. Başından beri bir başka film seyrettiğimizi de o an anlıyoruz. Kaldı ki çıkışta, birçok seyirci filme ikinci kez gitmek istiyor. Haklılar. Çünkü ikinci seyirde, gerçekten de bir başka film seyredebilir ve apayrı bir zevk alabilirsiniz. Tıpkı David Mamet'in "House of Games"inde (Oyun Evi) olduğu gibi...

"Olağan Şüpheliler", sadece başdöndürücü bir hikayeye, garip alışılmadık bir dramatik yapıya sahip olduğu için iyi bir film değil. Hiçbirisine uzun uzun rol kesme imkanı verilmemiş de olsa, sadece oyuncuların performanslarıyla bile övgüye değer bir film. Ayrıca çok iyi bir kurgusu ve görüntü yönetimi var.

Anlatım üslubu olarak bakıldığında Bryan Singer'ın kara filme yeni bir şey kattığını söylemek mümkün değil. Genel olarak yakın planları tercih etmiş Singer. Geniş açı objektifleri neredeyse hiç kullanmamış. Flash-back olarak verdiği sahneleri daha stilize bir ışık ve 50mm'nin üstündeki dar açı objektifleriyle çekerken; kurguyu hızlandırmış, kamerasına da hareket vermiş. Şimdiki zaman sahnelerinde ise daha serinkanlı bir anlatıma yaslanmış.

Singer'ın anlatımının göze çarpan en önemli özelliği hikayeye çok iyi hizmet etmesi. Bunun dışında, gelecekteki filmleri için beni ümitlendiren, heveslendiren sağlam bir anlatım stili göremediğimi itiraf etmeliyim.

Fakat tek başına bir film olarak bakıldığında "Olağan Şüpheliler"in son yıllarda gördüğüm en çarpıcı hikayelerden birine sahip olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim. Özellikle Keyser Soza motifindeki o irkiltici suç metafiziği, -sonradan alaycı bir ironiye de dönüşse- hayli etkileyici... Etkileyici çünkü kara film geleneği açısından yeni bir tema ve farklı bir yaklaşım.

Sonuç olarak, "Olağan Şüpheliler"i bütün Sinema okurlarına gönül rahatlığıyla tavsiye edebilirim. Ayrıca oyunculuk, müzik, kurgu ve görüntü yönetiminin çok başarılı olduğunu bir kez daha belirtmeliyim. ■

MEHMET AÇAR

Aşk Ölümden Soğuktur

Yönetmen ve senaryo: Canan Gerede.
Oyuncular: Kadir İnanır, Bennu Gerede, Ayşegül Ünsal, Umur Turagay, Engin İnal, Tuncel Kurtiz.
Görüntü yönetmeni: Jürgen Jürgens. Yapım: UFP.

Yerli yönetmenlerimizden birinin imzasını taşıyan, yıllardır "İşlerin yolunda gitmesine engel olan kim?" tartışmalarına boğulmuş sinemamıza yeni bir soluk, yeni bir ufuk kazandırabilecek bir çalışmanın özlemi içindeyiz nicedir. Bu özlem, çoğumuzu neredeyse "sihirli değnekler"den medet umar hale getirdi. Çekimlerine başlanan, gösterime giren her film, değişik açılardan merakımızı uyandırıyor, iştahımızı kabartıyor, beklentilerimizi ikiye katlıyor.

İlk uzun metraj konulu filmi "Robert'ın Filmi" ile özellikle eleştirmenler arasında hayli ilginç tartışmalara konu olmakla birlikte, kişisel sinema beğenimiz içinde özgün ve sağlam bir yer edinen Canan Gerede'nin ikinci filmi "Aşk Ölümden Soğuktur" da, geçen ay, kendini fazla beklettirmeden sinemalardaki yerini aldı.

Gerede, "Aşk Ölümden Soğuktur"da, ilk filminden de aşina olduğumuz, metalik bir soğukluğa sahip ve izleyiciyle arasına mesafe koyan sinema diliyle, kör talihli arabesk yıldızı Bergen'in yaşam öyküsünden yola çıkmış, belirgin izleri takip etmiş ve filmin kahramanı Belgin'in acıtıcı yaşamı -ve tabii ki ölümü- çerçevesinde gelişen, ilgiye değer bir çalışma kotarmış. Pavyonlarda çalışan annesi tarafından biraz da "yaşlılık sigortası" niyetiyle koruma altına alınıp, öyle olur olmaz biçimde açmasına izin verilmeyen kenar mahalle güllerinden biri olan Belgin'in, "o yolun yolcusu" olmamasını sağlayan bıçkın kulüpçü Ali ile olan çalkantılı aşkı ve kenar mahalle dışına kayan yıldız adayı sıfatıyla şan, şöhret, para, pul ve katıksız bir mutsuzluğa ulaşmasının öyküsüydü izlediğimiz. Ama belirtelim ki zamanında falcı kadının görüp de söylemeye dilinin varmadığı bütün belalar tek tek sıralanıyor Belgin'in yaşamında. Maçoluğun bütün özelliklerini barındıran, borçlarını ödeyemediği için kulübünü kaptıran, kıskançlık krizlerine tutulup ikide bir dayak atan, tecavüz eden ve nihayet karısının yüzüne kezzap fırlatıp uzun süre cezaevinde yatan bir koca... İşbilir menajerlerin, "Sen bu pavyona değil, Maksim'e layıksın" iltifatları ile zirveye giden tüm basamaklar... Hafif tutkun zengin işadamları tarafından Belgin'in ayaklarının altına serilen kırmızı halılar... Televizyoncuların, gazetecilerin ilgisi... Tek gözünü kaybetmiş olmasının getirdiği tüm olumsuzlukları "imaj tazelemeyle" bertaraf ediş... Ve finalde "atları da vururlar" esprisini yanlış yorumlayan, her şeyini yitirmiş eski koca Ali'nin bıçak darbeleriyle gelen mutsuzluğa doyum...

Gerede, eni konu iyi bilinen bir öyküyü filme çekerken, karşısına dikilen kimi doğal dezavantajlardan sıyrılmayı başarmış. Hatta bunların çoğunu avantaja dönüştürebilmiş, seyircinin ilgisini baştan sona diri tutan bir çalışma ortaya koymuş. Belgin'in öyküsünde akıp giden alacakaranlık atmosfer, dinamik bir anlatımla geçerlik ve etkileyicilik kazanıyor. Belirtmek gerekir ki, Canan Gerede'nin "gerçek öyküye" gerek senarist gerekse yönetmen niteliğiyle gerçekleştirdiği müdahaleler de boşa gitmiyor. Belgin'in arabeskten rock'a, "daha sosyal içerikli" müziğe geçişi vb. bağlantılar, rahatsız edici hale bürünmeden yollarına devam ediyor. "Aşk Ölümden Soğuktur"un olumlu planlarından biri de, örneğin "Düş Gezginleri" ya da "Gece, Melek ve Bizim Çocuklar"ın altından kalkamamış oldukları İstanbul'un gece yaşamına ve marjinal dünyaya el attığı sahnelerde yatıyor. Mekanları ve tiplemeleri abartıya kaçmadan gerçekçi bir yaklaşımla ayrıntılı bir biçimde ele alan yönetmen, "Dönersen Islık Çal"ın başarısını yakalayabiliyor bu açıdan. Oyunculuk hakkında da bir şeyler söylemek gerekirse... Kadir İnanır'ın zor bir rolün altından zorlanmadan kalktığını söyleyebiliriz. Tuncel Kurtiz, küçük bir rolde olsa bile, göründüğü anlarda perdeyi doldurmayı beceriyor. Ayşegül Ünsal, Engin İnal, Umur Turagay gibi yan oyuncuların da Canan Gerede'nin işini oldukça kolaylaştırdıkları ortada. Keşke yönetmenimiz, travesti tiplemeleri ve bu sahnelerdeki diyaloglar için biraz daha zaman ayırıp, emek harcasaydı.

Amma velakin... Filmin hem sevabı, hem de günahı olan baş kadın oyuncu Bennu Gerede'yi sona bıraktık. Fiziği ve oyun gücüyle, canlandırdığı karakterdeki ruhsal girdapların aktarımını başarıyla yerine getiren, elinden geleni ardına koymayan, doğru dürüst okuma-yazma bile bilmeyen bir kahramanı canlandırmanın tuzaklarına bu açıdan düşmeyen genç oyuncunun, tüm film boyunca Amerikan aksanlı bir Türkçe konuşarak, deyim yerindeyse bir çuval inciri berbat etmesi ise dayanılır gibi değil. Canan Gerede gibi bir yönetmen, üstelik de Bennu Gerede'yi ateşe atarak, böyle bir işe nasıl göz yumar, aklımız almadı doğrusu. "Aşk Ölümden Soğuktur", yabancı festivallerdeki iyi notları, Antalya'daki ödülleri (En İyi Yönetmen, En İyi Görüntü) haketmiş ama bu büyük gafıyla "gülsek mi ağlasak mı" dedirtmekten geri kalmayan bir film. ■

TUNCA ARSLAN

Alacakaranlık atmosfer. *Belgin'in öyküsünde akıp giden alacakaranlık atmosfer, dinamik bir anlatımla geçerlik ve etkileyicilik kazanıyor.*

eleştiriler

Burma'da Gözyaşları

(BEYOND RANGOON)Yönetmen: John Boorman Yapımcı: Barry Spikings, Eric Pleskow, John Boorman Senaryo: Alex Lasker, Bill Rubenstein Görüntü Yönetmeni: John Seale Müzik: Hans Zimmer Kurgu: Ron Davis Oyuncular: Patricia Arquette (Laura Bowman), U Aung Ko (U Aung Ko), Frances McDormand (Andy), Spalding Gray (Jeremy Watt) 1995 ABD (Castle Rock Entertainment) yapımı.

Yaptığı her filmle belli bir düzeyin üzerine çıkabilen ender sinemacılar arasında adını sayabileceğim İngiliz yönetmen John Boorman, "Burma'da Gözyaşları" (Beyond Rangoon) adlı son yapıtıyla yönetmenlik yaşamındaki ilk düzineye de ulaşmış oldu.

Evet, "Burma'da Gözyaşları", Boorman'ın onikinci uzun metrajlı konulu sinema filmi...

Film, Laura Bowman adlı Amerikalı bir kadının 1988 yazında Burma'da başından geçenleri yansıtıyor.

Laura, kocası ve oğlunu bir cinayete kurban vermiş ve onların anılarını hâlâ taptaze yaşayan mutsuz bir kadındır. Bir nebze olsun kendini toparlamak için çıktığı Burma gezisiyse giderek bir kâbusa, aynı zamanda da bir "yeniden doğuş"a dönüşecektir.

Pasaportunun kaybolmasıyla, geldiği grupla birlikte uçağa binip gidememesi, onu Burma'da yaşanan askeri rejim baskısının birinci dereceden tanıklığına itecektir.

Demokrasi istemiyle sokaklara dökülen Burma halkını soykırıma dönüşen bir şekilde katleden askerler, baskıyla iktidarda kalma yöntemini en iyi şekilde uygulamaktadırlar. (Birçok yerde olduğu gibi)

Tüm bu katliamlar olurken, Laura da uzun ve acımasız bir yolculukla bu görüntü içindeki yerini almaktadır. Bir zamanlar üniversitede profesörlük yapan U Aung Ko'yla omuz omuza yaşadığı günler, bir türlü unutamadığı kocası ve oğlunun ölümünü ikinci plana itmiştir. Onun için de yaşamaya değer bir hayat vardır artık...

John Boorman, "Burma'da Gözyaşları"yla politik sinema yapmanın tüm gereklerini çok iyi bilen ve uygulayan sinemacılar arasında yer aldığını bir kez daha kanıtlıyor.

Ezilen ve katledilen bir ulusun haykırışlarını sinema perdesinde daha önce de sık sık görmüştük. Usta yönetmen, bunlara yeni bir söylem getirmiyor, aksine bildik anlatıma dokunmadan onun üzerine kendi biçemini yedirerek filmini kotarma savaşı veriyor. Bu anlamda bakıldığında "yenilikçi", sinemasal anlamda "çığır açan" ya da "mükemmel" bir film değil "Burma'da Gözyaşları".

Ama böylesi politik filmleri sinemasal özelliklerini biraz geri plana atarak değerlendirmek gerek. Savaşlar ve acılarla her gün biraz daha başbaşa kalan "yorgun" dünyamızda demokrasi mumla aranıyor bugünlerde. Özgürce düşüncelerini söyleyebilen insanların çoğunluğu oluşturduğu bir dünya özlemi duyuyor insanlık. Böyle bir durum söz konusuyken, insanı hiçe sayan ülkelerin varlığını dünyaya iletmek için sanatların en etkilisi olan sinemayı kullanmak, olsa olsa bir "erdem" olarak görülebilir.

Tabii ki tüm bunların yanı sıra, her zamanki gibi yine Amerikan gözlüğüyle izlemek durumunda kalıyoruz "çok iyi tanımadığımız" bu ülkede yaşananları. Sinemayı sanat olduğu kadar, ticaret olarak da gören (belki daha çok) Amerikalılar, bu filmde de sinematografik bazı anlar yakalamak uğruna (İngiliz John Boorman'ı da kullanarak) kimi "süslemeler"le "Burma'da Gözyaşları"nı allayıp pullamışlar. Biraz da Batı'nın Doğu'ya olan üstünlüğünü, kimi ayrıntılarla "zihinlere nakşetme" eğilimi var her zamanki gibi.

Bunları da göze alarak değerlendirdiğimde, bu filmi koyacağım yeri belirlemek pek kolay olmadı benim için. Ama sonunda Boorman ustanın ağırlığının da etkisiyle "başarıyla kotarılmış bir politik film" yargısına vardım.

Tabii bu yargıya varmamın tek "ağırlıklı" nedeni John Boorman değil.

Rosanna Arquette'nin kardeşi Patricia'nın (biraz da nesnellikten uzak kalarak değerlendirdiğim) etkili performansı da, filmin önemli kozları arasında. "Çılgın Romantik" ve "Ed Wood"da "gönül düşürdüğüm" Patricia, burada da alkışlanacak bir kompozisyon çiziyor. (Öyle olmasını dilediğim için belki de) Yönetmenin, daha önceki filmlerinden "Zümrüt Ormanı"nda başrolde gördüğümüz oğlu Charley'e bu filmde küçük bir rol verdiğini de anımsatmak isterim. O filmi izleyenler, küçük Charley'nin ne kadar değiştiğini görünce pek şaşıracaklar doğrusu. (Ben şaşırdım!) John Seale'ın usta işi görüntüleriyle Hans Zimmer'in müziğini de eklersek, "Burma'da Gözyaşları"na "kötü bir film" deme şansımız kalmıyor zaten. Bir de "Amerikan gözlüğü"nü unutabilsek! ■

MURAT ÖZER

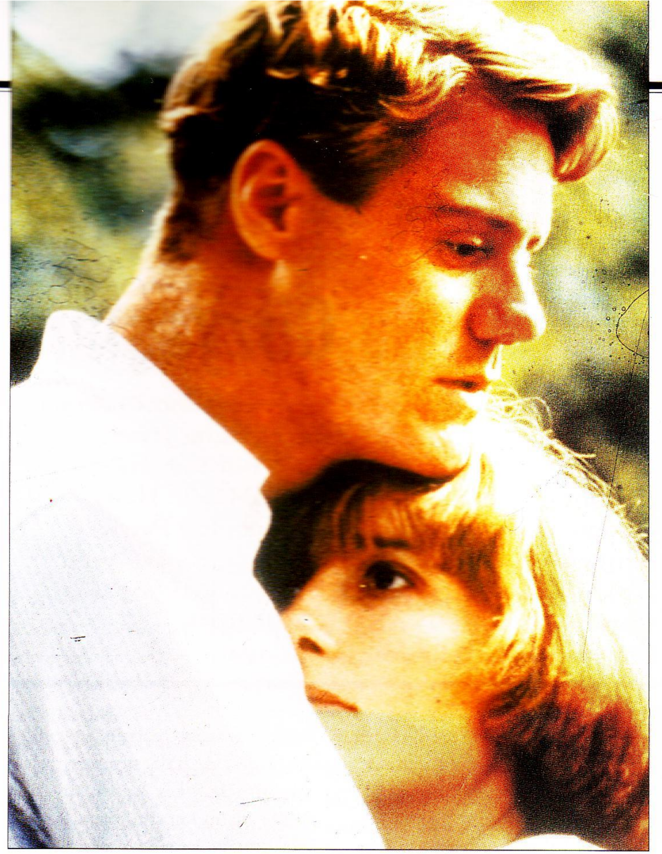

Politik sinema.
"Boorman, politik sinema yapmanın tüm gereklerini iyi bilen ve uygulayan sinemacılar arasında yer aldığını bir kez daha kanıtlıyor.

eleştiriler

Carrington

Yönetmen: Christopher Hampton Senaryo: Christopher HamptonOyuncular: Emma Thompson, Jonathan Pryce, Steven Waddington, Samuel West, Rufus Sewell, Penelope Wilton, Jeremy Northam Görüntü Yönetmeni: Denis Lenoir Müzik: Michael Nyman1995 İngiltere yapımı 122 dakika

İki karakter. *"Sonuçta Hampton'ın filmi gelip iki karaktere, iki performansa dayanıyor; Carrington ve Stachey. Thompson ve Pryce."*

■ Christopher Hampton'ın Cannes'da Özel Jüri Ödülü alan filmi "Carrington", pek rastlanmayan türden bir aşkın hikayesini anlatıyor. Androjen ressam (Dora) Carrington ile eşcinsel edebiyatçı Lytton Strachey'nin ilk tanışmalarından itibaren birbirlerine karşı duydukları gerçek sevginin baladı, ya da ağıtı.

Yıl 1915, mekan Güney İngiltere. Mevsimlerden kış. Yazar Lytton Strachey, ressam Vanessa Bell (Janet McTeer) ile kocası Clive'ın (Richard Clifford) kır evlerine geliyor. Orada top oynayan hoş bir çocuk görüyor ve umutları hilafına, onun bir kız olduğunu öğrenince keyfi kaçıyor. Kız, beğenmediği adını kullanmayıp sadece soyadıyla anılmak isteyen genç ressam Carrington. Kulaklarının hemen altında kesilmiş dümdüz saçları var. Londra'da ensesi açık olarak dolaşmış (ve bu yüzden çok tepki almış) ilk kadın. Strachey ise fevkalede zeki, kendine özgü bir espri anlayışı olan bir yazar ve eleştirmen. Christopher Hampton, senaryosunu da bizzat yazdığı filmini Michael Halroyd'un ünlü biyografisi "Lytton Strachey"den uyarlamış. Ama film, yazarın dünyasının dört dörtlük bir portresi değil. Çünkü Hampton'ı sadece, onun Carrington ile olan ilişkisi ilgilendiriyor. Hampton, zamanında hem halkın, hem aristokratların nefretini üzerinde toplamış ve çoğu aktif sosyalistler olduğu halde fildişi kulesine çekilmiş entellektüel mumamelesi görmüş Bloomsbury çevresini de fazla kurcalamıyor.

Hampton'ın hedefini bu şekilde küçültmesi, şüphesiz filmin yararına olmuş. Dönemini çok iyi incelemiş, dersini iyi çalışmış ve son derece yetkin bir tasarımcı ekibiyle 1920'ler İngiltere'sini empresyonist tablolar halinde canlandırmış. Ayrıntıları özenle işlemiş. Dönem görkemi içinde boğulmamayı da bilmiş. Filmin odak noktasında, karakterlerin bakışları, Michael Nyman'ın müziği, Denis Lenoir'ın ışıkları ve Hampton'ın kendi diyalogları var. Ki aslında, bunların çoğu Carrington ve Stachey'nin kalemlerinden çıkma laflar. Çünkü diyaloğun ve dış-sesle anlatımın büyük bölümünü ikisinin günceleri ve mektuplarından alınmış parçalar oluşturuyor. Ama filmin belki de en etkileyici sahnesi, Carrington'ı arkadan gördüğümüz bir bahçe sahnesi (filmin çoğu bahçelerde ve odalarda geçiyor zaten). Genç kadın bahçeden evi seyreder. Akşamdır. Sırayla iki odanın ışıkları yanar. Az önce salonda birlikte olduğu Ralph ve yeni metresi, Lytton ve yeni sevgilisi yatak odalarına çekilmişlerdir. Nefiş ışıkla, renklerle, kolay kolay akıldan çıkmayacak bir sahne. Ama sonuçta Hampton'ın filmi gelip iki karaktere, iki performansa dayanıyor; Carrington ve Stachey. Thompson ve Pryce. Yerli-yabancı birçok eleştirmenin yazılarından anladığım kadarıyla, hepsi iki oyuncuyu da beğenmiş. Zaten Pryce'ın karikatürize etmeye son derece yatkın Lytton Strachey'deki son derece ölçülü oyununu beğenmemek mümkün değil (Cannes'da da ödül aldı). Bir karakter yaratmanın "kolaylık"ları arasında yer alan dış donatıların burada abartmaya hayli yatkın özellikler taşımasının altından da başarıyla kalkmış. Her daim mevcut piposu, neredeyse yüzünü gizleyen (ve insanların arkasından "keçi" diye bağırmalarına yol açan) sakalı, tam tekmil tüvit giysileri, Lytton Strachey'i oynayan aktörün karakterinin çizgilerini kabaca çizmesine yardımcı olabileceği gibi, onu abartı sınırına da kolaylıkla taşıyabilir. Pryce bu tuzağı aşmış. Çok yumuşak bir oyunla, ustaca hakim olduğu jestleriyle, Strachey'i yaşatıyor. Emma Thompson'a gelince. Çok beğendiğim bu oyuncunun androjen Carrington için bahtsız bir seçim olduğunu düşünüyorum. Özellikle karakterin gençlik döneminde hayli yaşlı duruyor (çıplak sahnelerde dublörü var). Ayrıca Carrington'ın yaşam alevini oluşturan o ayrıksı enerjiyi, onu ayrı ve böyle yapan elektriği de aktaramamış, dahası hissedememiş sanki. Buna karşılık "Carrington"ın özellikle bir "ilk film" olduğu düşünülürse, izlenmeyi hakeden, hatta akılda kalıcı bir film olduğu da yadsınamaz bir gerçek. ■

SEVİN OKYAY

Judge Dredd

Yönetmen: Danny Cannon Oyuncular: Sylvester Stallone, Armand Assante, Rob Schneider, Jurgen Prochnow, Max Von Sydow, Diane Lane Senaryo: William Wisher, Steven E. de Souza Görüntü Yönetmeni: Adrian Biddle Yapımcılar: Charles M. Lippincott, Beau E.L. Marks Dağıtım: WB

Hapisten yeni çıkan Fergie'yle birlikte, geleceğin mega şehrine ilk adımımızı atıyoruz. 2139 yılı Mega City One Caddeleri... Tam bir neon imparatorluğu. Yükselmeye başlıyoruz: Devasa binalar, aralarında hatırı sayılır bir trafik oluşturan uçan araçlar, üçyüz metre aşağıdan görülmeyi garantileyecek kadar büyük ışıklı reklamlar... Ve sonunda filtreden geçmiş günışığı. Aşağıda, sokaklarda ise karmaşa bekliyor.

Distopya da aynı ütopya gibi, daha çok bugüne aittir. "Yanlışlar dünyası"na ulaşmak için elindeki en büyük kaynak günümüz dünyasıdır. Bu açıdan, distopyaların birbirine benzemesi, günümüzde göze batan yanlışlıkların ortak teşhisinden kaynaklanıyor gibi görünebilir. Ama kaynaklanmıyor. Tıpkı "Yargıç"ta olduğu gibi. Danny Cannon'ın filmi, bugünün dünyasından değil, başkalarının distopyalarından yola çıkıyor. Bu anki popüler kültür atmosferini "postmodern eleştirmenin cenneti" haline getiren neyse, Judge Dredd'in dünyasını oluşturan da o. Film ve büyük ihtimalle kaynağı olan çizgi roman, bilimkurgunun önemli örneklerinden epey borç alıyor.

"Yargıç" bir çizgi roman uyarlaması. Böyle bir uyarlamada yönetmen, çizgi romanın hareketli görüntülerden oluşan bir temsili olmakla, çizilmiş malzemeyi baz alıp, kafasındaki sinemaya giden yolda kendini serbest bırakmak arasında bir seçim yapmak durumunda. Danny Cannon'ın filminde en göze batan mesele de, bu seçimin yapılmaması.

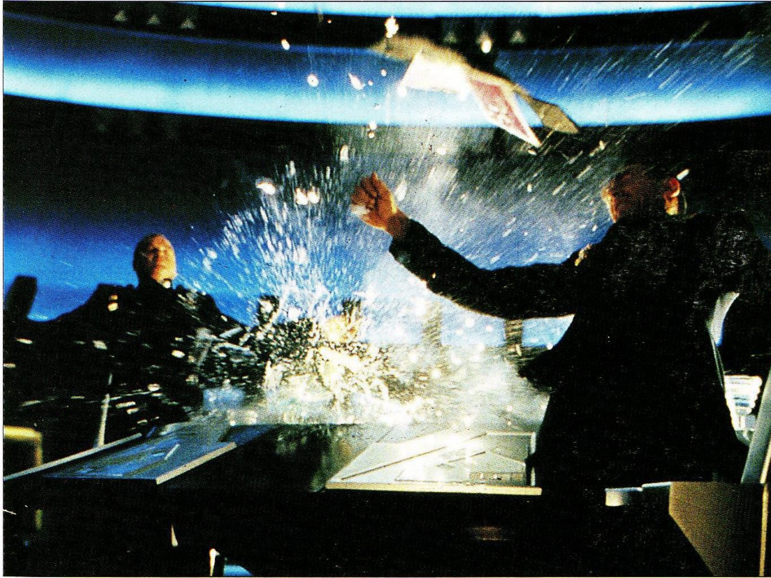
Sylvester Stallone, Judge Dredd'in o meşhur başlığını çıkartarak çizgi romanın hayranlarını bir hayli öfkelendiriyor. Film, bu yolla, kendi adına konuşacağı sinyallerini veriyor. Ancak başlık çıkmasına rağmen, film "standart çizgi roman uyarlaması" olarak kalıyor. Çizili olarak sunulan dünyayı, büyük sinema yapımlarının elindeki teknolojiyi kullanarak yeniden yaratmak, filmin ilk hedefi. Bu doğal. Özellikle de geleceğin dünyasını ele alıyorsanız. Cannon bu hedefine ulaşıyor. Yarattığı şehir, filmde etkisini finale kadar sürdüren yegane unsur.

Geleceğin dünyasında geçerli olan ahlak, daha doğrusu filmin başından sonuna kadar varlığını sürdüren ahlak, yasa ile onu uygulayanın yorumu arasında. Yönetmenin, bize şehir ve içinde yaşayan toplum üzerine ilk gösterdiği, "Bloklar Savaşı" denen bir çatışma. Sonra Kaos'un yasa uygulayıcılarıyla karşılaşıyoruz: Yargıçlar. Mekanı temizleyen Judge Dredd, çatışmada canını kurtarmak için saklanan Fergie'yi ayaküstü yargılayıp (gerçi yargılamaların hepsi böyle yürütülüyor; çabuk ve kesin) hapse geri yolluyor. "Suçsuzum" diyen Fergie'ye yanıtı ise; "Böyle diyeceğini biliyordum" cümlesi oluyor. Yargıcın önyargısıyla tanışıyoruz böylece. Onun için suçlular tek tip, tahmin edilebilir ve başlarına ne geliyorsa onu haketmiş olan kişiler. Ayrıca herkese potansiyel suçlu olarak baktığına da şüphe yok. Ancak Dredd, bir muhabirin öldürülmesi sonucu haksız yere ömür boyu hapse mahkum edilince, ahlaki bir değişim sürecine giriyor. Önce, kendisini hapse götüren araçta karşılaştığı Fergie'yle arkadaş oluyor. Daha sonra, gerçek bir insan olmadığını, genetik bir deneyin sonucu olduğunu, sandığının aksine bir anneye ya da babaya sahip olmadığını öğreniyor.

Filmin başında Dredd'i duygu sahibi olmamakla suçlayan Yargıç Hershey, finalde onu öpüp işine yolluyor. Judge Dredd, kendisine teklif edilen başyargıçlık makamını geri çevirip, sokaklara dönüyor... Ve "Yargıç"ın Blade Runner ve "Brazil" gibi, türün önemli örneklerinden ödünç aldığı herşey, gökdelenlerin arasında, havada asılı kalıyor. Biri hariç: İnsanın makineleşmesi. Filmde bu mesele, toplum üzerinde değil, onu yargılayan ve mahkum eden kitlenin içinden bir birey üzerinde yürütülüyor. Varılan sonuç da şu; Dredd'i insanlık dışı yapan bir deney ürünü olması değil, katılığı, ön yargıları, ve kendinin kanun olduğuna körü körüne inanışıydı.

Etkileyici görsel efektlerle bezeli bir megalopolis'te devriye gezen bu yargıcın, Dirty Harry karikatüründen başka bir şey olmadığına, insanın inanası gelmiyor... ■

KUTLUKHAN KUTLU

Postmodern dünya. *"Bu anki popüler kültür atmosferini "postmodern eleştirmenin cenneti" haline getiren neyse, Judge Dredd'in dünyasını oluşturan da o."*

eleştiriler

Showgirls

Yönetmen: Paul Verhoeven, Oyuncular: Elizabeth Berkley, Kyle MacLachlan, Gina Gershon, Glenn Plummer, Gina Ravera, Senaryo: Joe Eszterhas, Görüntü yönetmeni: Jost Vacano, Koreografi: Marguerite Derricks, Müzik: Dave Stewart, Yapımcılar: Charles Evans, Joe Eszterhas

"Showgirls"ü seyredip sinemadan çıktıktan sonra akla takılan soru şu oluyor: Yapımcılar senaryo yazarı Joe Eszterhas'a sinema tarihinin en yüksek telif ücretini gerçekten az önce seyrettiğimiz film için mi ödemişlerdi? Bu sorunun cevabının "Evet" olduğu kesin. Peki ama neden? Biraz geriye gidersek bu soruya da makul bir cevap bulmak mümkün.

Eszterhas ve yönetmen Verhoeven, "Temel İçgüdü"den sonra Hollywood'un en pahalı markaları haline geldiler. Doğal olarak, herkes bir sonraki projelerini merak ediyordu. Hollywood'daki birçok yapımcı da onlar ne yaparsa, milyonlarca doları koymaya hazır bekliyordu. Onlar da, yapımcıları ve seyircileri fazla bekletmemek için bir grup güzel ve çıplak kızla stüdyolara kapandı ve daha çekimlerin ilk gününden itibaren, fotografçıların dünyanın dört bir yanına göğüs, kalça ve bacak dialari göndermesini sağladılar. Promosyon açısından bakılırsa, buraya kadar herşey normal. Ama ortaya çıkan filme bakılırsa durum, hem Eszterhas hem de Verhoeven için gerçekten vahim...

Eszterhas'ın niyeti, Las Vegas'ta geçen erotik bir "All About Eve" uyarlamasından başka bir şey değil aslında... Kente otostopla gelen Nomi adlı genç kız (Elizabeth Berkley), Las Vegas'ın şov dünyasında yükselmeye çalışıyor. Yani, daha ilk dakikalardan itibaren insanda depressif bir deja-vu duygusu uyandıran bir klişeler cehenneminin tam orta yerine düşüyoruz...

Ama ne cehennem... Film birkaç adım daha ileri gitse, bir ZAZ parodisi olabilecek kıvamda... Ama ne yazık ki, Verhoeven da, Eszterhas da anlattıkları hikayeyi ciddiye alıyorlar ve film kesif bir sıkıntıyla ağır ağır ilerliyor. Biliyorsunuz ki, Nomi yükselecek... Biliyorsunuz ki, Nomi filmin sonunda bir ahlak dersi alacak... Ve evet, acı ama gerçek. Bunların hepsi göz göre göre oluyor...

Hadi bütün bunların olmasına da itirazımız yok. Peki ya o korkunç senaryo zaaflarına ne demeli? Eszterhas, sanki seyirciyle dalga geçiyor. Nomi'nin gerçek kimliğinin ortaya çıktığı sahne, Kristal gibi her numaraya açık bir kadının Nomi'yi ihbar etmesi ve başına gelenleri bir derviş sabrıyla karşılaması, pop starın bodyguardlarıyla birlikte gerçekleştirdiği tecavüz, Nomi'nin aynı pop starı bayıltana kadar dövebilmesi, Nomi ile siyahi sevgilisinin bardaki o son konuşmaları ve bunlar gibi sayısız ayrıntı... Böyle bir senaryonun değil Hollywood'da Türkiye'deki yapımcılar tarafından kabul edilebileceği bile şüpheli...

Ne var ki, "Showgirls" böyle bir senaryodan yola çıkılarak, hem de milyonlarca dolar harcanarak çekilmiş ve geniş bir promosyon kampanyası eşliğinde sunulmuş bir film... Çünkü senaryo Paul Verhoeven gibi anlatım tekniğine son derece vakıf, kamerasını çok iyi kullanabilen, kurguda işini bilen bir yönetmene teslim ediliyor. Dolayısıyla seyredilme garantisi var.

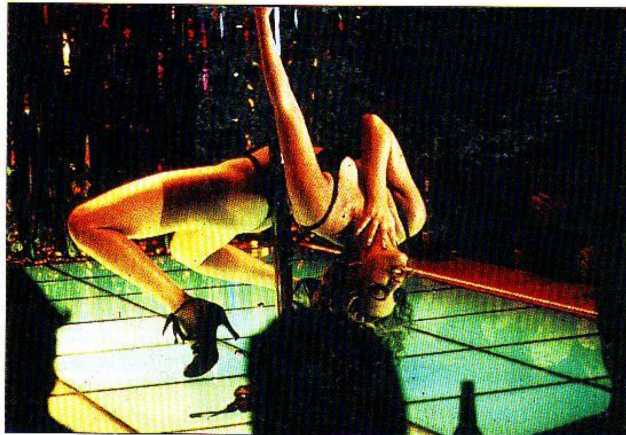
Öte yandan film, Elizabeth Berkley gibi Hollywood'da hiçbir yıldızın cesaret edemeyeceği sahnelerde oynamayı kabul eden bir oyuncuya sahip. Gerçi Berkley, gerçek anlamda kabiliyetsiz bir aktrist ve üçüncü sınıf bir Hollywood yapımında "gansterin hiç konuşmayan aptal sevgilisi"nden başka hiçbir rolü üstlenemeyecek kadar da karizma ve "kimya yoksunu" bir hatun... Ama güzel bir vücuda ve her yerini gösterme gibi bir cesarete sahip. Dolayısıyla, masaya oturduğu her oyuncuyla, önce neresini ne kadar göstereceğinin pazarlığını yapan Verhoeven için ideal bir oyuncu ve bu anlamda, bir gişe garantisi...

Başladığı andan itibaren hep beklediğiniz gibi gelişen ve acaba ne zaman bitecek sorusunu sürekli sordurtan bu filmin en güzel tarafı hiç şüphesiz bitmesi... Final, insanda öylesine bir huzur duygusu uyandırıyor ki, Nomi'nin kendisine "Las Vegas'ta kumarda ne kazandın?" diye soran Elvis taklidine "Kendimi" demesine bile aldırmıyorsunuz...

"Showgirls"ün bazı üzücü tarafları da var, hiç şüphesiz... Kendini büyük bir deha zanneden Eszterhas'a acımamak mümkün ama gerçekten yetenekli bir yönetmen olan Verhoeven'ın Avrupa'da çektiği filmlerden ve "Total Recall" gibi iyi bir filmden sonra buralara düşmesi gerçekten çok hazin. Hele David Lynch'in has oyuncusu Kyle McLachlan'ın 80'li yıllardan kalma demode yuppie tiplemesi hepsinden daha hazin...

Sözün özü, Elizabeth Berkley'in orasını burasını merak etmiyorsanız, kendinize bir iyilik yapın ve "Showgirls"den uzak durun. Verhoeven ve Eszterhas ile ilgili hatıralarınızı da, herşeye rağmen asla kötü bir film olarak nitelenemeyecek "Temel İçgüdü" filminde bırakın, orada kalsınlar. ■

SELİM ERGUN

Parodi gibi. *"Film birkaç adım daha ileri gitse, bir ZAZ parodisi olabilecek kıvamda."*

ÖZEL

SEANS

Kamerasını teslim etti

Kusturica, sinemayı bıraktığını açıkladı. Az sayıda filmle çağdaş sinemanın en ünlü yönetmenlerinden biri haline gelen Kusturica'nın bu kararı, geçtiğimiz Mayıs ayından beri sürüp giden bir tartışmanın sonucu. Engin Aydeniz, bu tartışmaların ve bırakma kararının hikayesini yazdı.

"O ruhunu sattı"

"O Sırp faşizmini Yugoslav düşüncesine tercih etti. 1992 yılının Nisan ayında yaptığı bir açıklamada, müslümanlara Yugoslav Ordusuna uymaları çağrısında bulunmuştu. O sırada Yugoslav ordusunun bir Sırp Ordusu haline geldiği gün gibi ortadadır. Nasıl Miloseviç gibi, yüzlerce müslümanın, Sırp'ın ve Hırvat'ın ölümünden sorumlu olan birinin tarafına geçebildi?"

"O buralarda büyüdü. Saraybosna'nın bir sembolüydü. 20 yıl beraber yaşadık. Bize niye karşı olduğunu anlayamıyoruz" (...)

Ünlü Saraybosnalı yönetmen Emir Kusturica, çocukluk arkadaşları Pero Puric, Srdan Dizdareviç ve eski bir asistanının kendisi hakkındaki yukarıdaki düşüncelerinin 26 Ekim 1995'te Fransız *Le Monde* gazetesinde yayınlanmasından yaklaşık bir ay sonra sinemayı bıraktığını açıkladı. Liberation gazetesine verdiği bir demeçte; "Bu kararımın düşmanlarımı ne kadar mutlu edeceğini bilmiyorum, ancak bundan sonra hayatım daha rahat olacak" diyordu. Gerçekten Kusturica'nın düşmanı çoktu. Saraybosna'da sürüp giden trajedide, Sırpları eleştiren ne kadar

insan varsa onun düşmanıydı çünkü...

Olay, geçtiğimiz Mayıs ayında yönetmenin 48. Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye Ödülü'ne layık görülen "Yeraltı" filminin gösterilmesiyle patlak vermişti. Kusturica'nın, Yugoslavya'nın son yarım yüzyıllık tarihine gönderme yaptığı filminde, kendisi de bir Boşnak olmasına rağmen, Sırpların yanını tuttuğu ve Sırpların bunca vahşetine karşın onları haklı çıkarmaya çalıştığı iddia ediliyordu. Anlaşılacağı üzere, eleştiriler ünlü yönetmenin sanatıyla değil, olayın daha çok insani yönüyle ilgiliydi. Doğal olarak, olay hakkında fikir yürütme işini sinema eleştirmenlerinden çok filozoflar üstlendi. Yönetmen özellikle Fransız *Le Monde* gazetesinde yoğun eleştirilere maruz kaldı. Fransa'da yayınlanan "Avrupa Habercisi" (*Le Messager Europeen*) dergisinin editörü filozof Alain Finkielkraut'un 2 Haziran tarihli *Le Monde* gazetesinde yayınlanan "Kusturica Yalanı" başlıklı yazısı ortalığın ısınmasına yetti. Filozof, Altın Palmiye Ödülü'nün Kusturica'ya verilmesini eleştirirken; "Jüri, Altın Palmiye Ödülü'nü en kuşkulu ve güvenilmez Amerikanvari Sırp propagandası yapan bir filme verdi" diyordu.

Fransızların 20. yüzyıldaki en popüler filozoflarından Bernard-Henri Levy ise *Le Point* dergisindeki yazısında, filmi görmeden suçlamada bulunmak istemediğini, ancak Festival jürisinin Kusturica'yı ödüllendirmesinin 1938 yılındaki durumu Almanların lehine taçlandırmak anlamına gelebileceğini söylüyordu.

Evet, Finkielkraut da *Le Monde*'da yayınlanan yazısını yazdığı sıralarda filmi görmemişti. Buna rağmen cüretkar bir biçimde; "Yeraltı, Yugoslavya'ya nostaljik bir elveda anlamında. Ve Kusturica eski Yugoslavya'nın dağılmasından Sırpların Saraybosna'yı tamamen işgal edip bir "Serboslavya" ortaya çıkarma niyetlerini gözardı etmeye çalışıyor" deme cesaretini kendinde bulabiliyordu. Filozofları filmi görmeden bu denli tepkisel hale getiren unsur, bizzat Kusturica'nın Fransa'da yayınlanan prestijli sinema dergisi *Les Cahiers du Cinema*'nın Haziran 1995 sayısında Serge Grünberg'e söyledikleriydi. Kusturica, röportajında filmin çekim aşamalarını, kendisini etkileyen faktörleri birbir anlatıyordu. Ancak asıl şimşekleri üzerine çeken, yönetmenin doğup büyüdüğü bölge hakkındaki düşüncelerini açıkladığı bölümdü.

Kusturica, bölge için tehlikeli olan gerçek unsurun Sırplar değil, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana bölgede yayılmacı politikalar güden Almanya olduğunu söylüyordu. Bölgedeki devletler Almanya'nın uydularıydılar ve Nazi'lerin güdümünde kurulmaşlardı. Ayrıca Sırpların dışında kimse 2. Dünya Savaşı'nda Almanya'nın bölgeyi işgal etmesine karşı çıkmamıştı; "Filmde kullanılan arşivler, Slovenya'ya giren Nazi birliklerinin kendi evlerine gelmiş gibi karşılandıklarını gösteriyor. Bugün de bu böyle. Çünkü Slovenya Ortodoks dünyasında Almanya'nın bir uzantısı olarak kabul edilir. Zagreb'te de aynı şey olmuştu. Ve Nazi birlikleri Zagreb'e (Sırpların başkenti) girdiklerinde sokaklarda kimse yoktu. Yabancı topraklara girmişlerdi."

Kusturica'nın doğup büyüdüğü, etnik ve kültürel zenginliğiyle sanatını biçimlendiren topraklar hakkındaki düşüncelerinin değişmesi yeni değildi. Yönetmen daha 1991 yılında *Liberation* gazetesinde şunları söylemişti; "Çocukluğumda bilmediğim bir çok şey vardı. Şimdi biliyorum. Slovenler her zaman "Sloven ideali"ne sadık kaldılar. Yani Avusturyalı "şovalye"nin idealine. Ancak atalarımız Birinci Dünya Savaşı sırasında bu Slovenleri Avusturyalı b.klara karşı korudular."

Kusturica, herkese küsüp, duygusal bir karar verdi ve sinemayı bıraktığını açıkladı.

Kusturica, Germenlerin bölgeyle ilgili tarihteki politikalarını, Sırpların bölgede 5 yıldır süren savaşta gerçekleştiği insanlık suçlarına kılıf olarak uyduruyordu. Bunun yanı sıra Sırpların bölgedeki yayılmacı politikalarının altında yatan ve bölgede Sırp olmayan toplumların kendilerine karşı en büyük tehdit olarak gördükleri Büyük Sırbistan yaratma ideali, Kusturica için çok anlamsızdı ve olayı basit bir matematik işlemine indirgeyerek açıklıyordu: "Ortada dolaşan Büyük Sırbistan lafı aptalca bir terim. 9 milyonluk nüfusuyla bir ülke nasıl 'büyük' sıfatıyla nitelendirilebilir. Birleşmeden sonra 80 milyonluk nüfusuyla Almanya gerçekten 'büyük'tür. Buna kimse değinmiyor". Kusturica şöyle devam ediyordu:

"Gerçekten Bosnalılara ne yaptığımı bilmiyorum. Sırp ve Hırvatları şimdiye kadar hep eleştirdim. Müslümanlar bende Miloseviç'in faşist olduğunu söylememi istiyorlar. Fakat ben öyle düşünmüyorum. Çünkü öyle olmadığını biliyorum!" diyerek Saraybosna kasabı hakkındaki düşüncelerini açıklığa kavuşturuyordu. Kendisini eleştiren Fransız aydınlarına da çatarak; "Bazı Fransız entellektüelleri Saraybosna'nın onursal hemşerisi ilan edilirken, benim gibi birinin oraya adım atmaya hakkı bile yok. Saraybosna'ya gidersem beni öldürürler." İşte burada Kusturica çok haklıydı. Çocukluk arkadaşlarından Puro Puric; "Umarım bir gün buralara (Saraybosna) döner. Ancak dönecek cesareti olmayacaktır sanırım" derken, Srdan Dizdareviç; "Kendi açısından buraya dönmesi için yapacağı bir jest yetecektir. Çünkü Saraybosna çabuk unutan bir şehirdir. Ama yine de burada güvenlikte olmayacaktır" diyordu.

Bu arada *Le Monde* gazetesi, filmin çekim aşamalarında Sırp Ulusal Televizyonu'nun rolüyle ilgili soruların aydınlanmasıyla ilgili Kusturica'ya sürekli röportaj teklif ediyor, Kusturica ise sözle-

rinin çarpıtıldığını bunun için yazılı olarak bağlantı kurabileceklerini açıklıyordu.

Yazılı olarak iletişim kurulmasında anlaşıldıktan sonra ünlü yönetmen, *Le Monde*'a gönderdiği yazısında, kendisine yönetilen soruları yanıtlamadan sadece söylemek istediklerini kağıda döküyordu. 26 Ekim'de yayınlanan yazı aynı zamanda Alain Finkielkraut'un yazısına 5 ay gecikmeyle bir tekzip özelliğini de taşıyordu. "*Le Monde* Alain Finkielkraut'un "Kusturica Yalanı" başlıklı yazısını yayınladığında önce büyük bir üzüntü, sonra öfke ve son olarak da bir tür kararsızlık hissettim. Hemen bir yanıt yazmayı düşündüm. Fakat ne diyecektim. İmgelemim olmadığından değil. Ancak makalesini yazdığı sırada filmimi görmemiş olan bir yazara söyleyecek laf bulamıyordum" diyerek başladığı yazısında, *Le Monde*'un kendisine ne kadar haksızlık ettiğiyle ilgili şikayetlerini belirterek devam ediyordu. *Le Monde* gazetesi kendisine gazetecilerin, filozofların da katılacağı "savaş suçu savunması" niteliğinde bir sempozyum teklif etmişti. Ancak gazete onun hakkında "Fellini'nin mirasçısı, etnik temizliğin mimarı" şeklindeki yorumları içeren bir editör yazısı yayımlayarak bu önerisini başlamadan bitiriyordu. Aslında Kusturica yazısında Finkielkraut'un eleştirilerini yanıtlamıyor, kendisinin *Les Cahiers du Cinema*'ya söyledikleriyle ilgili bir tek kelime bile etmiyordu.

"Yeraltı"nın çekilmesinde katkıları olan kuruluşlarla ilgili şaibelere gelince. Bunlardan biri Yugoslavya'nın dağılmasında yaptığı yayınlarla etkin bir rolü olan ve Sırbistan'a uygulanan ambargoyla etkinlikleri denetlenen Sırp Ulusal Televizyonu'ydu. Bir başkası, *Le Monde* muhabirinin, "Yeraltı"nın finansmanı hakkındaki sorularını "Siz Gestaposunuz" şeklinde yanıtlayan Bouygues-Ciby 2000 isimli kuruluş, bir diğeri ise RTS isimli başında Miloseviç'in partisinin Sırp Parlamentosu'ndaki başkanı olan Milorad Vucelic'in bulunduğu bir şirketti (*Le Monde* 26 Ekim 1995, s. 27).

Şaibeli şirketlerin listesi uzadıkça uzuyordu. Ciby 2000'in başkanı Jean François Fonlupt "Sırp Televizyonu sadece yüzde 2'lik bir katkıda bulundu" diyordu. Fakat bazılarının dediğine göre film çekimleri, özellikle Prag'taki ilk çekimlerde öngörülenden çok daha uzun sürmüştü. Bu bağlamda Fransa'daki Sırp-Hırvat göçmen bürosunun yöneticisi, Stanko Cerovic; "Belgrad'ın verdiği para ya da gerçekleştirdiği diğer yardımlar olmasaydı film tamamlanamazdı" diyor. Filmin finansmanı hakkında detaylı bilgi vermekten kaçınan Fonlupt ise film için daha önceden öngörüldüğü kadar harcama yapıldığını iddia ederken, film çekimlerinin uzun sürdüğünü kabulleniyordu. Bir iddiaya göre, "Yeraltı"nın Cannes'da gösterilenden daha uzun bir diğer versiyonunun Sırp Televizyonu'nda sekiz bölüm halinde gösterileceğiydi. (*Le Nouvel Observateur*, 26 Ekim-1Kasım 1995. "L'affair Kusturica")

Öyle veya böyle, Kusturica sinemayı bıraktığını açıkladı. Belki bazılarının dediği gibi herkese küstü... Ancak tamamen haklı olduğunu düşünüyor olsaydı, bırakıp gitmez, üretmeye devam ederdi. Onun da Kieslowski gibi karar değiştirip tekrar sinemaya dönüp dönmeyeceğini ise zaman gösterecek. ■

ENGİN AYDENİZ

HOLLYWOOD NOTLARI **SAFTER YILMAZ**

HOLLYWOOD'UN LAS VEGAS TUTKUSU

New York ve Los Angeles film eleştirmenlerinin Oscar öncesi "Leaving Las Vegas"ı yılın filmi olarak seçmeleri, Hollywood'un Las Vegas tutkusunu bir kere daha ön plana çıkardı.

1995 sonunda Amerika'da sinemalara gelen "Showgirls", "Casino" ve "Leaving Las Vegas" filmleri, dünya kumarının başkentinde geçen filmlerin öncüsü oluyor. Önümüzdeki aylarda, konusu Las Vegas'ta geçen Fox stüdyosunun "The Great White Hype", Warner Bros'un "Mars Attack", Steve Martin'in "Sergeant Bilko", Whoopie Goldberg'in "Bogus", Keanu Reeves'in "Feeling Minnesota" ve Rebecca DeMornay'in de "The Winner" filmlerini seyredeceğiz. Los Angeles'a otomobille dört saat uzaklıktaki Las Vegas, Amerikan sineması için doğal bir plato. Elvis Presley'den Robert Redford'a, ilk James Bond Sean Connery'dan Al Pacino'ya kadar bir çok büyük isim, unutulmaz filmlerini her yıl 20 milyon kişinin ziyaret ettiği bu şehirde çekmiş durumda.

Las Vegas Film Komisyonu'na göre şehirde şimdiye kadar 200 film çekilmiş ve bunların ilki 1941 yılına kadar gidiyor. "Las Vegas Nights" adlı Tommy Dorsey orkestrasının yer aldığı bu ilk filmden sonra, 1952'de Jane Russel'ın başrolde görüldüğü "The Las Vegas Story" geliyor. 1964'te Elvis Presley de "Viva Las Vegas"ı burada çekmiş. 24 saat uyumayan kumar başkenti mafyanın kirli çehrelerini çoğunlukla ilk plana alırken, romantik komedi filmleri ile müzikaller de burada çevrilmemiş değil.

Ancak 1960'da Frank Sinatra'nın "Ocean's Eleven" filminden Robert De Niro'nun son "Casino"suna kadar, Las Vegas'tan geride kalanlar ancak kumarhanede dönen kirli dolaplar ile kanlı cinayetler oluyor.

Ancak Hollywood'un kendisini kötü göstermesine pek aldırmayan Las Vegas, aksine Hollywood stüdyolarını daha da teşvik ediyor.

1983'te Las Vegas'ta 11 milyon dolar harcayan Hollywood stüdyoları, geçen bir yılda burada 28 film çekerek bu miktarı 83 milyon dolara çıkarmışlar.

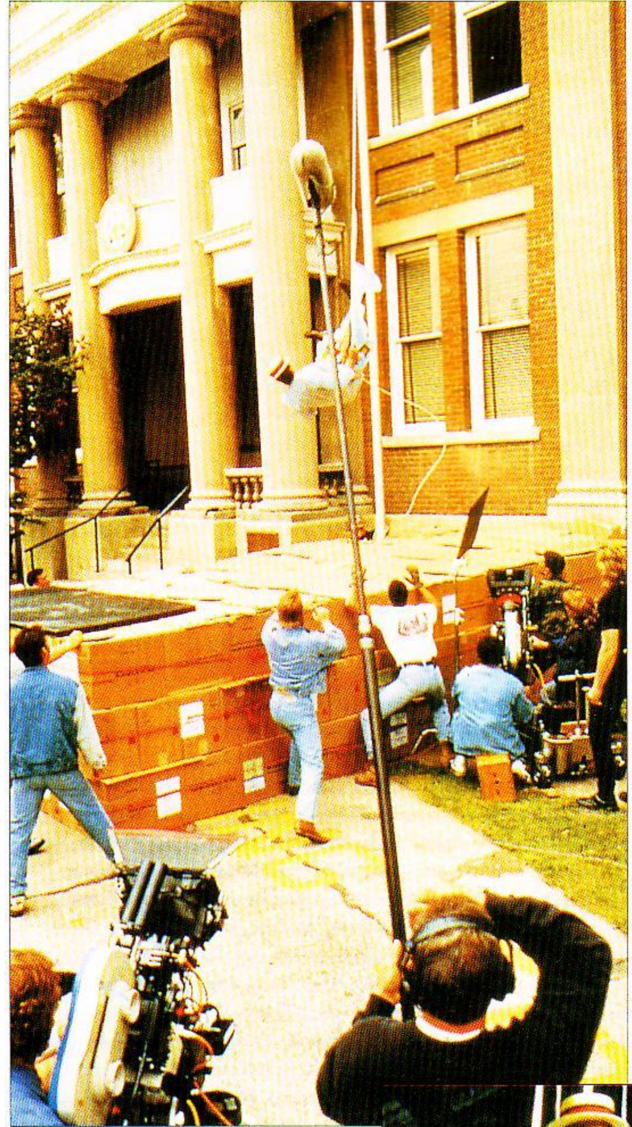
Bu filmlerden bazıları Las Vegas'ı gerçekte olduğu gibi gösterirken, çoğunluğu senaristlerin hayal ürünü. Bu konuda Nevada Eyaleti Film Komisyonu Başkanı Bob Hirsch; "Her şeyi gerçeğe uygun film bence "Casino" oldu. "Showgirls" ise tamamen bir hayal eseri. Çünkü bu filmde olduğu gibi sıradan bir çıplak revü kızının başa çıkarak revüde yıldız oluşu Las Vegas tarihinde görülmemiş. Tropicana Oteli'nde 30 yıldır Folies Berger'in çıplak revüsü var. Buradaki yüzlerce kızdan hiçbiri beş yıldızlı olmuş değil" diyor.

Mart ayındaki Oscar ödüllerine New York ve Los Angeles eleştirmenlerinin aday gösterdikleri "Leaving Las Vegas" filminin İngiliz asıllı yönetmeni Mike Figgis ise;" Bütçemiz dar olduğu için hiç bir kumarhanenin içinde çekim yapamadım. Ancak Las Vegas'ın ünlü "Strip" denen caddesinde çekim yapmak bana yetti" diyor.

ADI HENÜZ BELLİ OLMAYAN BİR WOODY ALLEN FİLMİ...

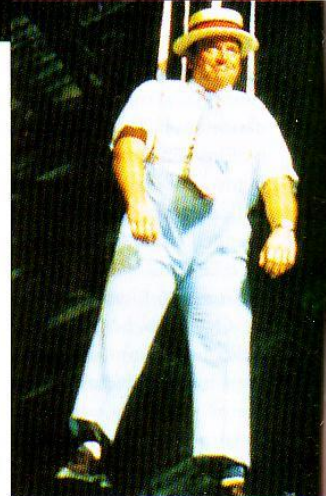
Woody Allen, yeni filminin Venedik planlarını tamamladıktan sonra New York'a döndü ve çekimlere burada devam edecek. Yönetmenin son filmi, müzikal bir komedi. New Yorklular şu görüntüye artık alıştı: Her sene sonbaharda, kendine bol gelen pantolonlar giyen kızıl saçlı ufak tefek bir adam, kameralarını şehrin sokaklarına kurarak bir başyapıt çeker.
İlk kez Julia Roberts ile çalışacak olan Woody Allen, Drew Barrymore, Edward Norton ve Natasha Lyonne ile birlikte çalışmaktan son derece memnun olduğunu belirtiyor. Filmde rol alacak diğer oyuncular ise Goldie Hawn ve Alan Alda. Allen'ın ilk müzikali olan filmin adı henüz belirlenmemiş. Kod adı ise geçen sene "Mighty Aphrodite" için kullandığının aynı; "Fall Project".

THE STUPIDS

Her perşembe "çöp günü"nü kutluyorlar. Çöpler hava alsınlar diye akşamdan temiz havaya çıkartılıyor ve cuma sabahı izleri bile kalmıyor. "Blues Brothers"ın yönetmeni John Landis, 24 milyon dolarlık bir filme imza atıyor. Filmin başrolünde "Roseanne" dizisinin Roseanne'inden olaylı bir biçimde boşandıktan sonra işleri kötüye giden ama James Cameron'un "True Lies"ında oynadıktan sonra şansı açılan Tom Arnold var.

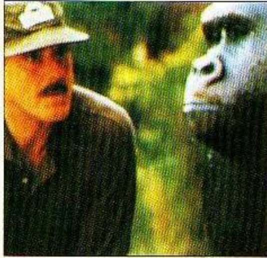

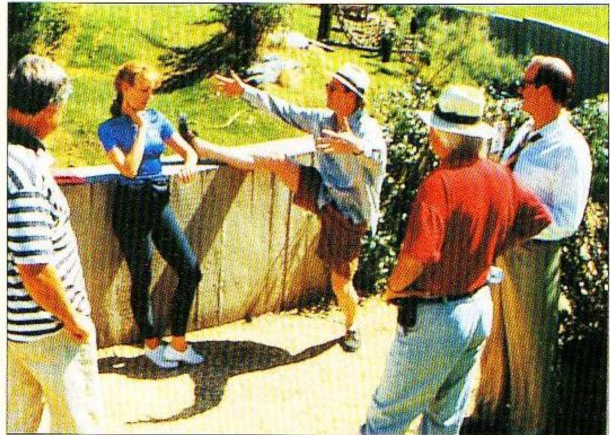
STEALING BEAUTY

Bernardo Bertolucci, İtalya'da küçük bir çiftlik evinde yeni bir film çekiyor. Bu senenin ortalarına doğru gösterime girmesi beklenen filmin senaristi Susan Minot. Başrolde Liv Tyler'ı göreceğimiz filmin diğer oyuncuları; Jean Marais, Jeremy Irons, Stefania Sandrelli, Sinead Cusack, Donals McCann.

FIERCE CREATURES

Her ne kadar ekipteki isimlere (Jamie Lee Curtis, Kevin Kline, John Cleese) bakınca insan; "Yoksa "A Fish Called Wanda"nın ikincisi mi çekiliyor?" diye düşünse de, bütün ekip, filmin kesinlikle yepyeni bir proje olduğu konusunda ağız birliği içinde. Filmin konusu hakkında pek bir şey söyleyemiyoruz. Çünkü ekibin ısrarlarından biri de bu konu hakkında sır vermemek.

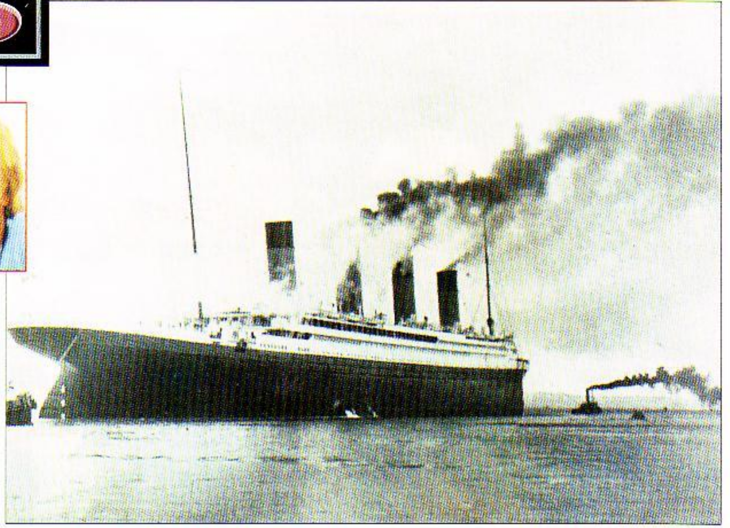

ÖZEL

SEANS

TİTANİK'İ ÖLÜM UYKUSUNDAN UYANDIRMAK...

James Cameron, ekibini denizin derinliklerine, dünyanın en ünlü batığına götürüyor.

James Cameron, geçen sene çevirdiği "True Lies"tan sonraki ilk projesine başlamak üzere. Söz konusu olan film Titanic. Cameron'ın amacı, sadece 1912'de buzdağına çarparak batan ve 1503 kişinin ölümüne yol açan geminin hikayesini anlatmak değil, aynı zamanda gemiyi denizin derinliklerinden kurtarmak için gösterilen çabaları da göstermek. Film geminin içinden gerçek görüntülere yer verecek olmasıyla bir ilke imza atacak. "The Titanic" sekiz sene önce bulunduğunda filme alınmış ama kazazedelerin aileleri göz önünde bulundurularak geminin iç bölümlerinin çekilmesine izin verilmemişti. Titanic, James Cameron'un 1989'daki The Abyss'ten sonra, denizin dibinde çektiği ikinci film olacak. Kurtarma ekibinin başında bulunan George Tullock, batığı rahat bırakması konusundaki itirazları kulak arkası eden Cameron'a; "Titanic, birçok insanın kalıntılarını barındıran tarihi bir sit alanıdır" diyerek, burada film çekmesine şiddetle karşı çıkıyor.

TIPKI ESKİ GÜNLERDEKİ GİBİ

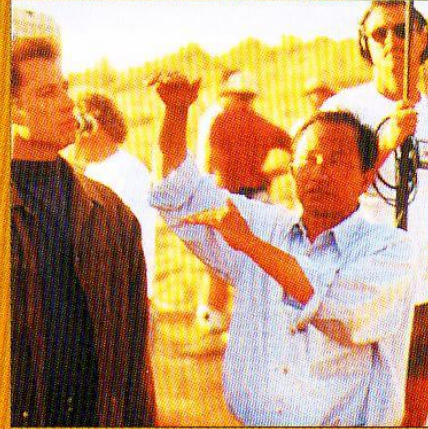
John Belushi'nin genç kardeşi James Belushi, Dan Aykroyd ve John Goodman ile birlikte "Blues Brothers"ın devamı için kolları sıvadı. Senaryosunu Dan Aykroyd'un yazdığı filmde, biri Chicago'lu diğeri New Orleans'lı iki blues grubunun rekabeti anlatılıyor. "Blues Brothers 2000"in yönetmeni yine John Landis.

BARBRA'NIN İKİ YÜZÜ

Barbra Streisand üçüncü yönetmenlik denemesi "The Mirror Has Two Faces" filminde geçirdiği estetik ameliyatının sonuçlarına katlanmak zorunda kalan bir üniversite profesörünü canlandırıyor. Barbra'nın kocası rolünde ise Jeff Bridges var...

TERÖRİSTLERLE DANS...

Sete loş bir ışık hakim. Salonun havası bir soyunma odasındakinden farksız ve ekibin, 87 günlük çekim süresinden sonra, "Paydos" komutunu duymak için can attığı açıkça belli oluyor. Bu arada Christian Slater, rakibinin ardarda gelen yumruklarından kurtulmak için elinden geleni yapıyor ama nafile. Ring'deki diğer kişi ise hantal vücudundan beklenmeyecek bir performansla rakibine yumruk indirmeye devam ediyor ve ekibin tersine hiç de yorulmuş görünmüyor. Bu kişi, "Pulp Fiction"dan sonra kariyerinin ikinci baharını yaşayan ve "Broken Arrow"da 7 milyon dolara pilot Vic Deakins'i canlandıran John Travolta. Christian Slater, pis işlere bulaşacak Vic Deakins'in peşine düşen genç pilot Riley Hale rolünde. Filmin yönetmeni ise "The Killer" gibi dakika başına 100 kurşunlu yapımlarla Hongkong Sineması'nı dünya çapında üne kavuşturan ve Hollywood'a "Hard Target" ile adım atan John Woo.

ÖZEL SEANS

TRUMAN, NIXON VE III. RICHARD

Üç yeni proje, üçü de iktidar ve iktidar sahipleriyle ilgili. Kahramanların biri hayali ama diğer ikisi Birleşik Devletler tarihinin en önemli simaları arasında.

Devlet büyüklerinin hayatlarını konu alan filmler yapmak, Anglosakson kültüründe vazgeçilemeyen bir gelenek. Son üç proje de bu gerçeği doğruluyor. Bunlardan birincisi Elizabeth Dönemi'nin en büyük ozanı Shakespeare'in oyunundan sinemaya uyarlanan "Richard III". 1930'lu yılların Londra'sına taşınan hikaye gene, de tekste bağlı kalınarak işlenmiş. İngiliz tiyatrosunun büyük isimlerinden olan ve bu rolü defalarca tiyatroda da oynayan Ian McKellen, kana susamış tiran Richard'ı canlandırıyor. Ian Mc Kellen daha önce "Scandal" (John Profumo olarak), "Last Action Hero", "Six Degrees of Separation" ve en son olarak da "Jack and Sarah" filmlerinde yardımcı rollerde oynamıştı. Kadronun geri kalanında da ünlü oyuncular hemen göze çarpıyor. Kraliçe Elizabeth'de, Warren Beatty ile evlendikten sonra ani bir iniş grafiği çizen ama şimdilerde yeni bir çıkışın peşinde olan Annette Bening var. Filmdeki bir diğer ünlü isim de "Chaplin"de zor bir rolün üstesinden başarıyla gelen Robert Downey Jr. Kadronun geri kalanı da şöyle: Maggie Smith, Nigel Hawthorne, Kristin Scott Thomas, Jim Broadbent ve Adrian Dunbar. Yönetmen ise "The Missionary" ve "The Wedding Gift" filmlerini çeken, pek tanınmamış bir isim: Richard Loncraine.

TRUMAN VAKASI

İkinci proje "Truman"da, Amerika Birleşik Devletleri'nin 33'üncü başkanı rolünde Gray Sinise'ı izleyeceğiz. Sinise, "Forrest Gump"taki teğmen Dan rolüyle Oscar kazanmış ve en son "Apollo 13"de de oynamıştı.

Missourili Demokrat Truman, Franklin Roosevelt'in Nisan 1945'teki ölümünden sonra yerini alır. O tarihte Truman sadece 82 günlük bir başkan yardımcısıdır. 1948'de tekrar seçilen Truman, 1952'de başkanlık görevinden ayrılır ve 1972'de ölür. "Truman'ın cazibesinin en önemli kaynağı" diyor Gary Sinise, "ne yaptığının hiçbir önemi olmadan, başkan ya da senatör olması bile önemli olmadan, sadece Harry Truman olmasıydı. Film, dramatik anlamda sıradan bir adamın sıradışı koşullara itilmesini ama gene de kendine dürüst davranmasını anlatıyor." Filmin yönetmeni, Sinise'in uzun zamandan beri beraber çalışmak istediği Frank Pierson. Pierson kim mi? Al Pacino'nun başrolde oynadığı "Dog Day Afternoon" filminin senaryo yazarı.

İkinci biyografik çalışma olan "Nixon" ise şüphesiz bu üç film arasında en çok ilgi çeken proje olacak. Çünkü kameranın ardında günümüz sinemasının en ünlü yönetmenlerinden biri, yani Oliver Stone var. Stone gibi fanatik bir Demokrat Partilinin Nixon gibi bir Cumhuriyetçi için neler söyleyeceğini tahmin etmek için kahin olmaya gerek yok. Sonuç olarak, Stone'un sıkı bir Cumhuriyetçi Parti eleştirisine sıvandığı açık. Filmin bir sahnesinde Richard Nixon'ın, sarhoş bir halde Watergate kasetlerini dinlediği şimdiden set dışına sızan haberler arasında. Nixon'u beyazperdeye getirecek aktör ise Sir Anthony Hopkins. İngiliz aktör bu role hazırlanmanın hiç de kolay olmadığını söylüyor. "Nixon ile ilgili yazılmış o kadar çok malzeme vardı ve ben de o kadar yavaş bir okuyucuydum ki..." Filmde rol alan diğer oyuncular ise şunlar; Joan Allen, James Woods, Powers Boothe, Ed Harris, Bob Hoskins, J.T. Walsh. ■

ÖZEL SEANS

Michelle Pfeiffer

ABD'de yayınlanan sinema dergisi Premiere, bu yıl da "Hollywood kadınları" için özel bir sayı hazırladı ve kapağına Michelle Pfeiffer'ı koydu. Bunda en önemli pay, Pfeiffer'ın son filmi "Dangerous Minds"ın gişede şaşırtıcı bir başarıya ulaşmasındaydı belki. Ama asıl önemlisi Pfeiffer'ın beyazperdedeki o benzersiz karizmasının yıllar geçtikçe daha da artması...

İki çocuğunuz var. Meslek yaşamınızın doruk noktasındasınız ve iyi rolleri, sizi uzun süre evden uzak tutacak diye reddediyorsunuz.

PFEIFFER: Beni köpek gibi çalıştırabilirsiniz ama çocuklarımı benden ayırarak onlara acı çektirmenize izin vermem. Bu nedenle gerçekten istediğim işleri bile reddetmek zorundayım.

Evita rolünü bu nedenle reddettiniz, öyle değil mi? Bu sizin için zor bir karar olmadı mı?

PFEIFFER: Çok zor bir karardı. O rol için mücadele etmiştim ve çok çalışmıştım. "Dangerous Minds"ın çekimleri yapılıyordu. Altı aylık hamileydim, sesimi eğitmek için ders alıyordum ve haftasonları gösteri yapıyordum. Sonra prodüksiyonu burada, Los Angeles'ta sürdürmenin pahalıya mal olacağına karar verildi. Belki bir gün yeniden bir filmde şarkı söyleme fırsatım olur. Gerçek anlamda şarkı söylemek beni heyecanlandırıyordu. Daha önce şarkı söylediğim filmlerde bu işi o kadar iyi yapmama gerek yoktu. Bu film, kendimden çok şey vermemi gerektiriyordu. Ne kadar dayanabileceğimi düşünmeye başladım. Sonunda zor da olsa bu kararı verdim ve sanırım en doğrusu da buydu. Bazı insanlar, çocuklarını da yanlarına alıp sürekli yer değiştirmekten rahatsız olmuyorlar ama ben böyle değilim.

Çocuklarınız kaç yaşındalar?

PFEIFFER: Claudia yakında üç yaşına basacak, John henüz onbeş aylık. Nasıl söylesem... Onlar hayatımdaki en güzel şeyler. Kendimi şanslı hissediyorum. Herşeye sahip olduğumu düşünüyorum. En zor olan, her yere birden yetişemeyeceğimi kabul etmek.

Çocuklarınızı setlerde büyütmeyi mi düşünüyorsunuz?

PFEIFFER: Benimle birlikte sete geliyorlar ama yaşları büyüdükçe set onlar için ilgi çekici olmaktan çıkıyor. Küçükken onları sette bir yere bırakabiliyordum. Bütün gün bıraktığım yerde öylece yatıyorlardı, ben de ara sıra gidip bakıyordum ama büyüdüklerinde onlar setteyken rahat edip edemeyeceğimi bilemiyorum.

Setlerde çocuklar için önlemler alınıyor, hatta bakıcıları bile var artık...

PFEIFFER: Mesele bu değil. Günlük yaşamlarının nasıl olduğu ve çocukluk anılarının neler olacağı önemli benim için. 10 numaralı sette oynadıklarını mı hatırlayacaklar, yoksa köpekleriyle birlikte parkta oynadıklarını mı?

Şu anda iş için şehirden ayrılmamak yönünde kesin bir kararınız var mı?

PFEIFFER: Hayır, sadece üç-dört haftalık bir sınır koydum. Çocuklar biraz daha büyüdüğünde yeniden düşüneceğim. "Up Close and Personal" filminin çekimlerinin üçüncü haftasında kızım eve dönmek istedi. Yedi sekiz haftalık bir çekim programındaydık. Yönetmene, "Dört haftada çekebilirsen filmi tamamlarım" dedim. Jon Avnet anlayışlı biri olduğundan süreyi üç haf-

taya indirdi. Oysa genellikle yalan söyleniyor. Beni ikna ettikten sonra bir-iki hafta daha koparabileceklerini düşünüyorlar ama olmuyor tabii.

Kim bu yalan söyleyenler?

PFEIFFER: Stüdyolar ve yönetmenler. Üç hafta için anlaşırız sonra beş hafta çalışmaya ikna ederiz diye düşünüyorlar. Bu, beni çileden çıkarıyor.

"Dangerous Minds" 80 milyon doların üzerinde gişe hasılatı yaptı. Bu hasılatın bölgelere dağılımı nasıldı? İç bölgelerde de iyi iş yaptı mı gerçekten?

PFEIFFER: Kesinlikle. Disney, çok önceden seyirciyi filme hazırladı ve filmi çok iyi pazarladı. Daha iyisini görmemiştim.

Şirketiniz filmin yapımına katkıda bulundu ve yakında yeni bir filmin daha yapımcılığını üstleneceksiniz. Aynı anda hem oyuncu hem de yapımcı olmaktan hoşlanıyor musunuz?

PFEIFFER: Bütün o şapkaları giymek ilginç. Bazen ilgilendiğim şeyler arasında çelişkiye düşüyorum. Bilirsiniz, oyuncu duygusaldır ve ani kararlar verir, oysa yapımcı serinkanlı olmalı ve düşünerek karar vermelidir. Ayrıca, oyuncu bencildir, ben oyunculuğu tercih ediyorum. Temelde kendi ihtiyaçlarımı önemsiyorum, film için iyi olanı değil.

Gelecek yılın başında gösterime girecek olan "Up Close and Personal"da Robert Redford ile bir aşk yaşıyorsunuz. Nasıl bir partner?

PFEIFFER: O bir ilah. Çok cömert ve akıllı. İşine çok iyi konsantre oluyor. Üstelik son derece güvenilir biri.

İyi öpüşüyor mu?

PFEIFFER: (Gülüyor) Buna cevap vermeyeceğim! Bu soruyu sormanızı biri mi istedi yoksa?

Hayır sadece okuyucuların Redford'un akıllı ve cömert olmasıyla ilgilenmeyeceğini düşünüyorum.

PFEIFFER: Öyleyse gidip filmi görmeleri gerekecek.

Yatak sahneleri var mı?

PFEIFFER: Hımmm... Aslında soyunmuyorum ama filmde bolca öpüşüyoruz. (Büyük bir kahkaha)

Redford gibi yıldızlarla başrolü paylaştığınız pek çok aşk filmi yaptınız. Oysa "Dangerous Minds" aşk filmi değil, burada filmin yükünü tek başınıza taşıyorsunuz. Konunun sizin etrafınızda geliştiği filmleri seçebilirsiniz artık. Siz hangisini tercih edersiniz?

PFEIFFER: "Dangerous Minds"da yardımcı oyuncu olmadığını söylemeye çalışıyorsunuz sanırım. Aşk öyküsü var. Film, benim sınıftaki çocuklarla ilişkin üzerine kurulu. Başarıda o çocukların payını küçümsemek büyük hata olur. Çünkü gerçekten filmi tek başıma değil onlarla birlikte götürüyorum. Hollywood'un bakış açısıyla düşünüyorsanız başka...

Hollywood'un filme bakışını kastetmiştim.

PFEIFFER: Gerçekten çok saçma!

Yine de bu filmin başarısı sizin kariyeriniz açısından önemli.

PFEIFFER: Evet, öyle. Ne demek istediğinizi anlıyorum. Redford ile başrolü paylaşmak gerçekten çok rahatlatıcıydı. Bir filmin yükünü tek başına üstlenmek stresli. "Up Close and Personal"da sadece kendi oyunum üzerinde yoğunlaştım, oysa "Dangerous Minds"da bir yandan yönetmen John Smith'le bundan sonra ne çekeceğimizi tartışırken bir yandan da Elaine May'i arayıp ertesi gün çekecek sahnemiz olmadığını, bize bir şeyler göndermesini istiyordum. Bu arada sürekli kitabın yazarıyla iletişim halinde bu-

lunmam gerekiyordu.

Daha fazla sorumluluk...

PFEIFFER: Çok daha fazla. Yalnız hissediyorsunuz. Oyuncu kadrosundaki herhangi biri gibi ortalıkta dolaşamazsınız.

Film gösterime girdiğinde de daha büyük bir heyecan yaşamışsınızdır herhalde.

PFEIFFER: Daha çok korkuyorsunuz ama sonunda sevinciniz de daha büyük oluyor. "Dangerous Minds"dan önce hiçbir filmimin box office'ine bakmamıştım.

Ciddi misiniz?

PFEIFFER: Yemin ederim. İşin ticari kısmıyla ilgilenmezdim. "Dangerous Minds" gösterime girdiğinde her gün sayılara bakmaya başladım. O güne kadar sayıların nasıl okunacağını bile bilmezdim. Bu, biraz da bu filme çok yatırım yaptığım için olsa gerek.

Hollywood'daki geleneksel inanış, kadın oyuncuların bir filmi tek başlarına götüremeyeceği yolunda. En fazla ücret ödenen Demi Moore bile en çok iş yapan filmlerinde erkek oyuncularla başrolü paylaşıyor.

PFEIFFER: (Sessizlik) Bakın, daha önce bu konuda düşünmedim bile. Yani, siz söyleyene kadar Demi'nin kendi filmlerini tek başına götüremediğini düşünmemiştim.

Her neyse, "Dangerous Minds"ın bu kadar iyi iş yapması harika...

PFEIFFER: Bu, her bakımdan çok heyecan verici. Bence çocukların bu filmi görecek olmaları önemli. Onlara yeterince güvenmediğimizi düşünüyorum. Onlara bir şey verdiğinizde, karşılığını mutlaka alırsınız.

Biraz da çıplaklık hakkında konuşalım...

PFEIFFER: (Gülümsüyor) Bu endüstrideki en iffetli kadınla mı?

Paul Verhoeven'in, kadın bir korsanla ilgili, çıplak olmanızı gerektiren "Misstress of the Seas" adlı filmde oynamak isteyip istemeyeceğinizi sorduğunu duydum.

PFEIFFER: Paul Verhoeven ile iki görüşmem oldu. Onunla iki proje üzerinde konuştuk ve her iki konuşmanın konusu da tenimin ne kadarını göstereceğimle ilgiliydi.

Herşeye rağmen bir korsanı canlandırmak ilginizi çekmedi mi?

PFEIFFER: (Başıyla onaylıyor) Senaryoyu ilk okuduğumda "Ne büyük bir karakter, işte erkeklerin dünyasında erkek gibi bir kadın" diye düşündüm. Çok güçlüydü ve seksi, erkeklerin kullandığı biçimde kullanıyordu. Soyunmak konusunda hassasım. Bunu yapanlarla hiçbir sorunum yok. Sadece utanıyorum. Utanmayanları harika buluyorum ama ben bu konuda hiçbir zaman rahat olamadım. Başlangıçta senaryo ilgimi çekti ama sonra daha iyi incelediğimde "erkeklerde eleştirdiği ne varsa yapan bir kadın bu" diye düşündüm. Sadece kadın olmanız ve bunların daha önce size yapılmış olması haklı çıkmanıza yetmez. Senaryoyu okumuş muydunuz?

Daha önceki bir kopyasını okumuştum, sonra, Harrison Ford için erkek rolünü genişlettiklerini duydum. Ne de olsa büyük erkek yıldızların hiçbiri bir kadının yanında ikinci planda oynamak istemez.

PFEIFFER: Aslında ilginç bir senaryo, öyle değil mi?

Evet, öyle. "Showgirls"ü izledikten sonra Verhoeven'ın bu sefer ne yapacağını merak ediyorum. "Showgirls"ü izlemiş miydiniz?

PFEIFFER: Eee...hayır. Hayır izlemedim. Bu konuda bir röportajda konuşamam. İlginç olan, tam "Mistress of the Seas"i çekecekken gidip "Showgirls"ü yapması. Bu durumda ikisi arasında bir bağlantı olduğu düşünülebilir.

Georgia O'Keefe projesi nasıl gidiyor?

PFEIFFER: Yakında başlayacak gibi görünüyor. Kesin bir şey söyleyemem ama galiba Alfred Stieglitz'i oynamak isteyen ve herkesin kabul ettiği bir oyuncu ile filmi yönetmek isteyen bir yönetmen var. Bekleyip göreceğiz.

Müzikal dışında denemek istediğiniz bir tür var mı? Örneğin bir aksiyon filmi çevirmek ister misiniz?

PFEIFFER: Hayır, ama biliyorsunuz, Catwoman'ı canlandırmaktan çok hoşlanmıştım. Filmini çekebiliriz. Umarım olur ama emin değilim.

Bu yıl en beğendiğiniz filmler hangileri?

PFEIFFER: En beğendiğim film "Muriel's Wedding" oldu. "Seven" ve "Usual Suspects"i çok sevdim. "How to Make an American Guilt" de hoşuma gitti. Bu yıl gerçekten iyi filmler vardı. "Apollo 13" çok iyiydi.

Peki izledikten sonra, içinde yer almak istediğiniz bir film oldu mu?

PFEIFFER: Bana göre bir rol olmamasına rağmen "American Guilt"te oynamak isterdim. Birlikte çalışan o kadınlara özendim.

Kaçırdığınız büyük rolleri düşünerek uykularınızın kaçtığı oluyor mu?

PFEIFFER: Üzülüyorum ama bundan sonra da iyi projeler olacağına inanıyorum. Los Angeles'ta da bir sürü film çekiliyor. Bir sürü fırsat olduğunu biliyorum ama her şeyi birden yapamazsınız. Ne yaşamım ne de mesleğim konusunda şikayet etmeye hakkım yok. Nasıl edebilirim ki? İkisinden de çok memnunum. ■

I. Karadeniz Kısa Film Festivali

ULUSAL KISA FİLM YARIŞMASI

Ulusal sinema ve kısa filmin tanıtımına öncülük etmek, bu alanda yapılan çalışmaları özendirmek ve desteklemek amacıyla 23-31 Mart 1996 tarihleri arasında gerçekleştirilecek olan I. Karadeniz Kısa Film Festivali kapsamında bir ulusal kısa film yarışması düzenlenecek. Organizasyon sorumluluğunu Vural Çavuşoğlu'nun üstlendiği bu yarışmaya katılan tüm filmler festival kapsamındaki uluslararası gösterilerde yer alacak. Yarışmaya katılmaksızın filmlerinin bu gösterilerde yer almasını isteyenlerin formlarını doldurarak bu isteklerini belirtmeleri yeterli. Yarışmaya katılan filmler herhangi bir ön elemeye tabi tutulmayacak ve 1 Ocak 1994'ten sonra yapılan filmler yarışmaya katılabilecek.

Katılım için bir adet VHS (Pal) kopya gerekiyor.

Konulu, belgesel ve canlandırma dallarında yarışacak kısa video ve sinema filmleri için ödül dağıtacak olan seçici kurul gerekli gördüğünde özendirme ödülleri de verecek. Ayrıca derece alan yapıtlara birer plaketin yanısıra çeşitli maddi ödüller de verilecek. Konulu dalda yarışacak olan filmler seçici kurul yeterli bulduğunda aşağıdaki dallarda da ödül alabilecek.

a) En iyi yönetmen,
b) En iyi senaryo,
c) En iyi görüntü yönetmeni
d) En iyi özgün müzik
e) En iyi kurgu
f) En iyi oyuncu

JÜRİ

Binnur Kılınçkaya (TV Yapımcısı), Hüseyin Kuzu (Senaryo Yazarı), Kenan Engizli (Klas TV Gen. Yay. Yön.), Lütfü Özalay (TV Yapımcısı), Mehmet Açar (Sinema Dergisi Gen. Yay. Yön.), Öznur Çavuşoğlu (Akdeniz Sin. Grp. Üyesi), Vecdi Sayar (Sinema Yazarı).

Katılım formunu doldurarak altını imza eden yarışmacıların yapıtlarını 2 Şubat 1996 tarihi çalışma saati sonuna kadar aşağıda belirtilen adrese göndermeleri gerekiyor.

ULUSAL KISA FİLM ÖYKÜ YARIŞMASI

Ulusal kısa film yarışmasının yanısıra düzenlenen kısa film öykü yarışmasının amacı ise, kısa film üretimini arttırmak, bu alanda yapılan çalışmalara destek olmak ve kısa film-izleyici ilişkisini geliştirmek. Yapılan değerlendirme sonucu üç öykü seçilecek. Kazanan yarışmacılara birer plaketin yanısıra daha sonra açıklanacak miktarda maddi ödül verilecek. Yarışmaya katılacak kısa film öykülerinin en az 5, en çok 45 dakikalık bir kısa film içerecek özellikte olması gerekiyor.

Yarışmacılar gönderecekleri yapıtların üzerine birer rumuz yazacaklar ve kendi ad ve adresleri ile birer vesikalık fotoğraflarını ayrı bir zarfa koyarak zarf üzerinde rumuzlarını belirtecekler.

Yarışmaya katılacak öykülerde belli bir konu kısıtlaması yok, yalnızca dramatik biçimde gerçekleştirilebilir özellikte olmalılar.

5 kopya olarak gönderilecek öykülerin yarışmacının kısa özgeçmişi ile birlikte 2 Şubat 1996 tarihi çalışma saati sonuna kadar belirtilen adrese ulaşması gerekiyor.

JÜRİ

Ahmet Soner (Sinema Yazarı), Alin Taşçıyan (Sinema Yazarı), Filiz Gür (KLAS TV Prog. Md.), Mehmet Açar (Sinema Dergisi Gen. Yay. Yön.), Oktay Güzeloğlu (Sinema Oyuncusu, Kısa Film Yapımcısı), Refik Durbaş (Yazar), Vural Çavuşoğlu (Yönetmen, Akdeniz Sin. Grp. Üyesi).

Yarışma Katılım ve Yazışma Adresi:

KLAS TV, 19 Mayıs Mah. Talimhane Cad. No: 46 SAMSUN

Tel: (362) 432 23 84 / 431 80 13 Faks: (362) 435 15 47

BOX OFFICE

TÜRKİYE

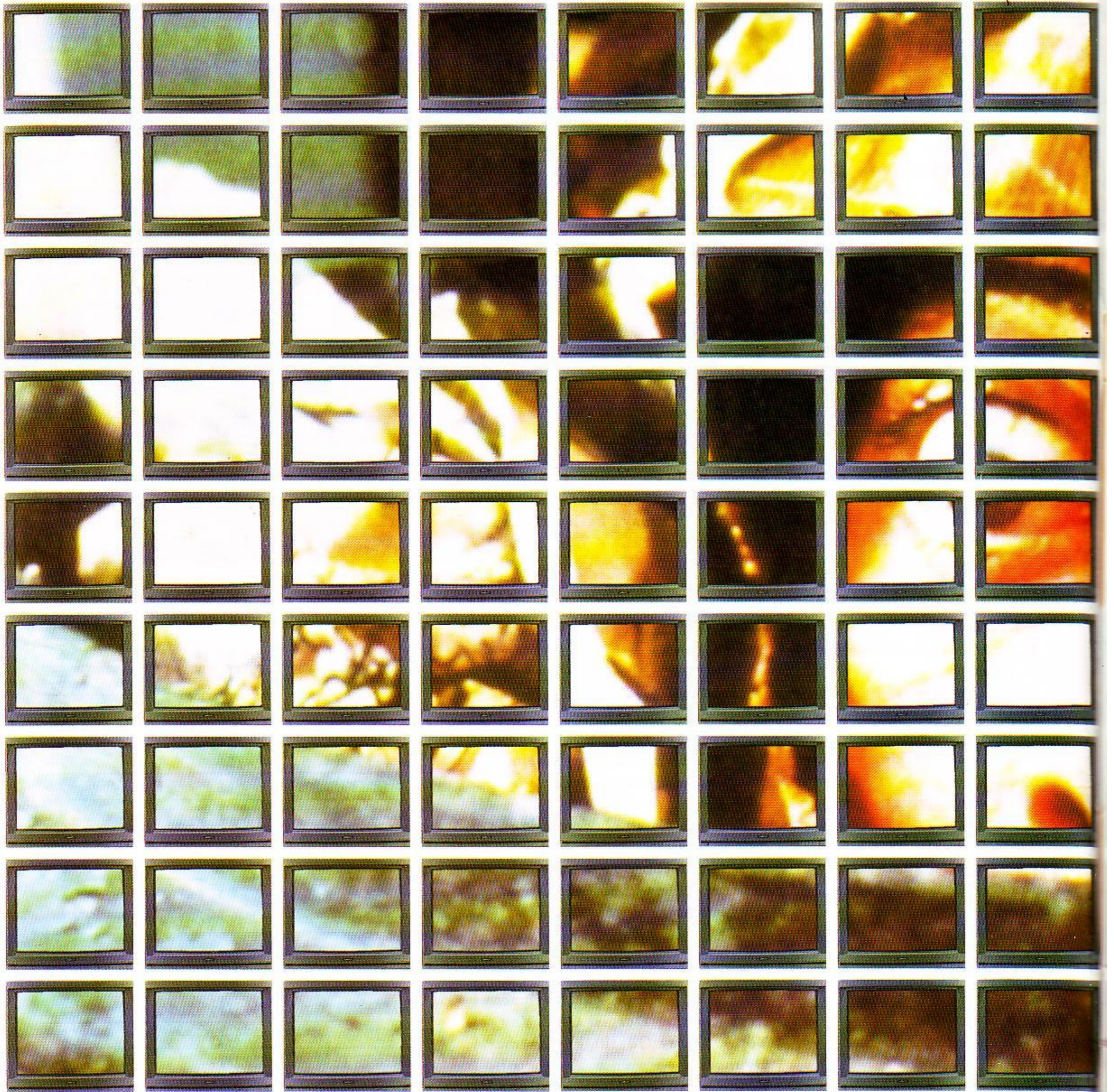
	İZLEYİCİ SAYISI	HAFTA
1- CESUR YÜREK	398.345	12
2- CASPER	351.257	13
3- SU DÜNYASI	266.041	5
4- 101 DALMAÇYALI	259 595	8
5- BATMAN DAİMA	239.392	13
6- ZOR ÖLÜM 3	204.875	7
7- İLK ŞOVALYE	180.905	8
8- APOLLO 13	173.247	10
9- YASAK İLİŞKİ	157.032	7
10- YARGIÇ	130.896	3
11- AŞK VE YALANLAR	102.710	4
12- DON JUAN DE MARCO	87.320	9
13- SEN UYURKEN	75.408	2
14- DENİZDE İSYAN	54.817	7
15- MUHTEŞEMİKİLİ	54.479	4

İNGİLTERE

	HASILAT (MİLYON POUND)	HAFTA
1- APOLLO 13	8.4	4
2- CESUR YÜREK	4.9	6
3- POCAHONTAS	3.3	2
4- TEHLİKELİ TÜR	2.1	1
5- SEN UYURKEN	1.8	7
6- INTERNET'TE AV	1.8	2
7- YASAK İLİŞKİ	1.7	4
8- SUİKAST ÇEMBERİ	1.6	2
9- OLAĞAN ŞÜPHELİLER	1.6	7
10- DOKUZ AY	0.8	1

ALMANYA

	İZLEYİCİ SAYISI	HAFTA
1- SU DÜNYASI	2.144.174	6
2- APOLLO 13	1.189.191	2
3- INTERNET'TE AV	1.139.187	5
4- ÖZGÜR WILLY 2	1.086.463	5
5- CESUR YÜREK	1.027.215	4
6- YASAK İLİŞKİ	894.231	5
7- SCHLAFES BRUDER	489.872	4
8- İLK ŞÖVALYE	432.483	8
9- SEN UYURKEN	392.956	14
10- CASPER	311.079	15

Sinema, televizyona sığmıyor değil mi?

Hesaplayın, 144 televizyon ekranı ancak bir sinema perdesi ediyor.

Sinema sinemada izlenir.

HAYVAN DEDEKTİFİ 2
"ACE VENTURA: WHEN NATURE CALLS"

MANASIZLIKLAR Dedektifi geri döndü

Şu sıralar Hollywood'un en gözde aktörlerinden biri olan Jim Carrey, kendisini büyük bir yıldız haline getiren Ace Ventura karakteriyle ikinci kez buluşuyor. Perdedeki enerjikliğiyle seyirciyi bile yoran Ace Ventura, bu kez Himalayalar'dan Afrika'nın balta girmemiş ormanlarına kadar uzanan bir açık hava serüveniyle karşımızda.

ACE VENTURA: WHEN NATURE CALLS

YÖNETMEN: Steve Oedekerk	YAPIMCI: James G. Robinson
SENARYO: Steve Oedekerk	OYUNCULAR: Jim Carrey, Ian McNeice, Simon Callow, Maynard Eziashi, Bob Gunton, Sophie Okonedo.
GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ: Donald E. Thorin	
KURGU: Malcolm Campbell	
MÜZİK: Robert Folk	

MANASIZLIKLAR

Dedektifi geri döndü

Bir önceki filmde şehirdeki evcil hayvanlarla muhattap olan Ace Ventura bu kez vahşi doğaya açılıyor ve Afrika'ya kadar uzanıyor. Amacı balta girmemiş ormanlarda kutsal bir havyanı bulup iki kabile arasındaki savaşı engellemek. Ventura'nın ormandaki en büyük yardımcıları da hiç şüphesiz hayvanlar...

Dedektif Ace Ventura'nın ağzından, her biri en az 15 cm uzunluğunda, beş - on tane sivri biber sarkmaktadır. Karşısındakiler güler. Dedektif merakla sorar: "Neden gülüyorsunuz? Dişimin arasında bir şey mi var?"...

Evet, tuhaf hayvan dedektifi Ace Ventura, yerçekimi kanunlarına meydan okuyan saç modeli ve mantık tanımaz davranışlarıyla, "When Nature Calls" ile sinemalarda.

Jim Carrey, "Ace Ventura: Pet Detective" adlı filmi çevirirken, kimse onun bu filmin hemen ardından Hollywood'un en çok kazanan aktörlerinden biri olacağını tahmin bile edemiyordu. Film mütevazı bir bütçeye sahip, kendi halinde bir komedi filmi olarak tasarlanmıştı. Fakat Jim Carrey, filmde öyle bir performans sergiledi ki, seyirciler beyazperdedeki bu doğadışı garip adama hemen tav oldu.

KUTSAL HAYVAN AVCILARI

Jim Carrey, Afrika ve Himalaya Dağları gibi egzotik mekânlarda çekilen "Ace Ventura: When Nature Calls"da, hiperaktif davranışları, tuhaf görünüşü ve kendine özgü komiklikleriyle, aynı karakteri yeniden huzurlarınıza getiriyor. Tüm zamanların en mantıksız dedektifi Ace Ventura, boğulan bir rakunun hayatını kurtarmayı başaramayınca, ruhsal yardım almak amacıyla Tibet'e gidip inzivaya çekilmiştir. Ama görev onu dünyanın öteki ucunda da bulur ve Ace Ventura, mesleğinin en zorlu takiplerinden birini yaşamaya başlar.

Bonai Eyaleti'ndeki İngiltere Başkonsolosu Vincent Cadby'ın (Simon Callow) ricası üzerine Ace, her zamanki arkadaşı maymun Spike ve Konsolos'un iri kıyım emireri Fulton Greenwall (Ian McNeice) ile birlikte Afrika'nın balta girmemiş ormanlarına doğru tehlikeli bir yolculuğa çıkar.

Ace'in görevi barışçı Wachati kabilesinin kayıp kutsal hayvanı Shikaka'yı, Şef'in kızı (Sophie Okonedo) ile savaşçı Wachootoo kabilesi şefinin ilk oğlunun (Tommy Davidson) evlilik törenlerinden önce bulmaktır. Ace başarısız olursa, kabileler arasında savaş başlayacaktır.

Akıllı, sadık Ouda (Maynard Eziashi) gibi yeni tanıştığı insanlar ve fil Boba gibi hayvan dostlarından yardım alan Ace, Shikaka'yı bulmak için zamanla yarışırken "keskin zekâ"sı ve tuhaf dedektiflik güçlerini de kullanır.

"ACE VENTURA, TEMELDE BİR ÇOCUK"

Kanada'da dünyaya gelen Carrey, komedyen olarak kariyerine 15 yaşında Toronto'da başladı. 19 yaşına geldiğinde Los Angeles'a taşındı ve Mitzi Shore'un "Comedy Store" adlı şovunda çalışmaya başladı. Kısa süre sonra Rodney Dangerfield tarafından keşfedilen oyuncu, 1982 yılında NBC'nin komedi dizisi "The Duck Factory"de başrol alarak televizyon izleyicileriyle tanıştı.

1984 yılında "Once Bitten" adlı komedide Lauren Hutton ve Cleavon Little'la başrolü paylaşan Carrey, daha sonra Francis Ford Coppola'nın yönettiği "Peggy Sue Got Married"de ve Julien Temple'ın "Earth Girls Are Easy"sinde ve Clint Eastwood yönetmenliğindeki "The Dead Pool"da oynadı. Bu arada, aynı süre içinde Fox Network'ün komedi dizisi "In Living Color"ın da oyuncu kadrosunda yer alıyordu.

Daha önce enerjik performansı ve Emmy Ödüllü komedi dizisi "In Living Color"da canlandırdığı birbirinden farklı karakterlerle tanınan Carrey, onu sinema yıldızlığına taşıyan asıl filmin "Ace Ventura: Pet Dedective" olduğunu kabul ediyor.

Jim Carrey şimdi "The Mask", "Dumb and Dumber", "Batman Forever" gibi üç hit filmden sonra yeniden Ace rolüne dönüyor. Aslında bugüne kadar canlandırdığı karakterler içinde Carrey'nin yüreğine ve mizah duygusuna en yakın rol Ace Ventura. "O adamı seviyorum, karakterini seviyorum" diyor Carrey. "Otoriteye boyun eğmiyor, temelde çocuk gibi. Her zaman oyun oynuyor ve ne yaparsa yapsın iyi vakit geçiriyor."

Yönetmen Steve Oedekerk, "Ace'in hiçbir şeye saygısı yok" diyor. "Bu yüzden çocuklar onu bu kadar seviyor. Kesinlikle iyi biri ama geleneksel kurallara hiç saygısı yok."

Oedekerk'e göre seyircinin hoşuna giden de bu: "Jim'in canlandırdığı bütün karakterler komik. Ama, Ace Ventura komedinin ta kendisi. Katıksız bir komedi gücü. Yaptığı her şey komik. Kahve içecekse kahveyi de komik içecektir. Kapıdan içeri girecekse, içeri girişi komik olacaktır. Ace ile bir filmde, perdede görebileceğiniz komedinin en fazlasını görürsünüz."

Filmin yönetmeni Oedekerk ile Carrey

aslında en başından beri bir ekip. "In Living Colors"ın skeçlerini yazan ve "Ace Ventura: Pet Detective"de danışmanlık yapan Oedekerk, artık aranan bir senaryo yazarı. İkinci filmin çekimi söz konusu olduğunda yönetmenlik için de ilk akla gelen isimlerden biri olmuş.

Hem Carrey hem de Oedekerk'in filmin devamına ilişkin özel fikirleri var. Oedekerk, "Daha büyük ve daha komik bir şey olmayacaksa neden yapalım diye düşündük" diyor. "Önce senaryo sonra da film için hedefimiz buydu."

ACE KITALARARASI OLUYOR

Peki ama neden Afrika? Oedekerk bu sorunun cevabını şöyle açıklıyor: "Jim'in aklında Afrika vardı. Bu da benim tamamen farklı bir film yapma fikrime mükemmel uyuyordu. Sadece kaybolan hayvanı değiştirip aynı mekânlarda, aynı karakterlerle aynı filmi çekmek istemedik."

Carrey ise, Afrika'nın kendisini her zaman cezbettiğini söylüyor. "Hep oraya gitmek istemişimdir" diyor. "Belki Ace için de en uygun yer burasıydı. Hayvan dostlarıyla birlikte başlayıp bitirmek istediği yer. Onun için mantıklı bir adımdı."

"Ayrıca ikinci 'Ace' filmiyle kesinlikle uluslararası olmak istediğimi hissettim" diye devam ediyor Carrey. "İlk filmde, Ace'in Bondvari bir yönü vardı." Filmde rol alanların çoğunun, Jim Carrey'nin tam aksine klasik eğitim almış İngiliz oyuncular olması da ilginç. Ace'in yol arkadaşı Fulton Greenwall rolündeki Ian McNeice, "Jim çok yaratıcı ve güçlü olduğundan benim rolüm onu destekler konumda ve mümkün olduğu kadar gerçekçi olmalıydı. Bu tür komedilerde bunun başka yolu yoktur. Sanıyorum, Jim'in etrafındaki bütün karakterlerin yapması gereken, yaptıkları şeye inanmak, öyküye inanmak ve Jim'in Ace'i dilediği gibi canlandırmasına fırsat vermek."

İngiliz konsolosu Vincent Cadby'ı canlandıran Simon Callow, "İlk Ace Ventura filmini gördüm, yani Jim'in canlandırdığı karakterin bakış açısından ne beklemem gerektiğini biliyorum. Ona karşıt bir karakteri canlandırdım. Jim Carrey ile kapışmanın eğlenceli olacağını düşünmüştüm, öyle de oldu" diyor ve ekliyor: "Bozguncu biri olarak seyircinin benden mümkün olduğu kadar nefret etmesi gerekiyordu. Bu, Ace'in cazibesini ve iyilerin zaferinin gücünü artırdı."

Doğaçlama yapılan sahnelerin bolluğu kabile şefinin oğlu Ouda rolündeki Maynard Eziashi'yi çok memnun etmiş. "Herkes herkesle uğraşıyordu. Kendimi gülmekten alamıyordum. Çünkü Jim benimle çok uğraşıyordu ve yaptığı her şey çok komikti."

Eskiden Royal Shakespeare Company üyesi olan ve filmde prensesi canlandıran Sophie Okonedo, "Bir çekimden diğerine geçerken neler yapacağını asla bilemiyordum ve bu benim de tepkilerimin tamamen doğal ve kendiliğinden olmasını sağladı.

Birçok komedi oyununda oynamasına rağmen daha çok filmlerdeki dramatik rolleriyle tanınan Quinnland Safari Park'ın sahibi egzantrik Burton Quinn rolündeki Amerikalı oyuncu Bob Gunton ise, "Bu kez değişiklik

MANASIZLIKLAR
Dedektifi geri döndü

Bitmez tükenmez enerjisi, sonu gelmez mimikleriyle Jim Carrey, özellikle çocukların çok sevdiği bir yıldız. Filminin tüm dünyayla aynı anda Türkiye'de de vizyona girmesini biraz da yarıyıl tatiline borçluyuz.

olsun diye gerçekten saçma sapan bir şeyler yapmak istiyordum. Bütün amacı insanları eğlendirmek olan gerçek bir komedi. Jim'in karakterinde sevdiğim, bitmez tükenmez yaşama sevinci ve her olayı, her anı maceraya dönüştürebilme yeteneği. Bu benim için çok güçlü bir motivasyon oldu" diyor.

GENİŞ OYUN GENİŞ PERDE

Steve Oedekerk, Jim'i yönetmenin olabildiğince ortak bir çalışma olduğunu söylüyor. "Yıllarca birlikte çalıştık. Ben Jim'in fikirlerine, o da benimkilere açıktır. Her zaman daha iyisi için çalıştık. Ekip kusursuz olsa da, her sahnenin çekiminde kaçırdığımız espri ya da herhangi bir şey olup olmadığını tartışırdık. Hep yeni bir çizgi, yeni bir bakış peşindeyizdir. Ekiptekilerin de fikrini alırız. Bazen o kadar çok güleriz ki, Jim'in yüzü ardına kadar açık bir ağızdan ibaretmiş gibi görünür, bense iki büklüm bir vaziyette bir parça nefes alabilmek için oradan uzaklaşmaya çalışırım. Sonuç olarak birlikte çalışırken çok eğleniriz."

Filmin sinemaskop formatında çekileceğine çok önceden karar verilmiş. Görüntü yönetmeni Donald E. Thorin bunu şöyle açıklıyor: "Film büyük oranda bir aksiyon filmi olduğu ve Jim Carrey oldukça geniş bir oyun ortaya koyduğu için geniş perde kullanmamız çok doğaldı."

Prodüksiyon tasarımcısı Steven Lineweaver bu konuda görüntü yönetmeniyle hemfikir fakat bunun filmin görselliğinin çarpıcılığı ile desteklenmesi gerektiğini düşünüyor. "Makyaj ve saçın yanısıra köylerdeki kulübelerin bile yüksek kalitede olması gerekti. Sonuçta, inandırıcılığı olmayacak bir dünya yaratıldı."

"Her şeyin en iyisini aldık ve kabilelere ait kendi bakışlarımızı biraraya getirdik. Savaşan iki kabile, barışçı Wachatis ve savaşçı Wachootoos kabileleri, temel olarak iyi ve kötü kavramlarının karşıtlığını temsil ediyordu. Bu nedenle Wachatis kabilesindekiler ve onların köyleri için çok yumuşak bir görüntü kullandık. Sıcak renkler, yeşil ağaçlar, çiçekler, doğal malzemeler. Savaşçı Wachootoos kabilesi içinse kemikler, toz, ateş, hatta şeytana benzeyen kafatasları."

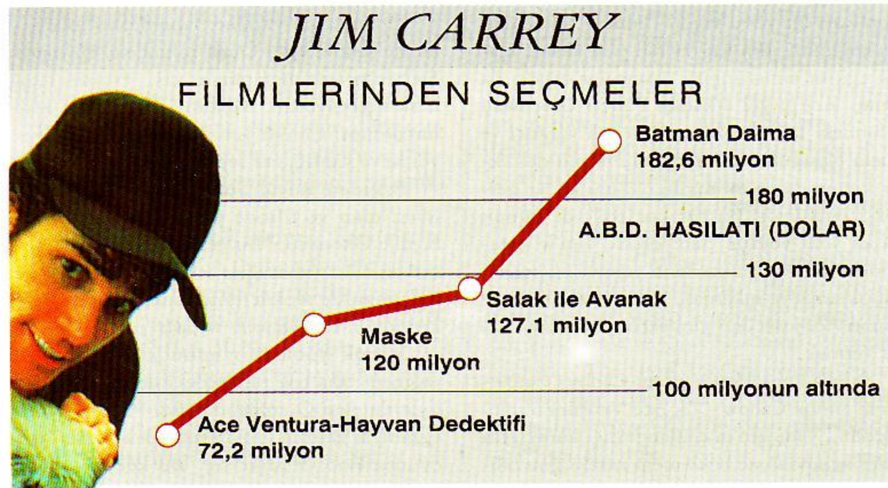
"Kurtlarla Dans" ve "Son Mohikan" filmlerinden tanıdığımız kostüm tasarımcısı Elsa Zamparelli, çocukluğundan beri Afrika kabilelerinin kıyafetlerine tutkunmuş. Elsa, ağırlıklı olarak Masai ve Sambura kabilelerinin giysilerinden esinlendiğini söylüyor. "Ace'in kostümlerini yaratmak pek kolay olmadı, çünkü karakteri ilk filmde belirlenmişti. Bu filmde de benzer bir görüntüsü var. Ama Hawaii tişörtleriyle görünümünü biraz farklılaştırdığımı sanıyorum."

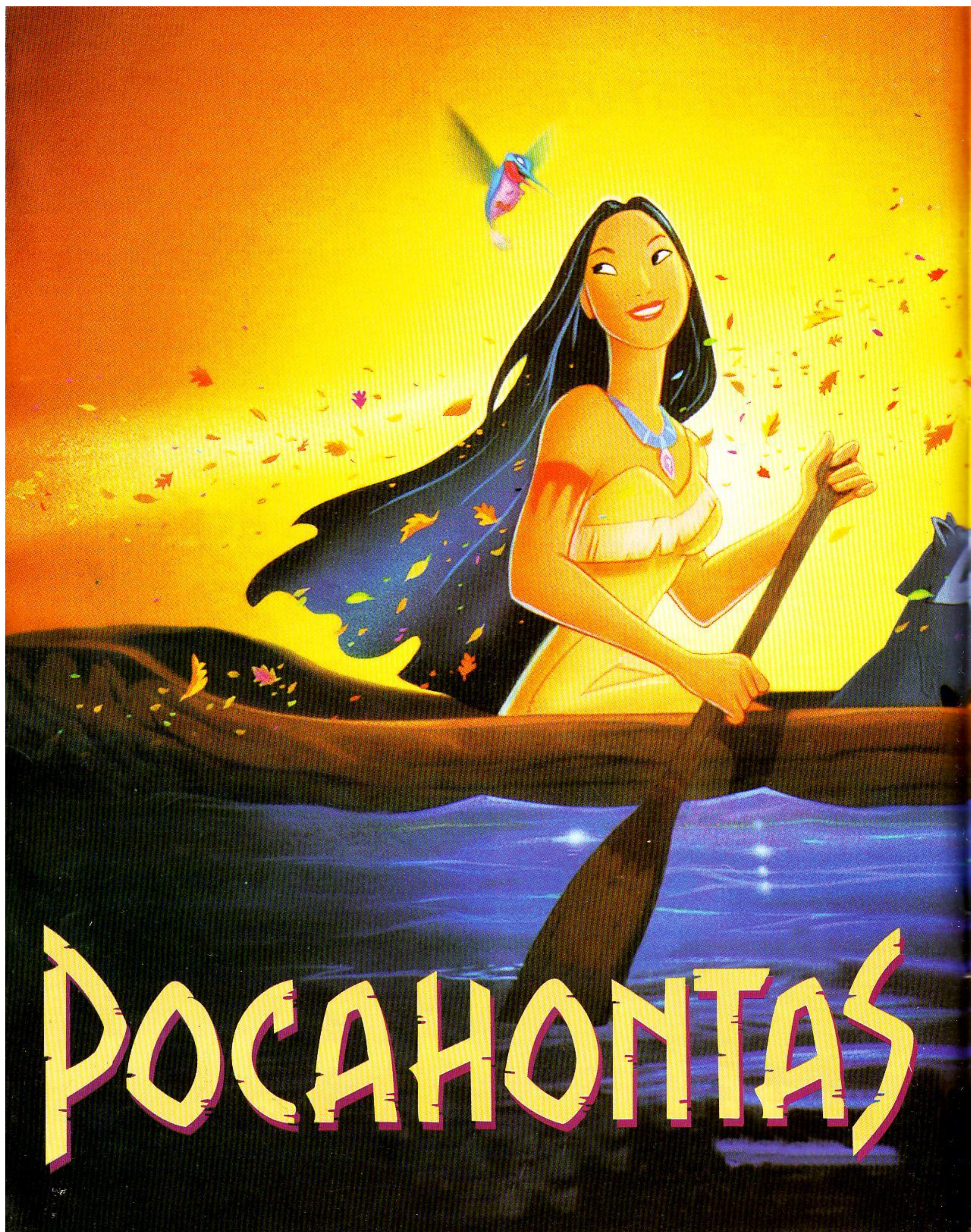
Filmin mekânları Himalayalar'dan Afrika ormanlarına kadar uzanmakla beraber lojistik nedenlerden dolayı çekimler Amerika'da, San Antonio, Texas ve Charleston, South Carolina civarında yapılmış. Setler, 15.000 dönümlük çiftlik arazilerine kurulmuş. Güney Carolina'daki tropik ortam her bakımdan orman görünümü vermeye uygun bulunmuş. Cherokee Tesisleri ise Bonai'deki İngiliz konsolosluğunun dış mekân çekimleri için kullanılmış.

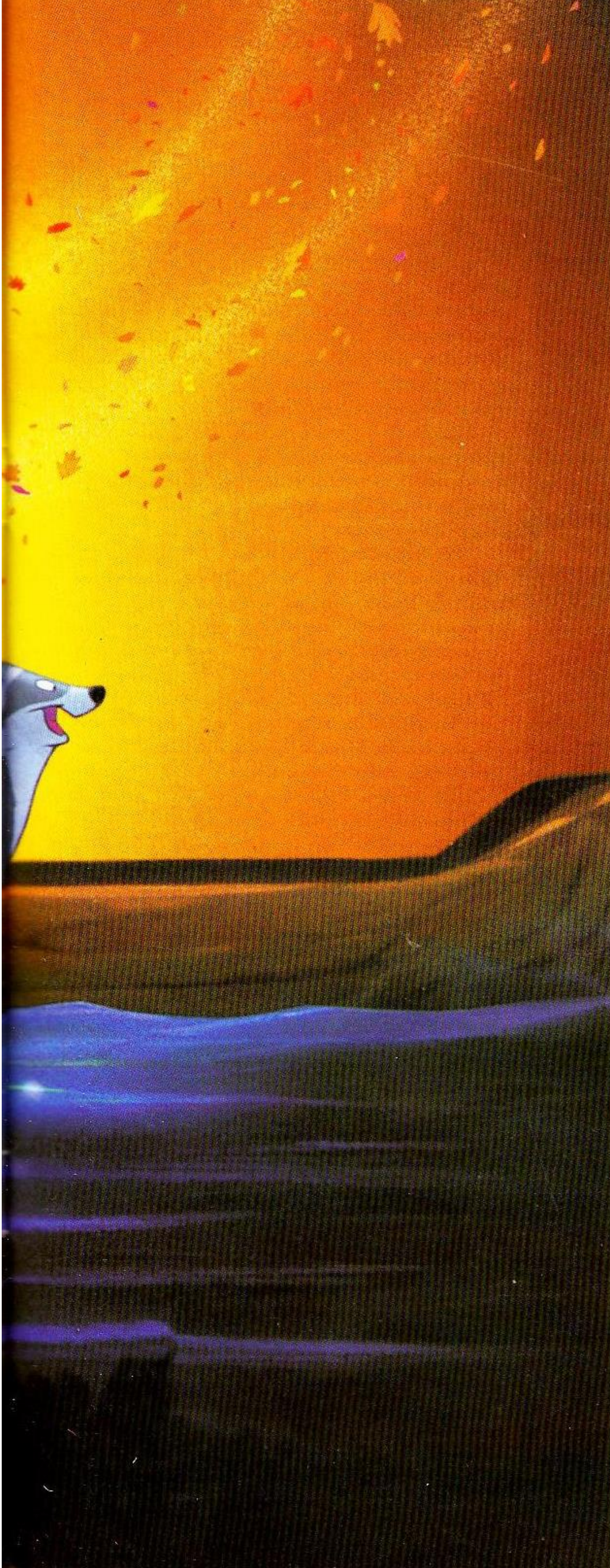
Tıpkı "Ace Ventura: Pet Detective"de olduğu gibi "Ace Ventura: When Nature Calls"da da hayvanlar filmin ayrılmaz bir parçası. Filmde kullanılan bütün hayvanların tedariki ve eğitimi yine Cathy Morrison'ın sorumluluğunda.

Ace'in yol arkadaşı Spike rolündeki maymun, ilk filmden gelen tek hayvan oyuncu. Bununla birlikte ikinci filmde birinci filmin beş katı oranında hayvan kullanılıyor ve tabii ki bu kez hayvanlar Afrika'ya özgü. Morrison'ın dediği gibi, "İlk filmde hayvanların bir apartmanı doldurması gerekiyordu, oysa bu filmde bütün bir Afrika kıtasını doldurmaları gerekiyor." ■

Hit Adam

POCAHONTAS

DISNEY'İN YENİ ÇİZGİ KAHRAMANI, BİR KIZILDERİLİ PRENSES...

Rengârenk bir alem!

Günden güne daha büyük çizgi film prodüksiyonlarında ısrar eden Disney'in yeni animasyonu "Pocahontas", tarihin sayfalarından yola çıkıyor. Bir kızılderili reisin kızı olan Pocahontas, Kaptan John Smith'i ölümden kurtarmış ve bir süre sonra vaftiz edilen ilk Amerikalı yerli olmuştu. Disney'in daha önceki "bol şarkılı, mutlu sonlu" animasyonlarından farklı, tarihi bir serüven ve aşk öyküsü... Özellikle sömestr nedeniyle, sinemalarda...

Disney, 1609 yılında usta denizci John Smith'in hayatını kurtararak kendi kabilesiyle İngilizler arasında çıkabilecek bir savaşı önleyen kızılderili kızın öyküsünü yeniden yaratıyor. Filmde, gerçek hayatta asla varolmayan (Pocahontas'ın o tarihte sadece on iki yaşında olmasından olacak) bir romantik ilişki yaşayan Pocahontas ve John Smith, tarihin bize sunduğundan çok daha göz kamaştırıcılar. Bu arada Smith'in genizden gelen bir tonda Avustralya aksanıyla konuşan Mel Gibson tarafından seslendirildiğini belirtmeliyiz.

Bu filmde, ne Walt Disney filmlerinin vazgeçilmezleri haline gelen ve genellikle ormanlardaki açık alanlarda dedikodu yapan orman hayvanları, ne şarkı söyleyen deniz yaratıkları, ne de evlilikle biten mutlu sonlar var. "Pocahontas'ta bunların yerini gerçekçiliği temsil eden ve Linda Hunt tarafından seslendirilen yaşlı ve akıllı bir ağaç, durmadan şarkı söylemeyen kurbağalar ve Disney'de ilk kez görülen bir kötü son almış.

Filmin yönetmenlerinden biri olan Mike Gabriel, "Başlangıçtan beri bunun yeni bir şey olacağını biliyorduk" diyor. "İlk olarak can-

Pocahontas

landırma daha gerçekçi olmalıydı çünkü Pocahontas gerçekti. Pocahontas'ın tüm yaşamını şarkıyla 80 dakikada anlatamazsınız. Disney filmlerinin çoğunun sonunda ne yapacağınızı bilirsiniz: Gösterişli bir mutlu son. Bu filme gelince, bitirdiğimde istediğim gibi olduğunu düşündüm, ama acaba başkaları ne düşünecek?"

Amerika'da 11 hafta gösterimde kalan Pocahontas, felaket denemezse de, 200 milyon dolarla Disney filmleri içinde bütün zamanların en iyi gişesini yapan "Aslan Kral"ın yanında pek başarılı sayılamayacak bir gişe yaptı: 133 milyon dolar.

"Pocahontas"ı çizgi film haline getirmek fikri, ilk kez 1990 yılında, Gabriel, o kadar başarılı olmayan "Rescuers Down Under" üzerinde çalışmayı bırakıp başka bir proje aramaya başladığında ortaya çıktı. Pocahontas aklına gelmeden önce animasyon bir Western yapmayı düşünen Gabriel, "Aslında Disney, 'Romeo ve Juliet' tarzı bir öykü istiyordu" diyor. "Tabii ki bu hikâye, ikili bir intiharla bitmeliydi. Pocahontas'ın sonu o kadar üzücü ve korkunç olmadı. Hem acı hem tatlı bir öykü yaratmaya karar verdik, zaten aslı da öyleydi."

Sanat yönetmeni Mike Giaimo ise "Filmi gerçeklikten uzaklaştırmak için elimden geleni yaptım" diyor, "Fazla gerçekçi olursa kendine özgü büyüsünü kaybedeceğini düşündüm. Bütünüyle hayal ürünü olmayacaktı ama, tamamen gerçekçi bir yorum da olmamalıydı."

90'lı yılların "Pocahontas"ını ortaya çıkarma onuru emektar çizgi film yaratıcısı Glen Keane'e düştüyse de, fırça tutan en az 55 el yardıma çağırıldı. Sonuçta yaratılan Pocahontas şaşırtıcı bir biçimde, filmde onu seslendirecek olan oyuncu Irene Bedard'a benziyordu. Belki de bu bir tesadüf ama Keane'ye sorarsanız yeni bir karakter yaratmak söz konusu olduğunda bu tür benzerlikler oldukça yaygın.

"Sesin, tasarlayacağınız karakterin görünüşü üzerinde önemli bir etkisi vardır" diyor Keane. "Telefonda konuştuğunuz kişinin görünüşüne ilişkin bir resim oluşur kafanızda. Irene Bedard'ın sesinden yola çıkarak hayal ettiğim karakteri çizmeye başladım. Sonra Irene'le karşılaşınca, hayretle çizdiğim karakterin ona ne kadar benzediğini gördüm."

Keane, "İlk düşüncem, Pocahontas'ın gerçek bir resmini alıp sokağa çıkmak ve benzer birini bulmaktı" diye devam ediyor. "Bu nedenle 1620'de çizilmiş bir resmini buldum ama, galiba o tarihte insanlar harita çizmeyi portre çizmekten daha iyi beceriyorlarmış ki, resmin yapmak istediğim şeyle ilgisi yoktu. Bunun üzerine Jamestown'a gittim ve Pocahontas'ın soyundan gelen kişilerle görüştüm."

Bütün bunlar olurken yönetmenler de iş başındaydı.

POCAHONTAS

Yapılacak iş, elinde bir megafonla emir veren bir yönetmenin standart görevine benzemiyordu, ama yine de Mike Gabriel ve Eric Goldberg kendilerini koordine edilmesi gereken 600 oyuncu ve 700'e yakın oyuncu menajerinin ortasında buldular.

Gabriel "Animasyonun her aşamasında bir sürü seçim yapmak zorundasınız" diyor. "Yönetmenin görüntüyü sürekli izlemesinin gerekli olduğunu düşünüyorum. Bu, hem yapımcıların hem de yönetmenin en önemli işlevi. Kararlar sık aralıklarla alınmalı. Bu çok eğlenceli ve kesinlikle bir ayrıcalık. Bütün bu insanların benim filmimi seyrettiklerini düşününce dünyanın en şanslı adamı olduğumu düşünüyorum."

Modern teknolojinin mucizesi sayesinde Pocahontas'a canlı bir arka plan ormanı hazırlamak çok daha kolay oldu. Karakterler ve onların hareketleri hâlâ elle çizilirken, çevre görüntülerinin çoğu bilgisayar marifeti. AniMac adı verilen bir işlem sayesinde eskiden dört günde çekilebilen bir sahne 16 saniyede çekilebiliyor. Yine de bütün bir filmin prodüksiyonu için harcanan zaman pek kısalmıyor. Pocahontas'ın yapımı yaklaşık dört buçuk yıl sürmüş.

John Smith'in lülelerinden sorumlu, yönetici animatör John Pomeroy "Pocahontas, on yıl önce yapılmış olsaydı" diyor, "Çalışanların prodüksiyonla ilgili olarak duydukları heyecana ve hızlı hareket edebilme yeteneklerine bağlı olarak üç buçuk ile on bir yıl arasında herhangi bir sürede tamamlanabilirdi. Bir sahneyi çekip kontrolünü yapmak dört gün alabilir, ama biz öyle çalıştık ki, şu anda dört yıllık bir süre sonunda bir film tamamlayabilecek durumdayız."

Mike Giamo ise bilgisayarın yapabileceği çok fazla şey olduğunu söylüyor. "Animasyonla hiç bir ilgisi olmayan, daha çok kamera hareketleri ve hissiyle ilgili bir sürü etkileyici teknik işlem var. On ya da on beş yıl önce asla yapılamayacak olan şeyler. Pocahontas o dönemde çekilebilirdi, ama asla bugünkü kadar etkileyici olmazdı."

Seslendirme açısından da sonuçlar çarpıcı, ekibe göre. Mel Gibson'ın yanısıra "Natural Born Killers"daki kızılderili Russell Means ve Pocahontas'a benzeyen oyuncu Irene Bedard seslendirmede yer alıyorlar.

Bedard "Pocahontas'ın yüzünde sık sık bana çok benzeyen ifadelere rastlıyorum" diyor. "Tıpkı 'Lion King'deki Scar'ı görünce 'Bu Jeremy Irons'ın ta kendisi!' diye düşündüğüm gibi. Benim için çok eğlenceli bir deneyim oldu. Kano ile seyahat etmenin ya da kuşlarla konuşmanın nasıl birşey olduğunu merak etmeye başladım."

Pocahontas'ın babası Powhatan'ı seslendiren Means

POCAHONTAS'I ÜNLÜ MODACILAR GİYDİRDİ...

Aaa! Bu Naomi Campbell değilmiş.

Sözünü ettiğimiz animasyon bir figür. Pocahontas adıyla, Disney gayet seksi bir gerçekçilik peşinde.
Betty Boop ya da Jessica Rabbit gibi seksi bir melezin, katı bir rejim ve egzersizle değil de kalem, bir sanatçının bilgisayarıyla süpermodel formuna girdiğini düşünün. O kalın moda dergilerindeki, insanı bunalıma sokacak derecede düzgün vücutları bilirsiniz. İşte Disney'in yarattığı Pocahontas böyle bir şey. Karakterin modernliğini gören tasarımcılar, ünlü modacılar Gianni Versace, Marc Jacobs ve Anna Sui'den, ona filmde uyurken ve yemek yerken giydiği geyik derisinden küçük elbise dışında bir şeyler giydirmelerini istediler. Ve böylece Versace siyah-beyaz alımlı elbisesini, Marc Jacobs o üzerine yapışan ve kokteyl kıyafeti gibi görünen kıyafeti, Anna Sui de eflatun süet elbiseyi giydirdi.
Evet, bu seksi ve şık kız Naomi Campbell değil... Ama hem vücut hatlarıyla, hem de modacıların ihtimamıyla, Naomi Campbell ile yarışacak derecede cazibeli.

TARİH KİTAPLARINDAN ANİMASYONA

Pocahontas'ın gerçek öyküsü

Tarih, elbette "kitapta durduğu gibi durmuyor." Beyazperdeye aktarılırken, hele ki çizgi film olarak aktarılırken, biraz kılık değiştiriyor. İşte, gerçek Pocahontas'ın hikâyesi...

Pocahontas'ın, çizgi kahraman John Smith ile göz göze geldiği ilk anda, Disney, bunun ilk bakışta aşk olduğuna inanmamızı isteyecek. Ama aslında böyle olmamış. 17. yüzyılda gerçekleşen ilk karşılaşmaları sırasında Pocahontas 12 yaşındaydı ve gerçekte olaylar şöyle gelişti: Pocahontas (adı 'şakacı' anlamına geliyordu), 40 Algonquin kabilesinin şefi olan kızılderili Powhatan'ın kızı olarak, 1595 yılında Virginia'da doğdu. İlk Avrupalı sömürgeciler topraklarına ayak bastğında, Powhatan, Kaptan John Smith'i esir aldı ve beynini dağıtmaya niyetlendi. Pocahontas koşup başını Smith'in başının üzerine koyunca, babası geri çekilmek zorunda kaldı. Pocahontas'ın 1609 yılında kurtardığı adam, Virginia'daki ilk yerleşim bölgesi olan Jamestown'ın başına geçti. Ne yazık ki kötü yaralanmıştı ve bu nedenle gemiye bindirilip Avrupa'ya gönderildi. Kral James'in sarayında, maceralarını anlatarak büyük ilgi topladı. Bu arada Virginia'daki gerilim gittikçe artıyordu. Kızılderili saldırılarını önlemek için, Pocahontas, Jamestown'da rehin tutuldu ve vaftiz edilen ilk Amerikalı Yerli oldu. Yeni adı Rebecca'ydı ve kısa süre sonra Nisan 1614'te tütün kralı Baron John Rolfe ile evlendi.
İki yıl sonra küçük oğulları ve bir grup kızılderili eşliğinde İngiltere'de tatile gittiler. Pocahontas saraya takdim edildi. Bir yıl İngiltere'de kaldıktan sonra, Virginia'ya dönmek amacıyla Gravesend'e geldiler. Ne yazık ki Pocahontas çok hastalandı ve son birkaç saatini Riverside Hanı'nda geçirdi. Ölüm nedeninin tüberküloz olduğu tahmin ediliyor. 21 Mart 1617 tarihinde alelacele St. George kilisesi mezarlığına gömüldü. 1727 yılında kilise yandı ve yeniden başka bir yerde inşa edildi. Bugüne kadar kimse mezarın yerini bulamadı. Gerçek öykü böyle, Disney'in öyküsünüyse film gösterime girdiğinde göreceğiz...

ise, "Önümde bir senaryo olduğunda ilk önce rolü isteyip istemediğimi düşünürüm: 'Bu iyi bir rol mü, yoksa karakterin sürekli bir tek cümleyle konuştuğu tipik kızılderili rollerinden biri mi?' Ama bu sefer senaryoya baktığımda öykünün umut vaad ettiğini düşündüm. Senaryonun parçası değilseniz üzerinde oynamanız mümkün değildir. Ben de rolü aldım ve sonra senaryoda önemli değişiklikler yapıldı."

Daha önce "Beauty and the Beast"teki Lumiere'e sesini veren David Stiers, bu kez hem Vali Ratcliffe hem de onun korkak yardımcısı Wiggins'i seslendiriyor. Stiers, "Size seslendireceğiniz karakterin bir resmini gösterirler. Resimdeki karaktere yakışacak sesi bulmaya çalışırsınız" diyor. Kayıt uzun bir işlem, çünkü her oyuncu senaryo üzerinde günde üç saat çalışır. Stiers'ın dediği gibi "Bu da oyuncuların arada başka şeyler yapmalarına fırsat verir."

Oyuncuların çoğu gibi klasik bir eğitim almamış olan Mel Gibson da şarkılarda kendi sesini kullanmış. Pocahontas'ın söylediği şarkıları seslendirme görevini üstlenen Broadway yıldızı Judy Kuhn, Gibson'ı oldukça başarılı buluyor ve "Gerçekten çok etkileyiciydi. Sanırım herkesi şaşırttı" diyor.

Müzikler, "Aslan Kral"ı Oscar başarısına götüren Elton John ve Tim Rice'a değil, "Aladdin"in belli başlı melodilerini besteleyen besteci Alan Menkel'e verilmiş. Bu kez Menkel, Broadway'den Stephen Schwartz ile birlikte çalışmış.

Menkel "Stephen'ı Disney önerdi" diyor. "Besteci olarak onu beğenirdim. Müziğini dinledim ve iyi bir ekip olacağımızı düşündüm."

Fiziksel görünüm konusundaki sorulara açıklık getiren Peter Schneider, "Giysilerin mümkün olduğunca gerçekçi olmasına çalıştık ama Pocahontas'ı o tarihte Jamestown'da dolaştığı gibi üstsüz de gösteremezdik. Smith ve Pocahontas'ı hem fiziksel görünüm hem de kişilik olarak çekici kılmak istedik, çünkü Pocahontas'ın fiziksel güzellikten çok daha önemli şeylere sahip olduğunu düşünüyorum. Bence çok cesur, gerçekçi ve manevi bakımdan zengin biri. Bunlar Pocahontas'ın görünümüyle ilgili olmayan güzellikleri."

Prodüksiyonun çeşitli aşamalarında deneme için seyircilere gösterilen filmin son hali Haziran ayında New York, Central Park'ta ilk kez izleyicilerle buluşmuş. Filmin uluslararası gösterimi söz konusu olduğunda akla şu soru geliyor: Kimsenin tanımadığı garip isimli bu kahramanın öyküsünün 36 dile çevirilip Amerikalı olmayan sinema seyircisine gösterilmesinden ne gibi bir başarı umuluyor?

Peter Schneider bu konuda hemen savunmaya (ya da saldırıya) geçmeye hazır. Güvenli bir ses tonuyla "Amerika dışında bilinmeyen bir öykü olabilir, ama tabii ki iş yapacak" diyor. "Gereken her şeye sahip. 'Aslan Kral'ın tarihi bir öyküsü yoktu ama uluslararası piyasada başarılı oldu, çünkü ortada harika bir öykü, harika bir müzik ve harika bir duygu vardı. Önemli olanın bilinen bir öyküden yola çıkmak değil iyi bir film yapmak olduğunu bütün dünyaya kanıtlamış olduk." ■

Rusya'nın Nikita Mikhalkov'u bir sıçradı, iki sıçradı ve üçüncüsünde hedefine ulaştı. Yönetmen, şimdiye dek iki kez aday gösterildiği "En İyi Yabancı Film" Oscar'ını sonunda "Güneş Yanığı" ile almayı başardı. Yönetmen, aldığı Oscar ödülünün Rus film endüstrisini ateşleyip canlandıracağını umuyor.

RUS YÖNETMEN NIKITA MIKHALKOV İLE "GÜNEŞ YANIĞI" ÜZERİNE...

Renoir tarzında bir ÇEHOV...

Hikâye 1936 yılında Stalin'ci Rusya'da geçer. Bir Sovyet devrim kahramanı olan Serguei Kotov güzel karısı Maroussia (Ingeborg Dapkounaite) ve küçük kızı Nadia (Mikhalkov'un kızı Nadia) ile birlikte köyde hayatın tadını çıkarmaktadır. Köy halkı Kotov'u bir baba olarak görmekte ve yüceltmektedir. Günün birinde bu cennete Dimitri (Oleg Manchikov) gelir. 30 yaşlarındaki bu yakışıklı çapkının esrarengiz geçmişinde Kotov'un karısıyla yaşadığı bir aşk ilişkisi de vardır. Piyano çalan, dans eden, herkesi kırıp geçiren şakalar yapan Dimitri, kısa bir sürede hem Maroussia'nın hem de küçük Nadia'nın kalbini fetheder. Ancak onda tuhaf olan birşeyler de vardır... Kısaca böyle, Rus yönetmen Nikita Mikhalkov'un En İyi Yabancı Film Oscar'ını alan "Burnt by the Sun" adlı filminin hikâyesi...

Bembeyaz giysilerle söyleşiye gelen Mikhalkov'un yanında, filmde rol verdiği altı yaşındaki kızı Nadia da vardı. Kızını öve öve göklere çıkaran Mikhalkov, Nadia için, "Şimdiye dek çalıştığım en problemsiz aktris" sözlerini kullanıyor.

Söz kazandığı Oscar'dan açılınca, "Bence bu bir onurdur. Özellikle de ülkem açısından çok önemli olduğunu düşünüyorum. Ülkemin sinema endüstrisi bugünlerde krizde olduğundan, uyarıcı bir işlevi olacağını da sanıyorum. Ulusal film endüstrimiz için birşeyler yapabilmiş olmaktan dolayı kendimi çok mutlu hissediyorum" diyor Mikhalkov.

"Akademinin seçimine ayrı bir değer veriyorum. Çünkü filmim yüzünden kopartılan fırtınaları biliyorum." Mikhalkov bu son sözleriyle, Oscar ödül töreni öncesinde, kendi filminin Amerika'da henüz gösterilmediği bir dönemde beş aday arasında yer alması konusunda getirilen eleştirileri kastediyor. Oscar kazanmasının ardından sadece akademiye ait iki resmi sinemada gösterilen film, daha sonra 18 dakika kısaltılmış biçimiyle ticari sinemalarda da gösterime girdi.

Mikhalkov, yaklaşık 20 yıldan beri, uluslararası düzeyde tanınan birkaç önemli Rus sinemacıdan biri. 1987 yılında yönettiği ve Marcello Mastroianni'nin başrolde oynadığı "Dark Eyes", ilk kez "Yabancı Film" kategorsinde Oscar'a aday gösterildi. İkinci adaylığıysa 1992 yılında yönettiği "Close to Eden" ile gerçekleşti.

49 yaşındaki Mikhalkov, Çehov'un, hayatları ağır tempoda ilerleyen kırsal kesim insanlarının dünyasını betimlemeyi

çok seviyor. Zaten "Burnt by the Sun" da Çehov esintileri taşıyan yapımlardan biri. Ancak bu filmin farklı bir yanı da var. O da Stalin'in Sovyet toplumundaki belli başlı bazı çevrelerin üzerine acımasızca gitmeye başladığı çok karanlık bir yıl olan 1936'da geçmesi. Saldırının tek sebebiyse, bunların toplumda "çıkıntı" olarak görülmeleri ve yok edilmek istenmeleri.

Ne yazık ki, Boşevik Devrimi'nin fanatik taraftarlarından Albay Kotov da bunlardan biri. Bu karmaşa sırasında onun da Moskova yakınlarında kendi başına kurmuş olduğu küçük ve mutlu dünyası bir anda paramparça oluveriyor. Hem de tek bir yaz öğle sonrasının sıcak güneşi altında...

Güneşli bir pazar öğlesinde geçen filmde zarif Rus aktrist Ingeborg Dapkounaite, Maroussia rolünde başarılı bir kompozisyon çiziyor.

Mikhalkov, Oscar ödül töreninden birkaç gün önce bir arkadaşının Beverly Hills'teki malikhanesinde verdiği röportajda aynen şöyle söylemişti: "Bolşevikler kendi güneşlerini yarattılar. Sonra da o güneşin sıcaklığında yanıp tutuştular. Eğer kör ya da hapishanede doğmuşsanız, başka türlüsünü bilmeyebilirsiniz. Çünkü bu sizin hayatınızdır. Ama eğer sonradan kör olursanız ya da tutuklanıp hapse düşerseniz, bu gerçek bir trajedidir. Çünkü ortada kıyaslayabileceğiniz bir eski geçmişiniz vardır. İşte 1930'lu yıllarda yaşanan trajedinin özü burada. Güneş yükseliyor, çiçekler açıyor. Ama terör o insanların hemen sırtlarında. Hem de daima..."

Kurgusal bir çalışma olduğu halde, "Burnt by the Sun"ın otantizmden uzaklaşmadığını vurgulayan Mikhalkov, filmin gösterimiyle ilgili bir anısını şöyle anlatıyor: "Film, Riga'da gösteriliyordu. Salonda 3 bine yakın seyirci vardı. Ben perdenin yanında bekliyordum. Film bittiğinde tam bir sessizlik oldu. Hiç kimse yerinden hareket etmiyor, ayağa kalkmıyordu. Sonra ışıklar yandı. Bu sessizlik içinde sahneye çıktığımda kısa boylu ve yaşlı bir kadının bana doğru yaklaştığını gördüm. Bir anda tüm salonun dikkati bu kadın üzerinde odaklanmıştı. Kadını kollarından tutup sahneye çektim. Bana öyle şiddetle sarıldı ki şaşırdım. Birden, 'Nadia - İşte o benim!' diye haykırdı. O anda 3 bin insan ayağa fırlayıp çılgın gibi alkışlamaya başladı."

Aralarında şairlerin, yazarların ve sanatçıların da yer aldığı oldukça farklı bir ailenin mensubu olan Mikhalkov'un büyük ağabeyi Andrei Konchalovski de, saygın yönetmenlerden biri. Ancak Sovyet döneminde ailesindeki herkesin işleri pek de iyi gitmemiş.

"Amcam, 1941 yılında orduda görev aldı ve savaşın ilk gününde Almanlar'a esir düştü. Tam 12 defa kaçma girişiminde bulundu ve her defasında yakalandı. Sonunda kaçmayı başardı, ama bu kez de kendini Stalin'in çalışma kamplarında buldu. Babam onu tam altı yıl boyunca her yerde arayıp durdu. Diyebilirim ki, bir insanın hayatı boyunca başına ne kadar çok kötü şey gelebilirse, amcamın başına o birkaç yılda geldi." (Mikhalkov'un amcası da babası da hâlâ hayattalar.)

Moskova çevresindeki kırsal alanları "ateş toplarına" benzeten Mikhalkov, bu doğal fenomenlerin filmde ayna üzerinde yakalanan güneş ışıklarının yansıması biçiminde verildiğini söylüyor ve "Onlar hareket eden herşeyi yakan Bolşevikler'in sembolüdür" diyor. Mikhalkov'un üzerinde önemle durduğu bir başka sembol de, filmdeki kamyon şöförüyle ilgili. "Gideceği yeri bulabilmek için sık sık durup yol soran kamyon şöförüne herkes başka bir istikameti tarif ediyor. İşte Rusya'nın hali" diyor.

Mikhalkov, 6 yaşındaki kızı Nadia için şimdiden gelmeye başlayan oyunculuk tekliflerine şiddetle direniyor. Ancak öteki üç çocuğu yönetmenin izinden yürüyor. 28 yaşındaki oğlu Stephan şu sıralarda yönetmen Sergei Bondarchuk'un oğluyla birlikte son derece başarılı bir müzik videosu hazırlıyor ve reklam prodüksiyon şirketini ortak olarak yönetiyor. 22 yaşındaki Anna ile 28 yaşındaki Artiom ise Moskova Film Okulu'nda öğrenimlerini sürdürüyorlar. Mikhalkov ise eski bir fotomodel olan karısı Tatiana ile birlikte Moskova'da yaşıyor.

"Evet tabii ki Hollywood'dan gelen teklifler beni de baştan çıkarır gibi oluyor. Ama sırf 'Ben bir Hollywood yönetmeniyim' diyebileceğim bir projeyi kapmak uğruna herkesi bir kenara itmek istemiyorum" diyen Mikhalkov, sözlerini şöyle noktalıyor:

"Eğer kendi ülkemde bir film yapabilirsem ve bir Hollywood şirketi bu filmin yapımını üstlenirse, bundan mutluluk duyarım. Ama şunu belirtmeliyim ki bu ancak kendi çekmek istediklerimi çekebildiğim taktirde olacaktır. Birçok projem var. Bunlardan bir tanesi Hollywood'a çok uygun. Elimde yedi proje var. Bunların ikisi teatrik yapıda. Diyebilirim ki benim projelerim 'pelmeny'ye benzer. Pelmeny nedir bilir misiniz? Hani bir tencere dolusu kaynar suyun içindeki ravioli makarnalar vardır ya, biz onlara pelmeny deriz. İşte ben onlardan birinin su yüzeyine çıkmasını bekliyorum." ■

"GÜNEŞ YANIĞI" ÜZERİNE...

Steven Gaydos (Variety)

... Şurası bir gerçek ki, Mikhalkov'un "Güneş"i Rus Sineması hayranlarının kalbini kazanmakla kalmayacak, aynı zamanda uluslararası boyutta da dolarları toplayacak... Eski dost Dimitri'nin sinsi bir görevi olduğu açıktır. Ama Joseph Conrad'ın "Heart of Darkness"ındaki yolculuk insan ruhunun karanlıklarına doğru olmasına karşılık, Dimitri'ninki kahkahayla sevginin iç içe geçtiği mutluluklar diyarının kalbine yönelik bir yolculuktur.

Bu önemli noktanın uzun uzadıya işlendiği filmin ilk yarısı, daha çok entrika ve yetersiz atmosfer beklentisindeki Amerikan filmlerine alıştırılmış izleyici için oldukça sıkıcı ve tuhaf görünebilir. Ancak filmin ortasından itibaren Kotov'un düşleriyle Stalinci örgütlerin gerçekliği arasındaki gerilim iyice belirgin hale gelir. Zaten filmin özü de budur. Kaderlerinin komünizm gerçeğiyle birbirine bağlı olduğunun farkında olan Kotov ile Dimitri, kısır döngü halinde birbirlerinin çevresinde dönmeye başlarlar...

... Kotov Ailesi'nin kırılgan ve nazik güzellikleriyle politik terörün eski bir arkadaş kimliğinde boy gösteren sertliğini son derece kurnazca yan yana koyan Mikhalkov, bu yolla seyircinin dikkatini ayakta tutmayı amaçlıyor ve başarıyor da.

Stanislavsky ile Çehov'un ülkesine yakışır bir film olan "Burnt by the Sun"daki bütün oyuncular, başrollerden yardımcı oyunculara kadar, birinci sınıf performans ortaya koyuyorlar...

Jack Mathews (New York Wednesday)

... Jean Renoir'nın tarzını ve Çehov'un karakter çözümleme yöntemlerini anımsatan Mikhalkov, seyircileri 1936 yılının Sovyet Rusya'sına geri döndürüyor... Kırsal kesimin insanları, sosyalist temeller üzerine kurulmuş totaliter yapıdaki devletlerine adeta ibadet edercesine bir inanç ve güven besliyorlar. Buna karşılık hiçbirinin yakın gelecekte çalışma kamplarına ya da başka bir deyişle ölüme gönderilmeyeceklerine dair herhangi bir güvenceleri yok. Hatta ve hatta Serguei gibi Kızıl Ordu'da görev yapmış Bolşevikler'in bile...

Filmin, Nadia'nın da çok sevdiği bir Rus halk şarkısından alınan adı ve ateştopu esprisi, Rus Devrimi'ne karşı bir türlü zeminine oturtulamayan sadakat duygularının ve ilerleyen yıllarda gündeme gelen ihanetlerin bir simgesi olarak değerlendirilebilir. Mikhalkov'un tek bir gün ve tek bir aile üzerinde odaklanma amacının, 300 milyon insanın çevresinin "kötü bir ideal" ile nasıl sarıldığını göstermek olduğu söylenebilir.

Thelma Adams (New York Post)

...Adını popüler bir Rus şarkısından alan ve Rus Devrimi'nin kör ediciliğini ve ardından gelen politikaları sembollerle vermeyi amaçlayan Mikhalkov, bunu yaparken politikadan mümkün olduğunca uzak kalıyor ve kamerasını daha çok karakterlerin duygusal hareketleri üzerinde odaklıyor. Bunu yaparken de özellikle baba ile kızı arasındaki bağlılığı sergilemeye, onların derin ilişkilerini vermeye yöneliyor.

David Denby (New York)

... "Burnt by the Sun" olağanüstü güçlü bir çalışma. Mikhalkov'un filmlerindeki acılı tatlılı duygusallık, filmin sonlarına doğru öylesine güçleniyor ki, insanı hiç de rahatsız etmeyen ve sinirlerini bozmayan bir keder duygusuna sürüklüyor.

... Filmde 50'li yaşlarında görülen Kotov, güzel gözleri ve hoş bıyığıyla aslında Stalin'in yakışıklı bir versiyonundan farksız. Güzel karısıyla ve kızıyla birlikte yaşamını süren halk kahramanı Kotov, hayırsever olmayı kolay bulan bir egoist. Ancak komünist devrim ilerledikçe her şey o kadar değişiyor ki, o insanları sonunda koruyamaz hale geliyor. Çevresinde sadece ve sadece güneş ışığını görebiliyor. Gözleri kamaştıran, adeta kör eden güneş ışığını.

"Güneş Yanığı", temelde bir karakter dramı. Fakat karakterleri çevreleyen siyasi ve toplumsal ortam filme politik bir boyut katıyor.

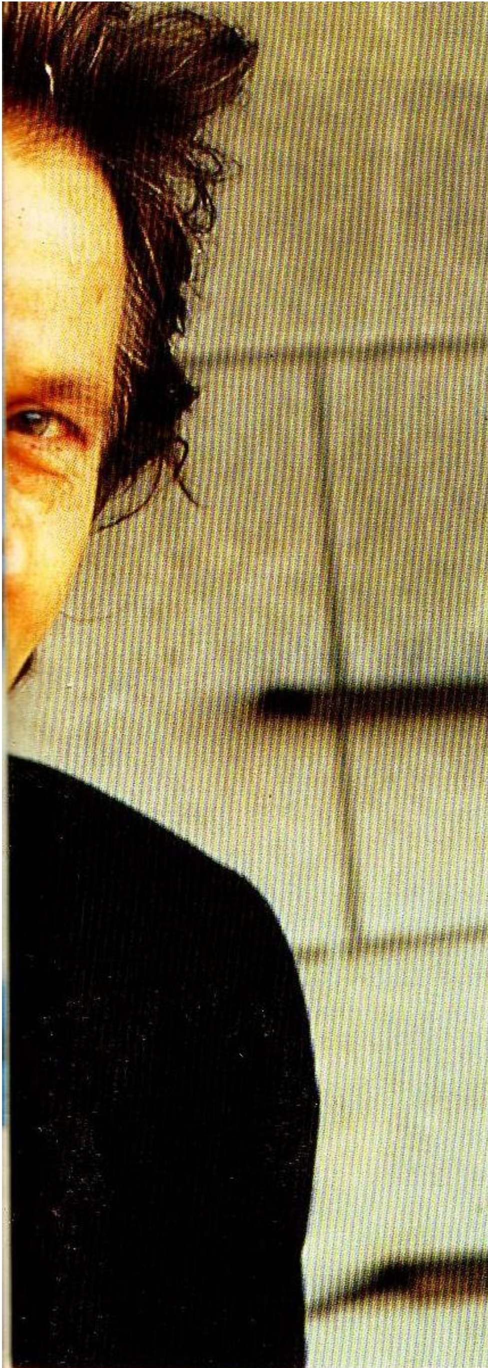
Filmin sonlarına doğru Mikhalkov'un aşırılıkları mükemmel boyutlara varıyor. Filmdeki ailenin bolluklarla dolu yaşam tarzı bir anda sona erme noktasına kadar geliyor. "Burnt by the Sun", geçmişine bakıp da kendisini iyi hissetmeye çabalayan bir kültürün çaresizliğini ve geleceğinin önceden tahmin edilemez olmasını başarıyla ekrana taşıyor.

"ÖLÜ VE BAKİRE"NİN YÖNETMENİYLE...

Roman Polanski

"YETİŞKİNLER İÇİN FİLM ÇEKİYORUM"

Polanski'den sanatını tekrar anlatmasını istemek bambaşka bir sorun. Daha önce Fransızca yayımlanan "Polanski'den Polanski" (Polanski par Polanski) adlı yayında kendi konumunu açıkça belirtmişti: "Bana neden bu filmleri yaptığımı sormayın. Ben sadece bir yönetmenim." Ve sonra da şöyle eklemişti: "Hayatım boyunca yüzlerce söyleşi yaptım ama içlerinde bir tane bile iyi olanı yok." Otobiyografisini okumuş olanlar, kararlı ve sakin ses tonunu iyi bilirler. Belki hep hayatın gösterdiği birçok şanssızlığa karşı kendini çelikleştirme çabasının bir parçası bu. Belki de çok özgün bir biçimde, yönetmenin gerçekte bir eleştirmen gibi düşünmesi zorunluluğunun bulunmadığını gösterme ve mesleğinin "nedenler"ine karşı masumiyetini koruma çabası. Aşağıda okuyacağınız söyleşide Roman Polanski, İngiliz sinema dergisi Sight and Sound yazarlarından David Thompson'ın sorularını cevaplıyor.

"Ölü ve Bakire"nin sinema versiyonunu yapma işine nasıl giriştiniz?

POLANSKI: Aslında Paris'te sergilenecek oyunu da ben yönetecektim, ama sonra filmi de yapacağım için vazgeçtim. Çünkü daha stüdyoya ayak bile basmadan yorulmaktan ve bıkmaktan korktum. Prodüksiyonların hiçbirini görmedim, teypte bile hiç dinlemedim. Sadece yapımcılar (Thom Mount ve Bonnie Timmermann) bana oyunu gönderdiler ve sonra okudum.

Kariyeriniz süresince ilk defa politik içerikli bir film yaptınız.

POLANSKI: Politik derken neyi kastettiğinize bağlı. Benim kafamda "politik", en azından bir ülkenin somut rejimi ve isimleriyle ilgili olan bir şey, insanları bir tarafa bırakalım. "Ölü ve Bakire"de somut bir lider ismi ve yıkılmış bir diktatörlükten hiç bahsetmedim. Güney Amerika'da ismi belirtilmemiş bir ülkeden bahsediyorum. Ve bu çok evrensel, çünkü bu durum eski kurbanların, eski zalimleri veya işkencecileriyle yüzleşmeleri durumu, dünyanın her yerinde görülüyor. Bu tür güçlüklerle yaşamalı ve onlarla savaşmalılar.

Sık sık Lodz film okulundayken sinemada değişmez politik göndermelerden sıkıldığınızı söylediniz.

POLANSKI: Tartışmalarda estetikle daha çok ilgiliyim. Biçimin içerikten daha önemli olduğunu anladım. Ama yakın arkadaşım Zbigniew Cybulski'nin bize birkaç kötü yapılmış, dikkate değmez ve görüntüsü bozuk porno film getirdiğini hatırlıyorum. Korkunç olmalarına rağmen hepimiz bunların iyi birer izleyicisiydik. Yani aslında içerik önemli... (Gülüşmeler) Ama o zamanlar biçim, benim için her şeyden daha önemliydi ve hâlâ da öyle.

Oyunda "Ölü ve Bakire" bir gün ve bir gece sürüyor. Siz zaman ölçeğini dikkate değer ölçüde azalttınız.

POLANSKI: Ben olayı bir geceye sıkıştırdım. Olay, yer ve zaman üçlüsünden hoşlanıyorum. Belirli bir zamandan. Bu biçimin bana, beni etkileyen ilk filmlere (Odd Man Out-Carol Reed-1947 gibi) olan nostaljiden ileri geldiğini düşünüyorum. Anımsadığım kadarıyla, karakterlerin bir evdeki entrikalarıyla sabah başlar ve gece ya da ertesi sabah erken biter. Ve filmde değişmez olarak bu zaman vardır. Harika bir filmdir bu. Ve sanırım ben, bugün onun ve Olivier'nin "Hamlet"i sayesinde buradayım.

Sizi çok etkilediğini her zaman söylediğiniz diğer iki film "Yurttaş Kane" (Citizen Kane) ve "Rashomon". İkisi de sayısız değişik bakış açısından bir gerçeği keşfetme sorunuyla ilgili olduğuna göre, sizin "Ölü ve Bakire"ye olan ilginizi etkiledikleri söylenebilir mi?

POLANSKI: Evet, "Ölü ve Bakire" ile bir ilgileri var, çünkü gerçeğin göreceli oluşuyla ilgililer. Aynı hikaye, değişik kişilerle ilişkili aynı olaylar, değişik tarafların oluşu ve uyuşmayan çeşitli bakış açıları beni her zaman etkilemiştir. Ve bu hikaye, bu isteklerime erişebildiğim en yakın hikaye. Umuyorum bir gün bir yerde, olayın değişik gözlerden görüldüğü "Rashomon" gibi bir film yaparak başka bir darbe yapacağım. Sadece bir filmin bunu ifade edebileceği gerçeğinin müthiş bir şey olduğunu düşünüyorum; bir olayı bu çeşit bir ele alış için filmden daha iyi bir anlatım aracı görmüyorum.

Filmlerinizden bazıları, "Tiksinti" (Repulsion), "Rosemary'nin Bebeği" (Rosemary's Baby) ve "Çin Mahallesi" gibi, ağırlıkla başoyuncunun görüş açısına dayanıyor. "Ölü ve Bakire"deki karakterlerden herhangi biri için özel bir kimlik saptaması hissediyor musunuz?

POLANSKI: "Ölü ve Bakire" subjektif bir anlatıma uygun değildi. Üç karakter var ve kimlik saptamanız sürdükçe üçünü de sırayla değerlendirmelisiniz. Bu yüzden hikayeyi, örneğin Paulina açısından anlatmamalısınız. Yine de çoğunlukla herkesten çok ona yakındık. Ama oyunun yapısına bakarsanız, müzikal bir form gibi çok eğlenceli bir planı olduğunu görürsünüz. Önce Paulina'nın solosu, sonra üç düet (Paulina kocasıyla, koca doktorla ve doktor Paulina'yla) ve sonra üçü birlikte, "tutti". Filmi çekerken bir simetriye ulaşmak zorundasınız. O yüzden çok fazla Paulina'nın arkasında veya omzunda olmaktan kaçındım. Herkesin omzunda olmalıydım.

Paulina, Roberto tarafından devrildikten

hemen sonra ilişkilerini tanımlamaya yarayan silahı Roberto'nun yüzüne tutarken güçlü bir kamera hareketi var.

POLANSKI: Kamera hareketine, Paulina'nın omzundan Roberto'ya bakarak başlar. Çünkü Paulina'nın ona hükmettiği hissini vermek istedim, ve yukarı doğru Paulina'ya bakarak bitiyor. Daha öncekinden daha açıklayıcı, çünkü bu sefer bunun için bir nedenim var, olay daha şiddetli oluyor.

Bundan önce, Paulina onu bağlarken, fiziksel samimiyetlerinin çok yakın planda çekilmiş görüntülerini kullanıyorsunuz.

POLANSKI: Evet, bu, provalarda çıktı. Nasıl yaptığını izledim ve bana bunu filme çekmenin en etkili yolu yakın plan çekimmiş gibi geldi.

Birçok kişi, Paulina'nın onu sustururken çoraplarını kullanması fikrinin sizden çıkmış olması gerektiğini söyledi, ama bu sahne oyunda da var. Öte yandan, fırtına ve karanlık (teatral yöntemler gibi görünüyorlar) oyunda yok.

POLANSKI: Bu fikirler, orijinal üzerinde çalışırken ortaya çıktı. Biraz şiddete ve izolasyon için bir nedene ihtiyacımız vardı. Hava ve zamandaki değişimler aracılığı ile dünyayı dışarda hissetmek istedim. Denizin yakınındaydık, öyleyse onu hissetmeliydik. Fırtınanın bu tip bir atmosfere başlamak için iyi bir yol olduğunu düşündüm.

"Atmosfer" sözcüğü, film yapımı tartışmalarında çok ön planda.

POLANSKI: Benim için sinemadaki en önemli şey. Onsuz her şey diyalog veya hareket.

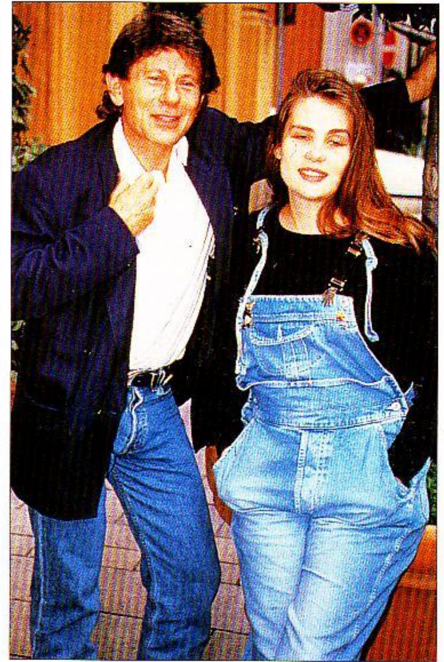
Oyunun dekoru sizin için neredeyse terzi elinden çıkmış gibi olmalı, sizin filmlerinizin çoğu (örneğin Sudaki Bıçak ve Çıkmaz) geniş bir açık alanla çevrelenmiş kapalı bir boşluktaki karakterlerle ilgili.

POLANSKI: Ben tüm bu yöntemleri kullanıyorum, böylece izolasyonu hissediyorsunuz. Bir filmde, beni sahneden ayıran, kullanabileceğim tüm yöntemleri kullanmayı seviyorum. Sinema size bir oyunu gerçek yapma şansını veriyor, sahnesel değil, böylece gerçek hayat gibi oluyor. Sinemada sahnede olmayan dördüncü bir duvara sahipsiniz. Çevrenizde hava var, gece ve güneş var. Açmak bile istemediğiniz bir kapının dışına çıkabilirsiniz.

"Acı Ay"ın çok bölünmüş bir kavrayışı vardı. Filmlerin aniden onun önüne geçişiyle, kasten bir "şok" faktör mü aradınız?

POLANSKI: Onu şok etmek için yapmadım. Belki gençken bu tutkuya biraz sahiptim. Genç insanlar elbette biraz asiler ve diğer insanları şok etmekten hoşlanıyorlar,

Üstteki resimde Roman Polanski, eski karısı aktrist Sharon Tate ile görülüyor. Sharon'ın ölümü Polanski'yi yıllarca hayata küstürmüştü. Yanda ise Polanski, şimdiki eşi Fransız aktrist Emmanuelle Seigner'le birlikte. Karı koca "Acı Ay"da birlikte çalışmışlardı.

Fransızların dediği gibi kendilerini "s'imposer" gibi görmek, yani çevrelerine kendi fikirlerini, kendi güçlerini kabul ettirmek istiyorlar. Şimdi bunların hiçbirine ihtiyaç duymuyorum, hatta filme başlarken bile, benim için en önemli şey, hikayeyi anlatmak ve eğer hikaye şiddet ve çıplaklık kareleri gerektiriyorsa, bunları da hikayeyi anlatmak üzere kullanmaktı.

"Acı Ay"da içerik olarak "Ölü ve Bakire"de de olduğu gibi karakterler arası güç oyunları var. Sizin için bunu bir Polanski filmi yapan bu özellik mi?

POLANSKI: Bir korku filmi yapsam, tipik bir Polanski filmi olduğunu söylüyorlar. Şiddetin herhangi bir biçimini gösteren bir film yapsam, yine tipik bir Polanski filmi olduğunu söylüyorlar. Ben gerçekten bunları analiz etmiyorum. Bununla ilgilenmiyorum bile. Filmlerimi aynen sizin bir gün biftek, ertesi gün spagetti sipariş verdiğiniz şekilde, o an nasıl yapmak istiyor ve hissediyorsam öyle yapıyorum. Arkasındaki neden; bilmiyorum, bu deneyimlerin toplamı ve hayatınızın o dönemdeki modunuz ve tabii bir filmin finanse edilip edilemeyeceği gibi diğer sorunlar olabilir.

80'lerde eskiye oranla daha az film yaptınız. Neden?

POLANSKI: "Tess" deneyimiyle o kadar

“Tess deneyimiyle o kadar sarsılmıştım ki, artık hiç film yapmak istemiyordum.”

"Ölü ve Bakire", başroldeki iki usta oyuncunun varlığından, yani Ben Kingsley ve Sigourney Weaver'dan büyük destek alıyor.

sarsılmıştım ki, artık hiç film yapmak istemiyordum. Başlamak ve bitirmek için öyle büyük güç gerekiyordu ki, kendime buna değip değmeyeceğini sormaya başladım. Filmi bitirdikten sonra, dağıtılmasını sağlamak için bir yıl savaşmak gerekiyordu. İngiltere'de Rank Organisation bana, bunun beni öldüreceğini, kimsenin iki buçuk saatlik bir kostüm draması seyretmek istemediğini söyledi. Sonunda harika revizyonlarla filmin gerçek bir başarı olduğu açıklığa kavuştu. Sonra, eğer film tamamen bir başarısızlık olsaydı diye düşündüm ve sekiz yıl boyunca tek bir film yapmadım, tiyatro ve başka şeylerle uğraştım.

Ne ticari, ne eleştirel bir başarıya kavuşan "Korsanlar" (Pirates) ile geri geldiniz. Burada ne yanlıştı peki?

POLANSKI: "Korsanlar" tam 10 yıl önce yapmayı istediğim eski bir projeydi ve film için savaşmak yersizdi, çünkü çok fazla ödün vermek zorunda kaldım. Senaryoyu kısalttım ve istemediğim oyuncularla çalıştım. 25 veya 28 hafta gibi bir süre Tunus ve Akdeniz'de biri diğerini anlayamayan çokuluslu bir ekip, yetersiz para ve tüm doğal güçlüklerle (kötü hava ve hatta ihtiyacım olmadığı zaman iyi hava) uğraşarak köle gibi çalıştıktan sonra elbette basit bir set ve az kostümlü, hatta setsiz ve kostümsüz bir film yapmak istedim. Tüm sahne üzerinde kopmadan çalışabileceğim (sadece küçük anlar değil) bir film yapmak istedim, çünkü "Korsanlar" hiçbir devamlılık olmadan çekilmişti, her kare bir köpekbalığının ağzında bir balık olmaya benziyordu. Benzer şeyleri tekrar yaşamak istemediğim için "Çılgın"ı (Frantic) çektim.

"Çılgın", Warner Bros için yapıldı. Stüdyo çok fazla işe karışıyor muydu, oyuncular için örneğin?

POLANSKI: Harrison Ford ilgilendiği ölçüde benim önerimdi. Ama Hollywood'u terkettiğimden beri stüdyoların değiştiğini ve şimdi daha çok müdahale ettiklerini gördüm. Kendilerinin de yaratıcı fikirleri olduğuna inanıyor, umutsuzca ticari bir başarı umuyor ve nasıl elde edeceklerini bildiklerini sanıyorlar. Benden finali değiştirmemi istediler ve bazı şeyleri tekrar çekmek zorunda kaldım. Topuklarımı siper edip hayır diyebilirdim, ama filmden vazgeçmek zorunda kalacaktım, onların işbirliğine ve bunun getirdiği coşkuya ihtiyacınız var, ben de bu yüzden bazı isteklerimden vazgeçtim.

Açıkça daha ticari bir film yapmak pozisyonunuzu güçlendirdi mi?

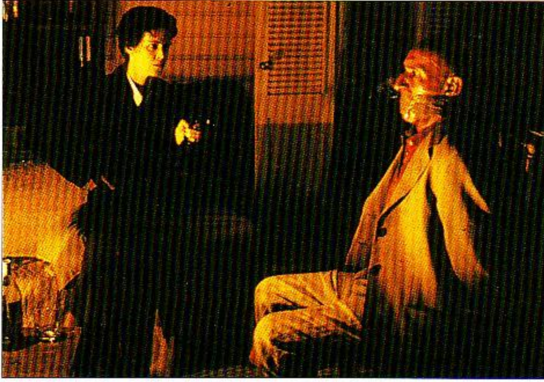
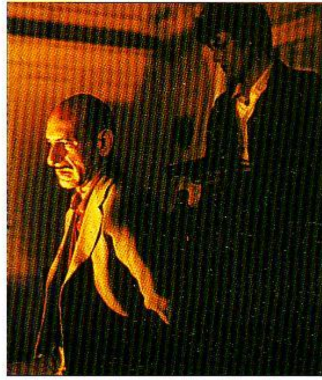
POLANSKI: "Çılgın"dan sonra daha yüzsüzleştim ve sevdiğim kitaplardan Bulgakov'un "Usta ve Margarita"sından (The Master and Margarita) daha karmaşık bir film yapmayı denedim. Senaryoyu yazmak için çok zaman harcadım ve birden bu filmi finanse etmenin çok zor olduğunu anladım, yine daha kolay bir film yapmaya karar verdim ve yapımcı Alain Sarde ile "Acı Ay"da karar kıldık. Çok param yoktu, o yüzden çok çalıştık ve çok büyük bir baskı altındaydık, ama ne istiyorsam onu yaptım ve sonuca kimse karışmadı ve çekimleri bir buçuk yıl sürdürmeyi başardım. Ben bu işe başlarken bir yılda bir film yapabilirdiniz, şimdi iki yılda bir film yaparsanız, şanslısınız.

Bir filmi planlarken "storyboard" kullanır mısınız?

POLANSKI: Film okulundayken ve hatta sonra da kısa bir süre storyboard kullandım. Sanat okuduğumdan, benim için çizmek çok kolaydı ve bu benim için diğerlerine ne görmek istediğimi anlatmanın, kelimelerle anlatmaktan daha kolay bir yoluydu. Hemen sonra bunun doğru yaklaşım olmadığını anladım, bu sanki mükemmel bir takım dikmek ve ona uyacak birini aramak gibi bir şeydi. Ben önce birini bulmak ve ona uyacak takımı dikmeyi yeğlerim. Böylece bu storyboardları yapmayı bıraktım ve ilhamımın oyunculardan geldiğini anladım, onlar tekrarlarken içgüdüsel olarak doğru yerleri, doğru tutumları, doğru okumaları ve doğru vücut dilini bulmalarını izledim. Doğru olmadığı zaman biri hemen onu görür, çünkü yanlış olduğu görülür. Yardım etmeye çalışırım, böylece daha gerçek görünür ve sadece o zaman kamerayı ne zaman, nereye yerleştireceğime karar vererek bunu filme çekmeyi düşünürüm.

Buna nasıl karar veriyorsunuz? Stilinizin bir kısmı geniş açılı mercekler ve akıcı, yakın bir kameraya yakınlık gösteriyor.

POLANSKI: Ben ne görüyorsam onu ekranda göstermek istiyorum, bu kadar basit. Bir sahnenin provaları sırasında sadece kendi gözlerimle gördüklerimle en yakın biçimde göstermeye çalışıyorum. Bu yüzden uygun açıyı kullanıyorum. Açı, kişiyi izlediğim uzaklığa göre belirlenir. Odanın öbür ucunda görülen bir yüz, masanın çaprazından görülenle aynı değildir. Ne yazık ki, bu metodu anlayan çok az insanla karşılaştım. Sinema ve fotoğraf dünyasında açının perspektifi değiştirdiğine ve geniş bir açının onu yokettiğine dair genel bir kanı var. Geniş açı, perspektifi ancak üç boyutlu dünyayı iki boyutlu ekrana koymanız kadar yokeder. Size bu masanın çaprazından bakarken, eğer açıyı genişletmeye devam edersem kulaklarınızın arkasındakini görmeye başlarım. Bu bir top gibidir ve

Ariel Dorfman'ın tiyatro oyunundan uyarlanan "Ölü ve Bakire", işkence kurbanı ve işkenceci arasında "izole" bir ortamda yaşanan güç ilişkilerini anlatıyor. Polanski, ülke ve diktatör adlarını kasten belirsiz bırakmış.

eğer başka bir topun içine yansıtırsanız yokolmaz (Omnimax'ta olduğu gibi). Kıyılarda geniş bir açı, çizgilerin bükülmesine yol açar, ama merkezde hiçbir şeyi bozmaz veya sadece bir cisme çok yaklaşırsanız iki metrelik bir mesafede yüzünüze bir şey olmaz. Öyleyse perspektifi değiştiren açı değil uzaklıktır.

Filmlerinizin bir kısmında, "Tiksinti" ve "Kiracı" (Le Locataire) gibi, geniş açının etkisini, üstlerine çöken dünya ile karakterlerin büyüyen deliliğini iletmek için kullanıyorsunuz.

POLANSKI: Bir kişinin yakın çekimini yaparken, büyüklüğü belirtmek için iki seçeneğiniz var. Geniş bir açıyla yakın veya dar açıyla uzak veya uzak bir odak uzaklığıyla çekmek. Sonuç aynı olmaz. Ben çevremde duvarların varlığını veya filmi daha üç boyutlu hissetmek istersem geniş açıyı kullanırım. Daha büyük bir mekan duyumu hissi ve daha derin bir odak duygusu veriyor.

Bir sahnede iki kamera kullandığınız oldu mu?

POLANSKI: Sadece bir iyi açı olduğunu düşünüyorum. İki kamerayı sadece zorunluluk halinde kullanırım, "Ölü ve Bakire"de arabanın uçuruma doğru gittiği sahnede olduğu gibi. Çünkü burada ikinci bir çekim yapma şansım yoktu. Paulina'nın Roberto'yu evin dışına sürüklediği ve uçurumun kıyısındaki sahnelerde de, hava durumu dolayısıyla çekim için çok az vaktim vardı, bu yüzden çekimler arasında vakit kaybetmemek için üç kamera yerleştirdim.

Bu metod, kendinize değişik olanaklar sağlamak için kendinizi çok garantiye almadığınız izlenimini veriyor.

POLANSKI: Elbette sadece sizin en son filmde gördüğünüzü çekmiyorum. Kendimi sahneleri uzun tutarak ve kurgu sırasında nasıl olacağını asla bilmeden yakın çekimler yaparak garantiye alıyorum. Ama eski kurgucum Sam O'Steen, bensiz de sahneleri çok kolay bir araya getirebileceğini, çünkü o sahneleri çekiş tarzımın hangisinin kullanılması gerektiğini açıkça belli ettiğini söylerdi.

Kısa zaman önce bir oyuncu bana, bugün birçok yönetmenin video monitörünü izlemeye çok, onları sette yönetmeye ise az zaman ayırdığından yakındı.

POLANSKI: "Çılgın"a kadar hiç monitör kullanmadım. Monitör yalnızca biçimlendirmekle ilgili olarak gerekli ve oyuncuların doğru pozisyonda olup olmadığını göstermeye yardım ediyor. Ama tehlikeli bir oyuncak, çünkü daha sonra ekranda göreceğimiz birçok ayrıntıyı oyuncuların gözleriyle ilettikleri heyecanı göremiyoruz. Bu yüzden kompozisyonla uğraşma arzum, performansla uğrasmaktan daha fazla.

Sette hiç kuşkusuz performansların ayrıntılarıyla ve onları izlemekle çok zaman geçiriyorsunuz.

POLANSKI: Elbette orada oyuncular için bulunmalısınız. Oyuncu olarak kendi deneyimlerimden biliyorum. Tiyatroda, seyirciler arasında bana kötü duygular besleyen biri varsa bunu hissederdim ve performansımı etkilerdi. Öte yandan bana sempati duyan birinin orada oturduğunu bilirsem, onun için oynayabilirdim ve performansım düzelirdi.

Birçok oyuncu onlara okumalar ve jestlerde fazlasıyla yardımcı olduğunuza çok şaşırdıklarını söylediler.

POLANSKI: Ben bunun bir yönetmenin yapması gereken şey olduğunu düşünüyorum ve her zaman bu böyle oldu. Bazı oyuncular var ki, onların ne istediğini rahatlıkla gösterebilirsiniz ve ben bunu sıkça kullanıyorum, çünkü kısa yol ve sözlü bir açıklama yapmaktan daha hızlı. Diğer oyuncular biraz daha özenli bir yaklaşım istiyorlar, onlara sadece ne istediğinize dair öneriler sunabiliyorsunuz. "Ölü ve Bakire"nin oyuncuları söz konusu olunca, bu filmde hayatımdaki en yumuşak zamanları geçirdim.

"Senaryo esastır. Film yapımı, herşeyin doğaçlamaya bırakılması için çok karmaşıktır."

Sigourney Weaver, Paulina için ilk tercihiniz miydi?

POLANSKI: Evet, ilk tercihti ve ilk sorun onun uygun olduğu zamanlara uyan bir oyuncu grubu bulmaktı. İlgiliydi ve ben, onun gibi bu konunun içeriğiyle kişisel olarak ilgili birini bulmaktan memnundum. Tabii ki, kesin seçim değildi, Londra'da bu rolü sahnede oynayan Juliet Stevenson'la karşılaştırıldığında o fiziksel olarak çok güçlüydü. Ama bundan hoşlandım; bazen kesin belli olan ismi seçmemek iyi işler, ama tabii ki bilinen bir isme de sahip olmak zorundaydık.

Film yapmaya Yeni Dalga zamanında başlamış olmanıza karşın, her zaman çok belli bir senaryoyla çalıştınız.

POLANSKI: Senaryo esastır. Film yapımı, her şeyin doğaçlamaya bırakılması için çok karmaşıktır, bu amatörler içindir. Bir sahne için özel donanıma ihtiyacınız olduğunda veya özel bir mekanda çalışmanız gerektiğinde nasıl doğaçlayabilirsiniz? Stüdyoya ayak bastığımdan itibaren neyin doğru, neyin yanlış olduğunu düşünmeye vaktim olmaz. Tüm bunlar orada çoktan hazır olmalı, böylece kaybolduğumda senaryoyu alabilir ve onu açıp bakabilirim, tıpkı bir el kitabı gibi...

Gelecek projenizin "Sefiller"in (Les Miserables) bir uyarlaması olabileceği söyleniyor.

POLANSKI: Bu, şu ara tartıştığım projelerden biri, ama basın işin içindeki insanlardan daha hızlı davrandı. Büyük olasılıkla "Ölü ve Bakire"den sonra daha büyük bir film yapmak isterim.

Tutkulu İtalyan çizgi film sanatçısı Milo Manara'nın yapıtından uyarlanacak bir çizgi erotik öykü de yapabileceğinize dair söylentiler var.

POLANSKI: Ben her zaman çizgi filme ilgi duydum, ama hiç yapma fırsatım olmadı. O yüzden bana direkt olarak bir çizgi film yapmaktan bahsettiklerinde çok ilgilendim. Tüm gelişmeyi, senaryodan son miks aşamasına kadar izleyeceğim, sadece oyuncularım olmayacak. Manara çok erotik ve eğlenceli çizgi romanlar yapıyor. Bu bir yetişkin çizgi filmi olacak. Farketmiş olacağınız üzere, ben yetişkinler için film çekiyorum. ■

ROMAN POLANSKI ÜZERİNE

Sorunlu karakterler, gerilimli anlar

Polanski, sinemayla özel yaşamını aynı çizgide sürdüren, özel yaşamındaki bunalımlarından yansımaları sinemasına aktaran, deha parıltılarıyla bezeli, kendine özgü biçemiyle öne çıkan bir yönetmen. Yoğun karamsarlık, irkilti, gizem, sapkın düşünceler, doğaüstü güçler, sinemasının başlıca ögelerini oluşturuyor. Dahası dünyadan yalıtılmışlık duygusu tüm filmlerine siniyor ve gerçeğin "gerçeküstü" yüzünü bizlere acımasızca gösteriyor.

Andrzej Wajda'nın filmlerinde oyuncu olarak görünerek sinemaya adım atan Polanski, Lodz Sinema Okulu'na girer. Hem okul sıralarında, hem de mezun olduktan sonra yaptığı kısa filmlerle umut veren yetenekleri olduğunu kanıtlar. İlk dönem kısa filmlerinde insan ve toplum üzerine ironik yaklaşımlarla kotarılmış bir şiirsellik söz konusudur.

1962'deki ilk uzun metrajlı filmi olan "Dünyanın En İyi Dolandırıcıları" (Les Plus Belle des Escroqueries du Monde) da aslında onun için bir kısa filmdir. Çünkü bu yapıt bir skeçli film örneğidir. Roman Polanski'nin "Elmas Nehri" (La Riviere des Diamants) adlı bölümünü çektiği filmdeki diğer yönetmenler Jean-Luc Godard, Hiromichi Horikawa, Ugo Grigoretti ve Claude Chabrol'dür.

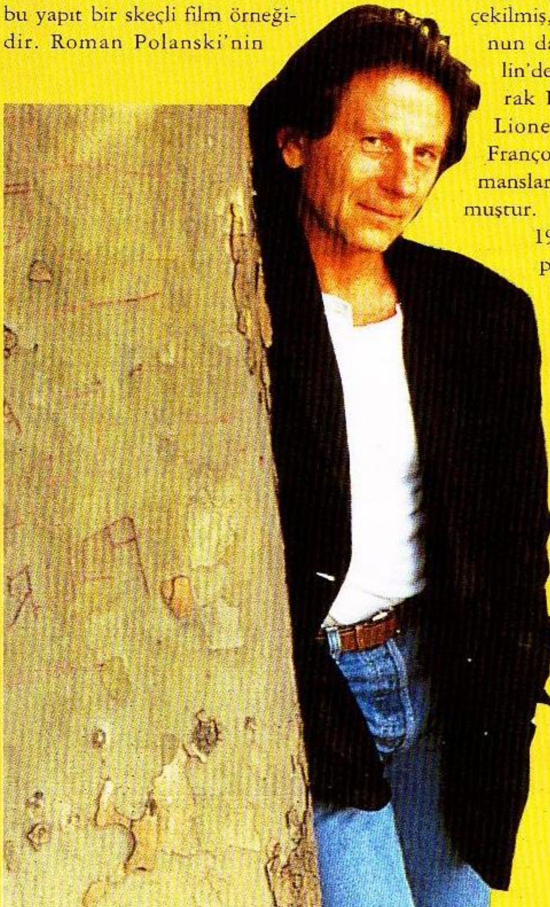
Bu "kısalar"ın hemen ardından yine aynı yıl içinde, 1962'de ilk "uzun"unu çeker Polanski; "Sudaki Bıçak" (Noz w Wodzie). Üç kişi, bir tekne ve bir bıçak arasında geçen film, tedirginlikle kaplı, gerilimli ve psikolojik ayrıntılarla süslü yapısıyla küçük bir başyapıt niteliğindedir. "Sudaki Bıçak", o yılın en iyi yabancı film Oscar'ına da aday olur.

İlk uzun metrajın başarısının verdiği güvenle ülkesini terkeden Polanski, İngiltere'ye yerleşir ve burada da "kör testere" denli bunaltıcı sinemasını geliştirir. 1965'te "Tiksinti"yi (Repulsion) vücuda getirir. Catherine Deneuve'ün kişiliğinde yalnız bir kadının bunalımlarını anlattığı filmde yine dar mekan ve sorunlu kişilikleri ustaca kullanarak dilini geliştirmeyi sürdürür.

Bundan hemen sonra 1966'da gerçekleştirdiği "Çıkmaz" (Cul-de-Sac), aynı reçeteyle çekilmiş, ancak bir parça gülmece duygusunun da etkisini gösterdiği ve o yıl Berlin'de Altın Ayı kazanan bir yapım olarak Polanski filmografisine geçmiştir. Lionel Stander, Donald Pleasence ve Françoise Dorleac'ın bu filmdeki performansları ise aşılması güç bir doruk oluşturmuştur.

1967'de karısı Sharon Tate'le başrolü paylaştığı "Korkusuz Vampir Avcısı" (The Fearless Vampires), korku-komedi türüne ilginç tatlar getiren bir yapıttır. Amerikan dönemine geçen Polanski, 1968'de Amerika'daki ilk filmi ve en ürkünç olanı "Rosemary'nin Bebeği"ni (Rosemary's Baby) çeker. Mia Farrow ve John Cassavetes'in oynadığı, Ira Levin'in romanından uyarladığı filmde şeytana tapma ve tarikatlar üzerine boğucu duyarlılıklar yaratır.

1969'da karısı Sharon Tate'in Manson çetesi tarafından öldürülmesinin ardından 1972'de İngiltere'de "Macbeth"i sinemaya aktarır. William Shakespeare'in yapıtının oldukça "sert" uyarlamasıdır karşımızdaki bu kez. "Lady Macbeth"i canlandıran Francesca Annis, bu rolüyle unutulmazlar arasına adını yazdırır.

1973 yılına gelindiğinde İtalya'da Marcello Mastroianni ve Sydne Rome'u oynattığı "Ne?"yi (Che?) gerçekleştirir.

Ve 1974'te yeniden Amerika'ya dönüp başyapıtlarından biri olan "Çin Mahallesi"ni (Chinatown) filmografisine ekler. Amerikan "kara film" (film noir) geleneğini sürdüren bu çalışmasında Jack Nicholson ve Faye Dunaway gibi iki "dev" oyuncunun yanında türün ustası yönetmen John Huston'u da oynatır. 16 yıl sonra 1990'da bu filmin devamı niteliğindeki Jack Nicholson'ın yönetip oynadığı "Dedektif" (The Two Jakes), asıl yapıtın yanına bile yaklaşamaz.

Polanski, 1976'da bu kez Fransa'da bir Roland Topor uyarlamasına girişir ve Isabelle Adjani'li "Kiracı"yı (La Locataire) çeker.

1980, Roman Polanski için son derece ayrıksı bir yıl olur ve ölen karısı Sharon Tate'e adadığı, Thomas Hardy'nin romanından uyarladığı, incelikli, duyarlı, şiirsel "Tess"i kotarır ve bir tam başarıya da imzasını koyar. Film, Nastassja Kinski'yi tüm yalınlığı ve güzelliğiyle perdeye getirirken melodramın tuzaklarından da kendini sıyırmasını bilir.

1986'da Walter Matthau'yu oynattığı korsan öyküsü "Korsanlar" (Pirates), başarısız bir Polanski filmi olarak sinema tarihindeki yerini alır.

"Çılgın" (Frantic) ise Harrison Ford ve yönetmenin şu sıralarki karısı Emmanuelle Seigner'nin oynadığı 1988 yapımı seyirlik bir "thriller" olarak kalır.

1991'de beyazperdeye sunduğu "Acı Ay" (Bitter Moon), yaratıcı sinemacının yeniden doğuşu olur adeta. Özellikle Peter Coyote'un tartışılmaz derecede üst düzeydeki performansını da arkasına alır ve bir başyapıtın daha altına imzasını atar. Ve bu filmdeki insan ilişkileri yine sorunludur ve yine acı vericidir.

Dar mekanların, sorunlu kişilerin, gerilimli anların sinemacısı Roman Polanski, "Ölü ve Bakire"yle bir kez daha karşınızda arz-ı endam ediyor. Daha ne duruyorsunuz, haydi sinema salonlarına!

MURAT ÖZER

" NINE MONTHS " İLE YENİDEN DOĞUYOR

HUGH GRANT

Orta halli bir halk çocuğuyken, hızla aristokratik centilmene dönüştü. Düşüşü de bir o kadar hızlı oldu... Bir fahişeyle arabada "sıcağı sıcağına" yakalandı ve bir sabıka numarasıyla gazetelerin ilk sayfalarında buldu kendini. Bu onun imajını mı zedeledi, yoksa "muhallebi çocuğu" imajına karanlık ve derin bir yön mü ekledi? Bir ipucu: Bir eleştirmen, Grant'in halktan özür dileyişi için "şaşırtıcı bir oyunculuk" yorumunda bulunmuştu.

Müşteri kendini "Lewis" diye tanıtmıştı. Kadın fiyatını belirledi; 100 dolar. Genç adamın yanında sadece 60 dolar vardı. Bu da sadece oral sekse yetiyordu. Kadın, beyaz BMW'ye bindi. Erkek, ona her zaman siyah bir kadınla beraber olmayı hayal ettiğini anlattı. Kadın, "Lewis"in mahrem yerleriyle ilgilenmeye başladı. "Ona 1 ile 10 arasında bir not vermem gerekse 6 veririm. Daha büyüklerini ve daha küçüklerini gördüm. Onunki çok sevimliydi." Los Angeles'ta yapılmaması gereken bir şey varsa, o da polislerin dikkatini küçümsemek. Arabadaki muamele doruk noktasına ulaşmak üzereyken, iki polis gelir ve bu kanundışı "beraberliğe" bir son verir. "Kim ki bu Hugh Grant?" Fahişe Divine Brown'un, polislerin sözde "Lewis"in kimliğini açıkladıklarında söylediği ilk şey bu olmuş.

Bir anda bütün insanlar şu soruyu sormaya başladılar, "Neden Hugh?" Bütün dedikodu gazeteleri, İngiliz aristokrasinin tonton teyzelerinin Prens Charles'tan sonra en çok sevdikleri bu temiz İngiliz çocuğun böyle bir olaya karışmasını büyük tepkiyle karşıladı. Bunu nasıl yapardı? Aklından neler geçmişti? Yoksa bütün erkeklerin birer domuz olduğu gerçekten doğru muydu?

Hugh Grant, bir buçuk yıl önce, bir gün başına kötü bir şey geleceğini sezinlemişti. Hugh, GQ dergisi ile yaptığı bir röportajda, "Bir yıldız olmak hem çok heyecan verici hem de korkutucu. Her zaman üstü örtülü bir korku duyuyorum. Sanki kötü bir şey olacakmış gibi hissediyorum. Lanet olsun! Ben bile dedikodu sütunlarındaki haberleri okumaktan zevk alıyorum. Başkalarına çamur atılması hoşuma gidiyor. Ama aynı şeyin bir gün benim de başıma gelebileceğini düşünmek bile istemiyorum." Bütün bunları söyleyen birinin 27 Haziran gecesi pantolonu ayak bileklerinde ortada kalması gerçekten ironik bir durum. Korktuğu başına gel-

HUGH GRANT

mişti. Hugh hayatında ilk kez imaj planları üzerindeki kontrolünü kaybetmiş ve kendini, onu her zaman korkutan suskun çoğunluğun kararını beklerken bulmuştu. Çünkü bu da Hugh Grant'di. Duruma göre çevresindeki şartlara uyum sağlayan bir bukalemun... O da pek çok insan gibi herkesin onu sevmesini istiyordu.

Karamsar şehirde gençlik

Hugh Grant, Londralı bir orta sınıf ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmiş. Annesi öğretmen, babası işleri her geçen yıl biraz daha kötüye giden bir halı tüccarı. Hugh, abisi Jamie ile beraber huzurlu bir aile ortamında büyümüş. Buna rağmen geriye dönüp baktığında çocukluğuyla ilgili karmaşık duyguları var. "Büyüdüğüm çevrede kendimi hiçbir zaman tam anlamıyla iyi hissetmedim. Hayatımızdaki her şey toz pembe değildi. Hepimiz çocukken sahip olamadığımız şeylerin özlemini duymuşuzdur. Bu alışkanlıktan bugün bile kendimi tamamıyla kurtarabilmiş değilim." Orta halli ailelerin çoğunda olduğu gibi, Hugh'un annesi ve babası da, kendilerinden kısıp çocuklarına iyi bir gelecek hazırlamak için uğraşıp durmuş ve onların iyi bir eğitim almalarını sağlamışlar. Jamie bugün Long Island'da bankacı.

Londra'da çocukluk yıllarında, futbol arkadaşlarıyla birlikte (ayakta solda)...

Arabada seks skandalının ardından sergilediği mahçubiyet... "En şaşırtıcı rolü."

Grant ailesi ilk başta Hugh'un oyunculuk sevdasını şu tepkiyle karşılamış: "İnsanlar ne der!" Ama genç Hugh kararını vermiş. Dış görünüşünün insanlarca hayli cazip bulunduğunun farkına varmış. Geçmişte ailesinin sosyal statüsünden dolayı kendini mağdur hissederken, yaşadığı gri ve kısıtlanmış ortamda tatmin edemeyeceği narsistçe kendini kabul ettirme eğilimleri göstermeye başlamış. Bay Grant, bu yüzden Oxford'un yolunu tutmuş.

Aristokrat olmak için...

Geniş mermer merdivenler, büyük parkların ve geniş çimenli arazilerin ortasında kurulmuş gösterişli kolejler. Bütün bunların yanısıra seçkin insanlardan oluşan bir çevrenin parçası olmanın ve İngiliz sosyetesinin zirvesindekileri temsil etmenin verdiği gurur. Londra'nın dışında yetişmiş bir delikanlı için hiç de fena sayılmaz. Tam Hugh Grant gibi burnu yavaş yavaş kalkmaya başlamış biri için uygun bir ortam. Hugh 1979 ile 1982 arasında İngiliz Dili ve Edebiyatı öğrenimi görürken bir yandan da onu beyazperdede üne kavuşturacak olan role çalışmaya başlamıştı: Bulutların üzerinde yürüyen bohem aristokrat, elinde şampanya bardağıyla dolaşan centilmen... Yüksek sosyetenin içine doğmuş, statü sahibi ligine öyle iyi uyum sağlamıştı ki gerçek aristokratlar bile bu işe şaştı. "Hugh, sadece asil insanlara özgü olarak kabul edilen seçkinlikle nezaketin o özel karışımını yansıtıyordu" diye hatırlıyor bir arkadaşı. "Akıllıydı, kültürlüydü ve çok güzel bir erkekti. Kadın, erkek herkesi delirtiyordu." Bütün bunları Hughie'nin (arkadaşları ona böyle hitap ediyor) ağzından dinlediğinizdeyse ortaya çok daha farklı bir tablo çıkıyor. "Üniversitenin Bay Sıkıcı'sıydım. Öyle bir köşede oturur, kitaplarımı okur ve iyi bir öğrenci olmaya çalışırdım." Ne yazık ki bir süre sonra kitapların uzun vadede bana göre olmadığını anladım. Televizyonun karşısında oturmayı tercih ediyordum." Bu sözlerin çok azı, daha doğrusu hepsi yalan. Daha çok, Hugh'un abartma ile insanın gözünün içine baka baka yalan söylemekten oluşan tipik espri anlayışının bir yansıması. Zaten gazetecilerin işini iyce zorlaştıran da bu. Hugh'un yıllar önce uydurduğu, "Babam yıllarca kedimize el sallamayı öğretmeye çalıştı ("El sallasana aptal hayvan") hikâyesi, ara sıra hala Grant biyografilerinde çıkar.

Sado-mazo Hugh Grant

Ancak Grant üniversitede hiç de "Bay Sıkıcı" olmadı; tam tersine değişik bedensel tercihlerle ilgili saldırgan espri anlayışıyla, döneminin en sevilen simalarından biriydi. Piers Gaveston Society'ye kabul edilmesinin sebebi de bu özelliğiydi zaten. Kampüste birçok hayranı olan Hugh, söylentiye göre 1312'de anüsü kızgın demirle dağlanan II. Kral Edward'ın soytarısının ismiyle anılıyor. Ayrıca klübün ilginç parolalı kostüm partilerinde ("Dünyevi zevklerin bahçesi") ya erkekler kadın kılığında dolaşıyor ya da Yunanlı ve Romalılar'ın yarı çıplak tarzına uygun giysiler giyiliyordu. O günlerden kalan fotoğraflarda, Hughie'yi sado-mazo zincirli leopar kürküyle görmek mümkün. Ancak Grant'ın cinsel tercihleri hafif meşrep oğlanlarla sınırlı değil. Oxford'da daha sonraki sevgilisi Elizabeth Hurley ile tanışıyor. "En komiği benim orada ondan daha fazla saksafon çaldığım." Hughie ayrıca, Hurley'in o zamanlar erkek çocuğundan farkı olmadığını da sözlerine eklemeyi unutmuyor: "Memeleri ancak 26'sına geldiğinde büyümeye başladı. O zamandan beri de Londra'nın en iyi çiftine sahipti."

Romantik sinema çaylağı

Grant, özel hayatında, koket kucak çocuğu imajını sürdürürken ("Fransız kadın iç çamaşırlarını seven sıradan huysuz bir İngilizim"), beyaz perdede çekingen ve saf İngiliz modelini ("Bitter Moon", "Sirens") canlandırdı.

İlk oyunculuk sınavını, 1986'da, James Ivory'nin homoseksüelliği işlediği, E.M.Forster'ın romanından uyarlanan "Maurice" filminde verdi. Bunu kendinin Avrupa pudingi diye küçümsediği bir seri Alman-Fransız-İngiliz yapımı film izledi. "Bir sürü çöp için bir sürü para kazandım." Oyunculuk kariyeri Ken Russel'ın gerilim filmi "The Lair of the White Worm"da ve

David Leland'ın iç karartıcı filmi "The Big Man"de (1989) devam etti. Uzun bir süre, Hugh Grant kendini B kategorisi filmlerden ve yan rollerden hiç kurtaramayacakmış gibi bir izlenim verdi. Taa ki 1993'te "Dört Nikâh, Bir Cenaze" filmini çevirinceye kadar. Herkes bir anda Hugh Grant'i konuşmaya başlamıştı. Kendi bile bu kadar başarılı olacağına inanmamıştı. "Ham görüntüleri seyrettiğimde, film gösterildikten sonra Peru'ya göç etmem gerekecek diye düşünmüştüm." Ancak filmin başarısından sonra seyahat planlarını değiştirmek zorunda kaldı ve Mr. Grant Hollywood'a gitti.

Pişman günahkâr

Her şey yoluna girmişti ve geçen ilkbaharda işlerin ters gitmesi için hiçbir sebep yoktu. Hugh Grant'ın ilk Hollywood filmi "Nine Months", tam İngiliz Bay Sevimli'nin çekingen cazibesine uygun bir roldü ve hoş konusuyla geniş bir seyirci kitlesine hitap edeceği kesindi. Ancak filmin ilk gösteriminden kısa bir süre önce Hughie, Sunset Boulevard'ın yan sokaklarından birinde kırmızı deri ceketli bir "Pretty Woman" ile yakalanıverdi. O geceden geriye kalan tek hatıraysa bir fotoğraf (Los Angeles Polis Merkezi'nde çekilmiş ve BK4454813 numarasıyla fişlenmiş) ve "toplum ahlâkına aykırı davranmaktan" mahkemeye verildiğinin ilan edilmesi. Hugh, ilk başta "Nine Months"un promosyonu için düşünülen Talk Show'ları kendi yararına kullanmayı başarıp günah çıkartmaya başladı. Jay Lenos'un "Tonight Show" programında "Kendimi suçlu ve berbat hissediyorum" diyerek, sevgilisi Elizabeth Hurley, ailesi ve tüm Amerikalılar'dan özür diledi. Mahçup gülümsemesi ve suçlu suçlu bakan gözlerle, "Bütün bu olanların cezasını çekiyor olmam çok normal" diyerek, herkesin gözleri önünde günah çıkartıyordu. Stüdyodaki seyircilerin onu anlayacağından emin olan Hugh, aynı konuşmayı iki gün sonra "Larry King Live"da da sürdürdü ve yakında psikoterapiye gideceğine söz verdi. Bütün bu açıklamaları "şaşırtıcı bir oyunculuk" olarak değerlendiren Amerikalı eleştirmen Anthony Lane, "Az kalsın Uluslararası Af Örgütü'nü arayıp bir işkence olayını ihbar etmek üzereydim" diye yorumladı. İşin sonunda Grant'in ne için özür dilediği önemini kaybetti. İşin sonunda Elizabeth Hurley sadakatsiz "Lewis"i affettiğini açıkladığında, gerçek yaşamdaki bu Soap Opera tatlıya bağlandı.

Şimdi n'olucak Hugh Grant?

Hughie'nin yoldan çıkışı, uzun vadede Roman Polanski'nin ya da Woody Allen'ın akıl almaz kaçamakları kadar yankı yaratmayacak. Tam tersine. Çapkın Hugh, tek tip oyunculuğuna karanlık adam yönünü de ekleyebilecek. Tabii bütün olanlardan sonra, homoseksüelliğiyle ilgili söylentiler de son bulacak. Arabada yakalanma olayından sonra yapılan bir anket, insanların yüzde 41'inin Hugh Grant'in oynadığı bir filme gideceğini (yüzde 12 artık Hugh Grant filmleri görmek istemediğini söyledi) ortaya çıkardı. Bu arada, Hugh'un önümüzdeki yıl, şansı yaver gitmeyen ve Uzakdoğu'da yaptığı yatırımlarla Baring Bank'i iflasa sürükleyen borsa simsarı Nick Leeson'ı canlandıracağı, şimdiden kulaktan kulağa fısıldanmaya başlandı bile. ■

Grant'ın albümünden...

Hugh Grant, kolej yıllarında her çeşit cinsel fantaziyi "hayata geçiren" bir topluluğun üyesiydi... Hatta Grant, bir söyleşide, kolej yıllarında sevgilisi Hurley'den daha fazla erkekle birlikte olduğunu ima etti...

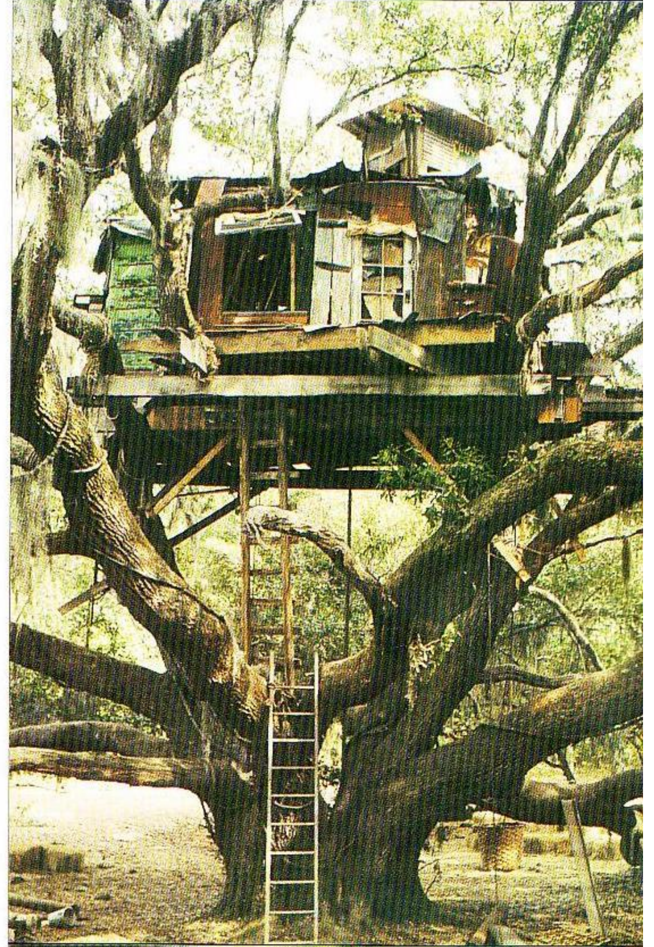
THE ULTIMATE DRIVING MACHINE

KÜÇÜK OYUNCU ELIJAH WOOD, COSTNER'DAN ROL ÇALIYOR...

THE WAR

"The War" (Savaş), bir ağaç evi çevresinde gelişen, "acı gerçekler"le masalsı tatları birleştiren bir film. Vietnam Savaşı'ndan dönen ve ailesinin dağılan yaşamını toplamaya çalışan bir baba (Kevin Costner); evlerini yitirmiş, güvenliği asırlık bir meşe ağacına kurdukları ağaç evinde bulan iki çocuk (Elijah Wood ve Lexi Randall)... Costner'ın yıldızlık döneminde yardımcı oyuncu olmayı kabul ettiği bu ilk filmde, 13 yaşındaki başrol oyuncusu Elijah Wood göz dolduruyor...

Çocukluğunuzda bir ağaç eviniz olduysa, şanslı çocuklardandınız demektir. Bir çocuğun daha fazla hoşuna gidebilecek çok az şey vardır. Özgürlük, "kendine ait bir yer", etrafa bir ağaç zirvesinin güvenli mesafeliliğinden bakmak ve dört duvarın arasından çıkıp, ağacın bir parçası olmak... Özellikle bir ilkgençlik dönemi romanı olarak okuyanları çok etkileyen, Truman Capote'nin "Çimen Türküsü" adlı romanı da, bir ağaç ev masalı anlatır. Çocukların yaptığı ağaç ev, zamanla kasabanın bazı yetişkinleri - hatta en tutucu ve en "ciddi" bazı yetişkinleri - için de masalsı bir sığınak haline gelir yavaş yavaş. Fantastik bir tatla ilerler Capote'nin romanı ve siz de orada, o ağaç evde olmak istersiniz... İtalyan yazar Italo Calvino'nun "Atalarımız" üçlemesinin "Ağaca Tüneyen Baron" adlı romanındaki küçük Baron da, ailesine, etrafındaki onca şatafatlı şeye burun kıvırıp bir ağacın tepesine çıkar ve orada yaşamaya karar verir. Onu oradan indiremezler. Galiba, "mesafe"yi kaybetmek istememektedir: Hem kendisini geri isteyen "yabancı" dünyayla arasındaki mesafeyi, hem de bir ağacın tepesinde kendisine yaklaşırken katettiği mesafeyi...

"Kızarmış Yeşil Domatesler"in yönetmeni Jon Avnet'in yönettiği, kendi kulvarındaki en iyi oyuncu sayılan Elijah Wood'a Kevin Costner'ın eşlik ettiği "The War"ın, bir ağaç evinin çevresinde gelişen, bir yandan "acı gerçekler" bir yandan da masalsı tatlar içeren bir hikâyesi var...

Aslında iki çocuk ağaç evi oyun için yapmasalar da, bu zorunlu sığınak çok çocuksu ve masalsı anıların da başrolüne yerleşiyor. Filmde, tüm hüzünlü olaylara karşın, ağaç ev çevresinde gelişen son derece eğlenceli olaylar da yaşanıyor. Costner'ı filmin hikâyesinde en çok cezbeden şeylerden biri de, bu eğlenceli ayrıntılar olmuş...

Stu (Elijah Wood) ve Lidia Simmons (Lexi Randall), 1970 yazında, birkaç asırlık dev bir meşe ağacı üzerinde bir ev yaparlar. Burası, Mississippi'deki kasabalarının kasvetli dünyasından kaçmalarına izin veren bir "gizli bahçe"dir onlar için. Artık hayatlarındaki en önemli şeydir... Ve kesinlikle "oyun için" değildir. Daha ziyade, "yaşamak için"... Hikâye, babalarının Vietnam'a gitmesiyle başlamıştır...

Babaları Stephen Simmons (Kevin Costner) Vietnam savaşına katıldığından beri, herşey değişmiştir. Üstelik Stephen, onlara neler olduğunu, nelerin değiştiğini, başına neler geldiğini anlatamamaktadır. Tüm anladıkları yuvalarını, gerçek evlerini kaybetmiş olduklarıdır; yeniden alıştıkları anlamda bir aile olmaları, artık pek kolay görünmemektedir. Stu ve Linda kendi başlarına kalmışlardır; ilgisiz öğretmenlere, kötü niyetli komşularına, kendilerine Lipnickis diyen çocuk çetesine karsı yapayalnız. Görünen odur ki, savaş, uğrunda savaşılacak birsey bırakmamıştır.

Bir tek şey dışında... Bir tek şey güvenlidir, kesinlikle onlarındır: Evlerinin sökülen eski tahtalarından, tenekelerden yaptıkları ağaç evi, onların yuvası ve kalesidir artık...

Jordan Kerner ile birlikte filmin yapımcılığını da üstlenen Jon Avnet, "Filmde aslında iki ayrı hikâye var" diyor: "Bunlardan biri, mücadelelerin ne kadar kolay kontrolden çıkabileceğini bizzat yaşayarak öğrenen iki çocuğun gözünden anlatılıyor. Çocukların anne ve babası da, çok zor sorularla yüzleşmek zorunda kalıyorlar: Yaşadığımız deneyimleri, çocuklarımıza nasıl bir iletişim kurarak anlatabiliriz? Onların büyümelerini, nasıl kendimizinkinden daha az sancılı kılabiliriz?

AİLE, HÜZÜNLER VE UMUTLAR

Yapımcı Kerner ise, özellikle filmdeki aile hikâyesi üzerinde duruyor: "Jon ve ben bunun bir aile hikâyesi olmasını sevdik. Hikâye, aile üyeleri arasındaki bütün ilişkileri anlatıyordu; baba - kız, baba - oğul, anne - kız, anne - baba... Aynı zamanda, senaryoda, Vietnam Savaşı sonrası çocuk olmanın nasıl birşey olduğu, çok güzel anlatılıyordu. Bir baba savaştan dönüyor ama, her şey kaldığı yerden devam etmiyor. Ailesini yeniden toparlayacak bir yol bulmak için vargücüyle çabalıyor ama, bu hiç de kolay değil..."

"The War"ın hikâyesinde çok başarılı kullanılan bir unsur, çocuk çeteleri ve bunun çocuklar arasında yol açtığı gerilim. Yönetmen Avnet, "Lipnickis çetesi gibi çocuk çetelerinin korkusuyla yaşamanın nasıl birşey olduğunu çoğumuz iyi biliriz. Bir çocuk olarak bunun korkusunu yaşadığımızda, ailelerimiz ciddiye almayabilirler. Ailelerimizin bizim savaşımız için çarpışmaya niyetli olmadığını düşünüp, hayal kırıklığıyla yıkıldığımız olmuştur..."

Kevin Costner'ı "Wyatt Earp"deki başrolünün ardından "The War"a çeken şeyse, hikâyeydi: "Hikâyenin dürüstlüğü, sadeliği ve kimi zaman eğlenceli olmasından etkilendim. İçinde yer almak istediğim türden bir hikâyeydi..."

Hikâye, iyimser Lidia'nın ağzından anlatılır. Öğretmeni, Lidia'dan ödev olarak, hayatının neden düzenli gitmediğinin hikâyesini sınıftaki diğer çocuklara anlatmak üzere hazırlamasını ister. Aslında bu son derece kötü bir ödevdir, çünkü Lidia'yı kişisel dünyasını başkalarına açmaya zorlar ama, Lidia bunun da iyi yanını görmeyi başarır. Böylece, o renkli anılar ortaya çıkar... Kendilerine yeni bir yaşam kurma tutkusuyla yanıp tutuşan babaları Stephen, ailesine bakabilmek için

Costner, Hollywood'da yıldız olup başrollere geçtikten sonra, ilk kez "Savaş"ta yardımcı oyuncu olarak yer aldı. Mega-star, başroldeki 13 yaşındaki Elijah Wood için, "Onun sinema kariyerinin çocuk oyunculuk ya da genç oyunculukla sınırlı kalacağını sanmıyorum. Onda bir yıldız, hem de iyi oynayan bir yıldız olmak için gereken herşeyi görüyorum" diyor...

THE WAR

SAVAŞ
YÖNETMEN: Jon Avnet
OYUNCULAR: Elijah Wood, Kevin Costner, Mare Winningham, Lexi Randall, Christine Baranski, Gary Basaraba, Raynor Scheine, Nick Searchy, Bruce A. Young
SENARYO: Kathy McWorther
GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ: Geoffrey Simpson
MÜZİK: Thomas Newman
YAPIMCILAR: Jon Avnet - Jordan Kerner
YÖNETİCİ YAPIMCI: Todd Baker

çok fazla çalışmak zorunda kalan annesi Lois ve bir an önce büyüyüp sorumluluklar almak için sabırsızlanan Stu...

COSTNER İÇİN BİR İLK

Filmin başrolündeki Stu'yu oynayan 13 yaşındaki Elijah Wood, 1994'te, çeşitli anketlerde "En İyi 'Genç' Oyuncu" seçildi. Hızla çok aranan aktörlerden biri olma yolunda ilerleyen Wood, son olarak, Rob Reiner'ın "North"unda canlandırdığı, kendisine yeni bir anne - baba arayan çocuk rolüyle konuşuldu. Geçen yıl, Joseph Reuben'in yönettiği psikolojik gerilim filmi "The Good Son"da başroldeydi. Ayrıca "The Adventures of Huck Finn"de ve Mel Gibson'ın yanında "Forever Young"da izledik Elijah Wood'u... Küçük oyuncunun sinema serüveni, sekiz yaşındayken "Internal Affairs" ile başladı. Eleştirmenlerin dikkatini ilk kez çekmesiyse, Barry Levinson'ın yarı otobiyografik "Avalon"u ile gerçekleşti. Melanie Griffith ve Don Johnson'ın yanında oynadığı "Paradise"ın yanısıra, Richard Donner'ın henüz ülkemizde gösterime girmeyen "Radio Flyer"ında, başrolde, bir çocukluk efsanesini gerçekleştiren çocuğu canlandırdı...

Kevin Costner içinse, "The War" bir ilk. Bir mega-star'a dönüştükten sonra, Costner ilk kez "The War"da yardımcı oyunculuk görevini üstlendi. Hep büyük oynayan (hatta "Waterworld"de bunu ne kadar abartabileceğini kanıtlayan) Costner'ın, tümüyle filmden kişisel olarak hoşlanmasıyla ilgili bir seçim bu. Yönettiği "Kurtlarla Dans" yedi dalda Oscar alan; "The Bodyguard", "Robin Hood", "Wyatt Earp" gibi filmlerinin tümüyle yıldızlığını daha da pekiştiren Costner, kendisinden rol çalan 13 yaşındaki Elijah Wood için, "Oyunculuğunun çocuk ya da genç oyunculukla sınırlı kalmayacağından eminim. Onda bir star, hem de gerçekten iyi oynayan bir star olmak için gereken herşeyi görüyorum" diyor.

"The War"da anne Lois Simmons'u canlandıran Mare Winningham ise, çok başarılı oyuncu ajanı Meyer Mishkin tarafından, üniversitedeki oyunda "The Sound of Music"in başrolünü oynarken keşfedilmiş. Daha sonra, Mishkin'in haklı olduğunu, hem TV'de hem de beyazperdede kanıtlamış. 1980'de, TV filmi "Amber Waves"deki rolüyle, En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu dalında Emmy ödülü kazanmış. Özellikle "The Thorn Birds" (Gazap Kuşları) adlı televizyon dizisindeki rolüyle dikkat çeken Winningham, birçok başka TV yapımında da rol aldı... Sinemadaysa, "St. Elmo's Fire", "Shy People", "Nobody's Fool", "Made in Heaven", "Turner and Hooch", "Hard Promises", "Wyatt Earp" gibi filmlerde, önemli rollerde oynadı...

AVNET'İN İKİNCİ ZİRVESİ

Yönetmen ve yapımcı Jon Avnet'ın, yaklaşık 20 yıllık bir sinema kariyeri var. 1949'da Brooklyn'de doğan Avnet, Sarah Lawrence Koleji'nin Film ve Tiyatro Sanatları bölümünü bitirdi. Birkaç küçük yapımdaki çalışmalarından sonra, Amerikan Film Enstitüsü'nde yönetmenlik bursu kazandı. Ardından, Steve Tisch ile yapımcılık ortaklığı başladı. Avnet, televizyon için pek çok başarılı filmin yapımcılığını üstlendi. Bunlar arasında "Risky Business", "The Burning Bed" ve "Call to Glory" sayılabilir... Avnet, Tisch ile yapımcılık ortaklığını, yönetmenliğe başlamak amacıyla noktaladı. Yönettiği ilk ve son televizyon filmi "Between Two Women"in senaryosunun yazımına da katıldı... 1986'da, "The War"da yapımcı olarak birlikte çalıştığı Jordan Kerner ile ortaklık kurdu. İkili, Jessica Lange ve Chris O'Donnell'ın oynadıkları "Men Don't Leave"; Jessica Tandy, Kathy Bates, Mary Stuart Masterson ve Mary-Louise Parker'ın rol aldıkları "Kızarmış Yeşil Domatesler" gibi filmlerin yapımcılığını üstlendiler. Avnet'in bir sonraki projesiyse, Robert Redford ve Michelle Pfeiffer'ın oynadıkları "Up Close & Personal"...

Yönetmen Avnet'ın kariyerinde, "Kızarmış Yeşil Domatesler" ile birlikte ikinci bir zirve olarak kabul edebiliriz "The War"ı. Baştan sona, her kesimden 7'den 70'e seyircinin kalbinde yer edecek duyarlı bir Hollywood klasiği olmak üzere doğmuş gibi görünüyor. "Uğruna savaşılacak hiçbir şey bırakmayan bir savaş" demiştik ya, baba Stephen Simmons (Kevin Costner) öyle düşünmüyor: "Sana asla kavga etmemeni söyleyemem. Ama ne düşündüğümü bilmek istersen... İnsanları mutlu ve güvenli tutan tek şeyin sevgi olduğunu düşünüyorum. Ve sevgi olmayınca, bu dünyada uğrunda savaşılacak hiçbir şey olmaz..." ■

100 SİNEMACI 100 İNCİ

Hollywood geveze bir camiadır. Yapımcısından yönetmenine, oyuncusundan senaristine, en suskun tiplerin bile söyleyecek bir çift "ağır top" sözü vardır. Aynen filmlerdeki gibi, laflarını edip havalı bir biçimde giderler. Bazıları, "en spontane" sözlerini aslında bir hafta kafalarında tekrarlar. Bazıları Graham Greene'nin deyişiyle çok inandırıcıdır, özellikle yalan söylerken. Bazıları, daha söz ağızlarından çıkarken basılı halini hayal eder... Her neyse, orada herkes sık sık inciler yumurtlar...

DERLEYEN: MURAT ÖZER

Sinema dünyasının ünlü yönetmenleri, oyuncuları, senaristleri ve diğer emekçileri, sanat yaşamları boyunca içinde bulundukları bu büyülü dünya üzerine kimi "özlü sözler" yumurtlamışlar.

Kimi zaman söyledikleri ciddiye alınmış, kimi zaman da unutulmaya yüz tutmuş dudaklarının arasından dökülen sözcükler.

Bir sinema tutkunu olarak sinemacıların "özdeyissel" konuşmalarını da en az filmleri kadar takip etmek ve ciddiye almak gerektiğine inananlardanım.

Bunun da ötesinde böylesi bir araştırmanın sinemaseverlere her zaman "çekici" geldiğini ve bundan sonra da çekici geleceğini düşünüyorum.

Bazı yabancı kaynakları gözden geçirerek yaptığım bu araştırma sonunda sizlere sinema dünyasının 100 ünlü kişisinin 100 özdeyişini (bu terim ne kadar karşılığını buluyor, kuşkuluyum ama...) aktarmaya çalısacağım.

Robert Altman: "Film yapmak, birçok kereler yaşamak için bir şanstır."

Danny De Vito: "Eğer benim ölçülerime sahipseniz, benim gibi görünüyorsanız, benlik ve özsaygıdan nasibini almamışsanız, bir basket potasına dönersiniz ve hayatın en büyük 'kaybeden'i olursunuz. Çünkü ölçüler, görünüş, nezaket ve bunun gibi özellikler her zaman el üstünde tutulur."

Sydney Pollack: "Bir filmi çekimlerinden aldığım zevkle değerlendirmem. Eğer film iyiyse, bilin ki çalışmaktan anam ağlamıştır."

Madonna: "Bekaretimi kaybetmem kariyerimdeki yükselişle oldu."

Mia Farrow: "Koşuyor gibi görünmem, kovalandığımdandır."

Woody Allen: "Ölümden korktuğum falan yok. Sadece o geldiğinde orada olmak istemiyorum."

Peter Sellers: "Bana kendini oyna deseniz, ne yapacağımı, kim ya da ne olduğumu bilemem."

Martin Scorsese: "Sinema, çerçevenin içinde ve dışında olanların bütünüdür."

Michael Radford: "Kendimin matador, seyircilerin de boğa olduğunu düşünürüm."

Robert De Niro: "Benim çalışma tarzım, bir tür anarşi ve disiplin bileşkesidir."

John Wayne: "Western sineması, bu endüstride sanata en yakın olan daldır."

Alfred Hitchcock: "Ben oyuncuların sığır olduklarını söylemedim. Yalnızca sığırlar gibi davranmaları gerektiğini söyledim."

Luchino Visconti: "Beni film yapmaya iten, her şeyden önce, yaşayan insanlarla ilgili olaylar aracılığıyla değil, olayların tam ortasında yaşayan insanlarla ilgili öyküler anlatmak gereğidir."

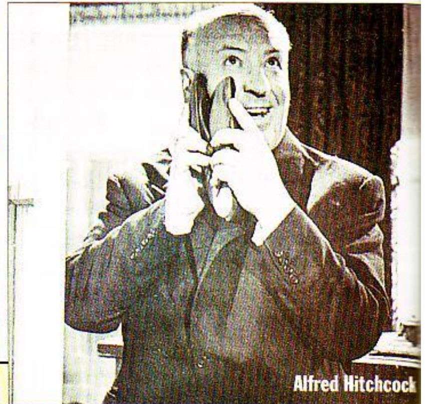
Alan Ladd: "Bir kilise korosu çocuğunun yüzüne ve tüy siklet bir vücuda sahibim. Sinema dünyasındaki başarımın sırrını çözebilirseniz, bu kesinlikle benden iyi olduğunuzu gösterir."

Mark Hamill: "Vücut yapımın yaşımı yakalamasını bekliyorum."

Jeremy Irons: "Oyuncular çoğunlukla çocuklar gibi davranırlar ve böylece çocuklara hitap ederler. Ben artık büyümek istiyorum."

François Truffaut: "Gençken görmek

Sidney Pollack

Alfred Hitchcock

James Stewart: "Ben derdini anlatamayan, ama deneyen bir adamım. Doğrusu bütün yapıtları aldığım söylenemez, ama bir yolunu bulup bunu başarırım."

istediğim filmleri yapıyorum."

Geena Davis: "Eğer bir kadının bir filmde mesleği varsa, soğuktur ve seks duygusuna sahip değildir, ya da eğer seks duygusuna sahipse, o zaman da ya bunun için cezalandırılır ya da sapık bir katildir."

Marilyn Monroe: "Bir seks sembolü bir 'şey'e dönüşür. Ve ben bir 'şey' olmaktan nefret ederim."

Marlon Brando: "Bir aktör öyle bir adamdır ki, onun hakkında konuşmuyorsanız, sizi dinlemez bile."

Clint Eastwood: "Seyirciye her zaman şunu söylemek istemişimdir; eğer hoşunuza gittiyse bu filmi izleyin, yok eğer gitmediyse çekin gidin!"

Meryl Streep: "Eğer kendi ürününüzü yaparsanız çürüyüp gitmezsiniz."

Barbra Streisand: "Benim için başarının anlamı şudur; 10 tane bal gibi kavuna sahip olup bunların her birinin yalnızca üst yarılarını yemek."

Jack Nicholson: "Bir aktör olarak, hiçbir zaman insanların benim geçmiş çalışmalarımı anlamaları gibi bir arzum olmadı."

Robin Williams: "Size çok az bir çılgınlık bağışlanmıştır. Bunu kaybetmemelisiniz."

Elizabeth Taylor: "Biri bana bir film için bir milyon dolar önerecek kadar aptal olabilir, ama ben o bir milyon doları geri çevirecek kadar aptal değilim."

Werner Herzog: "Ben ödüller kazanmanın peşinde değilim, o iş köpekler ve atlar içindir."

Federico Fellini: "Düşlerimiz, bizim gerçek yaşamlarımızdır."

Tim Robbins: "Bir filmin başarılı olması ya da çuvallaması, bir oyuncunun başarılı olması ya da çuvallaması, bunların hepsi bir zar atısından ibarettir."

Robert Redford: "Oyunculuğun çoğu dikkatli olmaktır."

Lee Van Cleef: "Boncuk gibi gözlerle doğmak, başıma gelen en şanssız şey."

Luis Bunuel: "Böcekleri her zaman heyecan verici bulmuşumdur."

Julia Roberts: "Hiçbir zaman gerçek anlamda bir oyunculuk okuluna gitmedim. Birkaç ders aldığım oldu, ama bunların hiçbiri yapmak istediğim şey konusunda bana yardımcı olmadı."

Michael Douglas: "Eğer yönetmeyi bilirseniz, intikam çok iyi bir motivasyon aracıdır. Sağlıklı, çok sağlıklı."

Gerard Depardieu: "Polisleri ve yargıçları karşılaştırmak, imgeleminizi çalıştırmak için harika bir yoldur. Birkaç saniye içinde rolünüzün gerektirdiği yetenek ve heyecana sahip olursunuz."

Andy Garcia: "Yedi yılımı çalışmadan geçirdim. Bu yüzden onlar polisiye film yaptıkça, ben de polisleri canlandıracağım. Büyütmem gereken iki çocuğum var."

Ingmar Bergman: "Elimden gelenin en iyisini anında yapmaktan başka bir ahlaki kaygım yok. Korku, kararsızlık ya da fosilleşme, özellikle sanat alanında yeteri kadar şeye damgasını vuruyor, ya da çarpık teoriler doğuyor."

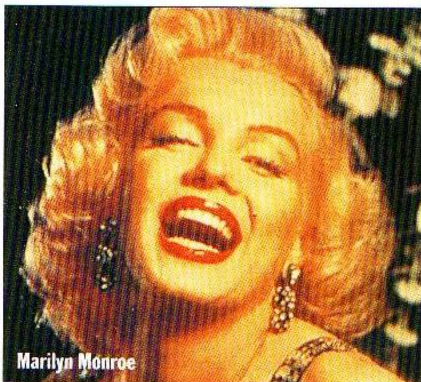
Paul Newman: "Oyunculuk, başka insanların kişilikleriyle kendi deneyimlerinizin özümsenmesidir."

Steve McQueen: "Oyunculuğun yetiskin bir adamın yapacağı iş olduğu konusunda kuşkuluyum."

Kirk Douglas: "Çocuklarım, benim elde ettiğim avantaja hiçbir zaman sahip olamadılar. Ben yoksul doğdum."

Greta Garbo: "Yalnız kalmak istediğimi söylemedim. Sadece yalnız bırakılmak istediğimi söyledim."

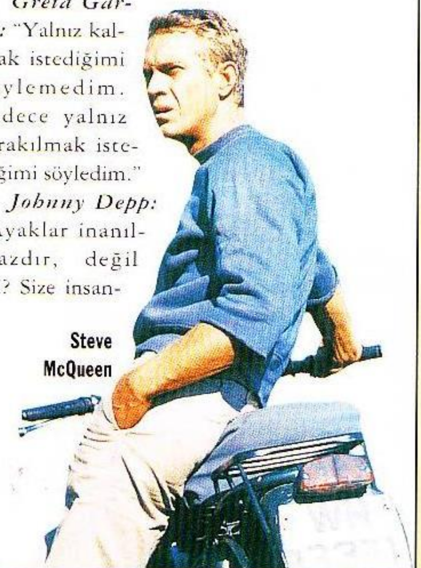
Johnny Depp: "Ayaklar inanılmazdır, değil mi? Size insan-

Marilyn Monroe

Barbra Streisand

Steve McQueen

Sylvester Stallone: "Fiziğiyle bir yerlere gelmiş bir insanım ben. İnsanlar beynimi kullanabileceğimi düşünmüyorlar. Öyleyse neden onları düşkırıklığına uğratayım ki?"

lar hakkında ne kadar çok şey anlatırlar."

Kim Basinger: "Sinema işinde tutunmak için biraz olsun gerçek dışı olmak gerekir."

Roman Polanski: "Yönetmen hiçbir zaman hatalı değildir."

Michelle Pfeiffer: "Hollywood bir sürü 'kapatılmış' güzel ve mutsuz kadınla doludur."

Steven Spielberg: "Ben kesinlikle psikoanalize başvurmam. Sorunlarımı yaptığım filmlerle çözerim."

Sean Connery: "Her zaman şu kahrolası James Bond'dan nefret etmişimdir. Onu öldürmek isterdim."

Mary Tyler Moore: "Yeni bir karakter yaratan bir oyuncu değilim ben. Yalnızca kendimi oynuyorum."

John Huston: "Film yapmaktan daha büyüleyici ve eğlendirici hiçbir şey yoktur. Üstelik ben de en sonunda anlamını kavrıyorum."

Mickey Rourke: "Her zaman çok özel bir şey başaracağımı biliyordum; banka soymak gibi belki de."

Klaus Kinski: "Film yapmak, tuvaletleri temizlemekten iyidir."

Michelangelo Antonioni: "Eski filmlerime karşı kendimi bir baba gibi hissederim. Çocuklarınızı dünyaya getirirsiniz, sonra onlar büyür ve sizi terkederler. Zaman zaman birlikte olursunuz ve onları yeniden görmek sizin için her defasında büyük bir keyif olur."

Rita Hayworth: "Kendimi hiçbir zaman bir seks sembolü olarak görmedim; olsa olsa dansedebilen bir komedyendim."

Vanessa Redgrave: "Rolüme kendimi bir aşık gibi veririm."

John Cassavetes: "Film çekmeye başladığımda, Frank Capra türü filmler yapmak istedim. Ama bu çılgın, sert filmlerden başka bir şey yapmayı başaramadım; insan neyse odur."

Jack Lemmon: "Ben olmanın en kötü yanı, insanların kendilerini güldürmemi istedikleri zamanlardır."

Ava Gardner: "Kimsenin buna inanmamasına karşın, ben her zaman bir taşra kızıydım ve hâlâ bir taşra kızının değerlerine sahibim."

Claude Lelouch: "Bir gün kaybedecek kadar param olduğunda, eleştirmenler için bir film yapacağım."

Jim Carrey: "Geç saatlere kalmayı severim. O partiden bu partiye dolaştığım için değil. Severim, çünkü geç saatler günün tek yalnız kalabildiğim ve sürekli bir şeyler yapmak zorunda olmadığım, yani 'çalışır durumda' olmadığım zamanlarıdır."

Joseph Losey: "Filmler varoluşumuzu perdeye getirir... İnsanları kendileri ve bazı sorunlar hakkında düşünmek için zorlar, kışkırtır, rahatsız ederler. Ama hiçbir zaman yanıtları vermezler."

Anthony Quinn: "Benim yalnızca kızılderilileri canlandırdığımda 'iyi' olduğumu söylüyorlar."

Sharon Stone: "Sinema işinde iki ana plan vardır. Dürüstlükle yaşayıp oynayarak başarılı olduğun A planı ve ruhunu şeytana sattığın B planı. Ve ben hâlâ birini diğerinden ayıramıyorum."

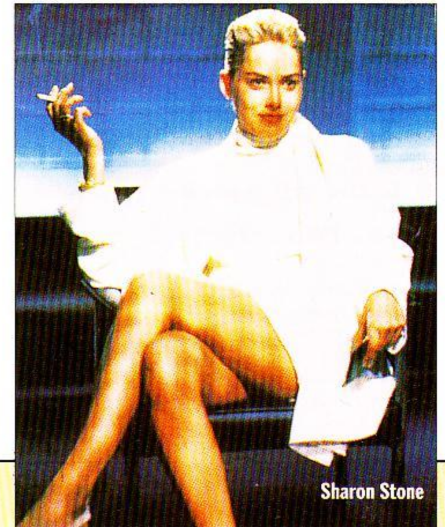
Quentin Tarantino: "Şimdiye kadar yapılmış bütün filmlerden çalarım."

John Hurt: "Amerika yalnızca çocuk filmleri yapar."

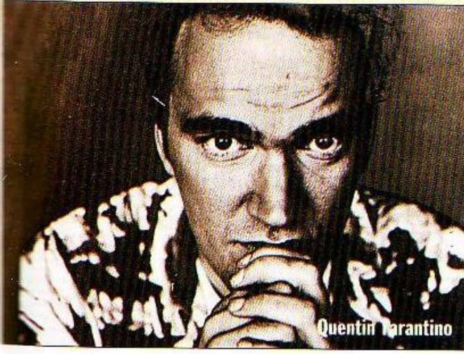
Ellen Burstyn: "Oyunculuk bana tanrı vergisi bir yetenek, genlerimde var."

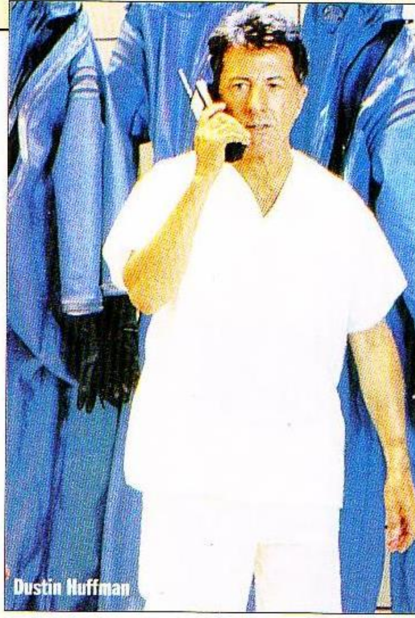
Warren Beatty: "Filmler eğlencelidir, ama kanser için bir tedavi yolu değildir."

Sigourney Weaver: "Sanırım ben, Meryl Streep'in oynamadığı roller için düşünülen

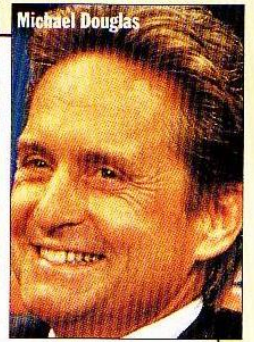

Sharon Stone

Quentin Tarantino

Dustin Huffman

John Travolta

Michael Douglas

bir oyuncuyum."

Frank Capra: "Dramlarda bazı hatalar yaptığımı itiraf ediyorum. Ben, aktör ağladığında dram olduğunu düşünüyordum. Oysa, izleyici ağladığında dram oluyor."

Dudley Moore: "Oldukça kaba bir mizah anlayışım vardır, bu çoğunlukla müstehcen olarak nitelenir."

Ingrid Bergman: "Gerçekten ağlamanız önemli değildir. Önemli olan seyircinin sizin ağladığınızı düşünmesidir."

Richard Burton: "Sarhoşları oynamam gerektiği zaman ayık kalmaya dikkat ederdim. Çünkü sarhoş olduğumda onları nasıl canlandıracağımı bilemezdim."

David Niven: "Oyuncular hiçbir zaman emekli olmazlar, yalnızca daha az rol teklifi alırlar."

Stanley Kubrick: "Yirminci yüzyılın insanı, bilinmeyen bir denizdeki dümensiz bir teknede başıboş, bir kenara atılmış gibidir. Yaşamın anlamsızlığı onu kendi anlamını yaratmaya yönlendirir. Eğer bu yazılabilir ve düşünülebilirse, film de yapılabilir."

Cary Grant: "Bence sevişmek en iyi vücut çalıştırma biçimidir."

Jane Fonda: "Film yıldızı olmak bir 'amaç' değildir."

Charlton Heston: "Filmlerimde üç başkan, üç aziz ve iki dahiyi canlandırdım. Eğer bu bir kimlik sorunu yaratmıyorsa, hiçbir şey yaratmaz."

Charles Chaplin: "Herkesinki gibi benim seks hayatımın da belli dönemleri var. Bazen güçlü, diğer zamanlardaysa tam bir düşkırıklığı."

Roger Moore: "Kötü eleştirileri saklamak zorunda kalsaydım, iki eve ihtiyacım olurdu."

Sophia Loren: "Gördüğünüz her şeyi spagettiye borçluyum."

Dustin Hoffman: "Bir eleştirmenden çıkan iyi bir eleştiri yazısı, yeni bir infaz demektir."

Marcello Mastroianni: "Benim gerçek anlamda varolduğum yegâne anlar, film çekimleridir."

Victor Mature: "Ben bir aktör değilim, ve bunu kanıtlamak için tamı tamına 64 filmim var."

Bette Davis: "Kimse benim neye benzediğimi bilmezdi, çünkü hiçbir zaman aynı şekilde iki kez görünmedim."

Richard Dreyfuss: "Zirveye giden yolu seviyorum, ama sonra kendimi düşkırıklığı içinde buluyorum."

Glenn Close: "Benim yüzüm kendine bakabilen yüzlerden değil. Filmlerde güzel görünmek istediğimde, ışıkların ve kamera açılarının yardımına ihtiyacım oluyor."

Andy Warhol: "Elizabeth Taylor'ın parmağında dev bir yüzük olarak yeniden doğmak muhteşem olurdu."

Glenn Ford: "Beni acele etmem için zorladıklarında, onlara şunu söylüyordum; benim bundan başka yalnızca bir hızım var, o da bundan daha yavaş."

Katharine Hepburn: "Bu işe başladığımda, ne oyuncu olmak, ne de oyunculuğu öğrenmek gibi bir isteğim vardı. Yalnızca ünlü olmak istiyordum."

Clark Gable: "Seyircilerin beni görmeye gelmelerinin tek nedeni, benim hayatın muhteşem olduğunu bilmemdir ve onlar da benim bunu bildiğimi biliyorlar."

Zsa Zsa Gabor: "Geniş aile kavramına inanırım; her kadının en az üç kocası olmalıdır."

Stewart Granger: "Hiçbir zaman gurur duyacağım bir film yapmadım."

Anthony Hopkins: "Okulda sefil biriydim. Tam bir pislik. Bir salak. Antisosyaldim ve diğer çocuklara bulaşmazdım. Gerçekten kötü bir öğrenciydim. Kafam çalışmazdı. Orada ne yaptığımı bilmezdim... İşte bu yüzden aktör oldum."

John Travolta: "Ben modası geçmiş bir romantik değilim. Aşka ve evliliğe inanırım, ama ikisinin de aynı insanla olmasına gerek yok."

Gary Oldman: "Sahnede ya da beyazperdede, bu işte tutunmanın temel şartı az da olsa kimlik sahibi olmaktır ve bunun için de şunu söylemek gerekir; 'Bakın bana, ben ilginç biriyim.' Bu size fazlasıyla kimlik kazandıracaktır."

Peter O'Toole: "Işığa dayanamıyorum. Havadan nefret ediyorum. Benim düşünceme göre cennet, içi duman dolu odalardan oluşan bir mekân."

Lindsay Anderson: "Bir film yapmak, bir dünya yaratmaktır."

Burt Lancaster: "Eğer ürkek insanlarla çalışırsam, onları idarem altına alırım. Ben kukla değilim, buna emin olun."

Harrison Ford: "Hiçbir zaman belli bir metod kullanmam. Ben 'hadi taklit edelim' oyunculuk okulundanım." ■

Harrison Ford

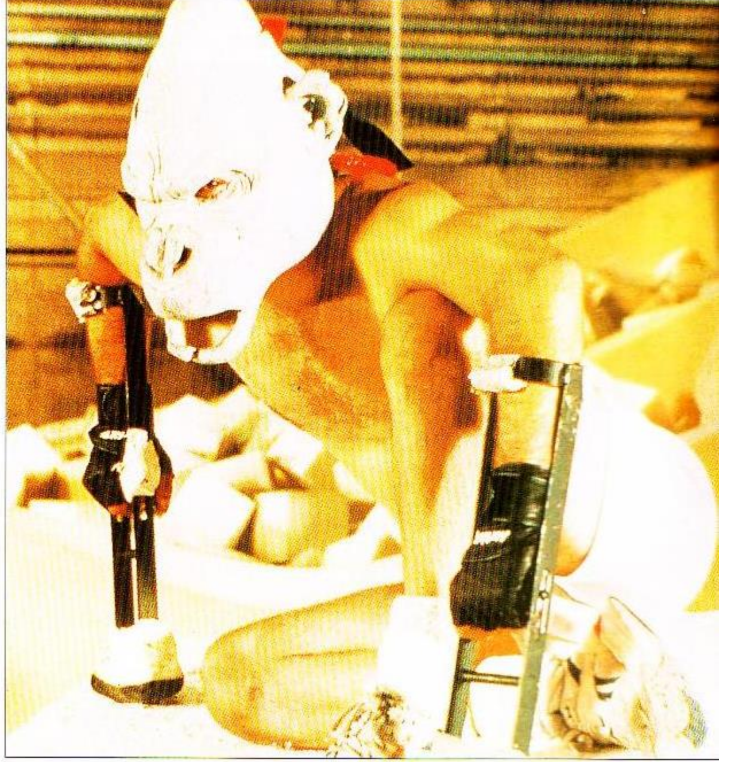
"Gluk, Keiko gelir, sağdan, kısaca kameraya bakar, gluk, ve soldan çıkar, gluk. Aksiyon! Gluk." "Free Willy"nin nemli setinden çekim görüntüleri.

95'ten set manzaraları

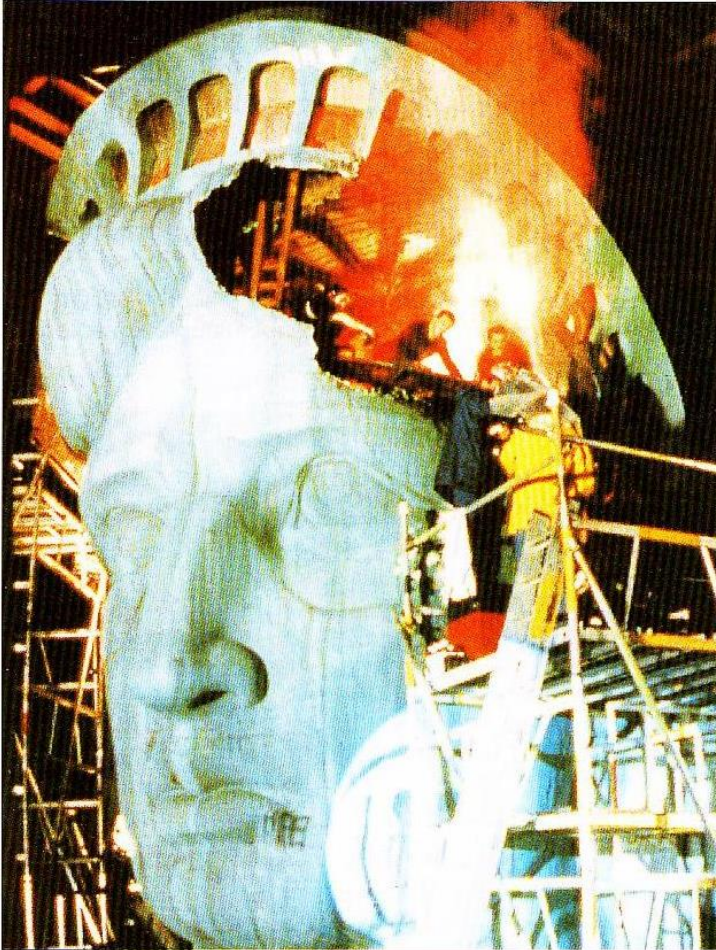
Popüler sinema dünyası, 1995'i bir önceki yıla göre çok da parlak geçirmedi. "Jurassic Park", "Schindler'in Listesi", "Pulp Fiction" ve "Forrest Gump" gibi hit filmler çıkmadı... Oysa 1995, sinemanın 100. yılı olarak kutsanmış ve bir yıl boyunca, Lumiere Kardeşler'i diriltmek dışında neredeyse herşey yapılmıştı. Yine de kimse, çok sönük geçti diyemez 1995 için. "Batman Forever" ve "Waterworld" süper prodüksiyonların tartışmalı medar-ı iftiharları olarak tarihe geçerken, "Apollo 13" Amerikan halkına romantik ve idealist anlar yaşatıyordu. Altman, "Pret-a-Porter" ile bayağı yaygara koparırken, Tim Burton, "Ed Wood" ile trash'i kutsuyordu. Aksiyon yine gişenin kralıydı ve Stallone yine yerini koruyordu. Schwarzenegger ise, aradığını bir türlü bulamıyordu. Ama Hollywood açısından yılın olayı hiç şüphesiz, bir yıl önce iki isimsiz oyuncu olan Jim Carrey ve Sandra Bullock'un akıllara durgunluk veren çıkışlarıydı. Bütün bu hesaplar, değerlendirmeler bir yana, 1995'te setler hiç durmadı. İşte size Hollywood adlı harikalar aleminden set manzaraları...

"Bizim meslek, çocuklar için hazırlanmış görkemli bir **doğumgünü partisinden** başka bir şey değildir."

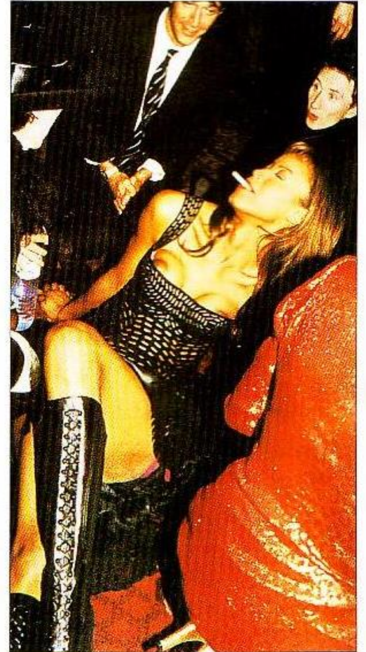
Woody Allen

Vur kafasına... Hem de Özgürlük Anıtı'nınkine. "Judge Dredd" filminin ezeli düşmanları Sylvester Stallone ve Armand Assante'ın birbirlerini yedikleri sahne için orijinaline sadık kalınarak bir kafa yaptrıldı.

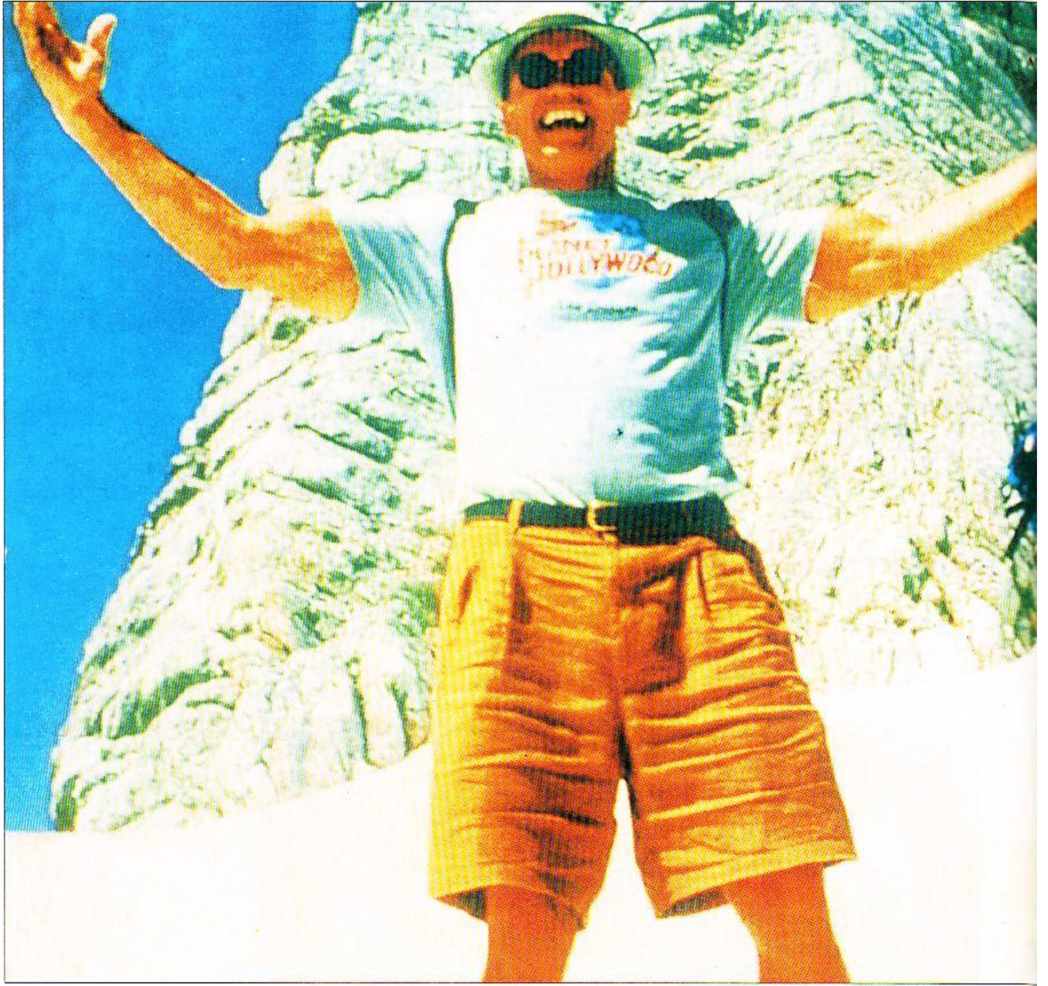
Maymunluk istemez! Maymun uzmanı Peter Elliott, Michael Crichton'ın "Congo"sunu çeken Frank Marshall için, adamlarını (neredeyse gerçeğine uygun) gorillere dönüştürdü. "Uh, uh, ah, ah!"

Ay pardon! Naomi Campbell'in "birşeyleri" dışarı fırlamış. Robert Altman son filmi "Pret-a-Porter"-"Hazır Giyim"in finalinde top modelleri çırılçıplak podyuma çıkarıyor. Boş yere; "Yaşa değil başa bak!" dememişler.

Bruce Willis, küçük kızına ilk yüzme denemelerinde asistanlık yapıyor.

Özüne dönüş... Yeni Dünya'ya adım attıktan sonra aksiyon kahramanlığını meslek edinen Arnold Schwarzenegger, dağa tırmanırken Avusturya kökenlerini unutmamış görünüyor.

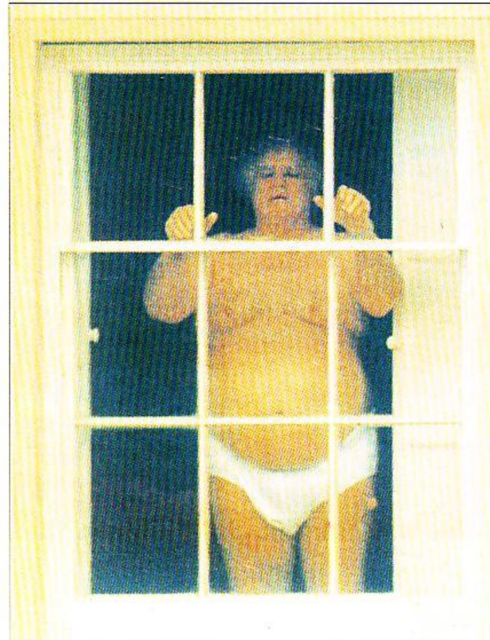
Çıkar gözünü! John Cleese ve "Fierce Creatures" filmindeki rol arkadaşları.

"Soyun ve gözlerimin önünde masanın üstünde **dans et!"**

Chris O'Donnell'ın, onu neyin etkileyeceğini soran bir gazeteciye yanıtı...

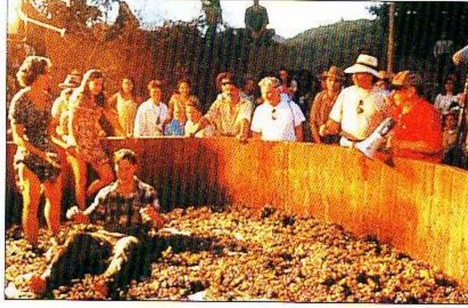

İnsan böyle bir eteğin altına ne giyebilir ki? (üstte) Marlon Brando da bu konuda bir modacının tasarımlarına kulak verse fena mı olur?!

95'ten set manzaraları

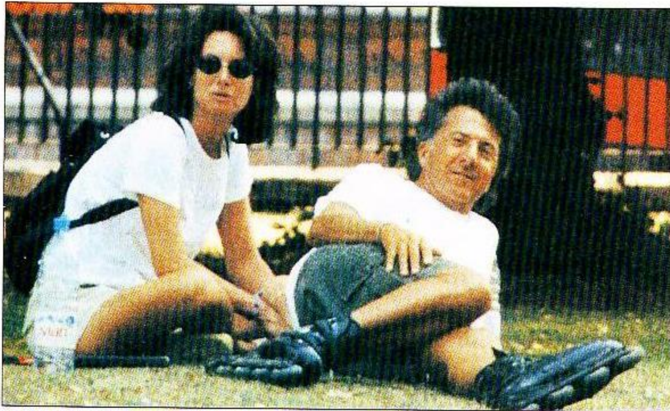

Hasat mevsimi! Keanu Reeves "A Walk in the Clouds" filminin setinde üzüm ezerken (Bu iş ayaklarla yapılmıyor muydu?)

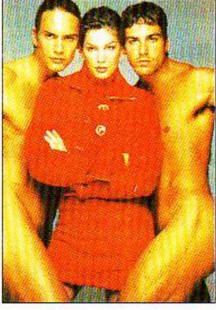
Robin ve denizkızı. Şey... Deniz ineği. Robin Williams, televizyon için hazırlanan "In the Wild with Robin Williams and Dolphins" belgsel dizisinde, hayat arkadaşını bulmuşa benziyor.

Zamana ayak uydurmalı! Hoffman çifti kısa bir mola vermiş. "Ne de olsa artık pek genç sayılmayız değil mi hayatım?"

Tony Curtis- Zevksizlik konusunda ödüle aday...

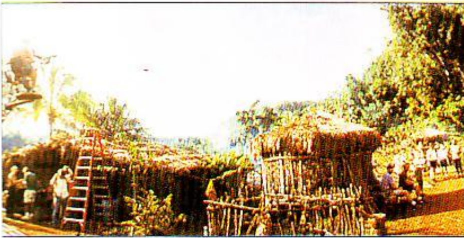

Ve ayrılık!

Cindy Crawford (üstte) ve Richard Gere, yılın en olaylı ayrılık hikayesine imza attılar. Cindy, kendini işiyle avutmaya çalışırken eski koca Richard'ın (sağda) avunmak için neler yaptığı ortada. Çok ayıp Ritchie!

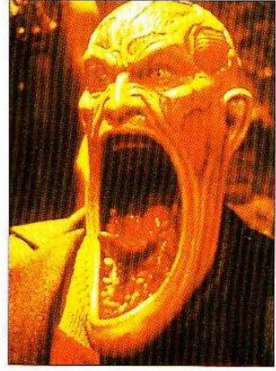

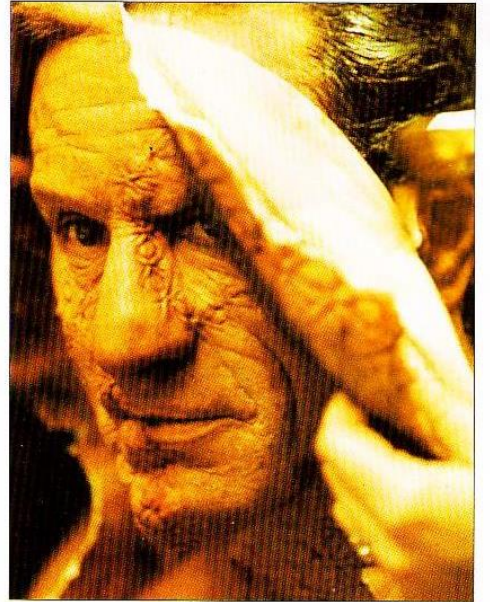
Ateş serbest!

Bir bomba uğruna... Dave Jones'un modelistleri, Wolfgang Petersen'in filmi "Outbreak" için günlerce küçük bir Afrika kabile köyü yaratmak için uğraştılar (altta orijinali). Neden mi? Onu daha sonra havaya uçurabilmek için.

Ressam Mel! Yönetmen, başrol oyuncusu ve yeri geldiğinde makyör. Gibson, meydan muharebesi "Braveheart"da savaş boyalarını kendi sürüyor.

Çenesi düşük dedikleri bu olsa gerek! Robert Englund "Freddy's New Nightmare"de "Pizza Suratlı" deyiminin esnekliğini gösteriyor.

Sabır işi! Robert De Niro, "Frankenstein" Kenneth Branagh'ın canavarına dönüşebilmek için on saat kıpırdamadan oturmak zorunda kaldı.

Bum

MM!

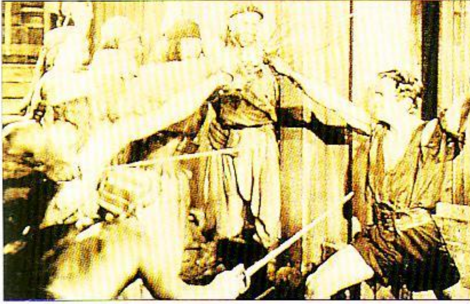
Lunapark atraksiyonları, sirk eğlencesi... Ne dersek diyelim, aksiyon hala gişenin kralı. Bundan sonraki sayfalarda ortalık kızışacak. Havaya uçan binalar, kurşun yağmuru ve patlayan arabalar... Eski "finalde her şey havaya uçar" anlayışı, yerini "her saniye, her şey havaya uçar"a bıraktı artık. Çünkü seyirci ancak böyle memnun oluyor. Aşk tanrısı Eros'a hizmet eden erotik filmlerin aksine, aksiyon filmleri ölüm tanrısı Thanatos'un hizmetinde, yok etme güdülerimizi tatmin ediyor... Ve gişede, ölüm, aşkı yeniyor!

Şiddet, hız ve bol bol adrenalin

Bummm!

Aksiyon dendiğinde, akla hareket, yok etme arzusu, tarifi imkânsız zevkler geliyor. Aksiyon seviliyor. Çünkü insana günlük hayatta asla bulunamayacak heyecanlar sunuyor. Kötülerin bağırsaklarını hedef alan efektler ve hep olmak istediğimiz tipte kahramanlar... Kısacası aksiyon demek, beyazperdeyi kaplayan hız, şiddet, korku, heyecan, sürpriz ve adrenalin demek.

Aslında aksiyon bir "genre" yani film türü değil, "ortak özelliği, kovalama, dövüş ve ateşli silah düelloları gibi abartılı fiziksel güç gösterileri olan filmlerin tümüne verilen isim" (Liz-Anne Bawden/Wolfram Tichy: RoRoRo Film Ansiklopedisi). Daha basit tabirle, duyu organlarına, tehlike ve heyecan vaatleriyle yapılan bir saldırı.

Masum macera filmleri. Douglas Fairbanks "Korsan"da (1926).

İlk aksiyon kahramanı Douglas Fairbanks'ten son aksiyon kahramanı Arnold Schwarzenegger'e, sessiz film akrobasisinden havaya uçan apartman bloklarına...

Seyircinin aksiyon filmlerden beklentileri, 100 yıllık sinema tarihi boyunca teknolojik gelişmelere paralel olarak çoğaldı. Hâlâ karanlık sinema salonlarında koltuklarımıza oturup, beyazperdedeki kahramanların, bizi macera dolu dünyalarına götürmelerine izin veriyoruz. Ancak Jurassic Park devri çocukları olarak sinemanın ilk dönemlerinde seyirciyi terleten ve heyecan çığlıkları attıran filmlere saygıyla da olsa bıyık altından gülümseyip geçiyoruz. Harold Lloyd'un gökdelen pervazlarında yaptığı akrobatik hareketler, Mack Sennett'in komedisi "Keystone Cops", Buster Keaton'ın hızlı takip sahnelerinin bolca bulunduğu filmleri, Douglas Fairbanks'in ölümüne kılıç düelloları ve Fritz Lang'ın süper canisi "Dr. Mabuse"un şok edici cinayetleri...

İletişim büyücüsü sinema, zafer yürüyüşüne lunapark atraksiyonlarıyla başlamıştı.

Aksiyon sineması, aynı görevi bugün de yerine getiriyor. Tek fark, artık ateş yutucularla, sakallı kadınlarla ya da hokkabazlık yapan cücelerle yetinmememiz. Günümüz seyircisinin tatmin olması için, artık en azından sert plastik dinozorlarla dolu bir korku tüneli gerekiyor.

Aksiyon sineması, günümüzde

hemen hemen bütün film türlerine sızdığı için gelişmesi bugüne dek hep belirli türlerin dönüşümüyle belirlendi. Sessiz sinema döneminde, özellikle komediler ve masum macera filmleri seyirciyi heyecanlandırıyordu.

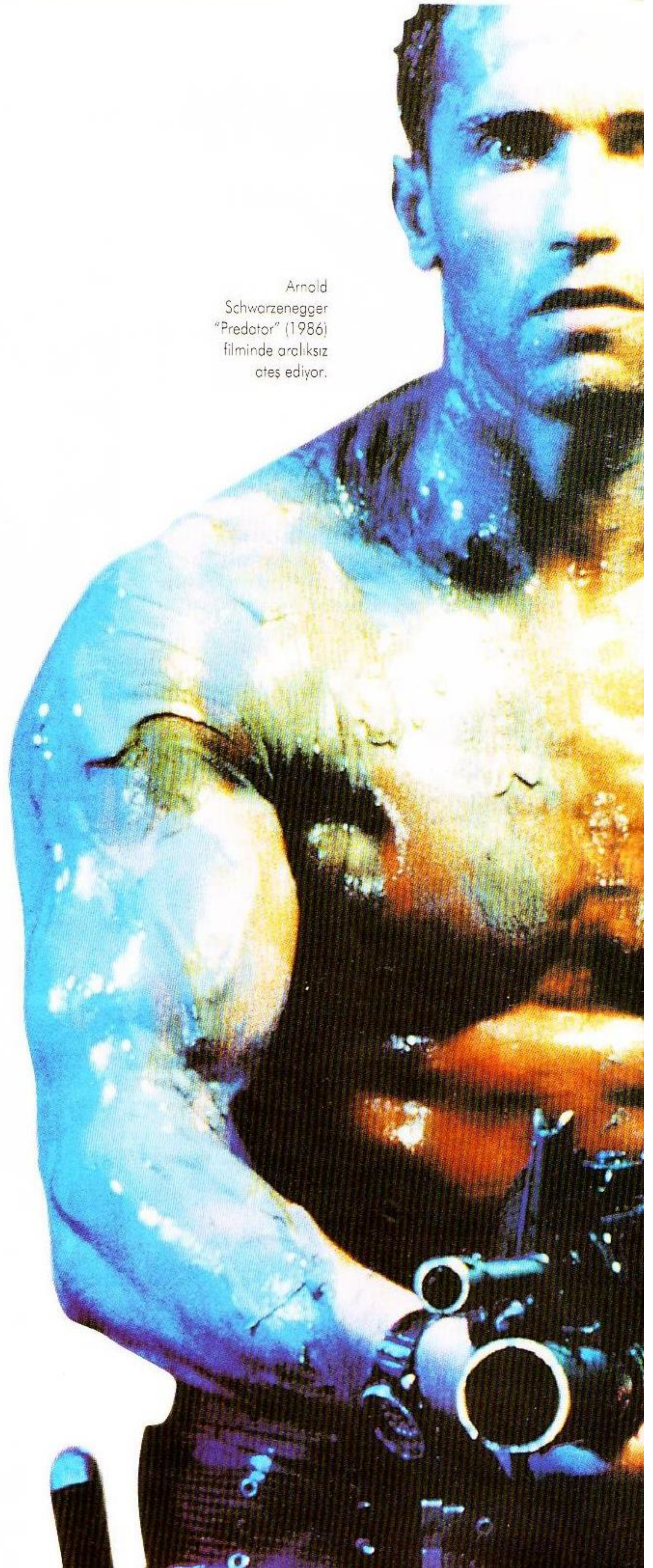
Resimler konuşmayı öğrendiğinde bu masumiyet yavaş yavaş kayboldu. Erol Flynn türevi karşı konulmaz korsanlar, engin okyanuslara yelken açarken, Howard Hawks'ın "Scarface" (1932) ya da John Huston'ın "The Maltese Falcon" (1941) gibi filmlerinde, karmaşık karakterli kahraman figürleri şehir kargaşasında kendilerini kanıtlamak zorundaydılar.

50'li yıllarda beyazperde daha kanlı olaylara tanık oldu. Akira Kurosawa "The Seven Samurai" (1954) filmindeki ağır çekim savaş sahneleriyle, modern aksiyon sineması yönetmenlerini fazlasıyla etkiledi. "For A Few Dollars More" (1969) filminde şiddetin tasvirini bir operete çeviren Sergio Leone, hatta "The Wild Bunch" (1969) gibi radikal filmleriyle Amerikan sinemasının efsanevi kahramanları yerine, Amerikan toplumunda varolan şiddeti ele alan Hollywood'un kara koyunu Sam Peckinpah da öyle. Yeni hikâyeler yerine eski motiflerin zamana uyarlanmış türevleri boy göstermeye başladı. Steven Spielberg, 50'li yılların canavar filmlerini tekrar gündeme getiren

Patlayan yaralar, fışkıran kanlar, kahramanlıktan çıkmış kahramanlar. Sam Peckinpah'ın radikal Western'i "The Wild Bunch" (1969).

"Jaws" ve 40'lı yılların macera filmlerini 70'lerin hayal gücüyle süsleyen "Indiana Jones-Kutsal Hazine Avcıları" gibi filmler yaptı. Öte yanda George Miller, Vahşi Batı'yı post-apokaliptik (kıyamet sonrası) bir Avustralya'ya taşıdı. Kahramanı "Mad Max"e bir beygir gücü yetmemişti, 500 beygir gücüne ihtiyacı vardı. Sonra "örnek alma" devri başladı. Philip Marlowe (Humphrey Bogart'ın canlandırdığı dedektif) Harrison Ford'un kimliğinde kopya-insanlara karşı savaştı (Blade Runner), Bruce Lee'nin yeni adı artık Jean-Claude Van Damme'dı, Laurel ve Hardy şapka ile güneş gözlüğü taktı (Blues Brothers), Dirty Harry teneke adama dönüştü (Robocop), John Wayne alnına bant takıp eline bazukayı aldı (Rambo), James Bond bir anda vücutçu oldu (True Lies). Harold Lloyd filmi "Safety Last", "Die Hard"a; "Die Hard", "Speed"e; "Speed", "Broken Arrow"a dönüştü. Artık herkes herkesi taklit ediyor ve hırsızlık doğal sayılıyordu. Bilgi çağının seyircisi, gittikçe daha fazla, sansasyonel film peşinde koşmaya başladı. Aksiyon klasikleri artık düzenli olarak televizyonda oynuyor. Patlamalar, silah sesleri ve uçan arabalar artık bütün kanallarda. Daha hızlı, daha yüksek ve daha uzak. İzleyici en iyi nasıl koltuğunda zıplatılır? Yapımcı Joel Silver'ın reçetesi; filmin her dakikasında aksiyon yaratmak. "Gerçeğini yapabilme imkânım varken neden patlamaları bilgisayar efektleriyle planlamakla uğraşayım ki?" Heyecan içinde "Lethal Weapon" ya da "Die Hard"ları seyredenler, aksiyon filminin kendi başına bir tür olduğunu ve bu türün yaratıcısının Silver olduğunu düşünebilirler.

Hollywood'un patlayıcı uzmanlarının beyazperdeyi felâket bölgesi ilan etmelerinden bu yana, aksiyon filmleri ancak bir öncekini alt ettiklerinde kendilerini kanıtlamış oluyorlar. Modern bilgisayar teknolojisiyle imkânsızmış gibi görüneni başaran James Cameron (Terminator II, True Lies) ve Steven Spielberg (Jurassic Park), şimdilik bu alanda en iyi olanlar. Ancak sadece abartılı teknolojik oyunlar aracılığıyla iyi aksiyon filmi yapılacağını düşünenler de yanılıyor. Bunun en güzel örneğiyse oldukça basit, ama basit olduğu kadar da dahiyane bir hikayesi olan "Speed".

Arnold Schwarzenegger "Predator" (1986) filminde aralıksız ateş ediyor.

Kemerlerinizi takın, sigaralarınızı söndürün ve kasklarınızı da takın. Şimdi gönül rahatlığıyla sayfaları çevirmeye başlayabilirsiniz.

BUMMM!

aksiyon-özel

Arabaya atlamak, yola koyulmak ve gaz pedalının sonuna kadar basıp hızın zevkine varmak... İşte özgürlük! Günlük hayatın karmaşasından uzaklaşmak. "Mad Max"i seyrettikten sonra arabaya atlayıp zincirleme kazalara yol açmak pek hoş bir davranış olmasa da, sinemada bu tür olaylar artık olağan sayılıyor. Takip sahneleri tıpkı gürültülü patlamalar gibi (aslında artık ikisini birbirinden ayrı düşünmek pek mümkün değil), aksiyon filmlerinin bir parçası. Sadece güç ve şiddet unsuru arabayla yapılan takipler de değil, atlar, bisikletler, motosikletler, tekneler, helikopterler, uçaklar, kamyonlar vs., vs. Bütün kara, hava ve deniz taşıma araçları, mutlaka şu veya bu şekilde gündeme getirilmiştir. Hatta bazılarında, sözgelimi Steven Spielberg'in "Duel" ya da John Carpenter'ın "Christine" filmlerinde araba araç olmaktan çıkıp doğrudan tehlikeli düşman kimliğine bürünmüştür. Ne olursa olsun, altın kural: film=hareket=aksiyon!

İkililer!

Erkek dostluğunun üzerine yoktur! Özellikle de iflas etmek, hayatın sillesini yemek, sokaklarda yetişmek ve üç kâğıtçı olmak gibi ortak noktalara sahiplerse... İşte aksiyon tarihinin en etkili beş ikilisi!

PAUL NEWMAN / ROBERT REDFORD
Zarif serseriler
"Butch Cassidy And The Sundance Kid" (1969), "The Sting" (1973)

DANNY GLOVER/MEL GIBSON
Baba ve çılgın oğlu
"Lethal Weapon" (1987),
"Lethal Weapon II" (1989),
"Lethal Weapon III" (1992)

EDDIE MURPHY/NICK NOLTE
Tam gaz ileri
"48 Hours" (1982),
"Another 48 Hours" (1989)

DAN AYKROYD/JOHN BELUSHI
Edi ile Büdü
"Blues Brothers" (1979),
"1941" (1979)

BURT LANCASTER/KIRK DOUGLAS
Profesyoneller
"The Devil's Disciple" (1959)
"Tough Guys" (1986)

Kötü Adamlar

Bu beş tip başka filmlerde de oynuyor. Ama onlara en çok aksiyon filmlerinin kötüsü olmak yakışıyor.

GARY BUSEY Sert adam

"Lethal Weapon" (1987),
"Predator II" (1990),
"Under Siege" (1992),
"Drop Zone" (1994)

JOHN LITHGOW
Koca bebek
"Obsession" (1976), "Blow Out" (1981), "Ricochet" (1992), "Cliffhanger" (1993)

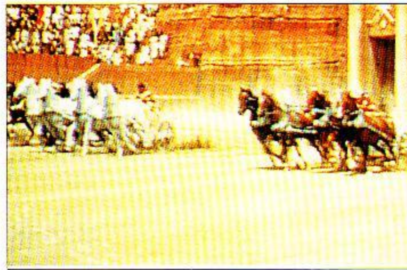
LANCE HENRIKSEN
Çakal
"Damien - Omen II" (1978),
"Near Dark" (1987),
"Johnny Handsome" (1989),
"Hard Target" (1993)

TOMMY LEE JONES Süper dahi
"The Dead Can't Lie" (1989),
"Air Borne" (1990),
"Under Siege" (1992),
"Blown Away" (1994),
"Natural Born Killers" (1994)

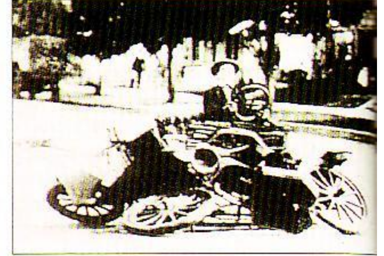
LEE VAN CLEEF
Akbaba
"High Noon" (1952),
"Bravados" (1958),
"The Man Who Shot Liberty Wallance" (1961),
"For A Few Dollars More" (1965)

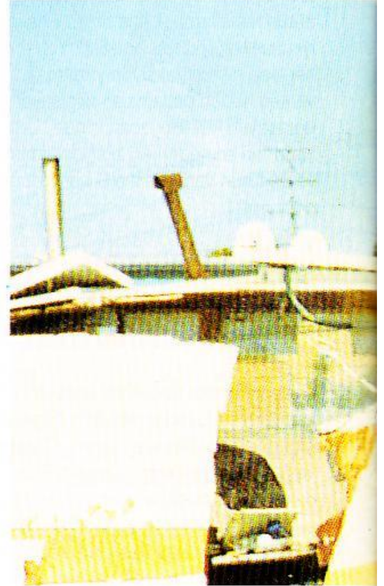
"Ben Hur"da (1959) kullanılan 2 x 4 beygir gücü, film tarihinin en müthiş takip sahnelerinden birini gerçekleştirmek için o yıllarda yeterliydi. Charlton Heston'ın arabadan düşer gibi olduğu sahne, az kalsın dublörünün hayatına mal oluyordu.

"Keystone Cops" dublörleri, onca tehlikeli sahneye rağmen artı para almıyordu. Yapımcı Mack Sennett bu sahneleri işlerinin bir parçası olarak gördüğü için bu dublörler Hollywood'da en düşük ücreti alanlar sayılıyor.

Tam gaz

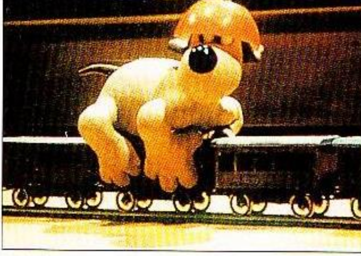

70 yıl sonra bile nefes kesici: Buster Keaton'ın mükemmel koreografili kovalama sahneleri.

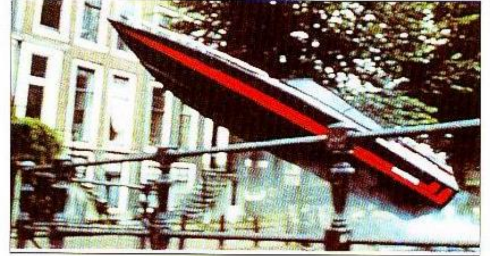
ileri: Takip sahneleri!

Bol plastirin ve 15 aylık çekim süresi. "Wrong Trousers" bir köpeğin ve sahibinin oturma odasındaki macerası.

Uçan arabalar! Dakika bir, gol bir... "Lethal Weapon"ın ilk sahnesi ve bir araba hurda oldu bile. Ne de olsa Joel Silver yapımı bir Richard Donner filmi.

Uçan arabalar olur da uçan tekneler olmaz mı? Huub Stabel'in bir polisi canlandırdığı "Verfluchtes Amsterdam"da (Lanetli Amsterdam) olur.

George Miller'ın "Mad Max"i (1979), bilimkurgu aksiyonlarının ilki sayılıyor. Zamanının en pahalı Avustralya filmlerinden olan "Mad Max"de, dünyanın en ünlü 14 dublörü toplam 114 tehlikeli sahnede hayatlarını ortaya koydular.

Kovalamaca denizin derinliklerinde de devam ediyor: James Bond Roger Moore, helikopterden kaçarken denize dalıyor. Q'ya şükür Lotus Esprit marka arabası aynı zamanda bir denizaltı.

Clint Eastwood ve Charlie Sheen (daha doğrusu dublörleri) "Rookie"de son anda arabadan atlamayı başarıyorlar.

Bummm!

aksiyon-özel

Kamera, tabancanın soğuk metalinde, tetiğinde, horozunda ve mermi yuvasında adeta okşarcasına dolaşıyor. New York polis teşkilatına ait bir silahın böylesine erotik yansıtılması insanı hayrete düşürüyor. Bugüne kadar çekilmiş filmlerden hiçbirinde öldürmeyi amaçlayan bir silah Kathryn Bigelow'un "Blue Steel"inde olduğu kadar baştan çıkarıcı bir biçimde yansıtılmamıştı. Silah kullanımında da parolası, "Daha büyük, daha kötü ve daha gürültülü" (Bruce Willis) olan aksiyon türünün prensibi şu: "Silahı ne kadar büyükse kahraman da o kadar cool'dur." Yumrukların ve kılıçların konuştuğu zamanlar çoktan geride kaldı. "Teke tek" dövüşen Errol Flynn'ın ise, "Rambo" ve "Terminatör" gibi yüksek teknolojili yürüyen silah cephanelerinin yanında, artık adı bile anılmıyor. Modern aksiyon sinemasında silah, kahramanın kolunun bir parçası ve en önemli özelliği. "Dirty Harry" 45'liği ya da RoboCop otomatik silahı olmadan ne yaparlardı? Erkeği kahraman yapan "şeyidir"!

Telefler!

Aksiyon filmlerinde konuşulmaz, etrafa kurşun yağdırılır. Bakın hangi filmde kaç kişi nalları dikmiş.

1) Hot Shots! Part Deux
289 ölü = 3.612 ölü/dk.
(tüm zamanların en kanlı filmi)
2) Hardboiled
241 ölü = 1.928 ölü/dk.
3) A Better Tomorrow II
138 ölü = 1.393 ölü/dk.
4) Rambo III
116 ölü = 1.16 ölü/dk.
5) True Lies
108 ölü = 0.76 ölü/dk.
6) RoboCop 2
62 ölü = 0.54 ölü/dk.
7) Das Weisse im Auge
59 ölü = 0.59 ölü/dk.
8) Missing in Action III
54 ölü = 0.519 ölü/dk.
9) Scarface
45 ölü = 0.265 ölü/dk.
10) Running Man
39 ölü = 0.386 ölü/dk.

Made in Hongkong

Trash filmlerden kült karakterli ticari aksiyon filmlerine...

Kung-Fu yıldızı Bruce Lee (sağda), dövü sanatını sinemaya taşıdı.

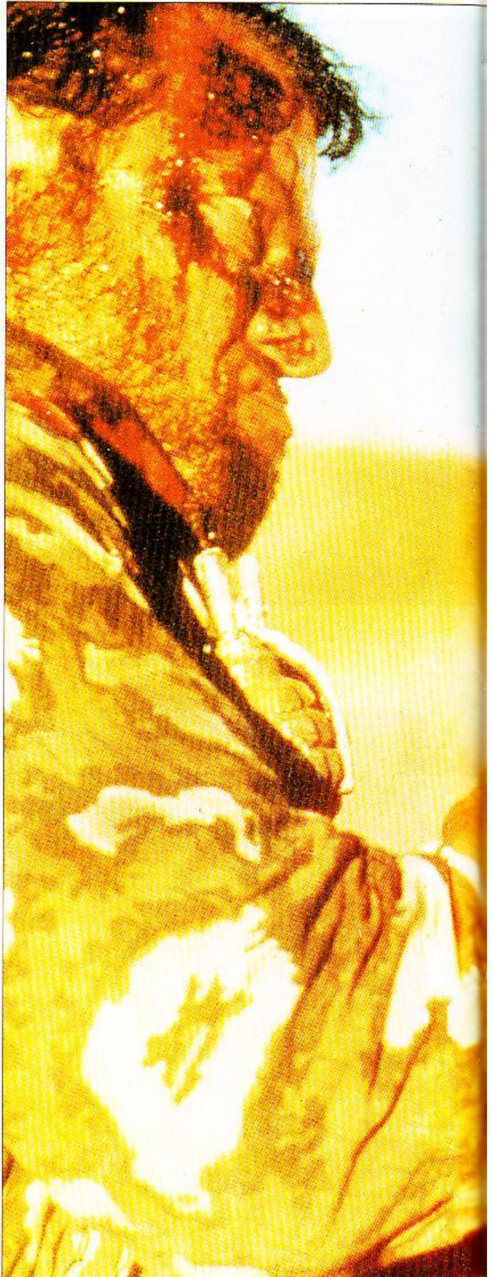
Seyircilerin küçük sinemalarda "Yedi Altın Vampir" ya da "Frankenstein'ın Kung Fu Canavarı" gibi Hong-Kong yapımı Trash filmleri seyretmekle yetindikleri zamanlar çoktan geride kaldı. Bruce Lee, daha 70'li yıllarda, kemik kırıcı filmleriyle dövüş sanatı filmlerinin öncüsü olmuştu. Hong-Kong sineması fantazi alanında Ching Siu-Tung'un "A Chinese Ghost Story" (1987) ve "The Bride with the White Hair" (1992) gibi filmleriyle bu türü geliştirdi ve seyirciyi nefes kesici sahnelerle sinema koltuğuna çivilemeyi başardı. Aksiyon filmleri alanında, aynı şey John Woo'nun yapıtları için geçerli. "A Better Tomorrow" (1986), "The Killer" (1989) ve "Hardboiled" ile aksiyon sinemasının Hong Kong temsilcisi olan John Woo, klasik gangster filmleri motifleriyle, kanlı ama aynı zamanda şiirsel olan şiddet unsurlarını birleştirdi. Aksiyon türüne, John Woo yapımı Hongkong filmleri sayesinde taze kan geldi.

"A Chinese Ghost Story": Aksiyon, korku ve şiirselliğin karışımı.

"Hardboiled": Aksiyonun yeni tanımı.

Vurmak, ateş

Nefes almaya zaman yok. "Indiana Jones" Harrison Ford, hiç durmadan kötü niyetli adamlara karşı savaşıp duruyor. Eee, aksiyon kahramanının kaderi bu!

etmek, deşmek - Savaş taktikleri!

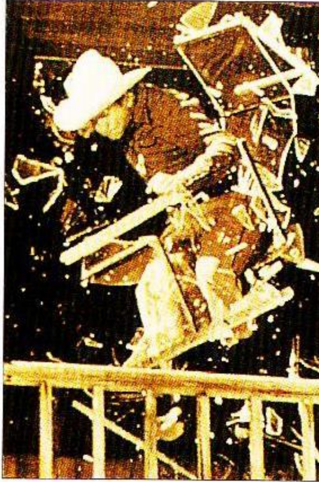

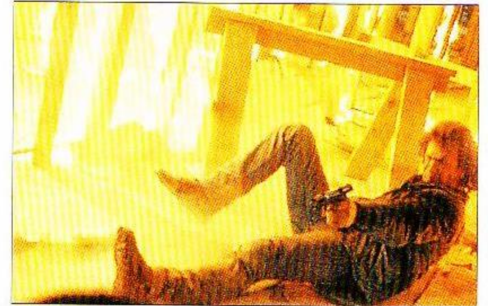
Silah ne kadar büyükse o kadar iyi: "Diese Zwei Sind Nicht Zu Fassen" (1986) filminde hâlâ eski yöntemler kullanılıyordu; etrafa ateş etmek ve saçma sapan özdeyişler türetmek...

Boğ onu Sly, boğ onu! Patlayıcılı oklar ve dom dom kurşunları tükendiğinde, aksiyon kahramanları için geriye tek bir silah kalıyor: Çıplak eller.

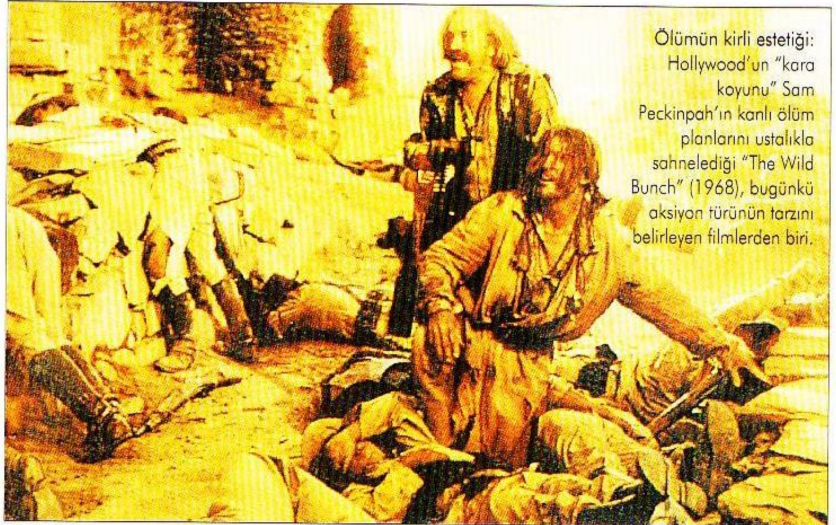
Yelkenler fora! "Denizlerin Efendisi" filminde Hollywood'un o yıllardaki deniz savaşı koreografisine tanık oluyorsunuz.

Önce ateş eden hayatta kalır! Kızışan anlarda polisler aman tanımaz. Bunun en güzel örneği "Lethal Weapon".

İyi uçuşlar! Jeff Bridges "Hearts of the West" filminde bir kavga anında salonun nasıl terkedileceği konusunda fikir veriyor.

Ölümün kirli estetiği: Hollywood'un "kara koyunu" Sam Peckinpah'ın kanlı ölüm planlarını ustalıkla sahnelediği "The Wild Bunch" (1968), bugünkü aksiyon türünün tarzını belirleyen filmlerden biri.

BUMMM! aksiyon-özel

Yok etmenin

Aşırı Çocuk!

"Patlama" onun göbek adı. Yapımcı Joel Silver Hollywood'un aksiyon şubesinden sorumlu

Joel Silver

En büyük özelliği uç noktalarda seyrediyor olması. Joel Silver aşırı gürültülü, aşırı karmaşık ve aşırı derecede geniş kitleye yönelik filmler yapıyor. Bütçeyi fazlasıyla aştığı için aşırı korkulan ve senaryo aşamasından montajına kadar kendini yaptığı işe aşırı kaptıran biri olarak tanınıyor. Kısacası 43 yaşındaki Joel Silver bir sinema, daha doğrusu bir aksiyon delisi. "Çocukken en çok böyle filmleri seyretmeyi seviyordum. Şimdi de bu tür filmler yapmayı seviyorum." Başarısının sırrıysa büyük yıldızlar, büyük bütçeler ve dünyanın her yerindeki seyircilere hitap edecek konular. Mimariye aşırı ilgisi olan Silver (Frank Lloyd Wright'ın tasarladığı bir evde yaşıyor) bu yüzden kendini kanıtlamış isimlerle çalışmayı seviyor. Onlar sayesinde B filmleri A filmlerinin kalitesine sahip oluyor.

Filmografi

48 Hours (1982)
Streets Of Fire (1984)
Commando (1985)
Lethal Weapon (1987)
Action Jackson (1988)
Die Hard (1988)
Lethal Weapon II (1988)
Road House (1989)
Die Hard II (1990)
Predator II (1990)
Ricochet (1991)
Last Boy Scout (1991)
Die Hard III (1992)
Demolition Man (1993)
Dead Reckoning (1995)

* Silver'ın silah arkadaşları; Senarist Shane Black (solda) ve Steven E. De Souzo.

Bir apartman, çiklet balonu gibi patlar ve milyon parçaya bölünür, arabalar havalanıp asfalta çakılır. Olayın vuku bulduğu yerdeyse portakal rengiyle sarı karışımı bir duman bulutu kalır. Bu aslında güzel bir görüntüdür. İnsana kocaman egzotik bir çiçeği hatırlatır. Patlama sırasında çıkan sesi midenizde bile hissedersiniz. Her şey yok olmuştur. Heyecanlanırız. Nabzımız hızlanmaya başlar. Kendimizi iyi hissederiz. Patlama hafif şiddetli bir orgazm etkisi yaratmıştır. Kendimizi tatmin olmuş ve daha özgür hissederiz. Sadece sinema koltuğunda otururken sınırlamalar, yasaklar ve koşullandırmalarla geçen hayatımızda yapamadıklarımızı, yok etme duygumuzu tatmin edebiliriz. "... Ve sonunda hersey havaya uçar ..." bu klasik formül, modern aksiyon sinemasında geçerliliğini kaybetti. Çünkü seyirci sadece finalde değil bütün film boyunca patlama görmek istiyor.

"Ben sadece aşçıyım!"

Bazen ilk anda insanın aklına doğru cevap gelmez. İşte o zaman komik tepkiler ortaya çıkar.

"Bütün bunlar için fazla yaşlıyım."
Danny Glover'ın, Mel Gibson'ın "Lethal Weapon" filmlerindeki kamikaze aksiyonları hakkında düşündükleri...
"Yippieyayej, asshole!"
Bruce Willis'in "Die Hard" filmlerinde düşmanlarını selamlamada en sık kullandığı cümle. "Ben sadece aşçıyım"
Steven Seagal'ın "Under Siege"deki varlığı üzerine... "Tanrı'nın verdiği bir görevimiz var"
"Blues Brothers" John Belushi ve Dan Aykroyd ikilisinin yol açtıkları kargaşa için özürleri...
"Make my Day!"
Clint Eastwood vurulan bir banka soyguncusunu motive ediyor.

250.000 dolar havaya uçtu

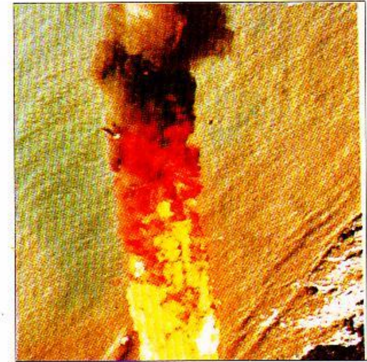
"Blown Away" filmi için Boston limanında koca bir gemi havaya uçuruldu. İşte bu patlamayla ilgili sayısal bilgiler:

Harcananlar

20 kilo patlayıcı madde
1968 litre benzin
2748 metre ateşleme fitili
ve ayrıca liman çevresinde havaya uçan 400 camın bedeli olan 100.000 dolar

Bum ve güm: Efsanevi dublör Yakima Canutt, "Virginia City" (1940) filminde patlayan bir at arabasından son saniyede atlıyor.

Ölüm atlayışı: Timothy Dalton'ın dublörü, "The Living Daylights" (1987) filminde patlamadan kısa bir süre önce paraşütle havalanarak paçayı kurtarıyor.

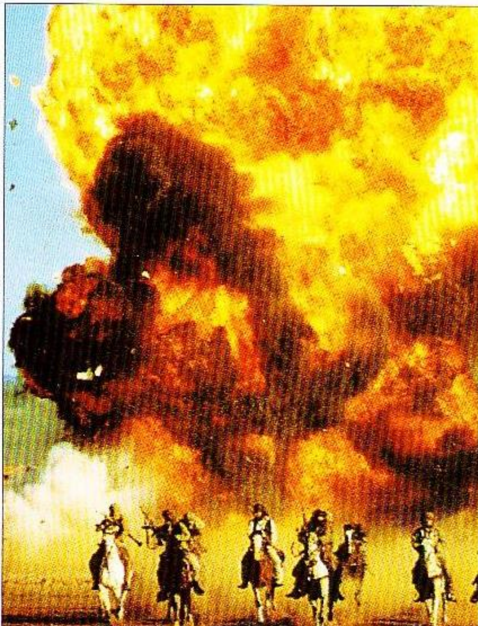

Cehennem Sıcağı
"Rüzgar Gibi Geçti" (1939): Atlanta (daha doğrusu bir "King Kong" dekoru) yanıyor. Altta, James Cameron'ın "True Lies" (1994) filminde fazlasıyla ateşle oynanıyor.

cazibeli zirvesi: Patlamalar!

Patlamalı karşılama. "Last Action Hero" Arnold Schwarzenegger'i havaya uçurmayı hedefleyen bu patlama, Los Angeles'ın en uzak köşesinden bile duyuldu.

Riders on the Storm: 007, Bond macerası "The Living Daylights"da, düşmanlarına hayli sıcak anlar geçirtiyor.

Uçan adamlar: Dublörler havaya uçtuktan sonra, çerçeve dışında kalan yumuşak zeminlerin üstüne düşüyor. Bu "Predator 2"deki sayısız patlama sahnesinden sadece bir tanesi.

Havaya uçan kamyonlar: "Licence to Kill" (1989) filminin James Bond'u Timothy Dalton, kartvizit niyetine havaya uçan tankerler bırakıyor.

Bummm!
aksiyon-özel

Ölümle burun

Ölümü hiçe sayarak on yedinci kattan aşağıya atlıyor, yanan petrol birikintilerinin içinden koşuyor ve 150 km/s hızla giderken araç değiştiriyorlar. Sürekli olarak bir yerleri şişiyor, yarılıyor ve kanıyor. Sadece bedensel olarak değil ruhsal olarak da formda olmaları gerekiyor. Çünkü saniyenin onda biri kadar bir sürede dikkatlerinin dağılması bile, ölüm anlamına gelebilir. Kimse, bırakın isimlerini, yüzlerini bile tanımasa da aksiyon filmlerinin esas kahramanları dublörler. Seyircilere tırnaklarını koltuklara geçirten ve gözlerini fal taşı gibi açtıran, işte bu dublörlerin oynadığı tehlikeli sahneler. Varsın James Bond paraşütsüz uçaktan atlasın (ve hayatta kalsın) ya da bir belediye otobüsü yirmi metrelik bir hava atlayışı gerçekleştirsin. Önemli olan inandırıcılık değil, seyircinin anlatılmak istenen hayali tehlikeyi hissetmesi ve bundan haz duyması.

Kes! Baştan alıyoruz

Altı mermiyle yedi el ateş etmeceler ve sihirli elin dokunuşuyla bir anda tamir olan arabalar... Film hataları her yönetmenin başına gelebilir.

Bir var, bir yok!
Anlaşılan, 1985'de çevrilen ve yönetmenliğini Mark L. Lester'ın yaptığı "Commando"da, göçük tamir edici otomatik bir sistem kullanılmış. Çünkü Arnold Schwarzenegger, kırmızı Cabrio'suyla kovalamaca halinde olduğu sarı yarış arabasının kapısını bir güzel göçerttikten kısa bir süre sonra, bakıyorsunuz ki araba sapasağlam. Mükemmel!

Kartonmuş işte! "North by Northwest" filminin bu ünlü sahnesinde büstlerin gerçek olduğunu sanabilirsiniz. Ancak iki, sadece iki saniye boyunca dekorun kenarının görünmesi bütün işi bozuyor. Herkesin başına gelebilir, Hitchcock'un bile...

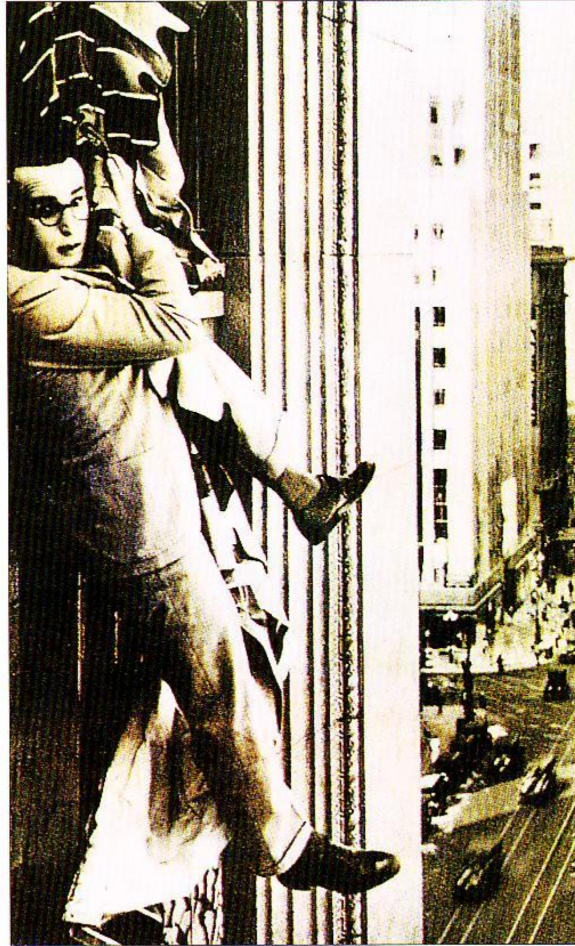
... Bir daha, bir daha, bir daha...
Steve "Bullitt" Mc Queen ve iki haydut San Francisco'nun yarısında arabayla kovalamaca oynarlar. Bunu yaparken de dört kere aynı yeşil Kaplumbağa'nın yanından geçerler. VW firması yöneticilerinin, en sevdikleri film sahnesi.

Foya ortaya çıktı. Polis arabaları patlamalarda kendi kendilerine değil, hidrolik fırlatıcılı bir boru sayesinde havaya uçuyor. "Last Action Hero" setinden bilgiler...

Bereketli tabanca!
"Black Moon"daki kötü adam kendini işine o kadar kaptırıyor ki, altıpatlar tabancasıyla Tommy Lee Jones'a yedi el ateş ediyor (ve bir tanesinde bile isabet ettiremiyor).

Vazgeçemiyor: Harold Lloyd "Feet First"te de (1932) "Safety Last"taki efsanevi saat sahnelerinin benzerleriyle seyircinin karşısına çıkmıştı.

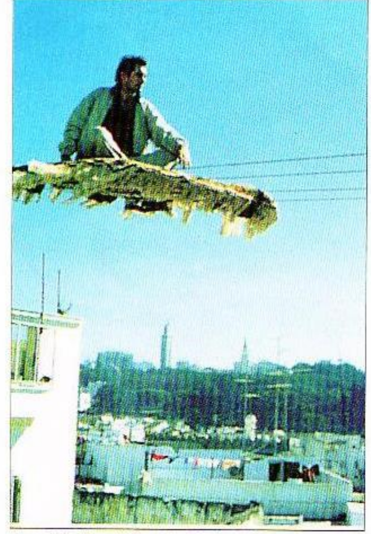
Bulutlar üstünde
Dublörler James Bond filmi "Moonraker"da gizli paraşütler kullanmıştı.

20'li yılların cesur dublörü: Charles Hutchisons'ın uzmanlık alanı motosiklet dublörlüğüydü.

buruna - Kahramanlar ve dublörleri

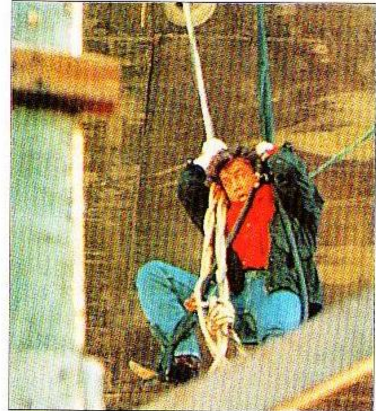
Nefes kesen sahneler: Hollywood dublörlerini en çok zorlayan sahneler, aksiyon filmi yönetmeni James Glickenhaus'unkiler ("Exterminator"). Dublörlerin, bu filmlerden önce hayat sigortalarını yükseltmeleri tavsiye ediliyor.

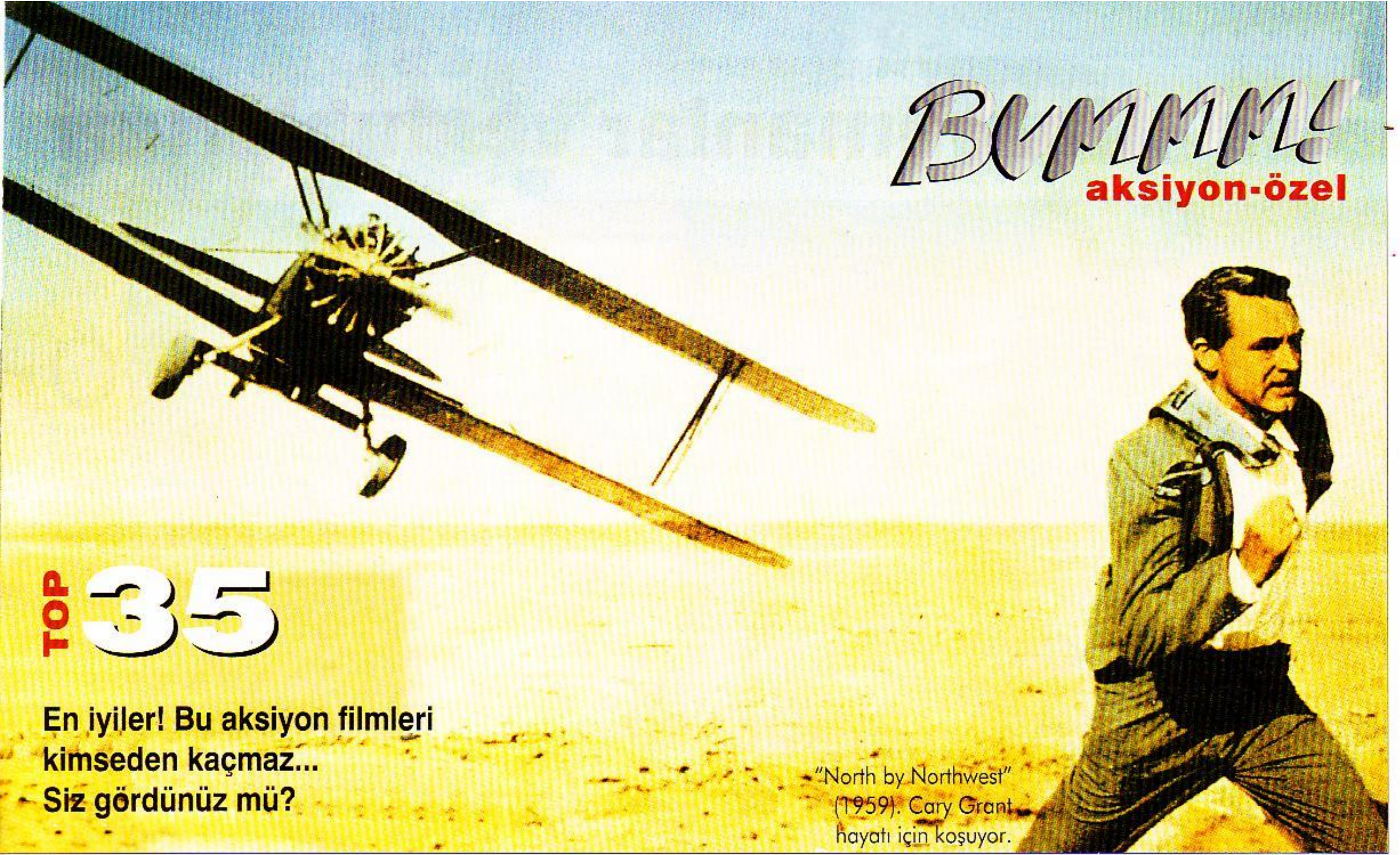
Alaaddin Bond: Timothy Dalton "The Living Daylights" filminde uçan halının ilginç bir versiyonunu kullanmıştı.

Parçalamak serbest: "The Living Daylights" gibi James Bond filmlerinde uçak, kamyon, araba, kısacası her türlü ulaşım aracı dublörlerce istendiği gibi parçalanabiliyor.

Cesur Mel: Sahneler fazla tehlikeli değilse "Mad Mel" Gibson dublör kullanmamayı tercih ediyor ("Lethal Weapon 3"ün bu sahnesinde olduğu gibi).

En iyiler! Bu aksiyon filmleri kimseden kaçmaz... Siz gördünüz mü?

"North by Northwest" (1959). Cary Grant hayatı için koşuyor.

- Zorro (1920)
- General (1927)
- Scarface (1932)
- Ringo (1939)
- The Seven Samurai (1954)
- North by Northwest (1959)
- Goldfinger (1964)
- For A Few Dollars More (1968)
- The Wild Bunch (1969)
- French Connection (1971)
- Dirty Harry (1971)
- Duel (1972)
- The Getaway (1973)
- Assault (1976)
- Star Wars 1-3 (1977/1985/1989)
- Mad Max (1979)
- Blues Brothers (1980)
- Indiana Jones-Kutsal Hazine Avcıları 1-3 (1981/1985/1989)
- 48 Hours (1982)
- Blade Runner (1982)
- Runaway Train (1985)
- Lethal Weapon 1-3 (1987/1989/1992)
- Terminator 1 & 2 (1984/1991)
- Die Hard (1988)
- Nikita (1990)
- The Killer (1990)
- Jurassic Park (1993)
- True Romance (1993)
- True Lies (1994)
- Speed (1994)

Girls wanna have guns!

Ne yazık ki Aksiyon dendiğinde akla ilk önce erkekler geliyor. Erkekler birbirlerine girişirken kadınlar kurban olmaktan ileriye gidemiyor. Zayıf olarak görülen kadının aslında güçlü olduğunu kanıtladığı filmlerin sayısı çok az.

Soldan sağa: "Terminator II"de (1991) Linda Hamilton, "Modesty Blaise"de (1965) Monica Vitti, "Blue Steel"de (1990) Jamie Lee Curtis, "Wild River"da (1994) Meryl Streep, onun üstünde "Aliens"da (1986) Sigourney Weaver, "Thelma & Louise"de (1991) Susan Sarandon ve Geena Davis, "Nikita"da (1990) Anne Parillaud, "Gun Crazy"de (1949) Peggy Cummings, "Johnny Guitar"da (1954) Joan Crawford.

Dokuz canlı kötüler ve kadavra başında yemek yiyenler

En fetişist aksiyon severleri bile zıvanadan çıkaran en aptal 12 klişe ve gereksizlik

- On yıldan beri tık demeden çalışan arabaların, özellikle sahibi katil tarafından kovalanırken, çalışmayacağının tutması
- Bedenlerindeki yirmi kurşuna ve dört bıçağa rağmen tekrar ayağa kalkıp kahramana saldıran kötü adamlar
- Jean Claude Van Damme'ın pergel hareketi
- Kum ya da çakıl taşları üzerinde patinaj çeken arabalar
- Steven Seagal ve at kuyruğu
- Polis merkezlerinde mızmızlanan fahişeler
- Otomatik filtre kahvesinin çok kötü olduğundan şikayet eden polisler
- Hırçın amirler
- Cinayet kurbanının parçaları sağdan soldan toplanırken sigara içen ve/veya hamburger yiyen patologlar
- Hortuma tutulmuş kâğıt parçası misali bir tekmede menteşelerinden uçan ev ya da apartman kapıları
- İlk fırsatta şefinin masasına yıldızını ve tabancasını fırlatan polisler

Ocak'ta ATV'de süper filmler...

Günaha Davet

Oğlu için herşeyi yapabilecek bir baba... Ve delikanlıya hayatın en günahkar tecrübelerini tattıracak bir adam... Robert De Niro'nun muhteşem filmi ATV'de.

atv

Hepimizin sesi, kulağı, gözü
"Türkiye'nin yeniyüzü"

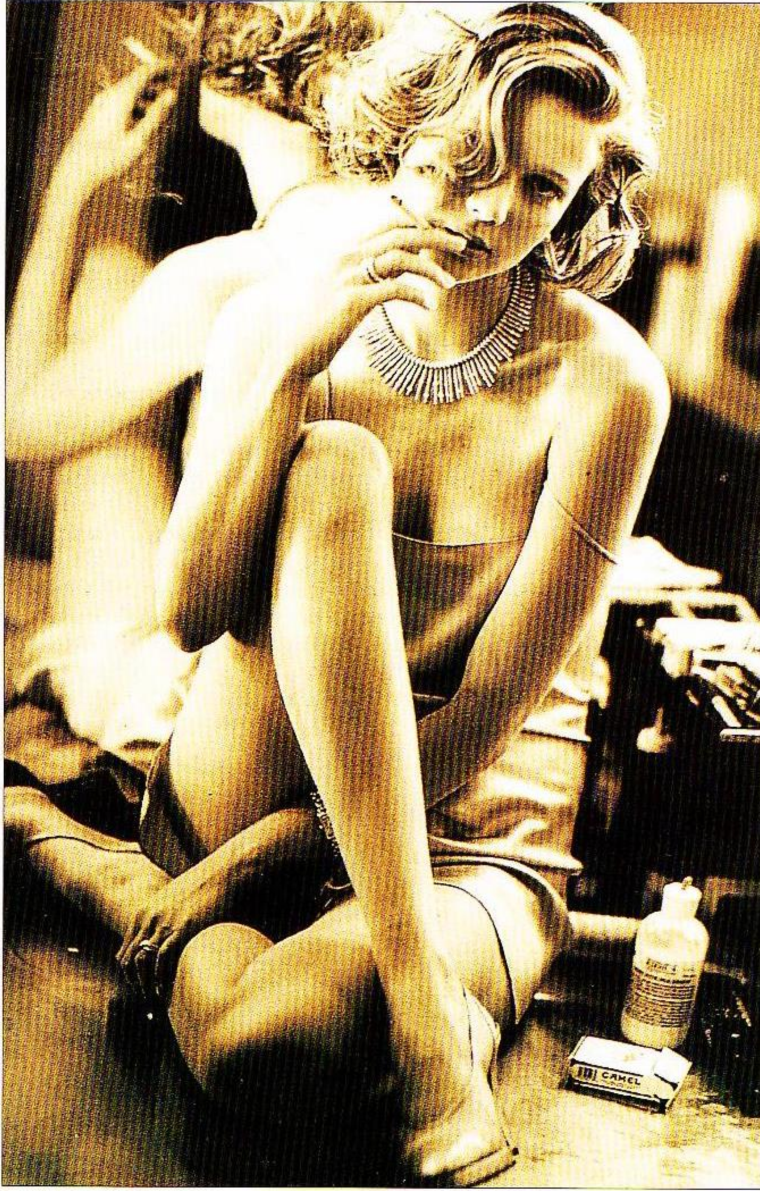
Neo-fıstıklar

O eski siyah-beyaz fotoğraflardaki tombul kadınlardan Marlene Dietrich'e, Marilyn Monroe'dan Brigitte Bardot'ya, Sylvia Kristel'den Sharon Stone'a... Değişim, kadın güzelliği anlayışına ne kadar da hızlı yansıyor. Bir dönemin ruhu, o dönemin güzel kadınlarının fotoğraflarında okunuyor. "Bana kimi beğendiğini söyle, sana kim olduğunu söyliyim" gibi... Onlar, Hollywood'un yeni güzelleri. Hepsi çok genç. Bazıları çocuklukla gençliğin sınırında duruyor hatta. İçlerinden birkaçı, Alicia Silverstone gibi, şimdiden mega-star muamelesi görüyor. Bazıları, Salma Hayek ya da Famke Janssen gibi, 96'dan itibaren uzun süre parlayacak birer yıldız olmanın ipuçlarını veriyor. Bazılarıysa, Rose McGowan ya da Hilary Swank gibi, henüz atılmış birer zar yalnızca; sonucu kimse bilmiyor... Genç, güzel ve öyle ya da böyle ünlü olmaları dışında ortak noktaları ne mi? Hepsi birleşerek, bir puzzle'ı tamamlıyorlar: 90'ların ikinci yarısında güzelliğin yeni yüzü...

Latin ateşi
Salma Hayek

Meksikalı Salma Hayek'te, daha ilk bakışta kendini hissettiren bir Akdenizli havası var. Ancak bir Latin ateşi o... Tamamen kendi olanaklarıyla çektiği "El Mariachi" filmiyle ünlü olan yönetmen Roberto Rodriguez'in "Desperado"sunda başrolü bir başka Latin ateşi Antonio Banderas ile paylaşıyor Hayek. Esmer güzel, filmde, yeraltı dünyasına savaş açan Antonio Banderas'a yardım eden kitapçı dükkânı sahibini oynuyor; onlara, "Rezervuar Köpekleri"nden hatırlayacağınız Steve Buscemi de eşlik ediyor... Hayek'in yıldızı, senaryosuna Tarantino'nun da bulaştığı "Desperado" ile birlikte dikkat çekici biçimde parladı. Bir filmle sönecekmiş gibi de görünmüyor...

Artık 'babasının kızı' değil
Mira Sorvino

"Bir süre için, bana babamla ilgili sorular soranlara kızıyordum, çünkü şu 'bir meşhurun çocuğu' muamelesinden hoşlanmıyordum. Ama şimdi, beni artık kendi başıma bir aktris olarak görüyorlar, yalnızca Paul Sorvino'nun kızı olarak değil..." Mira Sorvino, yani Barcelona filminin 25 yaşındaki kuzguni saçlı güzel yıldızı. "Küçüklüğümden bu yana oyunculuk yapmak istiyordum. Babamsa, bunun zor bir iş olduğunu söyleyerek cesaretimi kırıyordu. 'Özellikle de çocuklar için sağlıklı değil' diyordu. 16 yaşıma gelinceye kadar profesyonel oyunculuk yapmadım." Sinemada Robert Weiss'in "Amongst Friends"iyle ilgi çekti Sorvino. Sonra, "Quizshow"da, dedektifi oynayan Rob Morrow'un Amerikan Yahudisi karısını canlandırdı. "Başarıya karşı birşeyim yok" deyip gülüyor. "Gişe başarısı istemiyor değilim... Yalnızca, bunlar üzerinde bir nevi kalite kontrolü tutturabilmek istiyorum..."

'Brad Pitt ile 25 yıl...'
Gwyneth Patlrow

Zavallı Gwyneth Paltrow'un en büyük hayali sanat tarihi öğrenimi görüp Venedik'teki Guggenheim Müzesi'nde çalışmakmış. Ancak bir gün ünlü annesi Blythe Danner ile beraber sinema kuyruğunda beklerken rastladıkları Steven Spielberg ona "Hook"ta Wendy'yi canlandırmaya ne diyeceğini sormuş. Gwyneth de "Neden olmasın" demis. 22 yaşındaki genç kadın kariyerinden yakında geçecek bir grip gibi söz ediyor. Nick Nolte'nin kızını canandırdığı "Jefferson in Paris" ve gerçek hayatta da birlikte olduğu Brad Pitt'in karısını canlandırdığı "Seven" filmlerinden sonra gittikçe yayılan ününü insanı şaşırtan bir umursamazlıkla karşılıyor: "Mantığın bütün kurallarına göre yakında her şeyin kötüye gitmesi gerekiyor." New York'ta 19 yasındaki kardeşi ile bir apartman dairesini paylaşan Gwyneth, "25 yıl boyunca Brad ile evli kalıp onun bel çevresinin nasıl yavaş yavaş yağlandığını görmek" istediğini söylerken hiç de kendini beğenmiş bir tavır sergilemiyor. "Hiçbir zaman bir şeyin olması için kendimi fazla zorlamadım. Herşey kendiliğinden oldu. Bu yüzden fazla ciddiye almıyorum."

Yeni, yeni, yepyeni...

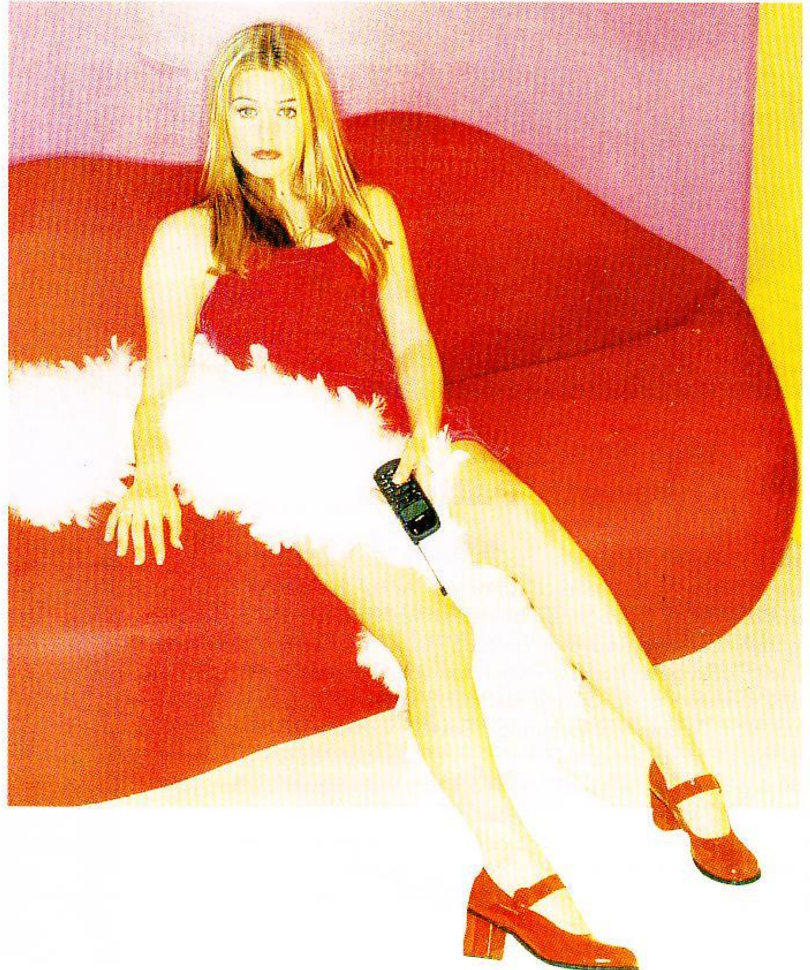
Rose McGowan

Yirmi yaşındaki Rose McGowan, Gregg Araki'nin "The Doom Generation" filmindeki unutulmaz rolünden sonra gül dudaklı, ağzı bozuk, diyalogları birkaç basit cümleden öteye gitmeyen siyah sutyenli kız olmaktan daha fazlasını yapabileceğini gösterdi.
Gerçek hayatta McGowan, River Phoenix gibi "Tanrı'nın Çocukları Cemiyeti"nin bir üyesi. İtalya'da Floransa yakınlarında 400 kişiden oluşan bir hippi komününde büyüyen Rose, 16 yaşındayken ailesinden ayrılarak Los Angeles'a gelmiş. "Encino Man" gibi filmlerdeki birkaç küçük rolden sonra bir arkadaşının aracılığıyla Araki ile tanışmış. "Gregg gerçekten harika biri. Film endüstrisinin içinde olan ve yazıp düşünen 45 yaşındaki biri için bu hep söylenir. 17 yaşında olan herkes bu konumdaki birine bayılır." Rose McGowan'ın en nefret ettiği şey Hollywood'un gürültüsü, ama "Doom" yüzünden telefonları çalmaya başladı bile...

ÖZEL

Mini mini bir kuş...

Alicia Silverstone

Alicia Silverstone vamp değil, dövmeleri ve halkaları yok, Drew Barrymore da değil... Ama son zamanların en seksi genç oyuncusu. Her dergide o, herkesin dilinde o. Bir gençlik komedisi olan "Clueless"in genç oyuncusu, herhalde 96'da da en çok konuşulan aktrislerden biri olacak... Bir yandan çok genç, çocuk gibi; ama öte yandan, onu görünce 18 yaşında olduğuna inanmakta güçlük çekersiniz. Silverstone Aerosmith'in "Crying", "Amazing" ve "Crazy" şarkılarının video klipleriyle ünlü oldu. "The Crush"da, aklı bir karış havada, ağzından sakızı düşürmeyen, Cary Elwes için çıldıran Lolita'yı oynadı. "The Crush" söyle böyle gişe başarısı yakalayınca, Silverstone artık bir teenage fenomen olmaya başlamıştı. MTV Sinema Ödülleri'nde Ralph Fiennes'ın "Schindler'in Listesi"ndeki Nazi subayını da geçip "En İyi Kötü Karakter Ödülünü" de kazanınca, onu tutacak hiçbir şey kalmamıştı. Ve tabii "Clueless" geldi... Silverstone, artık kendi kulvarında zirvede... Şimdilik, 96'da onu yerinden indirecek bir aday görünmüyor.

1·9·9·6 FİLM REHBERİ

Sandra Bullock, "The Net"de münzevi bir uzman olarak bilgisayar ağlarıyla ölümüne boğuşuyor. Pro-

fesyonel suçlu Robert De Niro, "Heat"te kararlı polis Al Pacino'ya ter döktürüyor. Johnny Depp, dramatik aksiyon "Nick of Time"ı kariz-matik Christopher Walken ile birlikte sü-rüklüyor. Robin Williams, "Jumanji"de kendisini ve kasabasını tehdit eden sihirli yaratıkların gazabına uğruyor. Seksi Linda Fiorentino psikolojik gerilim "Jade"de ne-

fes kesiyor. Kusursuz güzel Cindy Crawford, "Fair Game"de podyumlar-dan inip aksiyon yıldızlığına soyunuyor. Brad Pitt, "Seven"da ihtiraslı bir po-lis olarak suçluların peşinde koşuyor... Daha neler neler oluyor! '96 sine-masında, herkes aradığını buluyor.

NICK OF TIME

YÖNETMEN: John Badham
OYUNCULAR: Johnny Depp, Christopher Walken, Charles S. Dutton, Peter Strauss
KONU: Los Angeles istasyonuna gelen Gene ve altı yaşındaki kızı polis kılığındaki kişilerce aniden rehin alınırlar. Gene'e 90 dakika içinde bir cinayet işlemediği takdirde kızının öleceği söylenir. Kurban, halktan masum biridir. Gene'in dakikalarla yarışı başlar.

JADE

YÖNETMEN: William Friedkin
OYUNCULAR: David Caruso, Linda Fiorentino, Chazz Palminteri
KONU: Psikolojik bir gerilim filmi olan "Jade" San Francisco'lu önemli birinin öldürülmesi üzerine kendilerini güç, tutku ve yalandan oluşan korkunç bir ağın ortasında bulan üç insanın hikâyesi. San francisco'da savcılık yapan David Corelli (David Caruso) okul arkadaşı, avukat Matt Gavin (Chazz Palminteri) ve klinik psikoloğu olan karısı Trina Gavin (Linda Fiorentino) ile birlikteyken bir cinayet mahalline çağırılır. Soruşturmalar sırasında David, Trina'nın cinayette önemli bir şüpheli olduğunu ve kocasının da onu savunmayı planladığını öğrenir.

TOY STORY

YÖNETMEN: John Lasseter
KONU: % 100 sentetik... Tamamen bilgisayar animasyonuyla gerçekleştirilmiş ilk çizgi film. Bir çocuk odasında geçen ve bir kovboy bebeğin maceralarını anlatan filmde 27 animatör dört yıl boyunca çalışmış. Bu film için bestelenen üç eğlenceli şarkıyla da, her

WILD BILL

YÖNETMEN: Walter Hill
OYUNCULAR: Diane Lane, David Arquette, Christina Applegate, Bruce Dern
KONU: Wild Bill Hickok'un ünü, kendisinden önce Amerika'nın kanunsuz silahşör efsanelerinin dilden dile dolaştığı sınır bölgelerine ulaşır. Gittiği her yerde erkekler ona benzemek kadınlarsa ona aşık olmak isterler. Bill, zafer günlerinin çabuk geçeceğinin farkındadır; zaten kavga ederek, kumar oynayarak, içki içerek ve herkese pervasızca meydan okuyarak geçirdiği günlerini noktalamaya kararlıdır.

yaştan izleyicinin beğenisini kazanacak...

THE CRUCIBLE

YÖNETMEN: Nicholas Hytner
OYUNCULAR: Daniel Day Lewis, Winona Ryder, Papeld Scofield, Joan Allen.
KONU: Arthur Miller'ın ünlü oyunundan uyarlanan filmde genç bir kadının kıskançlığı ve tutkusu, eski sevgilisinin de yaşadığı kasabayı gittikçe genişleyen bir paranoya ve ihanet ağıyla sarar ve sonunda yıkıma götürür.

SEVEN

YÖNETMEN: David Fincher
OYUNCULAR Brad Pitt, Morgan Freeman
KONU: Film, kent yaşamının stres ve gündelik baskılarını içeren sahnelerle başlıyor ve sonra deliliğin eşiğine gelmiş, seri cinayetler işleyen bir katille çarpışan iki polisin hikâyesi anlatılıyor. Polislerden biri artık yaşamında çatışma istemiyor ama kaderinden de kaçamıyor. Pitt'in canlandırdığı polis Mills ise rastladığı her yerde belaların izini süren cinsten, ihtiraslı biri...

UNE FEMME FRANCAISE

YÖNETMEN: Regis Wargnier
OYUNCULAR: Emmanuelle Beart, Gabriel Barylli, Daniel Auteuil
KONU: Catherine Deneuve'un Amerikan Oscar'ına aday gösterilmesine neden olan "Indochina" filminin yönetmeninden, 1995 Cannes Film Festivali programına alınmış olan film, savaş sırasında kocasından ayrı düşen bir kadının hikâyesi... Kocasını derin bir aşkla sevmesine rağmen bedensel arzularına gem vuramayan, ihanet eden bir kadın... Film, Seçici Kurul Başkanlığı'nı Richard Gere'in üstlendiği 19. Moskova Film Festivali'nde, En İyi Kadın Oyuncu, En İyi Erkek Oyuncu ve En İyi Yönetmen ödüllerine layık görülmüştü.

THE INDEPENDENCE DAY

YÖNETMEN: Roland Emmerich
OYUNCULAR: Will Smith, Bill Pullman, Jeff Goldblum, Randy Quaid
KONU: Temmuz ayının ikinci günü, yeryüzünde uğursuz ve büyüleyici bir atmosfer vardır. Bütün gözler yukarı çevirilir. Gökyüzü tutuşmuş gibidir. Dünyanın belli başlı bütün kentlerinde terör kol gezmektedir. Bu olağanüstü olayların sebebinin dünyaya gelen inanılmaz bir güç olduğu anlaşılır. Bu gücün görevi, üç gün içinde dünyanın tamamen yok edilmesidir.

PURSUIT

YÖNETMEN: Andrew Davis
OYUNCULAR: Keanu Reeves, Morgan Freeman
KONU: Yaptığı icatların gizli bir hükümet bürosu tarafından kötüye kullanıldığını farkeden dahi bir mucid, yanına bir de muhabir alarak kaçmaya karar verir.

VIRTUOSITY

YÖNETMEN: Brett Leonard
OYUNCULAR: Denzel Washington
KONU: Los Angeles 1999. Hükümete bağlı olarak çalışan Yasa Uygulama ve Teknoloji Geliştirme Merkezi tarafından yeni bir program uygulamaya konulur. Amaç bütün polislerin eğitim cihazları için tek örnek bir prototip oluşturmaktır. Yapay gerçeklik olgusunu temel alan ve son sistem teknolojiye sahip bir simülatör aracılığıyla, bunu kullanan polislerin Sid 6.7 adı verilen ve bilgisayar kökenli olduğu halde aynı zamanda insanın karmaşık yapısını da taşıyan bir makine-suçlu'nun izini sürme becerileri test edilmektedir. Sid 6.7'nin siber-uzay sınırlarından kaçmayı başarmasıyla ölümcül bir kedi-fare oyunu başlar.

VAMPIRE IN BROOKLYN

YÖNETMEN: Wes Craven
OYUNCULAR: Eddie Murphy, Angela Basset
KONU: Afro-amerikan komedyen Eddie Murphy güzel polisi vampire dönüştürmeye niyetlidir....

TOM AND VIV

YÖNETMEN: Brian Gilbert
OYUNCULAR: Willem Dafoe, Miranda Richardson
KONU: 1994 yılında biri "En İyi İngiliz Filmi" diğeri de "En İyi Kadın Oyuncu" dalında olmak üzere iki dalda İngiliz Akademi Ödülleri'ne aday gösterilmişti. "Tom and Viv", 20. yüzyılın en büyük şairlerinden olan T.S.Elliot'ın, karısı Vivienne'yla yaşadığı tutku dolu aşkın öyküsü... İki büyük Dünya Savaşı arası Londra'sında yaşanan bu aşk hikâyesinde, Elliot'ın çalışmaları sırasında çekilen sıkıntılar ve Vivienne'in şairin hayatına ve sanatına yaptığı katkılar da konu ediliyor...

JUNGLE BOOK

YÖNETMEN: Wolfgang Reitherman
OYUNCULAR: Jason Scot Lee
KONU: Rudyard Kipling'in öykülerini toplayan "Jungle Book" adlı kitap bugüne kadar üç kez sinemaya uyarlandı. 1967'de Walt Disney'in çizgi "Jungle Book"u gösterime çıktı ve belli aralarla bugüne kadar gösterimde kalmayı başararak efsane haline geldi... Doğumundan itibaren kurtların arasında büyüyen Mowgli, yaşlı kurtların kararıyla, kendi güvenliği için insanların yaşadığı köye dönmek zorundadır, çünkü zalim kaplan Shere Khan'ın ormana döndüğüne dair söylentiler yayılmıştır.

1996 FİLM REHBERİ

FEAST OF JULY

YÖNETMEN: Chris Menaul
OYUNCULAR: Embeth Davidtz, Gemma Jones, Ben Chaplin
KONU: 1910 yılında geçen bu aşk hikayesinde, Bella Ford, sevgilisi Arch tarafından bir hiç yüzünden terk edilir. Bebeği ölünce Arch'ı bulmak ve öldürmek için yaptığı yolculuk sırasında, genç kadın Wainwright ailesiyle tanışır ve onlara katılır. Wainwright'ların oğlu, kötü geçmişine rağmen Bella'ya kısa sürede aşık olur. Ancak diğer iki kardeş de Bella'ya aşık olunca, kardeşler arasında sonu büyük bir trajediye varacak tehlikeli bir çatışma başlayacaktır.

FATHER OF THE BRIDE SEQUEL

YÖNETMEN: Charles Shyer
OYUNCULAR: Steve Martin, Diane Keaton, Martin Short, Kimberly Williams
KONU: İlk filmin devamı niteliğindeki bu filmde, Martin kızının düğününde çektiklerinden sonra başını dinlemeye hazırlanırken, büyükbaba olacağını öğrenir. Sevineceğine, gittikçe artan bir alınganlık ve kargaşa yaşamaktadır. Hayatının bundan daha kötü bir durumda olamayacağını düşünürken karısıyla birlikte hayatlarının şokunu yaşarlar. Nina'nın da bir bebeği olacaktır!

COURAGE UNDER FIRE

YÖNETMEN: Ed Zwick
OYUNCULAR: Denzel Washington, Meg Ryan, Lou Diamond
KONU: Hakkında soruşturma yürütülen bir albay, ölümünden sonra savaşta gösterdiği kahramanlıktan dolayı Onur Madalyası'na aday gösterilen bir kadın hakkında araştırma yapmak üzere görevlendirilir. Kadının kahramanlığı hakkındaki gerçekler, albayın kendisini de temize çıkaracaktır.

NIXON

YÖNETMEN: Oliver Stone
OYUNCULAR: Anthony Hopkins, Joan Allen
KONU: Aslında filmin ismi konusunu yeterince açıklıyor. Watergate skandalının kahramanı başkan Richard Nixon'ın (Anthony Hopkins) özel hayatını ve kariyerini anlatan film, A.B.D.'li Cumhuriyetçileri kızdıracağa benziyor.

DANGEROUS MINDS

YÖNETMEN: John N. Smith
OYUNCULAR: Michelle Pfeiffer
KONU: Konusunu, gönlündeki İngilizce öğretmenliği uğruna dokuz yıllık askeri kariyerini gözünü kırpmadan bırakan kadın deniz subayı Lou Anne Johnson'ın gerçek yaşam öyküsünden alan filmde, Lou Anne Johnson'ı Michelle Pfeiffer canlandırıyor. "Dangerous Minds", eğitim sistemindeki aksaklıkları ve sorunları irdeliyor.

FAIR GAME

YÖNETMEN: Andrew Snipes
OYUNCULAR: Cindy Crawford, William Baldwin
KONU: Düne kadar Miami şehrinde, müşterileri için elinden geleni yapmaya çalışan

bir aile avukatı olan Kate McQuean (Cindy Crawford) onu öldürmek isteyenler için hareketli bir hedef haline gelir. Polis dedektifini canlandıran William Baldwin emirlere uymayarak Kate'i bilinmeyen düşmanlarından korumayı tercih eder. Çok gelişkin bir bilgisayar teknolojisi kullanarak her hareketlerini izleyen bir grup katile karşı mücadelelerinde yalnızdırlar ve birbirlerine güvenmeyi öğrenmek zorundadırlar.

ROMEO AND JULIET

YÖNETMEN: Baz Luhrmann
OYUNCULAR: Leonardo DiCaprio, Claire Danes
KONU: Cinayet, uyuşturucu, sefahat, on sekizinde cinsellik, aşk ve homoseksüellik... Shakespeare klasiğine yepyeni bir bakış. Film insanların araba kullandıkları, ateş ettikleri ve bugünün Amerikan aksanıyla Elizabeth dönemi İngilizcesi konuştukları bir kentte geçiyor.

BALTO

YÖNETMEN: Simon Wells
SESLENDİRENLER: Kevin Anderson, Bob Hoskins, Jennifer Blanc, Phil Collins
KONU: Alaska'nın Nome bölgesindekilerin hayatını kurtaracak doktor ve ilaçları oraya götürmek için kendi hayatını riske atarak olağanüstü güçlere karşı mücadele veren Balto adlı yarı köpek - yarı kurt bir hayvanın gerçek hayattan alınmış öyküsü... Bu animasyon serüven filminde, Balto'nun bir yandan melez kanının gururunu taşımayı öğrenirken bir yandan da kendisini kabul ettirme savaşımı görüntüleniyor.

JEFFERSON IN PARIS

YÖNETMEN: James Ivory
OYUNCULAR: Nick Nolte, Greta Scacchi, Keith Carradine
KONU: Zaman 1700'lerin sonları ve yer devrim öncesi Paris'in romantizm ve politika yüklü sokakları ve salonlarıdır. Genç Thomas Jefferson, sosyal bir ayaklanmanın eşiğinde bulunan bir ülkeye yeni ayak basmıştır. Bu tarihin akışını değiştirecek bir adımdır. Genç bir adamın yaşamındaki hayret verici ve etkileyici bir dönemin bu dramatik dökümü, Jefferson'ın Fransa'da elçi olarak bulunduğu ve küçük kızının bakımından sorumlu genç köle Sally Hemmings'e aşkının geliştiği beş yılı anlatıyor.

HEAT

YÖNETMEN: Michael Mann
OYUNCULAR: Al Pacino, Robert De Niro, Val Kilmer
KONU: Los Angeles Polis Departmanı Hırsızlık ve Cinayet Masası dedektifi Pacino ve ekibi, son derece tehlikeli bir suçlu (De Niro) ve suç ortaklarının peşine düşerler. Bu iki adamın yolları birbirine yakınlaştıkça, çevrelerindeki insanlar daha çok acı çekmeye, hatta hayatlarını kaybetmeye başlarlar.

JUMANJI

YÖNETMEN: Joe Johnston
OYUNCULAR: Robin Williams, Kirsten Dunst, Bonnie Hunt
KONU: Alan (Robin Williams), 25 yıl sonra nihayet Jumanji adında eski bir büyülü oyunun sihrinden kurtulur. Fakat onu kurtaran iki çocuk bu sırada oyundan bir grup vahşi ve egzotik yaratığın çıkmasına neden olurlar ve Alan yaşadığı kasabayı yok olmaktan kurtarmak için savaşmak zorunda kalır.

THE NET

YÖNETMEN: Irwin Winkler
OYUNCULAR: Sandra Bullock
KONU: "The Net", kazayla özel bir programa giren ve kendini bir entrika ve komplo ağı içinde bulan bir sistem analistinin (Sandra Bullock) öyküsünü anlatan bir hi-tech drama.

SUDDEN DEATH

YÖNETMEN: Peter Hyams
OYUNCULAR: Jean-Claude Van Damme, Powers Boothe, Raymond J. Barry, Whittni Wright
KONU: Stanley Kupası Finallerinin yedinci maçında, Pittsburg Penguins ve Chicago Blackhawks, tribünlerde, koltuklarının ucunda oturan 17,000 fanatik önünde karşı karşıyadır. Fakat hiç kimse, birilerinin bu maçı asla unutulmayacak bir dozda yüksek gerilimli bir maç yapmak üzere olduğunun farkında değildir.

TWELVE MONKEYS

YÖNETMEN: Terry Gilliam
OYUNCULAR: Bruce Willis, Madeleine Stowe, Brad Pitt
KONU: Yıl 2035... Gezegenin yüzeyini yaşanamaz hale getiren büyük bir felaketten sonra, Dünya nüfusunun yüzde 99'u yok olmuş ve geriye kalanlar da karanlık ve penceresiz bir yeraltı sığınağında yaşamak zorunda kalmışlardır. İnsanoğlunun kaderi belirsizdir artık... Bu futuristik gerilim filminde Bruce Willis, insanoğlunun çökmüş geleceğini kurtarmak için geçmişe yolculuk yapan "gönülsüz gönüllü" rolünde

COPYCAT

YÖNETMEN: Jon Amiel
OYUNCULAR: Sigourney Weaver, Holly Hunter
KONU: Suçlu psikoloğu Helen Hudson (Weaver) seri cinayet işleyen katiller konusunda uzmandır. Bir keresinde katile o kadar yaklaşmıştır ki, "umutsuz bir klinik vaka" tarafından öldürülmekten son anda kurtulur. Şimdi bir agorafobiktir. Apartman dairesinin duvarlarıyla sınırlı bir dünyada, dışarıyla tek bağı olan bir bilgisayar modemi ve sadık yardımcısı Andy (John Rothman) ile birlikte yaşamaktadır. Zeki ve hırslı bir dedektif olan M.J. Monahan (Hunter), San Francisco'da yaşanan bir seri cinayet olayına son vermek için Hudson'a ihtiyaç duyar. Monahan, Hudson'ı kendisine yardım etmeye ikna etmek için elinden geleni yapacaktır.

AMERICAN PRESIDENT

YÖNETMEN: Rob Reiner
OYUNCULAR: Michael Douglas, Annette Bening, Martin Sheen, Michael J. Fox
KONU: Michael Douglas, çevreci bir lobici olan Sydney Wade'e (Annette Bening) aniden aşık olan Başkan Andrew Shepherd'ı canlandırıyor. Filmde, ortalama bir vatandaşın yaşamayacağı sorunlarla boğuşmak zorunda kalan güçlü bir adamın sıradışı aşkı konu ediliyor.

CATS AND DOGS

YÖNETMEN: Michael Lehmann
OYUNCULAR: Uma Thurman, Janeane Garofalo, Ben Chaplin, Jamie Foxx
KONU: Bir radyonun talk-show programında yardımcılık yapan zeki fakat güvenilmez

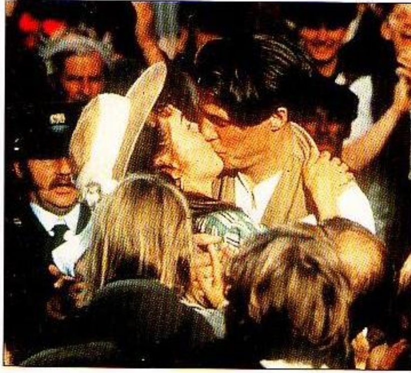
DESPERADO

YÖNETMEN: Robert Rodriguez
OYUNCULAR: Antonio Banderas, Joaquim De Almeida, Salma Hayek, Steve Buscemi
KONU: Mariachi'nin (Banderas) takip ettiği kan izi, onu bu kez Meksikalı uyuşturucu krallarının sonuncusu olan Bucho'ya (Joaquim De Almeida) götürür ve Mariachi kendini yeraltı dünyasının içinde bulur. En iyi arkadaşı (Steve Buscemi) ve kitabevi sahibi güzel bir kadının (Salma Hayek) yardımıyla, Bucho'nun peşine düşer.

Abby ile güzel Noelle'nin ne gibi bir ortak noktaları olabilir? Art arda gelen bir sürü romantik ve komik talihsizlikten sonra, gerçek bir aşk ve dostluk filizlenir...

WHITE HYPE

YÖNETMEN: Reginald Hudlin
OYUNCULAR: Samuel L. Jackson, Jeff Goldblum, Peter Berg, Damon Wayans
KONU: Profesyonel boks dünyasını alaya alan bu komedide Samuel L. Jackson, karizmatik ve hilekâr menajer Red Fred Sultan'ı canlandırıyor. Sultan sonunda yüzyılın dövüşünü hazırlamaya karar verir ve pek tanınmayan ama hiç yenilgi almamış beyaz bir boksörü emekliye ayrılmaktan vazgeçirir. Bu arada, Sultan'ın şüpheli yöntemlerini araştıran bir muhabir, menajerin şeytani zekası karşısında şaşkına döner.

THE ENGLISH MAN WHO WENT UP A HILL BUT CAME DOWN A MOUNTAIN

YÖNETMEN: Christopher Manger
OYUNCULAR: Hugh Grant, Ian McNeice, Colm Meaney, Kenneth Griffith, Tara Fitzgerald.
KONU: Yıl 1917... Avrupa kıtasını 1. Dünya Savaşı kasıp kavurmaktadır. Büyük Britanya'da eli silah tutan hemen herkes Fransa cephesine gitmiş, geride sadece kadınlar, çocuklar ve yaşlılar kalmıştır. İngiliz harita yapımcıları Reginald Anson (Hugh Grant) ile George Garrad (Ian McNeice), Gallerdeki Ffynnon Graw adlı kasabaya gelirler.

DOWN PERISCOPE

YÖNETMEN: David Ward
OYUNCULAR: Kelsey Grammer, Lauren Holly, Rob Schneider
KONU: Kendisine köhne, paslı bir denizaltı verilen nükleer denizaltı kaptanı Tom Dodge'un idealindeki görevi bir denizaltı kâbusuna dönüşür. II. Dünya Savaşı'ndan kalma bu denizaltı ve beceriksiz mürettebatı, komik olayları kaçınılmaz kılmaktadır...

BROKEN ARROW

YÖNETMEN: John Woo
OYUNCULAR: John Travolta, Christian Slater, Samantha Matis, Howie Long
KONU: Bir zamanlar yakın arkadaş olan iki pilot, zamanla birbirleriyle kıyasıya mücadeleye girmişlerdir. Ancak, büyük bir Amerikan kentinin yok olmasına neden olabilecek çalıntı nükleer silahı geri alma görevini üstlenirler.

CUTTHROAT ISLAND

YÖNETMEN: Renny Harlin
OYUNCULAR: Geena Davis, Matthew Modine, Frank Langella
KONU: 16. Yüzyıl'da hazine avı... Bir korsanın cesur ve güzel kızı rolündeki Geena Davis'in üvey amcası Dwag Brown (Frank Langella), kötülüğüyle ünlüdür ve gemicilerin korkulu rüyasıdır. Brown, üvey erkek kardeşinin elindeki bir define haritası parçasının peşindedir. Ancak kardeşi onu vermemek uğruna ölünce, harita kızı Morgan'da kalır. Morgan görevi tamamlamak üzere geminin başına geçer ve babasının adamlarıyla birlikte Cutthroat Adası'ndaki bu efsanevi hazineyi bulmak için tehlikeli ve maceralı bir yolculuğa çıkar.

BEFORE AND AFTER

YÖNETMEN: Barbet Schroeder
OYUNCULAR: Meryl Streep, Liam Neeson
KONU: Doktor Carolyn Reiser'in aile hayatı, ansızın hastanenin acil servisine çağrılmasıyla parçalanır. Acil serviste, sopalarla dövüle dövüle öldürülmüş bir genç kız yatmaktadır. Aynı gece Doktor Carolyn ve kocası Ben, şerifin eve gelip de oğulları Jacob'un evde olup olmadığını sormasıyla şok geçirirler. Ölen kızın erkek arkadaşı olan Jacob katil zanlısıdır.

THE NUTTY PROFESSOR

YÖNETMEN: Tom Shadyac
OYUNCULAR: Eddie Murphy
KONU: 1963 yapımı ünlü komedi klasiği "The Nutty Professor"ın yeni versiyonunda, bilim dünyası nihayet aşkın sırlarını çözüyor. Hayattaki tek amacı Nobel Ödülü alabileceği bir buluş yapmak olan Profesör Sherman Klump, bir gün üzerinde çalıştığı iksirden bir yudum içiverir. Bir anda çevresindeki görüntüler yok olmaya başlar ve Klump romantizmin Einstein'ı olarak bilinen Buddy Love kimliğine bürünür

WAITING TO EXHALE

YÖNETMEN: Forest Whitaker
OYUNCULAR: Whitney Houston, Angela Bassett, Loretta Devine, Lela Rochon
KONU: McMillan'ın en çok satan romanından sinemaya uyarlanan film, Afro-Amerikalı dört kadının, kocalar, sevgililer, meslekler ve yeni başlangıçlarla dolu modern bir labirentteki yolculuklarını konu alıyor. Savannah, Bernadine, Robin ve Gloria, en zor zamanlarda bile aralarındaki güçlü dostluğa dayanarak bütün sorunların üstesinden gelirler...

BABE

YÖNETMEN: Chris Noonan
OYUNCULAR: James Cromwell, Magda Szubanski
KONU: Önceden belirlenmiş toplum düzenindeki sınırlamalara ve çılgınlıklara mizahi bir bakış getiren film, sosyal düzene başkaldıran bir domuzun çok sevimli hikâyesini anlatıyor... "Babe", farklı olmaya cesaret ederek kaderine karşı çıkan, bir "çoban köpeği" olabilmek için cesaretle savaşan bir domuz yavrusu...

DUNSTON

YÖNETMEN: Ken Kwapis
OYUNCULAR: Jason Alexander, Faye Dunaway, Rupert Everett, Eric Lloyd, Glenn Shadix, Paul Reubens
KONU: Küçük bir oğlan ve yeni arkadaşı olan yaramaz bir orangutan, ufaklığın babası tarafından işletilen şık bir otelin altını üstüne getirirler. Sonunda beş yıldızlı otel, üç halkalı bir sirke döner.

1996 FİLM REHBERİ

HOW TO MAKE AN AMERICAN GUILT

YÖNETMEN: Jocelyn Moorhouse
OYUNCULAR: Maya Angelou, Anne Bancroft, Ellen Burstyn, Melinda Dillon, Winona Ryder
KONU: "Kadınların erkekleri nasıl sevdiğini" tartışan, kimi zaman dokunaklı kimi zaman da neşeli filmde Finn (Winona Ryder) büyükannesi Hy (Ellen Burstyn) ve büyük halası Glady Joe (Anne Bancroft) ile birlikte, hem final tezini bitirmek hem de erkek arkadaşından aldığı evlenme teklifini değerlendirmek amacıyla sessiz ve sakin bir kasabada yaz tatilini geçirmektedir. Kasabada bir anda etrafını sarıveren kadınlar ona aklını başından alacak aşk öyküleri anlatırlar. Finn, bir yandan evlilik yorganını dikmekte bir yandan da bu öyküleri dinlemektedir.

THE BISHOP'S WIFE

YÖNETMEN: Samuel Goldwyn Jr.
OYUNCULAR: Denzel Washington, Whitney Houston
KONU: Bir dönemin ünlü Cary Grant klasiği... Noel'in birkaç gün öncesinde dünyaya bir melek iner. Meleğin görevi, kendisini Tanrı'ya adamış fakat işten başka bir şey düşünemez hale gelmiş bir papazın hayatını düzene koymasını sağlamaktır. Kafasını kilisenin bakım ve onarımı için para toplamaya takmış papazın karısı Julia, artık kocasının ilgisini çekememekten şikayetçidir. Bu noktada, yakışıklı ve genç melek Dudley devreye girer ve papazın karısı ona gönlünü kaptırır.

GOLD DIGGERS

YÖNETMEN: Kevin J. Dobson
OYUNCULAR: Christina Ricci, Anna Chlumsky, Polly Draper, Brian Kerwin
KONU: Film, hem ailelerinden hem de dedikoducu arkadaşlarından kaçan 13 yaşında iki arkadaşın yüreklerini ısıtan öyküsü... Kendilerini heyecanlı fakat bir o kadar da tehlikeli bir maceraya sürükleyecek olan bir hazinenin peşine düşen Beth ve Jody'nin (Anna Chlumsky) hayatı, o unutulmaz yaz günlerinde bütünüyle değişir.

MARY REILLY

YÖNETMEN: Stephen Frears
OYUNCULAR: Julia Roberts, John Malkovich
KONU: "Tehlikeli İlişkiler"in yönetmeni ve senaryo yazarı, "Mary Reilly"ye de yaratıcı bakışlarını katmışlar. Hizmetçi Mary Reilly (Julia Roberts), patronu Dr. Jekyll'i (John Malkovich) idolleştirir. Ancak sonradan, yavaş yavaş, onun, yardımcısı Mr. Hyde'ın da dahil olduğu korkunç bir sır sakladığını anlar...

THE SCARLET LETTER

YÖNETMEN: Roland Joffe
OYUNCULAR: Demi Moore, Gary Oldman, Robert Duvall
KONU: Nataniel Hawtorne'un romanından uyarlanan film, hassas ve cesur bir genç kadın olan Hester Prynne (Demi Moore) ile aşkı için herşeyi feda edebilecek kadar tutkulu bir adam olan Reverend Dimmesdale (Gary Oldman) arasındaki aşk etrafında gelişiyor. Hester'in kinci kocası Roger Chillingworth (Robert Duvall) ve içinde yaşadıkları tutucu çevrenin gölgesinde büyüyen aşk, korkunun aşkın gücü karşısındaki yenilgisini temsil ediyor.

FLUKE

YÖNETMEN: Carlo Carlei
OYUNCULAR: Matthew Modine, Nancy Travis, Eric Stoltz, Max Pomeranc
KONU: Tüm ailenin ilgisini çekbilecek büyüleyici bir macera filmi olan "Fluke", kaybettiği ailesini ararken ilginç bir yolculuğa çıkan çok özel bir köpeğin masalı... "Fluke" adlı köpek, yolculuğu sırasında yepyeni arkadaşlar edinir ve bu arada çok bilmiş bir sokak köpeği olan Rumbo'dan kaniş köpeklerinin dünyası üzerine bilgiler öğrenir. Ancak en büyük keşfini henüz yapmamıştır.

Tam beklediğiniz gibi.
Genç, kültürlü, farklı.
Bakış açısı geniş.
Görsel yapısı aydınlık,
batılı... İşte, Yeni Yüzyıl.
Sizin yeni
gazeteniz.
Her gün(*)
keyifle okuyacaksınız.

(*) Pazar günleri, Cafe Pazar ekiyle birlikte.

"STRANGE DAYS"İN YÖNETMENİ KATHRYN BIGELOW

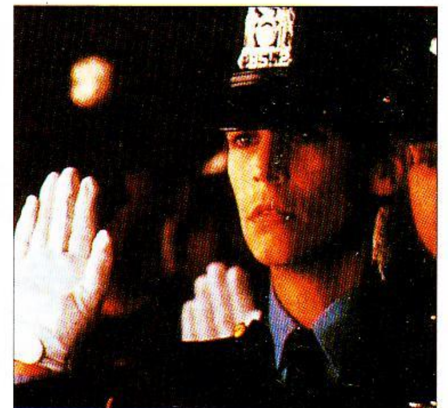
B FİLMLERİNİN KRALİÇESİ

Mart ayında vizyona girecek olan "Strange Days", ünlü İngiliz sinema dergisi Sight and Sound tarafından bir tekno-noir başyapıtı olarak selamlandı. Filmin yönetmeni, sinema müptelalarının "Point Break" adlı aksiyonundan hatırlayacağı Kathyrn Bigelow. Günümüzün en nevi şahsına münhasır kadın yönetmenlerinden biri olan Bigelow, Türkiye'de eleştirmenler dışında pek iyi tanınmıyor. Tür filmlerine yakınlığıyla tanınan Bigelow üzerine Sight and Sound'da Lizzie Francke imzasıyla çıkan yazının geniş bir özetini sunuyoruz.

Kathryn Bigelow, yangına körükle gidiyor. Sinemanın aykırı çocuğu olarak, bir filmin sınırları ne kadar zorlayabileceği konusundaki bütün yargıları sorguluyor, neden oluştuklarını görmek için bütün türleri paramparça ediyor ve karanlık yönlerini ortaya çıkartıyor. İlk filmi "The Loveless", 50'li yılların biker filmlerine bir saygı duruşuydu (daha doğrusu krom parlaklığının ve sert hatlarının yarattığı faşist cazibesiyle "The Wild One"dan çok Kenneth Anger'a). "Near Dark"ta Western'i almış ve ona vampir filmi etkileri şırınga ederek, insanı dehşete düşüren yeni bir mitoloji yaratmıştı. Tuhaf bir topluluk, Orta Amerika'da aylak aylak dolaşıp yol kenarındaki barlarda zenci düşmanı çiftçilerin sırtından geçinip işin sonunda yok oluyor. Daha sonra, "Kuzuların Sessizliği"nden çok önce, karmaşık Manhattan'ın polis dünyasını anlatan "Blue Steel" filminde, tür ve cins ile ilgili sanıları hedef alarak, bir kadının bu türdeki yerini inceledi. Bu filmde Jamie Lee Curtis, bir Wall Street simsarının arzularının hedefi haline gelerek, gözeten olmaktan çıkıp gözetilen insan konumuna düştüğü acemi polis memuru Megan'ı canlandırdı. Bigelow, bilinçli olarak; "Burada çok fazla testosteron var" hissini verdiği köpüklü aksiyon filmi "Point Break"de ise sadece erkek bedeninin sınırlarını değil, kendi sersemletici tarzının da devimsel sınırlarını zorladı. Keanu Reeves'in takdir edilecek performansla kanı kaynayan genç FBI ajanını canlandırdığı filmde, Patrick Swayze de en büyük eğlenceleri dalga Surf'ü yapmak olan bir grup banka soyguncusunun liderini canlandırdı. Genç ajan, Amerika başkanlarının kılığında (ve latex maskeleriyle) soygun yapan ve tehlikeli oyunlardan zevk alan bu serserilerden çok etkilenir. Bütün bu Bigelow filmleri türün köşelerini aşındırarak, kanun ile suçu aynı anda idare eden kahramanı yüceltti. Kathryn Bigelow, Hollywood'un anlaşılması güç kızı olarak, tüm hilelere başvuruyor. Yaptığı işlerde, imgeleri beceriyle yakalama

Bigelow filmografisinden dört parça: "Loveless" (solda), "Point Break" (üstte solda), "Blue Steel" (üstte sağda) ve "Near Dark" (karşı sayfada)

Kathryn Bigelow'u sinema tarihinde özel bir yere oturtan en önemli özelliği, aksiyon, vampir filmi ya da kara film gibi değişik türlerde çalışan ilk entellektüel kadın yönetmen olması.

konusunda - Blue Steel'de Smith & Wesson'ı kamerasıyla grift bir heykele dönüştürmesi- ve sinema anlatımını (dikişsiz sunmak yerine) sökmesi, Güzel Sanatlar geçmişinin bir yansıması. Bu da onu, uzlaşması çok güç huzur kaçırıcı bir kişilik yapıyor. Bu enerjik kadının iletişim araçlarının gücüne başkaldırma konusundaki bitmez tükenmez arzusu, kendini en çok senaryosunu James Cameron ile Jay Cocks'un (eski Time eleştirmeni ve Scorsese'in iş arkadaşı) yazdığı ve Bigelow'ın bugüne kadar yaptığı en kışkırtıcı film olan "Strange Days"de kendini hissettiriyor. Çok da fazla uzak olmayan bir geleceğin, sersemletici ve tüketici bir hayali olan filmde, Amerika cyber-Peeping-Tom-cum-Vertigo'yu ateşlemeye hazır. Bu da film tarihinde sapıkça arzuları sorgulamasına yeni bir boyut kazandırıyor. Kamera daha açılış jeneriğinde, tanığın şaşkın ve korkmuş gözlerinden ayrılamıyor. Gördüklerimizden sonra hızla düşmeye başlıyoruz ve herşeye yeniden başlamak için tekrar yukarıya çekiliyoruz. Tıpkı Blue Steel'in başlangıcında Megan'ın bir tutuklama yapıp, daha sonra bunun bir hata olduğunu anlamasının bilinçli olarak tasarlanmış olması gibi, Bigelow burada da harekete geçmeden önce iyice düşünmememiz gerektiğini vurgulamaya çalışıyor. Bigelow ayrıca başımıza gelebilecek olayları önceden hesaplamamız konusunda da mesajlar veriyor. Lenny Nero'nun, onu bir zamanlar sevmiş olabilecek bir kıza duyduğu tutkulu aşk yüzünden gittikçe daha fazla karanlığa gömüldüğü techno noir film "Strange Days", 1999 yılbaşı arifesinde, genç kızların Noel Baba'ya saldırdıkları ve insanların ancak kurşun geçirmez arabalarla sokaklarda dolaşabildikleri ayaklanmacı-polis kargaşası içindeki Los Angeles'ta geçiyor. Filmin üzerine kurulu olduğu imgeleri herkes yakından tanıyor. Buna LAPD (Los Angeles Polis Departmanı) üyelerinin Rodney King'i ezmeleri ve aklanmaları da dahil. "Strange Days", hakikatin romans ve dedektif hikayeleriyle ve Anger'dan, Hitchcock'a ve Walter Hill'e kadar başka yönetmenlerin konu ve tarzlarıyla vuruşuyor. Filmin farklı olanaklarını kanıtlıyor. Birinin ölümünü istemek ya da daha yapıcı arzular. Çünkü hikayenin kendisinin dağılıp parçalanması ve birçok son hazırlayacakmış gibi göründüğü kargaşanın ortasında, "Strange Days" sonunda ütopik bir rüyanın gerçekleşmesini sağlıyor. Siyah ve beyazlar biraraya gelmeyi başarıyor. Bu yüzden "Strange Days" hem olumlu hem olumsuz yönde, birinci dünya ülkelerinin korkularını yansıtıyor. Bu yüzden hem politik-ekonomik alanda gelecek fırtınayı önceden haber veriyor hem de onu yansıtacak medyayı huzur kaçırıcı bir biçimde inceliyor.

Filmde birtakım bakış açıları taranıyor. Bunlardan birincisi, şehrin en son yasa dışı

teknolojik kazanç kaynağı SQUID sayesinde hayatını sürdüren eski polis Nero'nunki. SQUID, "doğrudan cortex'ten" gelen ses ve görüntü duyumlarını 30 dakikalık "playback klip"ler halinde kaydedebilen ve deneyimleri bir beyinden diğerine aktarabilen alete verilen isim. (Superconducting Quantum Interference Device, William Gibson'ın ansiklopedisinden alınmış ama buna benzer bir aygıt Michael Reeves'in "The Scorcerers"ında (1967) ve Douglas Trumbull'ın "Brainstorm"unda da (1983) kullanılmış. Buna rağmen bu bilginin potansiyeli en geniş burada araştırılmış.). Federal polisler tarafından nezarette kullanılmak üzere geliştirilmiş olan ama karaborsada da satılmaya başlanan SQUID, erkek ve kadınlara kendilerini başkalarının yerine koyma imkanını tanır. Lenny'nin bütün müşterileri erkektir. Evliliklerini tehlikeye atmadan çapkınlık yapan erkekler ya da tekerlekli sandalyeye mahkum olmuş ve tekrar koşmanın verdiği duyguları hissetmek isteyen felçliler. Bütün karaborsacılar gibi Lenny de sattığı malın müptelası olmuştur. Sürekli olarak eski sevgilisi Faith (Juliette Lewis) ile yaşadığı olayları seyretmekte ve playback'in ötesini göremeden bu anıların içinde kaybolmaktadır. (Lenny'i canlandıran oyuncu, gözlerinden hala "Schindler's List" filmindeki Goeth karakterinin soğukluğu okunan Ralph Fiennes).

HASTA BEYİNLER İÇİN PORNO

Bu Vertigo "Playback"inde Lenny, günümüz Scottie'si olarak, sevgiyle hatırladığı Faith Madeleine'in kendisinin değil görüntüsünün peşindedir. Angela Basset'ın canlandırdığı güçlü kuvvetli, akıllı ve tatlı-sert Mace, Hitchcock filmindeki iyi dost Midge'in yerini alıyor. Bassett bundan önce biografik "Tina: What's Love Got to Do with It" filminde Tina Turner'ı canlandırmıştı. Bu rolde biraz Angela Davis biraz Cleopatra Jones olarak Bigelow'un Hawks'iyan kahraman isimli erkek Fatma tipleri çizgisini devam ettiriyor. Blue Steel'de Megan ve Point Break'te Tyler (Lori Petty "Tank Girl"dekinden çok daha iyi varlık göstermişti) rollerinde olduğu gibi. Lenny ile karşılaştırıldığında (aslında garip bir romantik olan teflon adam), Mace Lenny'e göz kulak olan, dengeleyici güç konumundaki alışılmışın dışında bir kadın. En önemlisi ise Mace'in başkalarının anılarını seyretmeyi reddetmesi; "Kimse beni kandıramaz. Bu hasta beyinliler için pornodan başka bir şey değil." Lenny bunun ne kadar doğru olduğunu Faith ile ortak arkadaşları olan Iris'in hunharca tecavüze uğrayıp öldürüldüğü bir Clip eline geçtiğinde anlıyor. Soğuk ve buğulu gri-yeşil bir ortamda çekilen bu sahneler, insana "Kuzuların Sessizliği" filminde kurbanlarını izleyen Jame Gumb'ın soluk görüşünü hatırlıyor. Bu vahşet dolu görüntüye tanık olan Lenny, acı içinde kıvranır. Bu onu tüketen bir andır. O ve seyirci Iris'in ölü gözlerine bakar ve sadece katilin yansımasını görmekle kalmaz, Janet Leigh'den başlamak üzere birçok sinema kurbanının ölü gözlerine de bakar. Bu Playback deneyimlerinin bir parçası olmayı reddeden Mace ise herşeyi çok daha net olarak görür. Onun sayesinde "Strange Days"in ahlaksal merkezi bulunur. Mace, Bigelow'un ikinci benliği ise, yönetmenin sinemanın cazibesi, büyüsü ve iticiliği ile anlattığı çalıntı rüya taciri Lenny de öyledir.

Bigelow'un yeni filmi "Strange Days"in başrolünde farklı bir Ralph Fiennes seyredeceğiz.

Eleştirmenlerin, onları böyle rahatsız edici görüntülerle karşı karşıya bırakan yönetmenin bir kadın olmasını bu kadar büyütmeleri sinir bozucu. Söz gelimi "Tartışmalı" tecavüz sahnesi için Variety eleştirmeni Todd Mc Carthy şunları yazmış; "İronik olarak, bir kadın tarafından yönetilmesine rağmen, filmin bu sahnelerinden birkaçtan fazla kadın rahatsız olacak" ("olmayacak" erkek ya da kadınlar hakkında oturup ciddi ciddi düşünmeli), Sheila Whitaker'ın Londra Film Festivali'nin açılışını bu filmle yapmak istemesi ise itirazlara yol açtı. Şurası açıkça görülüyor ki Bigelow'un rakipleri güvenli ve ayırdedilebilir bir yer edinmeyi reddeden bu yönetmenden rahatsız oluyorlar. Bu yüzden onu ve ilgi alanlarını yüceltmeyi yeğliyorlar. "Strange Days" hakkında yapılan; "Hollywood'da bir kadın yönetmen tarafından çekilen en şiddet dolu film" açıklaması, aslında işin kolayına kaçmak için yapılmış. Bigelow bu ucuz açıklamadan "Near Dark"tan beri kurtulamıyor. Aslında bütün bu yorumlar onun sadece şiddetin kökenlerini sorgulaması sırasında kurduğu bağlantıları (söz gelimi Megan'ın "Blue Steel"de annesini döven babasını tutuklaması gibi) ve şiddet dolu estetiğin sinematik cazibesini maskelemek için yapılıyor.

Gerçekte Bigelow, iki felsefe profesörünün seyircilerle birlikte seyrettikleri bir kavgayı tartıştıkları ilk filmi "Set-Up" tan beri, sinemanın can alıcı gücünü araştırıyor. '70'li yılların sonunda, Peter Wollen (Bigelow'u en çok etkileyen kişi olarak tanınır) ile birlikte Columbia Film School'da okurken tamamladığı deneysel bir çalışma olan film, Bigelow'un kariyerindeki dönüm noktası olmuş. Daha önce San Fransisco Art Institute ve Whitney Museum Independent Study Programme'da (öğretmenleri arasında Susan Sontag ve Richard Serra da var) resim öğrenimi gören Bigelow, insanın kendi yaptığı işin ideolojik anlamını inceleyen Art and Language grubuyla birlikte çalışmış. Onu film yapmaya yönlendiren ise politik bir hareket olmuş. Kendi deyimiyle sinemanın "sosyal araç olma potansiyeli, geniş bir kitleye seslenmesi."

"Strange Days"'e, gelişmiş tüketim toplumlarının gelecekte karşılaşacakları politik-ekonomik fırtınaları önceden haber veren, dijital teknolojinin varacağı nokta üzerine tahminler yapan bir bilim-kurgu gözüyle de bakılabilir.

TÜKETİCİ VE PARÇALAYICI

"Strange Days", Amerika Box Office'te ilk haftasında 1691 sinemada gösterime girdi ve haftasonunda sadece 3,656,012 dolar hasılat yaptı. Birçok açıdan Bigelow hala fikirlerine kavramsal yorumlar katması yönünden avant garde bir yönetmen. Bunun en belirgin kanıtları ise anlatımdaki kaymalar ve görüntülerin bir anda renkten arındırılırken bir anda da patlama noktasına gelecek kadar renkle pompalanmasından oluşan imge soyutlamaları. Herkes Bigelow'un A.B.D.'deki en başarılı filminin, bir türe sokulabilecek özellikte olan, düz anlatımlı "Point Break" olduğu konusunda hemfikir. Deneysel sanatçılar popüler olana hücum edebilirler ama karışma, hala daha az başarılı olan bir seçenek olmaya devam ediyor. Bigelow sınırları zorlamayı hedef haline getirmiş olduğunu bugüne kadar hiç bu kadar açık bir biçimde ifade etmemişti. Uzun zamandan beri üstünde çalıştığı Joan of Arc projesi "Company of Angels" tehlikeye girdi. Fransa'nın aldatılan ve sonunda da yakılan kızının yüzyıllar sonra kahraman ilan edilmesi şimdi eskisinden çok daha büyük bir anlam taşıyor. ■

KATHRYN BIGELOW

San Fransisco 1953 doğumlu

"Resim yapmanın soyutlayıcı ve biraz da elitist olduğunu düşünüyordum. Buna karşılık film, geniş bir kitleye ulaşabileceğiniz inanılmaz potansiyele sahip bir araçtı. Bazı resimleri takdir edilebilmek için eğitimli ve bilgili olmak şarttır. Film böyle değil. Sinematik anlamda amacına ulaşabilmesi için ulaşılabilir olması şart. Böyle olunca geçiş anlam kazandı. Film ulaşılabilir, meydan okuyucu. Çok stilistik ve çok görsel. Bir anlatımın görevini yerine getiriyor. Ben filmi modern edebiyatın bir türü olarak gördüm. Çok zor bir iletişim aracı ve ben onu seviyorum.

Yönetmen olarak filmleri

Set-Up (1978)
(kısa film: 17 dakika)
""Set-Up", şiddetin sinematik formuyla neden baştan çıkarıcı olduğunun bir analizi."

"The Loveless"(1981)
(Mont Montgomery ile ortak senaryo ve reji)
""The Loveless"ın psikoljik bir biker filmi olması amaçlanmıştı... Analitik ve entellektüel..."

"Near Dark" (1987)
(Eric Red ile ortak senaryo)
""Near Dark"ı "Vampir Western"i olarak düşünüyorum. Tür filmleriyle ilgilenmeme rağmen basmakalıplığa eğilimli, formüle oturtulmuş filmler beni ilgilendirmiyor."

"Blue Steel" (1990)
(Eric Red ile ortak senaryo)
"Bir sanat eserinin tamamlanmış olabileceğini düşünmüyorum. Sadece terkedilmiş olabilir. Daha fazlası için çaba harcamaya devam edersiniz. Ben de videosu çıkıncaya kadar görüşmelere devam edeceğim."

"Point Break" (1991)
Filmin görüntülerin sıradışı ve meydan okuyucu olduğu bir formatı vardı. Bu da benim her zaman aradığım bir özellik."

Oyuncu olarak

"Born in Flames" (1983)
(yönetmen; Lizzie Borden)

FİLMOGRAFİ

OYUNCULAR... YÖNETMENLER...

KEVIN COSTNER

18 Ocak 1955'de California'da doğdu. 90'lı yılların megastarı, güçlü yapımcısı ve Oscar kazanan yönetmeni haline gelene kadar, on yıl boyunca film endüstrisinde ağır adımlarla ilerledi. Hafif maço tarzı ve yakışıklılığıyla yeni Gary Cooper, yeni James Stewart ve kadınların yeni seks sembolü olarak tanındı. Büyük çıkışını, 1991 senesinde En İyi Yönetmen ve En İyi Film kategorilerini de içeren yedi Oscarlı film "Kurtlarla Dans" ile yaptı. Üç saatlik (orijinal versiyonunda dört) bu film, Hollywood'da Beyaz Adam'ın yerli Amerikalılara karşı işledikleri günahları telafi etmek için yapılan az sayıdaki "vicdan" filmlerinin en çarpıcısı olarak kabul edildi. Filmin yönetmeni ve başrol oyuncusu Kevin Costner, California Üniversitesi'nde pazarlama üzerine eğitim gördü. Mezun olduktan sonra öğrenimiyle ilgili çalıştığı ise ancak bir ay dayanabildi ve aktör olmaya karar verdi. Costner, kolejdeyken "South Coast Actors' Co-op" isimli tiyatro topluluğunda çalışmıştı ama zirveye ulaşmanın kolay olmayacağının da farkındaydı. İlk oyunculuk sınavlarını "Shadows Run Black" (1981), "Sizzle Beach" ve "Frances" (1982) filmlerinde verdi. O zamanlar en az kendi kadar tanınmamış olan Rebecca De Mornay ile oynadığı "Testament" (1983) ile ilgi çekmeyi başardı. Lawrence Kasdan'ın "The Big Chill"inde (1983) gelecekte ünlüler kervanına katılacak olan oyuncularla (Kevin Kline, Glenn Close, William Hurt, Jeff Goldblum, Tom Berenger) biraraya geldi ama oynadığı bütün sahneler filmden çıkarıldı. Kasdan, Costner'a Silverado'da (1985) tekrar rol verdi. Ama film gişelerde başarı sağlayamadı. Bu yüzden Costner, Brian de Palma'nın filmi "Dokunulmazlarda" (The Untouchables) Eliot Ness rolüyle de beklediği ilgiyi görmedi. Buna rağmen bu film ona Sean Young ile birlikte oynadığı politik gerilim "Çıkış Yok"un (No Way Out) başrolünü sağladı. Kevin Costner'ın kendini gerçekten kanıtladığı filmler ise Susan Sarandon ile beraber oynadığı "Bull Durham" ve "Field of Dreams" oldu.

Kevin Costner 1989'da kendi şirketini kurarak Anthony Quinn ile beraber oynadığı "İntikam" (Revenge) filminin yönetici yapımcılığını da üstlendi. "Kurtlarla Dans" başarısından sonra oynadığı "Robin Hood" büyük ticari başarı sağladı. Yönetmenliğini Oliver Stone'un yaptığı "JFK"deki Kennedy'nin ölümünü araştıran Jim Garrison rolüyle bir kez daha Bay Temiz olarak seyircilerin karşısına çıktı. Costner'ın son filmi Waterworld ise beklenen ilgiyi görmedi.

1981 SHADOWS RUN BLACK, CHASING DREAMS
1982 TABLE FOR FIVE, NIGHT SHIFT, FRANCES
1983 STACY'S KNIGHTS, ST. LOUIS SQUARE, TESTAMENT
1984 THE GUNRUNNER
1985 AMERICAN FLYERS, FANDANGO, SILVERADO
1987 NO WAY OUT, THE UNTOUCHABLES
1988 BILL DURHAM
1989 FIELD OF DREAMS
1990 REVENGE, DANCES WITH WOLVES
1991 ROBIN HOOD, TRUTH OR DARE (IN BED WITH MADONNA), JFK
1992 THE BODYGUARD
1993 A PERFECT WORLD
1994 WYATT EARP
1995 WATERWORLD, THE WAR

SIGOURNEY WEAVER

Asıl adı Susan olan Sigourney Weaver, 8 Ekim 1949'da New York City'de doğdu. NBC'nin eski başkanı Sylvester "Pat" Weaver ile İngiliz aktris Elizabeth Inglis'in kızları olan Weaver, oyunculuğa Yale'de Meryl Streep ile beraber Aristophanes'in Yunan klasiklerinde oynayarak başladı. 70'li yıllarda New York'ta iş ararken 1,78 m'lik boyuyla kimsenin rol vermediği Weaver, soap opera dizisi "Somerset"te oynadı ve Woody Allen'ın "Annie Hall"ında, filmin sonlarına doğru kısa bir süre kadraja girdi. 1979'da çekilen ilk "Alien" ile adını duyurdu. Ridley Scott'un bu bilim kurgu filminin kahramanını canlandırdı. "Eyewitness"da (1981) William Hurt ile beraber oynadı. Peter Weir'ın "The Year of Living Dangerously" filminde ise Mel Gibson'ın karşısındaydı. Daha sonra kendini Bill Murray'in liderliğini yaptığı bir grup hayalet avcısıyla birlikte komedi filmi "Ghostbusters"da (1984) oynarken buldu (1989'da filmin ikinci bölümünde de rol aldı). "Alien"ın devamı olarak çekilen "Aliens"ta gelirin yüzde 10'unu alma şartıyla oynayan Weaver, onsuz olmayacağına karar verilen "Aliens 3"de de başrolü üstlendi. Oyuncu, "Gorillas In The Mist" (1988) filminde Ruanda'daki gorilleri korurken cinayete kurban giden Dian Fossey rolüyle etkileyici bir oyun çıkardı. Günümüz Kül Kedisi filmi "Çalışan Kız"da (Working Girl) kötü kalpli iş kadınını, Ridley Scott'ın Colomb'un keşiflerini anlattığı "1492"de Kraliçe Izabella'yı canlandırdı. Weaver'ın son filmi "Ölü ve Bakire" ise 19 Ocak'ta sinemalarda izlenebilir.

1977 ANNIE HALL
1979 ALIEN
1981 EYEWITNESS (THE JANITOR)
1983 THE YEAR OF LIVING DANGEROUSLY, THE DEAL OF THE CENTURY
1984 GHOSTBUSTERS
1985 UNE FEMME ON DEUCE (FRANSA)
1986 ALIENS, HALF MOON STREET
1988 GORILLAS IN THE MIST, WORKING GIRL
1989 GHOSTBUSTERS II
1992 ALIEN 3,
1492 CONQUEST OF PARADISE
1993 DAVE
1995 DEATH AND THE MAIDEN ■

TV- Rehber

True Romance

ÇILGIN ROMANTİK

Kim demiş romantizm ölmüş diye..." Afişinde böyle tanıtılan "Çılgın Romantik" (1993), senaryosunu, "ucuz romanlardaki rezervuar köpekleri"ni sinemada tüm görkemiyle anlatmasını bilen Quentin Tarantino'nun senaryosunu yazdığı, sıradışı bir "yol filmi". Tarantino, bu kez sadece senaryoya kendi yarattığı kahramanları yerleştirmekle yetiniyor ve yönetmenliği Tony Scott'a bırakıyor. Scott da, popüler kültürün yarattığı kahramanların boy gösterdiği, kendi tarzına "cuk oturan" senaryoyu, tıpkı "Top Gun" ya da "Yıldırım Günleri" filmlerinde olduğu gibi hızlı, hareketli ve cilalı bir anlatımla perdeye taşıyor. Çizgi roman satan bir mağazada çalışan Clarence, yani Christian Slater, kendisine doğum günü armağanı olarak sunulan ama aslında bir tele kız olan Alabama, yani Patricia Arquette'e âşık olur. Çok geçmeden onun pezevengini öldüren Clarence, içinde Alabama'nın eşyalarının bulunduğu bavulu ve kızı alarak kaçmaya başlar. Ne var ki yolda, Alabama'nın bavulunda eşya değil, torbalar dolusu kokain olduğu anlaşılır. Üstelik Clarence, olay yerinde ehliyetini de unutmuştur; macera başlar... Tarantino, senaryosuna yine kendine özgü kahramanlar yerleştirmiş. Bizzat Tarantino'yu çağrıştıran Clarence, belki de idealindeki kadın olabilecek Alabama, mafyanın adamlarına her istedikleri bilgiyi veren ve bu eli silahlı adamları birer "trip" olarak algılayan Floyd, kendisini zenci kabul eden ve Clarence tarafından öldürülen beyaz "pezevenk" Drexl; kısa bir rolü olmasına karşın filmin sembolü olan Elvis Presley karakteri gibi... Filmin oyuncu kadrosu da hayli göz kamaştırıcı... Slater ve Arquette'in yanında, Dennis Hopper, Val Kilmer, Gary Oldman, Brad Pitt, Christopher Walken ve Samuel L. Jackson da hatırı sayılır kalitede oyunlar çıkarıyorlar. İlk kez ekrana gelen bu ayrıksı film, hiçbir surette kaçmaz! **atv**

TV REHBER

A Bronx Tale

GÜNAHA DAVET

★ Usta oyuncu Robert de Niro, tıpkı meslektaşları Jodie Foster ve Mel Gibson gibi yönetmenliğe el atıyor ve yine tıpkı onlar gibi ilk yönetmenlik denemesinde, (Foster'ın "Küçük Adam"da, Gibson'ın da "Yüzü Olmayan Adam"da yaptığı gibi) yetişkinlerle çocuklar arasındaki ilişkileri perdeye getiriyor. Filmde rol de alan oyuncu-yazar Chazz Palminteri, çok iyi bildiği sokakları senaryosuna tüm incelikleriyle yerleştirirken, bizlere Calogero adlı küçük bir çocuğun yaşamını yönlendiren iki erkeğin öyküsünü anlatıyor. Değişmez ilkeleri ve "namuslu yaşam" takıntısı olan babası Lorenzo ile küçük çaplı bir mafya babası olan ve çocuğun yaşamını derinden etkileyen Sonny'nin 1960'lı yıllarda geçen öyküsünü incelikli, zirveyi zorlayan bir anlatımla sinemaya armağan eden Robert de Niro, başrolleri Francis Capra, Lillo Brancato ve küçük bir rolde gözüken Joe Pesci ile paylaşıyor... atv

The Marrying Man

BİR AŞK DÖRT NİKAH

★ Daha önce Kanal 6'nın gösterdiği film, kanal değiştirerek yine ekranda. Kim Basinger, Alec Baldwin, Armand Assante gibi ünlü oyuncuların boy gösterdiği "Bir Aşk Dört Nikah" (1991), Las Vegas'ta düzenlenen bir bekârlar partisine katılan yakışıklı ve genç bir adamın, çok çekici bir kadınla tanıştıktan sonra başına gelenleri anlatıyor. Hafif ve eğlenceli bir seyirlik arayanlara iyi geleceği kesin... atv

Love At Large

SERBEST AŞK

★ "Beni Seç" (Choose Me, 1984) ve "Ölümcül Düşünceler" (Mortal Thoughts, 1991) filmlerinin usta yönetmeni Alan Rudolph'tan, daha önce CINE5'te seyirci önüne çıkmış bir film "Serbest Aşk" (1990). Cazibeli ve gizemli bir kadını canlandıran. Anne Archer'ın yanı sıra filmde rol alan oyuncular, Tom Berenger, Elizabeth Perkins, Kate Capshaw ve Annette O'Toole... SHOW TV

TV REHBER

SİNEMA 100 YAŞINDA

★ Atilla Dorsay, sinemaseverlerde tiryakilik yaratan kuşağını 1996'nın ilk altı ayında da sürdürüyor. Üstelik, geriye dönüp, baştan itibaren önemli yapıtlar eşliğinde bir derleme yaparak... 7 Ocak'ta, Fritz Lang'ın sessiz sinemaya damgasını vurmuş bir başyapıtı var; "Doktor Mabuse" (Doktor Mabuse, der Spieler, 1922). Norbert Jacques'ın romanından yapılan uyarlamada Lang, Almanya'nın geneline hakim olan savaşın yarattığı depresyonu filmine yansıtırken, Fu Manchu/Moriarty tipi gerilimi tercih ediyor. Filmin iki de devamı çekilmişti... 14 Ocak'ta, W. S. Van Dyke'ın yönettiği, Clark Gable, Spencer Tracy, Jeanette MacDonald gibi ünlülerin rol aldığı "San Francisco" (1936) var. En İyi Film, Öykü (Robert Hopkins), Yönetmen ve Erkek Oyuncu (Tracy) dallarında Oscar'a aday olan film, 1906 depreminde insanlara yardımcı olan Barbary Coast'un, aşk ve kariyer sorunlarını ele alıyor. 21 Ocak'ta, bir Michael Curtiz klasiği var; "Hafif Süvari Alayının Hücumu" (The Charge of the Light Brigade, 1936). Errol Flynn'ın en gözde olduğu yıllarda, başrolü Olivia de Havilland ve David Niven'la paylaştığı yapıt, Lord Alfred Tennyson'ın bir şiiri deforme edilip, Hollywood'varileştirilerek filme alınmış. Ama, sinema meraklılarının da bildiği gibi, Hollywood'un en parlak "eğlencelik"lerinden biri... 28 Ocak'ta ise, iyi yönetilmiş, iyi oynanmış bir biyografi denemesi geliyor ekrana; "Pastör'ün Hikâyesi" (The Story of Louis Pasteur, 1936). En İyi Film dalında Oscar'a aday olup, Özgün Öykü, Senaryo ve Erkek Oyuncu dallarında bu ödülü kazanan filmi William Dieterle yönetmiş, Paul Muni ve Josephine Hutchinson oynamış... Her Pazar TRT 2

Steppenwolf

STEP KURDU

★ Herman Hesse'nin ünlü romanından sinemaya yapılan ve usta yazar Hesse'den yapılabilecek bir uyarlamanın tüm yetersizliklerini taşıyan bir film. Hayatın anlamını ve kendini arayan bir yazarı konu alan "Step Kurdu"nu (1974) Fred Haines yönetmiş, Max Von Sydow ile Dominique Sanda rol almış. Kanal 6

JOHNNY MNEMONIC

Günümüzün ödüllere boğulan en saygın siber-punk bilimkurgu yazarı William Gibson'ın kendi hikâyesinden yola çıkarak senaryosunu yazdığı, son yılların en çok dikkate değer bilimkurgu filmlerinden biri... Robert Longo'nun yönettiği film, 21. yüzyılda, bilginin en değerli meta haline geldiği geleceğin dünyasında geçiyor. Siber-uzay gerçek olmuş ve her türlü bilgi, bilgisayar üzerinde inanılmaz derecede uzmanlaşan kişiler tarafından kolay erişilir hale gelmiştir. Bu yüzden de en güvenilir kuryeler, beyinlerine küçük çipler yerleştirilen insanlar olmuştur. Filme adını veren Johnny Mnemonic de, işte bu kuryelerin en niteliklilerinden biridir... 21. yüzyılın dekorları önünde 12 haftada çekilen filmde, Keanu Reeves, Ice T ve Denis Akiyama dublör kullanmadan, Dolph Lundgren ise dublör kullanarak rol almış... **Kanal D**

Raising Cain

İÇİMİZDEKİ ŞEYTAN

Adını geniş kitlelere, geçtiğimiz ay atv'nin (filmin ilk beş dakikasını ve muhtelif yerlerini makaslayarak) gösterdiği unutulmaz Stephen King uyarlaması "Günah Tohumu" (Carrie, 1976) ile duyuran Brian de Palma'nın yakın dönem çalışmalarından biri... Sinemalarda gösterilirken, fazlasıyla karışık ve iç karartıcı olmakla eleştirilen "İçimizdeki Şeytan" (1992), kişilik bölünmesiyle ilgili tüyler ürpertici bir gerilim öyküsü anlatıyor. Michael Powell'ın, oğlu üzerinde deneyler yapan bir babanın, onu psikopat bir katil haline getirişini konu alan klasik yapıtı "Peeping Tom"dan (1963) esintiler taşıyan "İçimizdeki Şeytan"da John Lithgow, birden çok karakteri canlandırıyor. Rol arkadaşlarıysa, Lolita Davidovich ile Steven Bauer. Palma filminde, "Kurt Adam Londra'da", "Dokunulmazlar", finalde de "Günah Tohumu" filmlerine göndermeler yaparak, seyircisine hoş sürprizler hazırlamış. **19 Ocak Cuma CİNE5 21.00**

The Bodyguard

BODYGUARD

Sinema tarihinin en pahalı fiyaskosu olarak reklamı yapılan "Su Dünyası" (Waterworld, 1995) ile sinemalara konuk olan, bu ay CINE5'te yine önemli bir filmi; "Kusursuz Dünya" (A Perfect World, 1993) gösterilecek olan Kevin Costner'ın, başrolü ünlü şarkıcı Whitney Houston'la paylaştığı, cafcaflı bir aşk masalı "Bodyguard" (1992)... İngiliz yönetmen Mick Jackson'ın imzasını taşıyan film, ünlü pop şarkıcısı Rachel Marron'un güvenliği için bir bodyguard bulunmasını ve zamanla Frank Farmer adlı bu yakışıklı bodyguard'la şarkıcı arasında "mendil ıslatan" bir aşk doğmasını konu alıyor. Houston'ın filmle aynı adı taşıyan albümündeki "I Have Nothing" ve "Run To You" adlı şarkıları 1993'te En İyi Şarkı dalında Oscar'a aday olmuş, geniş kitlelere mal olan "I Will Always Love You" adlı parçası da MTV'nin En İyi Şarkı ödülünü almıştı. Önemli değilse de, popülerliği uğruna izlenir...
27 Ocak Cumartesi CINE5 21.00

Singles

BEKÂRLAR

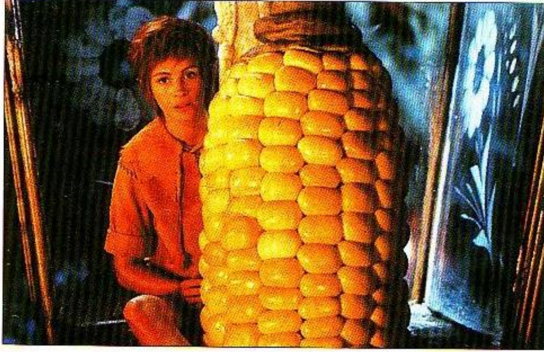

Sinemaseverlerin "Gençlik Aşkı" (Say Anything, 1989) adlı filmiyle de anımsayacakları Cameron Crowe'un, özel beğenilere ve gençlere hitap eden filmi "Bekârlar" (1992), ilk kez küçük ekranda. Bridget Fonda, Campbell Scott, Kyra Sedgwick ve Matt Dillon gibi tanıdık isimlerin rol aldığı film, Amerikan bohem hayatının merkezi sayılan Seattle'da, 20'li yaşlardaki altı bekâr gencin öyküsünü ele alıyor. Çoğu aynı apartmanda yaşayan bu gençlerin yaşamlarını farklı açılardan veren yönetmenin gözlemlerini dikkatle yapmış olduğu, yakaladığı bulguları ayrıntılar içinde ve çok zekice verdiği, sağlam karakter tasvirlerinin ve sıkı diyalogların yer aldığı, işin içine de epeyce muziplik kattığı bir senaryo bu... Altı genç özelinde bugünün gençliğinin konumunun altını çizen yönetmenin, öyküyü ara başlıklar altında ve röportaj tekniğiyle aktarması da ilginç gelebilir...

29 Ocak Pazartesi CINE5 21.00

HOOK

Steven Spielberg'ün, ünlü Peter Pan masalını kendine göre yorumlayarak sinemaya aktardığı, eğlenceli filmi "Hook" (1991) CINE5'in ardından Kanal D'de. Dustin Hoffman, Robin Williams, Julia Roberts, Bob Hoskins, Maggie Smith, Phil Collins gibi birbirinden ünlü oyuncuların boy gösterdiği film, beş dalda Oscar'a aday gösterilmişti. Konusunu anlatmaya gerek yok, adı üzerinde "bir Steven Spielberg fantezisi"... **Kanal D**

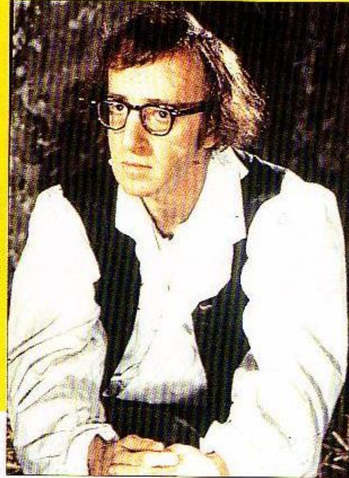
WATCH IT

Adını ilk kez bu filmle duyuran Tom Flynn'in yazıp yönettiği başarılı bir karakter incelemesi... 20 yaş civarındaki dört genç erkeğin, yaz ayları için Chicago'da bir evde toplanmalarını "Onu İzle-Watch It" adlı bir oyun oynamalarını konu alıyor. Bu oyun sayesinde, film de bize karakterleri tanıtıyor. Jon Tenney, Peter Gallagher, Suzy Amis ve Tom Sizemore, kaynaklara göre birinci sınıf oyunlar çıkarıyorlar... Kanal 6

Love and Death

AŞK VE ÖLÜM

Usta "auteur" Woody Allen'ın, sinemalarımıza gelmemiş ama küçük bir seyirci kitlesi tarafından İstanbul Film Festivali'nde izlenmiş, bizde pek bilinmeyen bir çalışması. Allen, "Savaş ve Barış" başta olmak üzere pek çok Rus klasiğinden yola çıkarak yazdığı senaryosunda, başrolü Diane Keaton'la paylaşıyor ve Napolyon Savaşları yıllarında Çarlık Rusyası'nda geçen çok eğlenceli bir öykü anlatıyor. Çekimleri Fransa ve Almanya'da gerçekleştirilen "Aşk ve Ölüm"e (1975), Prokofiev'in müziğinin katkısı da hayli büyük... Woody Allen tiryakilerine... 9 Ocak **Salı 21.00 CINE5**

TV REHBER

SİNEMA VE EDEBİYAT

Rekin Teksoy'un pazar öğle üzerlerine renk katan kuşağı, çarpıcı yapıtlarla sürüyor. 7 Ocak'ta, François Sagan'ın romanından uyarlanan "Soğuk Suya Vuran Güneş" (Une Peu de Soleil) var. Yönetmen Jacques Deray... 14 Ocak'ta, Robert Anderson'ın oyunundan, bu ay Kanal 6'da "Oyuncak Askerler" (Toy Soldiers, 1991) adlı yeni bir filmini de izleyeceğimiz Daniel Petrie tarafından TV'ye yapılan bir uyarlama var; "Sessiz Gece, Yalnız Gece" (Silent Night, Lonely Night, 1969). İki orta yaşlı insanın evlilik sorunları üzerine kurulu eserde, Lloyd Bridges, Shirley Jones ve Jeff Bridges rol alıyor... 21 Ocak'ta, Frederick Forsyth'ın çoksatar romanından usta yönetmen Fred Zinneman tarafından sinemaya uyarlanan unutulmaz bir film var; "Çakal" (The Day of the Jackal, 1973). İnsafsız bir suikastçı ve onu durdurmaya çalışan polislerin nefes kesen öyküsü, sinemalardan yıllar sonra yine zevkle izlenecek. Son hafta ise, İngiliz yapımı bir TV filmi var; "Gizli Ajan" (Secret Agent)... Her Pazar TRT 2

Sweet Bird Of Youth

YARALI KADIN

Sinemaseverler heyecanlanmasın, çünkü bu film o film değil. Richard Brooks'un 1962'de Tennessee Williams'dan uyarladığı, Paul Newman ile Geraldine Page'in rol aldıkları, TRT 3'te yıllar önce "Gençliğin Tatlı Kuşu" adıyla gösterilen o filmin, TV filmi olarak çevrilmiş yeni bir versiyonu bu. Yaşı geçkince bir yıldızın yıllar önce başından geçen bir olayın intikamını almasını konu alan eserden yapılan 1989 tarihli bu TV uyarlamasında Elizabeth Taylor (belki yıllar önce olması gereken rolde) ve Mark Harmon rol almış. Kanal 6

GUILTY AS CHARGED

Sam Irvin'in yönettiği bu orta halli korku filmi, kendi elektrikli sandalyesini yaparak kötüleri "yargılayıp" idam eden bir kasabın dehşet verici öyküsü üzerine kurulu... Rod Steiger ve Lauren Hutton'ın rol aldığı film, 1992 tarihini taşıyor... Kanal 6

TV REHBER

Night Angel

GECE MELEĞİ

★ Bu ay ekrana gelecek filmler arasında, dikkatinizi özellikle çekmek istediğimiz bir çalışma... Fransız asıllı yönetmen Dominique Othenin-Girard'ın imzasını taşıyan "Gece Meleği" (1990), bir "afet"in, erkekleri ölümcül bir tuzağa düşürmesini anlatıyor. Kurbanlar, ancak gerçek aşkı verebilirlerse kurtulacaklardır... Isa Anderson, Linda Ashby ve Karen Black, kaçırmamanızı önerdiğimiz filmin oyuncuları. Kanal 6

Getting It Right

DOĞRU SEÇİM

★ Elizabeth Jane Howard'ın kendi romanından senaryolaştırdığı "Doğru Seçim" (1989), tatlı bir İngiliz komedisi... Orta sınıftan bir kızla, dul annesinin başından geçenleri konu alan filmi, "Grease" (1978), "Mavi Göl" (The Blue Lagoon, 1980), "Eyvah Çocuk Büyüdü" (Honey I Blew Up the Kid, 1992) gibi çalışmalarıyla tanınan Randal Kleiser imzalamış... Kanal 6

Boxing Helena

HELENA'YI SARMAK

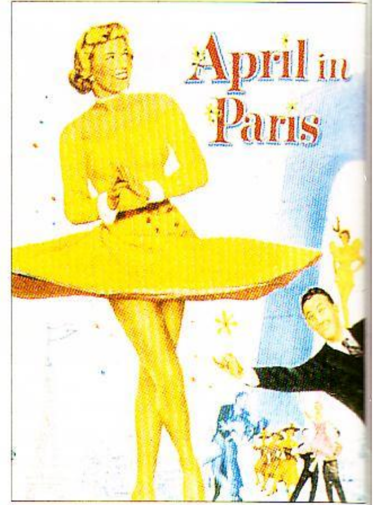
★ Şaşırtıcı filmlerin yönetmeni David Lynch'in kızı Jennifer Chambers Lynch'ten, sarsıcı, giderek şok edici, ama öyküsünün tüm ilginçliğine ve elverişliliğine karşın beklenen düzeyi tutturamayan bir film "Helena'yı Sarmak" (1993). Genç ve saplantılı bir operatör doktor, kendisine yüz vermeyen güzeller güzeli bir kadını ele geçirmek için akıl almaz bir plan kurar. Trafik kazası geçiren kadını eve kapatır ve önce bacaklarını, ardından da kollarını keser! Julian Sands ve Sherilyn Fenn'in etkileyici oyunlar çıkardıkları "Helena'yı Sarmak", Atilla Dorsay'ın ifadesiyle; aşkın bilinmeyen yüzleri üzerine kafa yormak isteyenlere... Kanal D

THE PROUD AND THE DAMNED

★ İç savaşa katılan 5 kişinin iki taraf arasında kalışını anlatan filmi F. Grofe Jr. yönetmiş. Chuck Connors ve Cesar Romero'nun oynadıkları 1972 yapımı film, ilgi çekici olabilir... Kanal 6

CINE5'TE GEÇMİŞE YOLCULUK

CINE5 bu ay da, sinema tarihinden seçtiği sevimli filmlere yer vererek, seyircilerini geçmişe götürüyor. 3 Ocak'ta David Butler imzalı "Paris'te Bahar" (April in Paris, 1952) var. Paris'te yapılacak bir festivale yanlışlıkla gönderilen hoppa bir koro kızının yol açtığı kargaşayı anlatan bu müzikal komedide Doris Day ve Ray Bolger oynuyor... 10 Ocak'ta Norman Z. McLeod'un "Kazanova'nın Maceraları" (Casanova's Big Night, 1954) adlı komedi filmi geliyor ekrana... 18. yüzyılda Venedik'te, alacaklılarından kaçan bir tüccarın Kazanova'nın yerine geçmesini ve yaşanan komik olayları anlatan filmde, türün usta bir ismi var; Bob Hope. Rol arkadaşları ise Joan Fontaine, Basil Rathbone, Vincent Price ve John Carradine gibi ünlüler... 17 Ocak'ta Frank Sinatra, Marlon Brando, Jean Simmons, Vivian Blaine gibi ünlüleri buluşturan "Gönül Yolu" (Guys and Dolls, 1955) var. Joseph L. Mankiewicz'in yönettiği, dört dalda Oscar'a aday olan film, Broadway'de hit olmuş bir oyunun sinema uyarlaması. Marlon Brando'nun da filmde şarkı söyleyip, dans ettiğini belirtelim... 24 Ocak'ta, yine bir Doris Day filmi var; "Alevli Kalpler" (Young at Heart, 1954). Gordon Douglas'ın filminde Frank Sinatra ve Dorothy Malone da rol almış. Anlatılansa, küçük bir kasabada yaşayan bir müzisyenle dört kızının ve onların hayatlarını değiştiren dört erkeğin öyküsü... 31 Ocak'ta ise Hal Walker'ın sık sık ekrana gelen filmi "Bali Yolu" (The Road to Bali, 1952) var. Seri halinde çekilen (tam 7 tane) "yol" filmleri içinde sanırız tek renkli bölüm olmasından dolayı tüm kanalların rağbet ettiği "Bali Yolu", bildiğiniz gibi Bob Hope, Bing Crosby ve Dorothy Lamour üçlüsünün başından geçen eğlenceli olayları anlatıyor... Filmin asıl sürprizi ise, Jane Russell, Jerry Lewis, Dean Martin, Humphrey Bogart ve Katharine Hepburn gibi ünlü konuk oyuncuları... **Her Çarşamba 21.00 CINE5**

A Perfect World

KUSURSUZ DÜNYA

Bir zamanların gözde oyuncusuyken, sonradan el attığı yönetmenlikte de başarılı olduğunu kanıtlayan Clint Eastwood'un son çalışmalarından biri... Sanatçı, özellikle son dönemlerinde "Çaylak" (The Rookie, 1990), "Beyaz Avcı, Kara Yürek" (White Hunter, Black Heart, 1990) ve kariyerinde zirve sayılan "Affedilmeyen" (Unforgiven, 1992) ile tutturduğu çizgiyi, bu çok ilginç yapıtında da sürdürüyor. '60'lı yıllarda, yedi yaşında bir çocuğu rehin alarak hapisten kaçan Kevin Costner'ın, peşlerindeki Teksaslı şerif Clint Eastwood'dan kaçışını, bu arada çocukla aralarında kurulan sıcak ilişkiyi konu alan "Kusursuz Dünya" (1993), Eastwood'un da kamera gerisindeki 17. çalışması... **20 Ocak Cumartesi CINE5 21.00**

This Boys Life

BU ÇOCUĞUN HAYATI

Sinemalarda en son "Rob Roy" (1995) adlı filmi gösterilen Michael Caton-Jones'un yönettiği, Robert De Niro ve Ellen Barkin'in rol aldıkları film, CINE5'ten tekrar. Büyüme ve ergenlik çağı sorunları içindeki bir çocuğun, kompleksli, kötü bir üvey babanın ellerine teslim edilmesini, ezik annesinin ise küçük çocuğa uygulanan zulüm ve şiddet karşısında pasif kalışını anlatıyor. Ergenlik çağı psikolojisi içinde, giderek serseri çocuklarla diyaloğa giren ve dengesini kaybeden genç, sonunda içine kapanık, yaşıtı bir eşcinselle arkadaşlık kurar... Sinemalarda da gösterime girmişti... İzlememiş olanlara... **SHOW TV**

M. BUTTERFLY

1970'lerden bu yana fantastik sinemanın en özgün yönetmenleri arasında başı çeken David Cronenberg'in, tarz olarak farklı alanlara kaydığı, son çalışmalarından biri. David Henry Hwang tarafından yazılan "M. Butterfly" adlı tiyatro oyunundan serbest bir uyarlama yapan Cronenberg, başrolü Jeremy Irons ve John Lone'a vererek, şok edici bir aşk öyküsü anlatıyor. Pekin Orkestrası'nda Puccini'nin ünlü "Madame Butterfly" operasını izlerken, primadonnanın güzelliği karşısında büyülenen Fransız Konsolosluğu'nda görevli Rene Gallimard'ın, Song Liling adlı bu güzel kadınla(!) yaşadığı ilişkiyi anlatan "M. Butterfly" (1993), ülkemizde de büyük ilgi görmüş, kaçırılmaması gereken bir yapıt... **6 Ocak Cumartesi CINE5 21.00**

A Simple Twist Of Fate

KADERİN CİLVESİ

19. yüzyıla ait "Silas Marner" adlı romandan, Steve Martin'in senaryo çalışmasıyla sinemaya uyarlanan "Kaderin Cilvesi" (1994), annesi ölen küçük bir kız çocuğunun, rastgele bir eve girmesini ve bu evde yaşayan marangoz Michael'ın hayatını bütünüyle değiştirmesini anlatıyor. Yıllar sonra ortaya çıkan küçük kızın öz babası da hikâyeye karışınca, ortaya çağdaş bir "Kafkas Tebeşir Dairesi" çıkıyor. Gillies MacKinnon'ın filminde Steve Martin ve Gabriel Byrne başrolde. Duygusal filmleri seviyorsanız, tam size göre... **5 Ocak Cuma 21.00 CINE5**

TV REHBER

MALCOLM X

★ Zenci sinemasının son temsilcilerinden Spike Lee'nin çok ses getirmiş, gişe rekorları kırmış ünlü filmi Star'dan sonra atv'de. Ülkemizde de özellikle İslamcı çevreler tarafından "iyidir-kötüdür/gerçekçidir-değildir" savlarıyla uzun süre tartışılan "Malcolm X"de (1992), Denzel Washington ve Angela Bassett gibi iki güçlü oyuncuyu başrolde izliyoruz. Anlatılansa, 21 Şubat 1965'te, New York'taki Aurubon Balo Salonu'nda bir konuşma yaparken öldürülen Müslüman zenci lideri Malcolm X'in yaşam öyküsü. Spike Lee, ABD'deki "İslam kitlesi" ve "zenci hareketi"nin öğretilerini titiz bir biçimde irdelerken, Harlem sokaklarında serserilik yapan, genç yaşta uyuşturucu ve alkol batağına saplanan bir gencin, zamanla nasıl efsanevi bir lider haline geldiğini gözler önüne seriyor. atv

Reality Bites

GERÇEKLER ACITIR

★ Genç Ben Stiller'ın yönetmenliğini üstlendiği, başrolü de Winona Ryder ve Ethan Hawke ile paylaştığı "Gerçekler Acıtır" (1993), Türkiye'de ilk kez seyirci önüne çıkıyor. Konusu '90'lı yıllarda geçen ve okuldan mezun olduktan sonra iş bulamayarak, yeteneklerini âdeta çarçur etmek zorunda bırakılan gençlerin dramını, komedi unsurlarıyla harmanlayarak anlatan "Gerçekler Acıtır", farklı bir sinema örneği olarak karşımıza çıkıyor. Kaçırmayalım! 13 Ocak Cumartesi 21.00 CINE5

Piranhalar 2: Uçan Katiller

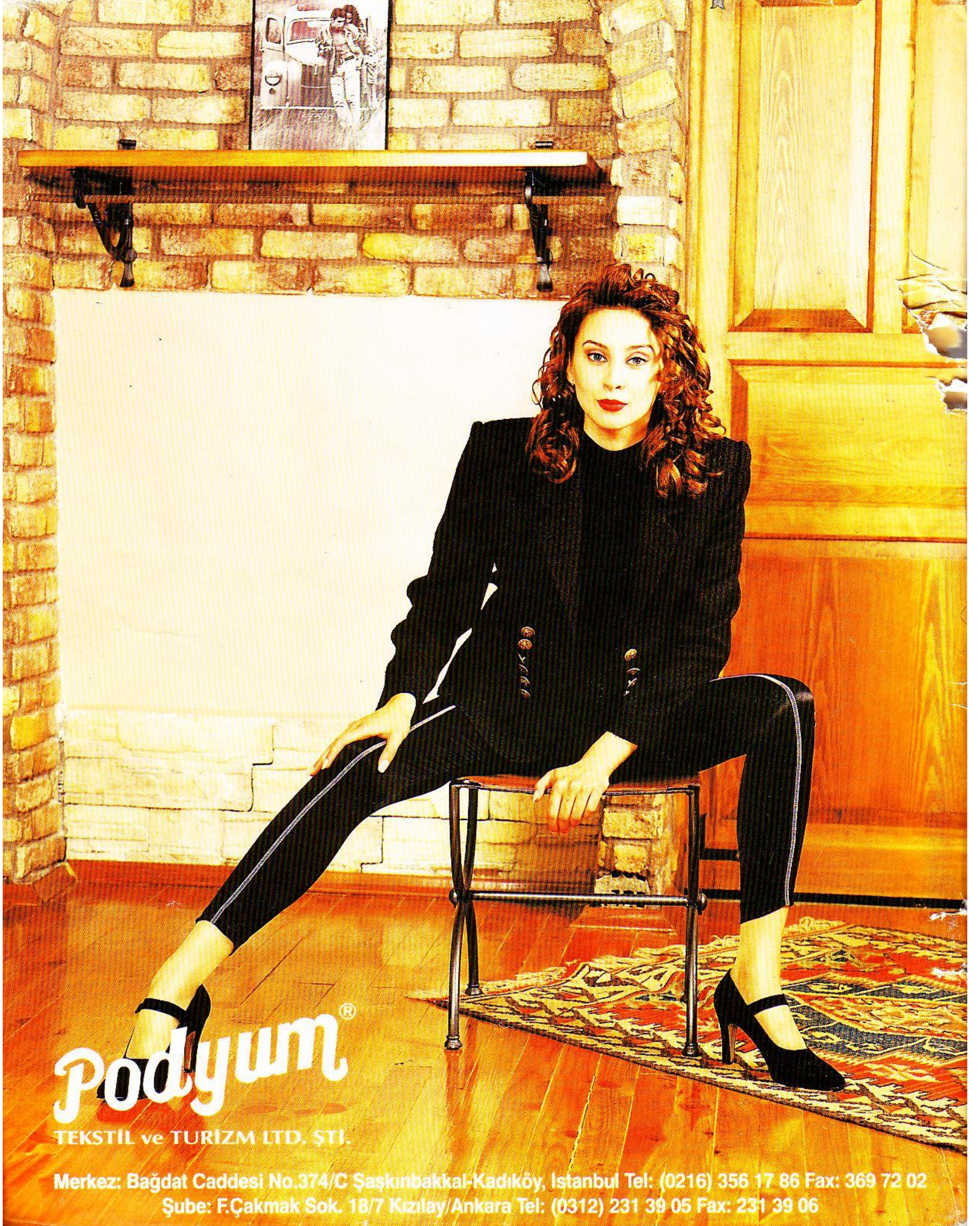
PIRANHA 2: THE SPAWNING

★ Joe Dante'nin sükseli filmi "Piranhalar"ın başarısı üzerine, gore tekniğiyle çekilmiş bir devam filmi. İlk filmde göle giren insanları çiğ çiğ yiyen etobur piranha balıkları, bu kez kanatlanarak denizden fırlıyorlar ve tatil kampındaki insanları midelerine indiriyorlar. Filmin en ilginç yanı, "Terminatör" "Yaratık 2" "The Abyss" "Terminatör 2" gibi başarılı bilimkurgu-gerilim filmlerinin usta yönetmeni James Cameron'ın imzasını taşıyor olması... SHOW TV

MANA ANARŞİSTLERİ

Marx Kardeşler, Groucho, Chico ve Harpo (soldan sağa)... Bu resimde böyle sakin durduklarına bakmayın. Komedi türüne ciddi ve yapısal bir mana anarşisi getirmişler, insanlar onlara neden güldüklerini bile anlayamamıştı... Zaman geçtikçe Marx Kardeşler, sinemada absürd komedinin öncüleri olarak anıldılar. Woody Allen da Groucho Marx'ı ustası olarak selamladı.

Podyum®
TEKSTİL ve TURİZM LTD. ŞTİ.
Merkez: Bağdat Caddesi No.374/C Şaşkınbakkal-Kadıköy, Istanbul Tel: (0216) 356 17 86 Fax: 369 72 02
Şube: F.Çakmak Sok. 18/7 Kızılay/Ankara Tel: (0312) 231 39 05 Fax: 231 39 06